

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

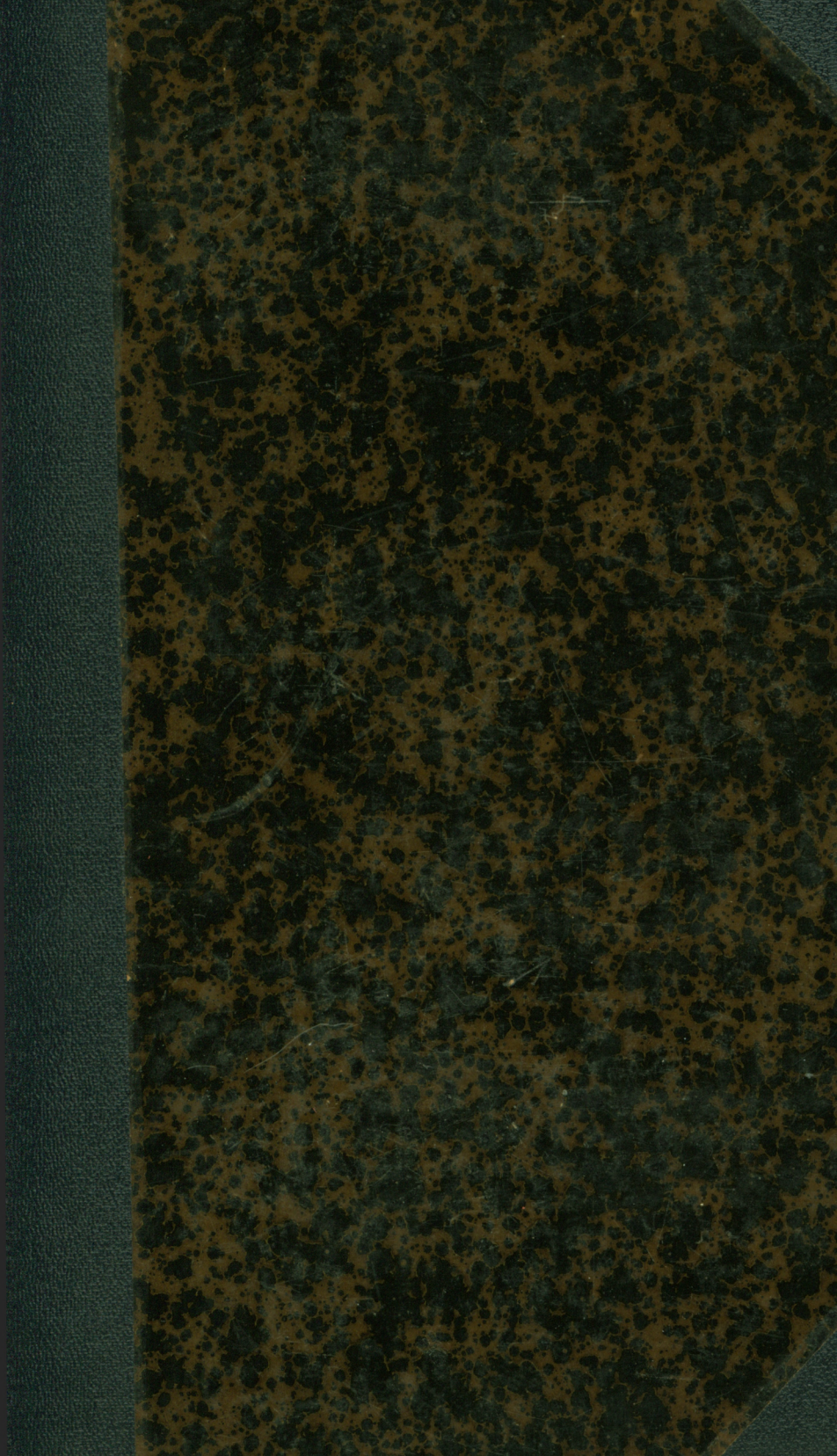
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Højesteretstidende

udgivet af

Højesterets Protokolsekretærer.

Højesteretsaaret 1942.

86. Aargang.

København.

G. E. C. Gads Forlag.

1943

NAVNEREGISTER

Civile Sager.

	Pag.		Pag.
Aalborg Aktiebryggerier, A/S	333	Breving, Ejnar Chr., Tømrermester	319
Aalborg Havn	340	Bruhn, Hermann, Grosserer	113
Aalborg Kommune	232	Brøcker, H. R., Landsretssagfører	210
Aalborg Portland Cementfabrik, A/S	340	Bøgely, E. O., Vognmand	296
Aarhus Domsogns Menighedsraad	75		
Allers Etablissement, Carl, A/S	322	Carl Allers Etablissement, A/S	322
Andersen, Anna Marie, Frk., hendes Dødsbo	130	Carlsen, Edvard, Installatør	383
Andersen, Carla Petrea, Fru	139	Carlsen, Petra Nielsine, Fru	394
Andersen, Julie, f. Verdich	475	Carlsen, Svend Aage Jacob, Farvehandler	394
Andersen, Svend, Landsretssagfører	130	Centralkontoret for Indkøb af Korn og Foderstoffer	14, 119
Andersen, Viggo, Drager	188	Christensen, Hjartvand, Købmand	398
Andersen, Viggo, Marketender	493	Christensen, Kate Else, f. Johansen	469
Andkilde, C. C., Murermester	83	Christensen, Ove Sigfred	469
Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse	487	Christiansen, Carl, Arbejdsmand	580
Arbejdsmændenes Fagforening i Esbjerg	420	Christiansen, Jørgen Uldal, Redaktør	473, 522
Atlas Maskinfabrik, A/S	502	Christiansen, Kaj, Medhjælper	580
		Christiansen, Louise, Medhjælper	580
Behrens, Carl, Redaktør	162	Clausen, A., Købmand	540
Bendtsen, Anna, f. Knøsgaard	130	Clea Handelskompagni	160
Bergmann-Madsen, Direktør.	158, 195		
Berner, J. H., Overretssagfører	166	Dampskibsselskabet »Hafnia« A/S	14
Bertelsen, Tofe, Frk.	512	Danilbo, A/S	300
Berthelsen, Peter Marinus	95	»Danmark«, Forlaget	162
Berthelsen, Poul A., Civilingeniør	437	Dannin, Adolf, Fabrikant	247
Birch & Krogboe, Ingeniørfirmaet	32	Dannin, Ingrid, Fru	247
Bjergby Mose, I/S	493	Dansk Forsikrings Tidende	41
Bom, Marie	561		
Bom, R. A. H., Postassistent	561		

	Pag.		Pag.
Dansk Grundejer Abonnement, A/S	296	Gentofte Kommunes Bygningskommission	83
Dansk Krigs-Søforsikring for Varer	407	Gerstenberg, Aage, Ingeniør ..	502
Dansk Røntgen-Teknik A/S ..	629	Gilbert, H. E., Direktør	125
Dapa, A/S, Dansk Paalhængsvogns Fabrik	461	Gliemann, Hedvig Marie, f. Runge, Enkefru	280
De Danske Møbelfabrikkers Handelsforening	617	Goldschmidt, Jørgen	143
Det danske Petroleums Aktieselskab	69	Grand, Olaf, Teglværksejer ..	428
Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen	662	Groth, Ingeborg, f. Verdich ..	475
Dichmann, A. Th., Skibsfører ..	351	Gulmann, Christian, Sekretær, cand. jur.	561
Direktoratet for Københavns Skattevæsen	379	Gulmann, Ingrid, f. Bech	561
		Gungaard, B., Salgschef	143
Eff, Chr., Konsul	59	»Hafnia«, Dampskibsselskab ..	14
Ellermann, C., Firmaet	377	Hagerup, Th., Civilingeniør ..	428
Eltorm, Helge, Læge	543	Hampen Tørvefabrik, I/S	428
Eltorm, Rigmor, Fru	543	Hansen, A. P., Redaktør	125
Erhardi, K. S., Proprietær ..	327	Hansen, Albert, Firmaet	458
Esbjerg, Carl, Rentier	466	Hansen, Anna Margrethe, Fru	461
		Hansen, Chr. Lund, Vognmand	461
Fabricius, Otto, Overretssagfører	530, 536	Hansen, Hans Jørgen, Fabrikant	458
Fakse Bryggeri, Malt- og Mineralvandsfabrik	619	Hansen, Edvin, Landsretssagfører	518
Faxe Sygehus	543	Hansen, Georg K., Cyklereparatør	582
Finansministeriet	226, 348, 437	Hansen, Holger, Kranfører ..	685
Frederiksen, Knud V., Restauratør	57	Hansen, Jens, Kaptajn	351
Frederikssund Jernstøberi og Maskinfabrik A/S	344	Hansen, M. P., Murermester ..	141
Frejr, Andelsforsikringsselskab	75	Hansen, Niels, Ingeniør	172
Frydendal, Aage, Ekspedient ..	85	Hansen, P. A. Overretssagfører	521
Fugl, J. N. C., Ingeniør	344	Hansen, P. Nørager, Kommuelærer	48
Færø Kul, A/S	344	Hansen, Zenia, f. Geertsen ..	685
		Harl, Ingeborg Rosalie, Fru ..	472
Gall, Carl, Bagermester	540	Harl, Niels Thorvald, Salgschef	472
Galle, A. W., A/S's Eftfl.	143	Haugdrup, Oda, Fru	72
Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet	59	Heede, Mogens	222
Generaldirektoratet for Statsbanerne	391	Hendriksen, Molka, Fru	91
Gentofte Kommunalbestyrelse ..	582	Henning, Gerhard, Billedhuger	662
		Henningsen, O., statsaut. Revisor	530
		Henriksen, Edvard, Grosserer ..	141
		Hindsberg, Firmaet	469
		Hindsberg, Martha, Enkefru ..	469
		Hoff & Co., Firmaet	344

Pag.	Pag.		
Hostrup-Bendtsen, C., Salgs- chef	478	Kryolith Mine og Handels Sel- skabet A/S	226
Hye-Knudsen, Johan, kgl. Ka- pelmester	512	Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, Aalborg Afdeling I	312
Høgsted, Magna Katinka..	473, 522	Københavns Magistrat	629
Izard, William, Sekretær, cand. jur.	512	la Cour, Peter Christian Bli- cher Dornonville de, Direk- tør, cand. jur.	166
Jensen, Christen, Maskinist ..	27	Langelands Korn-, Foderstof- og Gødningsforretning	284
Jensen, Hulda Sørensen	591	Larsen, Axel S., Købmand	351
Jensen, Laurits, Chauffør	398	Larsen, Frederik	580
Jensen, Poul, Købmand	446	Larsen, Hedvig, Enkefru	437
Jensen, Svend Edmund, Med- hjælper	577	Larsen, Jens Chr., Rentier....	567
Jensen, Søren, fhv. Møllejejer..	600	Larsen, Niels Bjørn, Ballet- danser	158
Jessen, Gert, Civilingeniør ..	437	Larsen, O. P., cand. polyt. ..	300
Johansen, Bent Ejnar	469	Larsson, Nils, Entreprenør....	135
Johansen, Carlo, Artist	195	Lassen, Poul, Grosserer	247
Johansen, Svend, Arbejdsmand	487	Laursen, Juliane, Frk.	394
Jønsson, Sigurd L., Slagter- mester	172	Linck, Ingrid, Frk.	333
Jørgensen, A., Skibsfører	351	Lindager, Jørgen, Skibsreder..	351
Jørgensen, Carl, Blomster- handler	85	Lous, Knud, Grosserer	91
Jørgensen, Edel, i. Verdich ..	475	Løvingreen, H. P., Ejendoms- aktieselskab	367
Jørgensen, J. P., Hotelejer ..	433	Mahlert, Rudolf, Fabrikant....	172
Jørgensen, O., Arkitekt	147	Marckmann - Hansen, Bankdi- rektor	166
Jørgensen, Oskar Ejnar E. ..	416	Marke, W., Arkitekt	172
Karstens, Landsretssagfører ..	394	Matthiasen, Heinrich, Forlæg- ger	162
Keller, Albert, Hotelejer	433	Matthiessen, Holger, Grosserer	147
Kirkeskov, H., Landsretssag- fører	300	Matzen, H., Skibsfører	416
Kjær, Harald, & Co., Firmaet	407	Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring	391
Klinte Strands Pumpelag.....	2	Mejeriet Vesterbro	457
Knudsen, A. C., Møllejejer	600	Meyer, Emil, Firmaet	222
Kolding Kommune	625	Milner, Christopher, Civilinge- niør	375
Koors, Jacob G., Installatør ..	383	Milner, Frits, Vaskeriejer	375
Koren, Kjeld Stub, Direktør..	32	Milner, Svend, Direktør	375
Korn- og Foderstofkompagniet, A/S	348	Ministeriet for offentlige Ar- bejder	205
Krabbe, Jon, Kommitteret	166	Moland, Emil, Direktør ..	420, 625
Krigsforsikringen af Bygninger for Industri, Haandværk og Handel	69	Mortensen, Harry, Tømrer- mester	367
Krigsforsikringen af Løsøre ..	69		

	Pag.		Pag.
Müller, Inger Schaumburg, Fru	466	Petersen, Kaj, Toldassistent ..	95
Müllertz, Valborg, Enkefru....	72	Petersen, Lauvs Ib, Husejer ..	454
Møbelindustriforeningen i Kø-		Petersen, Niels Frederik, fhv.	
benhavn	617	Rutebilejer	524
Møller, Amalie Christine, f.		Petersen, P. Chr. & Søn, Kom-	
Meisner	375	missionærfirmaet	622
Nakskov Arbejdernes Syge-		Petersen, Robert, Murersvend	200
kasse	685	Petersen, Svend Aage, Med-	
Narva Flachs-Manufactur A/S	82	hjælper	577
Nathalia, Partsrederi	351	Petersen, Valborg, Fru	200
Nielsen & Sørensen, Firmaet..	457	Philipsen, Ludvig, Grosserer..	280
Nielsen, Aksel, Husmand	509	Povlsen, Hansine Charlotte	
Nielsen, Ane Kirstine, Fru	27	Mathilde	112
Nielsen, Carl, fhv. Hotelejer ..	57	Povlsen, Povl Chr.	112
Nielsen, Georg, Montør	232	Rasmussen, Axel, Brandmand .	152
Nielsen, Hans Høyer, Gros-		Rasmussen, Carl	577
serer	24	Rasmussen, Carl Erik, Instal-	
Nielsen, Johannes, & Co., In-		låtør	383
teressentskab	307	Rasmussen, R. L., Tømrer-	
Nielsen, Johs. G., statseksam.		mester	428
Ejendomsmægler	558	Rendbøl, Chr., Købmand	446
Nielsen, N. C. A., Landsrets-		Rostved, Alfred	152
sagfører	319	Rønholt, C. A., Forpagter	587
Nielsen, Svend Aage, Direktør	41	Salby, Poul Ørsted, Direktør	617
Nielsen, Svend Kornelius, In-		Sankt Lukas Stiftelsen, Diako-	
stallatør	383	nissehuset	662
Nielsen, Viggo, Vognmand ..	307	Schmidt, Alfred, & Co., Fir-	
Noer, Viggo E., Revisor	210	maet	383
Nordby Sogns Hartkornskasse	386	Schulin-Zeuthen, William Chri-	
Nordentoft, Knud, Landsrets-		stoffer Sigismund, Greve,	
sagfører	524, 530, 536	Premierløjtnant	587
Oddens Grønning	386	Siemens Elektricitets Aktiesel-	
Olesen, Viggo Harald, Fiske-		skab	629
handler	454	Skattedepartementet	166
Olsen, Hans Georg, Medhjæl-		Skibsted Vandværk, Interes-	
per	577	sentskab	266
Olsen, Th., Skibsbygger.....	351	Skuldelev-SelsøSognekommune	205
Olsen, Vald. R., Fabrikant....	670	Staal, Axel, Fabrikant	91
Pedersen, Hans Rasmus.....	139	Steffensen, J., Fabrikant	622
Pedersen, Karen Johanne,		Stein, Højesteretssagfører	162
Enkefru	152	Sunesen, Th., Bagermester....	567
Pedersen, N. P., Fabrikant ..	266	Svendsen, Aage, Grosserer ..	284
Peltzer, Peter, Direktør	82	Søborg Trælasthandel	48
Petersen, A., Gaardejer	2	Sødring-Overgaard Digelag ..	327
		Søe, A. C., Detailhandler	682

Pag.	Pag.		
Søe, Christence, Fru, Detailhandler	678	Vedsmænd, Hedin, Overretssagfører	475
Søllerød Kommune	670	Vendila, A/S, Dampskibsselskabet	119
Sønderport, Ejendomsaktieselskabet	379	Verdich, Andreas Peter, Smedemester, hs. Dødsbo	475
Sørensen, Peder, Tømrermester	188	Verdich, Olivia	475
Tapeta, A/S	478	Vesterbro, Mejeriet	457
Tesdorff, Eduard, Godsejer..	577	Viborg Amtsraad	591
Theil, Chr., Entreprenør.....	377	Villadsen, H., Automobilhandler	420
Thomsen & Søn, C. C., Firmaet	377	Vinther, Svend, Husmand	509
Thomsen, W. Griebel, Entreprenør	377	Waal, Emilie de, f. Verdich..	475
Thorlacius, Ellen Inger Christine, f. Falkenberg.....	518	Wegener, Erik, Landsretssagfører	135
Thorndahl, Henning, Grosserer, cand. jur.	24	Winkelmann, Edith, Ekspeditrice	682
Tjørn, Ejner Robert, Fabrikant	222	Winkelmann, Ingrid Karen, Ekspeditrice	678
Tuborgs Bryggerier, A/S	619	Ørbæk Tørveindustri, I/S	420
Tyrstrup Herred og Omegns Elektricitetsforsynings Andelselskab	59	Østergaard, Viggo, Firmaet ..	113
U. S. S. R.'s Handelsrepræsentation i Danmark	82	Østifternes Land-Hypothekforening	558

Kriminelle Sager.

Andersen, Alfred	133	Gerre, Sigrid, f. Bech	9
Andersen, Henning Thomas ..	105	Gudme, Peter	451
Andersen, Johannes	554	Halvorsen, Karl Louis	615
Andersen, Svend Aage	133	Hansen, Bent Oluf	633
Andreasen, Anton	292	Hansen, Christian Emanuel....	310
Blunk, Christine Kathrine	198	Hansen, Jens Elit	555
Christiansen, Verner Hilmer Frede	243	Hansen, Kaj Anker	9
Dupont, Niels Peter Hoffmann	564	Hartmann, Eilif	243
Faber, Børge	566	Houlberg, Arne Søren Otto...	636
		Houlberg, Erik August	636
		Høgsgaard, Diderik Overgaard	359
		Jensen, Christian Julius	89
		Jensen, Knud Henning.....	186
		Jensen, Niels Peder	575

	Pag.		Pag.
Jensen, Valdemar	138	Nielsen, Helga, f. Pedersen....	443
Jeppesen, Peter Møller	572	Nielsen, Henry Charles	636
Jepsen, Matthias	636	Nielsen, Poul Emil	22
Johannsen, Jürgen	253		
Justesen, Christen Kolding....	450	Pedersen, Helge Oluf Nordahl	110
		Pedersen, Jens Aage Lejsted..	401
Krabbe, Poul	292	Petersen, Egon Gefion Vejle..	289
Kristensen, Povl Kristian	63		
		Rasch, Bjarne Halfdan Axel..	383
la Cour, Vilhelm Birkedal Bar-		Rasmussen, Jens Marius.....	262
fod, Dornonville de	185, 258		
		Schmidt, Peter Valdemar	289
Marcussen, Andreas.....	507	Skovsen, Christian	403
Mortensen, Anton Peter	372	Sørensen, Axel Martinus	292
Mønniche, C. A., Fru	378		
		Thal-Jantzen, Valdemar	498
Nielsen, Bernhard Holger	255		
Nielsen, Carl Rasmus	571	Vodsborg, Aage Christian	103

EMNELISTE

- Aa, se Fiskeri og Vand.
Aager (se dog særlig Leje).
Aalegaard, se Fiskeri.
Aandssvage.
Aadcitation.
Adel.
Administration, se Domstolene og Øvrighed.
Adoption.
Afbetaling.
Afgifter, offentlige, se særlig Arveafgift, Retsafgift, Skatter, Skifteafgift, Stempelvæsen, Tinglysningsafgift, Tiende og Told.
Afgifter og Byrder, privatretlige (se dog særlig Eneret og Patenter).
Afholdspaalæg.
Afkraftelse af Retshandler m. m.
Afløsning, se Afgifter og Byrder, Fæste, Jagt og Tiende.
Afpresning.
Afstemning (se dog særlig Aktieselskab, Foreninger og Valg).
Aftaler, se Kollektive Aftaler, Kontrakt og Prisaftaler.
Aftægt.
Afvisning (se dog særlig Retspleje og dér anførte Emner).
Agenter og Handelsrejsende (se dog særlig Annoncer, Forsikring, Funktionærer og Kommission).
Akcept, se Kontrakt.
Akkord (se dog særlig Henstandslovgivning, Konkurs og Tvangsakkord).
Aktier (se iøvrigt Børsomsætning).
Aktieselskab (se ogsaa Andelsforetagender og Banker).
Aldersrente, se Forsorg, offentlig.
Alderstid.
Alimentation, se Blodtypebestemmelser, Børn, Faderskab og Ægteskab.
Almenfarlige Forbrydelser og lignende (se dog særlig Brandstiftelse).
A meta Forretninger, se Børs og Interessentskab.
Amtsraad, se Kommunalvæsen.
Andelsforetagender og lign. (se ogsaa Brugsforeninger og Mejerier).
Anholdelse, se Fængsling og Anholdelse.
Anke i borgerlige Sager (se ogsaa Kære og Retspleje).
Anke i Straffesager, se Strafferetspleje.
Anmeldelse, se Falsk Anmeldelse.
Annoncer.
Anvisning, se Checks og Anvisninger.
Apoteker.
Arbejde, se bl. a. Arkitekter, Dagleje, Entreprise, Ferie, Forsikring, Funktionærer, Haandværk, Haandværksvende, Ingeniører, Kontrakt og Tjenesteforhold.
Arbejdshus.
Arbejdsløshedskasser, se Forsikring.
Arbejdsstandsninger og Arbejdsstridigheder (se iøvrigt Foreninger samt Kollektive Aftaler.)
Arkitekter.
Arrest paa Gods.
Arrest paa Person, se Fængsling.
Arv (om Testamentsarv, se Testamente).
Arveafgift og Gaveafgift.
Arveafkald, Arveforskuud og Arvepagter, se Arv.
Arvefæste, se Fæste.
Attester, se Erklæringer.
Auktion (se særlig Licitation).

- Automobiler og Motorcykler (se ogsaa Cykler, Forsikring og Færdsel).
 Aviser, se Annoncer, Indsamling og Pressen.
- Bade og Badeanstalter.
 Bagerier og Konditorier.
 Banker.
 Barnefødsel, Uforsvarlig Omgang med, og Barnemord.
 Bedrageri (se dog særlig Konkursforbrydelser, Mandatsvig, Skyldner-
 svig, Svigagtige Formuekrænkelser og Underslæb).
 Befordring (se dog særlig Automobi-
 ler og Motorcykler, Cykler, Jern-
 baner, Konnossement, Luftfart, Post,
 Spedition, Sporveje og Søfart).
 Befragtning, se Konnossement og Sø-
 fart.
 Begravelse (se ogsaa Gravfred og
 Kirkegaarde).
 Begravelseskasser, se Forsikring.
 Berigtigelsesnævnet.
 Beruselse (se iøvrigt Afholdspaalæg,
 Automobiler og Drankeranstalter).
 Besiddelse.
 Beskadigelse, se Ødelæggelse.
 Beslaglæggelse.
 Betaling (se dog særlig Akkord, Han-
 delsomsætning, Henstandslovgivning,
 Mønt og Tilbagesøgning).
 Betinget Straffedom.
 Betleri.
 Bevillinger (se ogsaa Valutaforanstalt-
 ninger).
 Bevis og Bevisbyrde (se ogsaa Blod-
 typebestemmelser, Børn, Dokumen-
 ter, Faderskab, Partsed, Regnskab,
 Skøn, Vidner og de enkelte Rets-
 forhold).
 Beværtning og Gæstgiveri m. m.
 (Brændevinshandel).
 Bidragspligt, se Blodtypebestemmelser,
 Børn, Faderskab og Ægteskab.
 Bigami.
 Bjærgning, se Søfart.
 Blodskam.
- Blodtypebestemmelser.
 Bogføring (se ogsaa Regnskab og Re-
 vision).
 Bondejord, se Bønder.
 Bopæl.
 Borgerlig Retspleje, se Retspleje i
 borgerlige Sager.
 Borteblevne Personer.
 Brand og Brandvæsen (se dog særlig
 Elektricitet, Gas og Jernbaner).
 Brandforsikring, se Forsikring.
 Brandstiftelse (se iøvrigt Almenfarlige
 Forbrydelser).
 Breve og Brevhemmelighed.
 Broer.
 Brugsforeninger.
 Brugsret (se dog særlig Aftægt, For-
 pagtning, Fæste, Huse, Leje og Ser-
 vitutter).
 Brændevinshandel, se Beværtning.
 Brønde.
 Bude, se Befordring.
 Butikslukning (se ogsaa Helligdag og
 Beværtning).
 Bygningsforhold (se dog særlig Arki-
 tekter, Byplaner, Elevator, Entre-
 prise, Fredning, Haandværk, Inge-
 niører, Køb og Salg, Servitutter og
 Varmeanlæg).
 Byplaner.
 Bytte, se Køb og Salg.
 Bøder (om Rettergangsbøder, se Rets-
 pleje i borgerlige Sager og Straffe-
 retspleje).
 Bønder og Bøndergaarde (se dog og-
 saa Fæste og Huse).
 Børn (se dog ogsaa Adoption, Blod-
 typebestemmelser, Børneforsorg, Fa-
 derskab, Plejebørn, Skoler, Sund-
 hedsvæsen, Umyndige, Vanrøgt og
 Ægteskab).
 Børneforsorg.
 Børs og Børsomsætning.
- Certeparti, se Søfart.
 Checks og Anvisninger.
 Cykler (se dog særlig Automobiler og
 Motorcykler samt Færdsel).

- Dagbøder, se Bøder, Entreprise og Konventionalbod.
- Dagleje.
- Depositum, se Forvaring.
- Dereliktion.
- Diger, se Inddæmning.
- Dispache, se Søfart.
- Dokumenter (se ogsaa Beslaglæggelse, Ransagning og Udskrifter).
- Dokumentforbrydelser.
- Domme og Kendelser (se dog ogsaa Fremmede Domstolsafgørelser).
- Dommere (se særlig Tinglysning).
- Domstolene (om Domstolenes indbyrdes Competence, se Leje, Retspleje i borgerlige Sager, Strafferetspleje og Sø- og Handelssager).
- Drab, se Barnefødsel og Barnemord samt Manddrab og Svangerskabsafbrydelse.
- Drankeranstalter.
- Drosker, se Befordring og Politiforselser.
- Duel, se Legemskrænkelser.
- Dyrlæger.
- Dyrplageri.
- Dødsaaarsager, se Sygdoms- og Dødsaaarsager.
- Dødsboer, se Eksekutorer og Skifte.
- Døds-gaver, se Gaver.
- Ed, se Faderskab, Falsk Forklaring, Partsed og Vidner.
- Eftergivelse, se Akkord, Betaling og Gæld.
- Eftertryk, se Forfatterret, Fotografier og Kunstnerret.
- Ejendomsret.
- Ejendomsskyld, se Skatter.
- Eksekution (se dog særlig Afbetaling).
- Eksekutorer.
- Ekspropriation (se særlig Fredning).
- Elektricitet og elektriske Anlæg (se dog særlig Andelsforetagender, Elevator, Fabrikker, Maskiner, Sporveje samt Telegraf og Telefon).
- Elevator (Hejseværk).
- Embedsforbrydelser.
- Embedsmænd, se Tjenestemænd.
- Eneret (se dog særlig Bevillinger, Firma, Fiskeri, Forfatterret, Fotografier, Færgevæsen, Jagt, Konkurrence, Kunstnerret, Leje, Lodsvæsen, Mæglerer, Mønstre, Navn, Patent og Varemærker).
- Enker (se dog særlig Lavværge og Uskiftet Bo).
- Entreprise (se ogsaa Brønde, Fabrikker, Haandværk og Kloaker).
- Erklæringer (se ogsaa Dokumentforbrydelser).
- Erstatning i Kontraktforhold, se Handelsomsætning, Kontrakt og de enkelte Kontraktforhold.
- Erstatning udenfor Kontraktforhold (se dog særlig Arbejdsstandsninger, Automobiles og Motorcykler, Befordring, Brand og Brandvæsen, Broer, Bygningsforhold, Børn, Cykler, Ejendomsret (Naboforhold), Elektricitet, Elevator, Eneret, Fabrikker, Fængsling, Færdsel, Gader, Gas og Gasværker, Gift, Hunde, Jernbaner, Kloaker, Konkurrence, Luftfart, Maskiner, Smitte, Sporveje, Søfart, Vand, Veje og de forskellige Fogedforretninger).
- Fabrikker og lignende Virksomheder (se ogsaa Bagerier, Elektricitet, Gasværker, Maskiner, Mejerier, Møller, Teglværker og Vandværker).
- Faderskab og Bidragspligt (se ogsaa Blodtypebestemmelser, Børn og Ægteskab).
- Falsk, se Dokumentforbrydelser og Varefalsk.
- Falsk Anmeldelse og falske Klagemaal.
- Falsk Forklaring og lignende.
- Falsk Udlæggelse af Forældre, se Familiestilling.
- Falskmøntneri og lignende.
- Familiestilling, Forvanskning af.
- Fattigvæsen, se Forsorg, offentlig.
- Ferie.

- Fideikommiser, se Len.
 Film.
 Finansvæsen.
 Firma.
 Fiskeri.
 Flag.
 Flyvning, se Luftfart.
 Folketret.
 Forbud (se dog særlig Arbejdsstandsninger og Udførselsforbud).
 Foreninger (se særlig Andelsforetagender, Brugsforeninger, Forsikring og Kollektive Aftaler).
 Forfaldstid, se særlig Betaling, Gæld og Henstandslovgivning.
 Forfatning, se Grundlov.
 Forfatterret (se iøvrigt Kunstnerret).
 Forlig (se dog særlig Kontrakt og Veksler).
 Forlovelse.
 Forpagtning.
 Forretningsbøger, se Bogføring.
 Forsikring.
 Forsorg, offentlig.
 Forstrand (se dog særlig Inddæmning, Kystforhold og Søterritoriet).
 Forsæt.
 Forsøg.
 Forudsætninger, se Kontrakt og de enkelte Kontraktforhold.
 Forvalter, se Tjenesteforhold.
 Forvaring (se dog særlig Spedition).
 Forældelse (se dog særlig Fiskeri, Forfatterret, Fotografier, Fængsling, Jagt, Jernbaner, Kunstnerret, Patent, Søfart og Veksler).
 Forældre, se Blodtypebestemmelser, Børn, Faderskab og Ægteskab.
 Fosterdrab, se Svangerskabsafbrydelse.
 Fotografier (se dog særlig Film).
 Fragt, se Søfart.
 Fredning (se dog særlig Jagt og Skove).
 Fredskrænkelse, se Privatlivets Fred og Trusler
 Fremmed Ret.
 Fremmede Domstolsafgørelser.
 Frihedskrænkelse.
 Fri Proces.
 Frø- og Planteavl, Frøhandel.
 Fuldmagt (om D. L. 3—19—2, se Erstatning, se ogsaa Agenter, Betaling, Inkassation og Kommission).
 Funktionærer (se ogsaa Ferie, Pension og Tjenesteforhold).
 Fyrvæsen.
 Fængselsnævnet.
 Fængsling og Anholdelse.
 Færdsel (se ogsaa Automobileer og Motorcykler, Cykler, Erstatning, Jernbaner og Sporveje).
 Færgevæsen.
 Færøerne.
 Fæste.
 Fæstevirksomhed.
 Gader og Gadejord (se dog særlig Kloaker og Veje).
 Gangsti, se Servitutter og Veje.
 Garanti.
 Gas og Gasværker.
 Gaveafgift, se Arveafgift.
 Gaver.
 Gejstligheden, se Kirker og Præster.
 Genoptagelse af borgerlige Sager (om Straffesager, se Strafferetspleje).
 Gentagelsesvirkning (se dog særlig Næringsvæsen).
 Gift.
 Gravfred (se iøvrigt Begravelse og Kirkegaarde).
 Groshavari, se Søfart.
 Grosserersocietetet.
 Grundbyrder, se Afgifter og Byrder, privatretlige.
 Grundforbedring.
 Grundlov og Forfatning (se dog særlig Ekspropriation).
 Grundskyld, se Skatter.
 Grønland.
 Gæld (se dog særlig Akkord, Betaling, Fuldmagt, Gældsbreve, Henstandslovgivning, Kaution, Modregning, Mønt, Pant, Renter, Solidariske Skyldforhold, Umyndige og Ægteskab).
 Gældsbreve (se dog særlig Aktier,

- Checks, Kreditforeninger, Mortifikation, Sparekassebøger og Veksler).
 Gældssanering, se Henstandslovgivning.
- Haandpant, se Pant.
- Haandværk (se dog særlig Automobile, Byningsforhold og Næringsvæsen).
 Haandværkssvende og lign.
- Handelsagenter, se Agenter.
- Handelsbetjente, se Tjenesteforhold.
- Handelsbøger, se Bogføring.
- Handelsomsætning (se ogsaa Agenter, Børs, Frøhandel, Kommission, Køb og Salg samt Mæglere).
- Handelsregister, se Firma.
- Handelsrejsende, se Agenter og Næringsvæsen.
- Hasardspil, se Spil.
- Havari, se Søfart.
- Havne (se dog særlig Broer).
- Hegn, Mark- og Vejfred og Optagelse af Kreaturer.
- Hejseværk, se Elevator og Søfart.
- Helligdag (se ogsaa Butikslukning).
- Henstandslovgivning (herunder Gældssanering, se iøvrigt ogsaa Tvangsakkord samt særlig Akkord).
- Hittegods, ulovlig Omgang med, og lignende Forbrydelser.
- Hospitaler, se Læger og Stiftelser.
- Hoveri, se Afgifter og Byrder, privatretlige.
- Hunde (se ogsaa Jagt).
- Huse og Husmænd.
- Husfred.
- Husundersøgelse, se Ransagning.
- Hypotekforeninger, se Kreditforeninger.
- Hæleri.
- Hæren, se Militærvæsen.
- Hærværk, se Ødelæggelse.
- Hævd, ordinær (se iøvrigt Alderstid).
- Inddæmning og Opfyldning; Diger.
- Indfødsret, se Statsborgere.
- Indførselsforbud, se Told.
- Indiciebevis, se Bevis.
- Indkvartering.
- Ind- og Udsættelsesforretninger (se dog særlig Afbetaling).
- Indsamling.
- Industri, se Næringsvæsen.
- Ingeniører (se dog særlig Elektricitet, Entreprise og Tjenesteforhold).
- Inkassation.
- Interessentskab (se dog særlig Aktieselskab, Andelsforetagender og Sameje).
- International Privat- og Strafferet, se Folkeret og Fremmed Ret.
- Internering, se Sikkerhedsforanstaltninger og Sikkerhedsforvaring.
- Intervention.
- Invalider (se dog særlig Forsikring).
- Island.
- Jagt.
- Jernbaner (se dog særlig Ekspropriation og Sporveje).
- Jordemødre.
- Kastration og Sterilisation.
- Kaution (se dog særlig Garanti).
- Kirker, Kirkegaarde og kirkelige Forhold (se dog særlig Begravelse, Gravfred, Præster og Tiende).
- Kloaker.
- Klostre, se Stiftelser.
- Kollektive Aftaler.
- Kommission (se ogsaa Agenter og Handelsrejsende samt Fuldmagt).
- Kommunalvæsen og Kommunalbestyrelser (se dog særlig Byplaner, København og Købstæder).
- Kompensation, se Modregning.
- Konditorier, se Bagerier.
- Konfiskation.
- Kongen og Kongehuset (se særlig Statsforbrydelser).
- Konkurrence (se ogsaa Eneret, Kontrakt, Leje, Prisaftaler og Varebetegnelser).
- Konkurs (se dog særlig Afkræftelse af Retshandler, Ejendomsret, Forsikring, Konkursforbrydelser, Konsignation, Leje, Likvidation, Modregning, Per-

- sonlige Rettigheder og Standsningsret).
- Konkursforbrydelser.
- Konnossement.
- Konsignation.
- Konsuler.
- Kontrabog (se iøvrigt Sparekasser).
- Kontrakt (se dog særlig de enkelte Kontraktforhold, saaledes Entreprise, Gaver, Gæld, Handelsomsætning, Interessentskab, Kaution, Kommission, Konkurrence, Køb og Salg, Leje, Pristaftaler, Tjenesteforhold o. s. v. samt Fuldmagt, Kollektive Aftaler, Konventionalbod og Reklamation).
- Kontrol (se dog særlig Vragere).
- Konventionalbod (se iøvrigt Konkurrence).
- Kreditforeninger og lignende (se dog særlig Henstandslovgivning).
- Kreditorets Retsforfølgning, Unddragelse fra, se Personlige Rettigheder.
- Krigsforanstaltninger (se ogsaa Henstandslovgivning og Valutaforanstaltninger).
- Kunstnerret.
- Kvaksalveri.
- Kvittering, se Betaling.
- Kystforhold og lign. (se dog særlig Forstrand og Inddæmning).
- Kære i borgerlige Sager.
- Kære i Straffesager, se Strafferetspleje.
- Køb og Salg.
- København (se dog særlig Bygningsforhold, Byplaner, Elektriske Anlæg, Forsorg, Gader, Gas, Havne, Kloaker, Pension, Skatter, Skoler, Sporveje, Tjenestemænd, Vandværker samt Veje).
- Købstæder og Handelspladser (se dog særlig Bygningsforhold, Byplaner, Forsorg, Gader, Gas, Havne, Kloaker, Pension, Skatter, Skoler, Tjenestemænd, Vandværker samt Veje).
- Kød, se Levnedsmidler.
- Køleanlæg, se Maskiner.
- Laan til Brug.
- Laan til Eje, se Gæld.
- Landmaaling, se Udstykning.
- Landvæsens- og Overlandvæsenskommissioner.
- Lavvæрге.
- Legater (se ogsaa Stiftelser).
- Legemskrænkelser (se dog særlig Manddrab og Nødvæрге).
- Legitimation, se Fuldmagt og Gældsbreve.
- Leje.
- Len, Stamhuse og Fideikommiser.
- Levnedsmidler (se ogsaa Mejerier).
- Licitation.
- Likvidation.
- Litis denuntiatio, se Procesvarsel.
- Livrente og Livsforsikring, se Forsikring.
- Livsgave, se Gaver
- Lockout, se Arbejdsstandsninger.
- Lodsvæsen.
- Lokomobiler, se Brandvæsen.
- Lotteri.
- Love (Ikrafttræden, Lovfortolkningsprincipper). (Se særlig Grundlov).
- Luftfart.
- Læger og Sygehuse (se dog særlig Bade og Badeanstalter, Dyrlæger, Jordemødre, Kvaksalveri og Tandlæger).
- Lærere, se Skoler.
- Lærlinge og Principaler.
- Løb dage, se Betaling, Gæld og Renter.
- Løsgængereri (se dog særlig Tilhold).
- Maal og Vægt (se dog ogsaa Handelsomsætning).
- Mageskifte, se Køb og Salg.
- Maksimalpriser, se Krigsforanstaltninger.
- Mandatsvig.
- Manddrab (se dog særlig Automobilet og Motorcykler, Barnefødsel og Barnemord, Legemskrænkelser, Maskiner, Svangerskabsafbrydelse samt Sygdoms- og Dødsarsager).
- Margarine.
- Markeder, se Næringsvæsen.
- Mark- og Vejfred, se Hegn.
- Maskiner og lign. (se dog ogsaa Elektricitet, Fabrikker og Varmeanlæg).

- Matrikelvæsen (se dog særlig Udstykning).
- Medhjælperforhold, se Tjenesteforhold.
- Medicinalhandel, se Apoteker.
- Medskyld (se dog særlig Hæleri og Næringsvæsen).
- Mejerier (se ogsaa Andelsforetagender og Levnedsmidler).
- Mened, se Falsk Forklaring.
- Militærforseelser.
- Militærvæsen (se dog særlig Indkvartering, Invalider, Pension, Uniformer og Værnepligt).
- Ministervirksomhed, Ministeransvarlighed.
- Mishandling, se Vanrøgt og Legemskrænkelser.
- Modregning (se særlig Forsikring).
- Mora, se Betaling, Gæld, Kontrakt og Tilbud.
- Moratorium, se Akkord og Henstandslovgivning.
- Mortifikation af Gældsbreve og andre Værdipapirer.
- Mortifikation af Servitutter, se Servitutter.
- Mortifikation af Udtalelser, se Privatlivets Fred og Ærefornærmelser.
- Motorvogne, se Automobile.
- Myndighed, se Umyndige.
- Mæglere og Slutsedler (se dog særlig Forsikring; om Ejendoms-mæglere, se Kommission).
- Mælk, se Levnedsmidler og Mejerier.
- Møller.
- Mønstre.
- Mønt (se dog særlig Falskmøntneri).
- Naboforhold, se Ejendomsret.
- Nationalbanken, se Banker.
- Naturfredning, se Fredning.
- Navn (se særlig Aktieselskab, Firma, Konkurrence og Varemærker).
- Negotiorum gestio.
- Notarius publicus.
- Næringsvæsen, se ogsaa Auktion, Beværtninger og Mæglere; (om Vognmænd, se Befordring).
- Nævningesager (om Sagens Behandling, se Strafferetspleje).
- Nødværge og Nødstilfælde.
- Observation, mental.
- Offentlig Myndighed og Orden, Forbrydelser mod.
- Officerer, se Militærvæsen.
- Omførsel af Varer, se Næringsvæsen.
- Opfindelser, se Eneret og Patenter.
- Opholdspaalæg, se Sikkerhedsforanstaltninger.
- Ophævelse af Retssager.
- Opsigelse, se Gæld, Kontrakt, Leje, Søfart, Tid og Tidsfrister samt Tjenesteforhold.
- Optagelse af Kreaturer, se Hegn.
- Overdragelse, se Transport af Rettigheder.
- Overformynderi.
- Paatale, se Strafferetspleje.
- Pant.
- Pantelaanere.
- Partsforklaring og Partsed (se særlig Falsk Forklaring).
- Patenter.
- Penge og Pengesedler, se Falskmøntneri og Mønt.
- Pengeeffekter, se Aktier, Gældsbreve, Kreditforeninger og Sparekasser.
- Pengeinstitutter, se Banker, Kreditforeninger og Sparekasser.
- Pension.
- Peronlige Rettigheder.
- Plejebørn.
- Politi (se dog særlig Offentlig Myndighed, Pension og Tjenestemænd).
- Politiforseelser (Overtrædelse af Politivedtægt og lign.).
- Politisager.
- Polititilhold, se Tilhold.
- Post.
- Pressen (se dog særlig Annoncer, Berigtigelsesnævnet og Indsamling).
- Prisaftaler og lignende (se dog ogsaa Kollektive Aftaler).
- Prisforanstaltninger, se Krigsforanstaltninger.

- Privatlivets Fred, Krænkelser af (se dog særlig Brevhemmelighed, Husfred og Truster).
- Procedure, se Retspleje.
- Procesomkostninger, se Retspleje i borgerlige Sager.
- Procesvarsel (Litis denunciatio).
- Proformarethandler, se særlig Ejendomsret, Gaver, Gæld, Konkurs, Kontrakt, Pant og Ægteskab.
- Proklama, se Prækclusion og Skifte.
- Prokura, se Fuldmagt.
- Prækclusion.
- Præster og Præsteembeder.
- Psykopatfængsel.
- Radio.
- Ransagning.
- Realbyrder, se Afgifter og Byrder, privatretlige.
- Reassumtion, se Genoptagelse og Strafferetspleje.
- Rederi, se Søfart.
- Rederiregister, se Skibsregistrering.
- Redning, se Nødstilfælde og Søfart.
- Regnskab (se ogsaa Bogføring, Finansvæsen og Revision).
- Reklamation.
- Religionen, Forbrydelser mod.
- Remburs, se Banker.
- Renter (se dog ogsaa Aager, Afbetaling og Gæld).
- Res judicata, se Domme og Fremmede Domstolsafgørelser.
- Retsafgift (se dog særlig Auktionsafgift, Skifteafgift og Tinglysningsafgift).
- Retsmøder.
- Retspleje i borgerlige Sager (se dog særlig Adcitation, Afvisning, Anke, Bevis, Dokumenter, Domme, Dommere, Domstolene, Faderskab, Forlig, Fremmed Ret, Fremmede Domstolsafgørelser, Fri Proces, Genoptagelse, Intervention, Kære, Ophævelse af Retssager, Partsforklaring og Partsed, Procesvarsel, Retsafgifter, Retsmøder, Sagførere, Skøn, Stævning, Sø- og Handelssager, Udeblivelse, Udskrifter, Veksler, Vidner og Værneting).
- Retspleje i Straffesager, se Strafferetspleje.
- Revision og Revisorer.
- Rigsdagen, Rigsdagsmænd.
- Røgulempen, se Ejendomsret.
- Rømning, se Søfart.
- Røveri.
- Sagførere.
- Sagsomkostninger, se Retspleje i borgerlige Sager og Strafferetspleje.
- Saldokvittering, se Betaling.
- Sameje.
- Sammenstød af Forbrydelser.
- Selskaber, se Aktieselskab, Andelsforetagender, Brugsforeninger, Foreninger, Interessentskab samt Kreditforeninger og lign.
- Selvtægt.
- Separation, se Ægteskab.
- Servitutter (se dog særlig Fredning og Tinglynsning).
- Sikkerhedsforanstaltninger (se dog særlig Sikkerhedsforvaring og Tilregnelighed).
- Sikkerhedsforvaring.
- Sindssyge i civilretlige Forhold (se iøvrigt Testamente og Tilregnelighed).
- Skatter og andre offentlige Afgifter (se dog særlig Arve- og Gaveafgift, Gader, Hunde, Kirker, Retsafgift, Stempelvæsen, Told og Veje).
- Skibe (se dog særlig Søfart).
- Skibsregistrering.
- Skifte (se dog særlig Eksekutorer).
- Skifteafgift.
- Skilsmisse, se Ægteskab.
- Skoler, Skolelærere (se dog særlig Pension).
- Skove.
- Skyldnersvig.
- Skøns-, Syns- og Taksationsforretninger (se dog særlig Observation).
- Smitte.
- Smugleri, se Told.
- Smør, se Mejerier.
- Snekastning.
- Sogneraad, se Kommunalvæsen.

- Solidariske Skyldforhold (se dog særlig Kaution).
- Sparekasser og Sparekassebøger.
- Spedition.
- Spil (se dog ogsaa Børs og Børsomsætning samt Lotteri).
- Spioneri, se Militærforseelser og Statsforbrydelser.
- Sporveje (se ogsaa Færdsel og Pension).
- Sprængstoffer, Ødelæggelse ved, se Almenfarlige Forbrydelser.
- Stamhuse, se Len og Stamhuse.
- Standsningsret.
- Stat og Statsborgere (se ogsaa Finansvæsen, Flag og Øvrighed).
- Statsforbrydelser (se ogsaa Flag).
- Stempelvæsen.
- Sterilisation, se Kastration.
- Stier, se Servitutter og Veje.
- Stiftelser og Hospitaler (se ogsaa Le-gater).
- Straf (se særlig Arbejdshus, Bøder, Psykopatfængsel, Sikkerhedsforvaring og Ungdomsfængsel).
- Strafakortning.
- Strafbortfald, se Strafnedsættelse og Strafbortfald.
- Strafferetsforhold i Alm. (se dog særlig Afholdspaalæg, Betinget Straffedom, Bøder, Drankeranstalter, Forsæt, Forsøg, Forældelse, Gentagelsesvirkning, Konfiskation, Medskyld, Sammenstød af Forbrydelser, Sikkerhedsforanstaltninger, Strafakortning, Strafnedsættelse og -bortfald, Tilregnelighed, Uagtsomhed samt Udlevering og Udvisning).
- Strafferetspleje (se dog særlig Beslaglæggelse, Bevis, Domme, Dommere, Fængsling og Anholdelse, Konfiskation, Politisager, Ransagning, Retsmøder og Skøn).
- Strafnedsættelse og Strafbortfald.
- Stranding, se Søfart.
- Strejke, se Arbejdsstandsninger.
- Stævning.
- Sundhedsvæsen (se dog særlig Apoteker, Bade og Badeanstalter, Dyr-læger, Gift, Jordemødre, Kvaksalveri, Levnedsmidler, Læger og Sygehuse, Mejerier, Plejebørn, Smitte, Sygdoms- og Dødsarsager samt Tandlæger).
- Svangerskabsafbrydelse.
- Svigagtige Formuekrænkelser.
- Sygdoms- og Dødsarsager (se dog særlig Smitte).
- Sygehuse, se Læger og Sygehuse.
- Sygekasser, se Forsikring.
- Syn, se Skøn.
- Sædelighedsforbrydelser (se dog særlig Bigami, Blodskam, Smitte, Voldtægt og lign. Forbrydelser samt Sikkerhedsforanstaltninger og Tilhold).
- Sædvane (se ogsaa Handelsomsætning).
- Søer.
- Søfart (se ogsaa Forsikring, Havne, Skibe og Skibsregistrering).
- Sø- og Handelssager.
- Søterritoriet (se dog særlig Forstrand og Inddæmning).
- Søværnet, se Militærvæsen.
- Tandlæger.
- Tantième, se Regnskab og Tjenesteforhold.
- Teatre og andre Forlystelser (se iøvrigt Forfatterret).
- Teglværker.
- Tegninger, se Eneret, Forfatterret, Kunstnerret og Mønstre.
- Telegraf og Telefon (se dog særlig Radio).
- Terminshandler, se Børs.
- Testamente.
- Tid og Tidsfrister.
- Tiende.
- Tilbageholdsret.
- Tilbagesøgning af ydet Betaling.
- Tilbud, lovligt.
- Tilhold.
- Tilregnelighed (se dog særlig Beru-selse, Psykopatfængsel og Sikkerhedsforanstaltninger).
- Tinglysning (se ogsaa Kære).
- Tinglysningsafgift.

- Tjenesteforhold (se særlig Ferie, Funktionærer og Pension).
- Tjenestemænd (se dog særlig Dommere, Embedsforbrydelser, Lodsvæsen, Militærvæsen, Pension, Præster og Skoler).
- Told.
- Transport af Gods, se Befordring.
- Transport af Rettigheder (se dog særlig Gældsbreve og Modregning).
- Tredjemandsretshandler, se Kontrakt.
- Trusler (se iøvrigt Undsigelse).
- Tvang, se Frihedskrænkelser, Kontrakt og Trusler.
- Tvangsakkord udenfor Konkurs (se ogsaa Henstandslovgivning).
- Tyveri (se dog særlig Hæleri).
- Tørv og Tørvemoser.
- Uagtsomhed (se iøvrigt Erstatning og de enkelte Forbrydelser).
- Udeblivelse fra Retten (se ogsaa Genoptagelse).
- Udførsel.
- Udland, Udlændinge (se dog særlig Folket, Fremmed Ret, Fremmede Domstolsafgørelser og Værneting).
- Udlevering og Udvisning.
- Udlæg, se Eksekution.
- Udpantning.
- Udskiftning.
- Udskrifter (se særlig Erklæringer).
- Udstillinger, se Næringsvæsen.
- Udstykning.
- Udsættelse, se Anke og Retspleje i borgerlige Sager.
- Udsættelsesforretning, se Ind- og Udsættelsesforretninger.
- Udvandring.
- Udvisning, se Udlevering og Udvisning.
- Ulykkesforsikring, se Forsikring.
- Umyndige (se dog særlig Lavværge og Sindssyge).
- Underhold, se Blodtypebestemmelser, Børn, Faderskab og Ægteskab.
- Underpant, se Pant.
- Underslæb.
- Undsigelse (se dog særlig Trusler).
- Ungdomsfængsel.
- Uniformer (se dog særlig Militærvæsen).
- Unodig Trætte, se Retspleje i borgerlige Sager.
- Uskiftet Bo.
- Uskrivkyndighed.
- Utugt, se Sædelighedsforbrydelser.
- Valg, Valgret og Valgbarhed (se ogsaa Afstemning).
- Valutaforanstaltninger.
- Vand og Vandsyn (se dog særlig Bade, Brønde, Kloaker, Møller og Søer).
- Vanrøgt.
- Vanærende Handling.
- Varebetegnelser (se ogsaa Handelsomsætning, Konkurrence og Levnedsmidler).
- Varefalsk (se særlig Levnedsmidler).
- Varemærker.
- Varetægtsfængsel, se Fængsling.
- Varmeanlæg.
- Veje (se dog særlig Ekspropriation, Gader, Kloaker og Servitutter).
- Vekslerere (se ogsaa Aktier og Børs).
- Vekselkurser, se Mønt.
- Veksler (se iøvrigt Checks).
- Vidner (se dog særlig falsk Forklaring).
- Vindikation, se Ejendomsret.
- Vognmænd, se Befordring.
- Voldgift.
- Voldsforbrydelser, se Legemskrænkelser.
- Voldtægt og lignende Forbrydelser.
- Vragere.
- Væddemaal.
- Vægt, se Maal.
- Værger, se Lavværge og Umyndige.
- Værnepligt.
- Værneting.
- Ægteskab (se dog særlig Børn og Forlovelse).
- Ære, se Vanærende Handling.
- Ærefornærmelser (om Presselovens Bestemmelser, se Pressen).
- Ødelæggelse.
- Øvrighed.

SAGREGISTER

Aandssvage.

En 17-aarig Person, der havde begaaet en Række Tyverier fra aflaaede Kælderrum, blev i Medfør af Strfl. § 70, jfr. § 17 af Højesteret dømt til Anbringelse under Aandssvageforsorg, medens Landsretten under Hensyn til, at han allerede var inddraget under saadan Forsorg, havde skønnet det uforlødent at træffe yderligere Bestemmelser i Medfør af Strfl. § 70....

105

Aktieselskaber.

Antaget, at det ved Beregningen af »den vedtægtsmæssige Tantième« i § 4, Stk. 1, sidste Punktum i Lov Nr. 285 af 30. Maj 1940 var de for Selskabet paa Lovens Ikrafttrædelsestidspunkt gældende Vedtægtsbestemmelser om Tantième, der kom i Betragtning, og ikke en senere stedfunden Generalforsamlingsvedtagelse om Udbetaling af en lavere Tantième, samt at Laanepligten ifølge den nævnte Lovbestemmelse er uafhængig af, om der efter Udbetaling af Udbytte og Tantième indenfor Lovens Grænser samt Henlæggelser m. v. er noget Beløb tilovers af Selskabets Indkomst.....

322

Et Aktieselskab S, der ikke tidligere havde haft en egentlig Pensionsordning for sit Personale, men en, paa S's Regnskab posteret, Understøttelsesfond, til hvilken var henlagt Beløb af de aarlige Driftsoverskud, indbetalte, efter at en Pensionsordning var gennemført, i Regnskabsaaret 1936—37 fra nævnte Fond ekstraordinært ialt ca. 136.000 Kr. dels til Pensions- og Livrenteinstitutionen, dels til en af S oprettet selvstændig Institution »Personalets Opsparingsfond«, og fradrog Beløbet i sin Indkomst for det følgende Skatteaar. Under Hensyn til, at Indbetalingerne ikke var sket med Midler hidrørende fra S's Indtægt i det paagældende Regnskabsaar, men ved Overførsel fra en i lignende Øjemed tilvejebragt Konto, samt til Formaalet med Indbetalingerne og Forholdet mellem Størrelsen af disse og de ordinære Pensionsbidrag, fandtes Beløbene, overensstemmende med hvad Landsskatteretten havde statueret, ikke at kunne henregnes til de Driftsudgifter, som i Medfør af Statsskattelovens § 6 a i deres Helhed kunde fradrages i den skattepligtige Indkomst for det paagældende Skatteaar. (D i s s e n s)

348

Paa en i et Ejendomsaktieselskab S i 1939 afholdt Generalforsamling vedtoges det »udover det kontante Udbytte — — —

at udlodde til Aktionærerne af Selskabets Dispositions- og Udbyttereguleringsfond Kr. 30.000 — — —«, saaledes at der til Aktionærerne udstedtes Gældsbeviser, der forrentedes med 6 pCt. aarlig. Efter det om Udstedelsen af Gældsbeviserne oplyste og efter Indholdet af disse fandtes Rentebeløbet at maatte ligestilles med skattepligtigt Udbytte efter Lov Nr. 149 af 10. April 1922, jfr. Lovens § 4, næstsidste Stk., hvorhos Beløbet efter det anførte, og idet det ikke hidrørte fra en særlig Udbyttereguleringsfond og derfor ikke faldt ind under Undtagelsesbestemmelsen i § 7, d, i Lov Nr. 95 af 20. Marts 1940, maatte medregnes til det Beløb, hvoraf Udbytte- og Restrate skulde udredes. — Antaget, at S paa Regnskabet for 1939 var berettiget til at foretage skattefri Afskrivning paa et i Brug værende Centralvarmeanlæg m. v., paa hvilket der i 1939 kun var afskrevet ialt ca. 84 pCt. og ikke havde fundet Afskrivninger Sted gennem den af Skattevæsnet saavel fra Anskaffelsesaaet 1916 til 1924 som nu anerkendte Varighedsperiode af 25 Aar for saadanne Anlæg. (Dissens)....

379

Et i Juni 1931 af en Arkitekt, en Ingeniør og tre Haandværkere stiftet Aktieselskab, A, hvis Formaal ifølge Vedtægterne var at erhverve en nærmere angivet Grund og paa denne opføre en Beboelsesbygning samt frugtbargøre sig Ejendommen ved Udlejning, solgte, efter at Bygningen i April 1932 var fuldført, i Marts 1934 den faste Ejendom, hvorefter A likvideredes, og Overskudet udloddedes til Aktionærerne. Idet Salg af Ejendommen ikke fandtes at have ligget udenfor A's Formaal, og A's Byggeri maatte anses for et Erhvervsbyggeri og A for et Erhvervselskab, ansaas Aktionærerne, deriblandt en Enkefrue og en Ingeniør, der ikke havde været Stiitere, pligtige at svare Indkomstskat af den ved Salget indvundne Fortjeneste, jfr. Statsskattelovens § 4 e og § 5 a.....

437

Anke.

Anke af en Fogedkendelse, hvorved en Fallent F's Begæring om Afholdelse af 2. Auktion over en Konkursboet tilhørende fast Ejendom afsloges, kunde ikke hindre, at K, der paa 1. Auktion var blevet højstbydende og havde erklæret at ville lade sig Ejendommen udlægge som ufyldstgjort Pant-haver, lod sig indsætte i Besiddelsen af Ejendommen, som F hidtil havde beboet.....

24

Anke i borgerlige Sager.

S, der af F var søgt til Betaling af et Beløb alternativt med I og var blevet dømt ved Landsretten, ankede til Frifindelse og paastod derhos I dømt til at betale Beløbet til F. Denne sidste Del af Anken afvist ex officio, idet F, ikke havde paa-anket Frifindelsen af I. (Dissens).....

344

Arkitekter.

I en Bygning, hvis Stueetage var udlejet til en Slagtermester S, medens 1. og 2. Sal var udlejet til en Fabrikant F, styrtede Etageadskillelsen over Stueetagen ned, hvorved bl. a. S led Tab, idet hans Materiel og Varer blev ødelagt. S anlagde Erstatningssag mod F samt mod Ejeren E og hans Arkitekt A, idet han gjorde gældende, at F ved Anbringelse af Maskiner, hvorom han havde raadført sig med A, havde overbelastet Etageadskillelsen, og at der burde have været foretaget Anmeldelse til Bygningsmyndighederne, hvorved Ulykken vilde være blevet forhindret, men de frifandtes alle, idet de ikke fandtes at have gjort sig skyldige i et saadant uagtsomt Forhold, at det kunde medføre Pligt for dem til at erstatte S hans Tab ved Ulykken, til hvilken den alt overvejende Aarsag var den skjulte Fejl, at en inden E's Erhvervelse af Ejendommen anbragt Midterdrager var uforsvarligt understøttet. (D i s s e n s)

172

Auktion.

Anke af en Fogedkendelse, hvorved en Fallent F's Begæring om Afholdelse af 2. Auktion over en Konkursboet tilhørende fast Ejendom afsloges, kunde ikke hindre, at K, der paa 1. Auktion var blevet højstbydende og havde erklæret at ville lade sig Ejendommen udlægge som ufyldstgjort Pant-haver, lod sig indsætte i Besiddelsen af Ejendommen, som F hidtil havde beboet.....

24

Automobiler og Motorcykler.

Idet Føreren F af en Lillebil, der kørte ad Finsensvej mod Byen, for at undgaa at paakøre en fra hans venstre Side kommende Cyklist C, foretog en brat Opbremsning, blev hans Passager Fru A, der led af en Lammelse af Arme og Ben, fra Bagsædet kastet ned i Bunden af Vognen, hvorved hun brækkede det ene Ben. Efter sin Forklaring havde F, der særlig havde sin Opmærksomhed henvendt paa, om der skulde komme nogen Trafik fra en Sidevej paa hans højre Side, først bemærket C, da denne var tæt ved Vognen. Da det ikke af Sagens Oplysninger, hvis Tilvejebringelse i første Række maatte paahvile F, fandtes at fremgaa, at Ulykken ikke kunde være undgaaet ved behørig Agtpaagivenhed og Forsigtighed fra F's Side, tilpligtedes Vognens Ejer at erstatte den Fru A overgaaede Skade. (D i s s e n s).....

72

I Aug. 1940 købte Vognmand K af Automobilforhandler S en ny Federal Lastvogn med Generatoranlæg. Der var straks Startvanskeligheder, og K henvendte sig i den Anledning efter Anvisning af S flere Gange til det Firma, der havde fremstillet Generatoren. Da der stadig var Vanskeligheder med Starten, ophørte K, der senest havde reklameret i Begyndelsen af Ok-

- tober 1940 og den 22. Oktober havde udstedt Skadesløsbrev for en Del af Købesummen, i Decbr. s. A., efter at have købt en anden Vogn, med Brugen af Federal Vognen, som han senere solgte. Ved det foreliggende, derunder et i Foraaret 1941 afholdt Skøn, fandtes det godtgjort, at Generatoranlægget havde lidt af Mangler i konstruktiv Henseende, der vel var ret ubetydelige og lette at afhjælpe, men havde medført stadige Ulemper under Brugen, og da K efter Omstændighederne ikke ved for sen Reklamation fandtes at have afskaaret sig fra at gøre Erstatningskrav gældende, tilkendtes der ham en Erstatning paa 1000 Kr. 307
- En 40-aarig Sangerinde og Operetteskuespillerinde blev paakørt af en Lastbil og kom herved saaledes til Skade, at hendes højre Underben maatte amputeres omtrent midt paa Underbenet. Den hende tilkommende Invaliditetserstatning, der af Landsretten paa Grundlag af en Aarsindtægt af 8000 Kr. og en Invaliditetsprocent af ca. 75 var fastsat til 50.000 Kr., blev af Højesteret, idet bl. a. Invaliditetsprocenten skønnedes at burde ansættes noget lavere, nedsat til 40.000 Kr. 333
- En Chauffør, der havde financieret sin Broder ved dennes Køb og Salg af brugte Biler, kendtes medansvarlig overfor en Købmand K med Hensyn til Tilbagebetaling af Købesummen for en Bil, som K havde købt af Broderen, men som ved Føgedforretning blev frataget K af Broderens Sælger paa Grund af Broderens Misligholdelse..... 398
- Statueret, at en skriftlig Købekontrakt om en brugt Lastbil under de foreliggende Omstændigheder ikke var bindende for Køberen 461
- En Paakørsel, forvoldt af en Lastbil, da den blev startet paa den til en københavnsk Ejendom hørende Gaardsplads, fandtes ikke at falde ind under Motorlovens § 38, jfr. § 1, idet Gaardspladsen efter det oplyste ikke var aabnet for almindelig Færdsel 469

Beslaglæggelse.

- En Række Skrifter tilhørende en i Hll. t. Lov Nr. 349 af 22. August 1941 § 2 i Forvaring taget Person beslaglagt i Medfør af Rpl. § 745, Stk. 1, idet det fandtes ubetænkeligt at antage, at de var anskaffet til Brug ved kommunistisk Virksomhed eller Agitation, og at der stadig var nærliggende Mulighed for, at de vilde blive brugt hertil, hvorefter der, da saadan Virksomhed nu er forbudt, i Strfl. § 77, Nr. 2, er Hjemmel til at konfiskere Skrifterne 310

Betaling.

- Anset bevist, at A, der havde faaet overdraget en Fordring paa S, som var hans Sagfører, var indgaaet paa til Afgørelse af

- Mellemværendet at lade S udføre Sagførerarbejde for 1800 Kr. i Stedet for at betale dette Beløb kontant 135
- Grosserer G, der havde et Tilgodehavende hos sin Svoger, Muremester M, for hvilket der af denne var udstedt Gældsbevis, havde til M afgivet to, begge den 1. Marts 1939 daterede og paa 1500 Kr. lydende Kvitteringer. Medens M hævdede, at Kvitteringerne svarede til 2 Afdragsbetalinger, hævdede G, at han kun een Gang havde modtaget 1500 Kr., for hvilket Beløb han samtidig havde afgivet Kvittering, og at den anden Kvittering var udstedt i Juni 1939 i Anledning af, at M paastod ikke at have faaet Kvittering for de i Marts betalte 1500 Kr. Efter alt foreliggende, herunder at de af G paa det originale Gældsbevis og paa en Afskrift deraf foretagne Notater saavel om Afdrag som om Renter var uforenelige med M's Fremstilling, og at M efter at have modtaget Afskriften i et Aar havde forholdt sig passiv, fandtes det ubetænkeligt at lægge G's Forklaring til Grund 274
- Ingeniør I, der var Medlem af Bestyrelsen for A/S Færø Kul S, men ifølge Anmeldelsen til Aktieselskabsregistret ikke var tegningsberettiget alene, havde hos to Firmaer F bestilt henholdsvis et Knuse- og Sortereværk og en Motor med Tilkendegivelse af, at Bestillingen skete for S's Regning. F sendte Fakturaer til I, der i Slutningen af Marts 1940 videre sendte dem til S. Med S's Vidende sendte I Værk og Motor til Færøerne, idet S indestod for Fragten Betaling. Efter hvad der maatte antages, var Værk og Motor efter Ankomsten til Færøerne overgaaet til S's Besiddelse og Brug. Antaget, at S, der først efter Midten af Maj 1940 overfor F havde protesteret mod Betaling, maatte være pligtig at betale F Købesummerne. 344

Betinget Dom.

- En Person, der den 7. Okt. 1937 var blevet idømt betinget Straffedom med 5 Aars Prøvetid, blev den 6. Juni 1941 ved Amtsretten i Hamburg for Bedrageri anset med Fængsel i 3 Mdr. Uanset om denne sidste Dom maatte kunne sidestilles med Ikke-Overholdelse af en i en betinget Dom fastsat Betingelse, fandtes der under de foreliggende Omstændigheder — og særlig henset til det efter Afsigelsen af den betingede Dom forløbne lange Tidsrum — ikke tilstrækkelig Grund til at tage Anklagemyndighedens i Hh. t. Strfl. § 58 nedlagte Paastand om den betingede Strafs Fuldbyrdelse til Følge 110
- En 25-aarig hidtil ustraffet, gift Kvinde, der havde gjort sig skyldig i Overtrædelse af Rationeringslovgivningen ved Salg af Rationeringsmærker og af Strfl. §§ 163 og 165 ved urigtig at anmelde, at 4 Sæt Rationeringskort var hende frastjaalet, og derpaa uberettiget at faa udleveret 4 nye Sæt Kort, blev under Hensyn til de om hendes personlige Forhold foreliggende Oplysninger anset med en betinget Straf af Fængsel i 60 Dage. (Dissens) 443

Betinget Straffedom.

En Tiltalt A blev af Nævningerne, der svarede benægtende paa Spørgsmaal om Anvendelsen af Strfl. § 16 og § 85, kendt skyldig i Forsøg paa Manddrab og Røveri. A, der i 1941 for Tyveri m. m. var anset med en betinget Straf af Fængsel i 4 Maaneder, blev herefter af Landsretten i Hh. t. Strfl. § 57 ikendt en Fællesstraf af Fængsel i 5 Aar og 4 Maaneder, hvilken Straf af Højesteret forhøjedes til Fængsel i 8 Aar..

507

Bevis og Bevisbyrde.

Grosserer G, der havde et Tilgodehavende hos sin Svoger, Muremester M, for hvilket der af denne var udstedt Gældsbevis, havde til M afgivet to, begge den 1. Marts 1939 daterede og paa 1500 Kr. lydende Kvitteringer. Medens M hævdede, at Kvitteringerne svarede til 2 Afdragsbetalinger, hævdede G, at han kun een Gang havde modtaget 1500 Kr., for hvilket Beløb han samtidig havde afgivet Kvittering, og at den anden Kvittering var udstedt i Juni 1939 i Anledning af, at M paastod ikke at have faaet Kvittering for de i Marts betalte 1500 Kr. Efter alt foreliggende, herunder at de af G paa det originale Gælds-brev og paa en Afskrift deraf foretagne Notater saavel om Afdrag som om Renter var uforenelige med M's Fremstilling, og at M efter at have modtaget Afskriften i et Aar havde forholdt sig passiv, fandtes det ubetænkeligt at lægge G's Forklaring til Grund

274

Af Esbjerg Kommune K var det stillet som Betingelse for, at et Interessentskab I kunde faa Levering af Tørv til K, at der ved Tørvegravningen kun blev beskæftiget Arbejdere, der var tilmeldt Arbejds-mændenes Fagforening F i Esbjerg, og at der opnaaedes Overenskomst med F bl. a. om Arbejds-lønnen, og der var derefter af F udarbejdet et Forslag til Overenskomst, hvorefter Arbejdet skulde aflønnes efter en vis Akkord med en garanteret Timeløn af 2 Kr. + Dyrtidstillæg. Under en af F mod I til Betaling af Dyrtidstillæg anlagt Sag fandtes det bl. a. under Hensyn til, at Overenskomstforslaget trods F's Bestræbelser desangaaende ikke var blevet underskrevet af I, ikke godtgjort, at der var truffet Aftale om en højere Løn end af I ydet, nemlig 2 Kr. pr. Time, og I frifandtes herefter. (Dissens)

420

En Sag om, hvorvidt et Pantebrev maatte antages at være givet en Person i Pant eller at være solgt til ham

466

En Kvinde K, der ved Dom var frifundet for Tiltale for Vold, anlagde Injuriesag mod Redaktøren R af et Dagblad i Anledning af, at dette Dagen efter Dommen havde indeholdt en Artikel, der efter hendes Formening rettede ærekrænkende Sigtelser mod hende med Hensyn til det Forhold, for hvilket hun var frifundet. R begærede Straffesagens Akter fremskaffet til Oplysning dels om mulige, af K begaaede voldelige Hand-

linger, der ikke var omfattet af Tiltalen, dels om Indholdet af en Lægeerklæring om K, der i Artiklen var betegnet som »hysterisk«, men der gaves ham kun Adgang til at faa en Udskrift af Anklageskriftet, jfr. Strfl. § 271, Stk. 1	473
Udsættelse af en Injuriesag nægtet en Sagsøgt I, der vilde føre Bevis for Rigtigheden af nogle af Sagsøgerinden S paaklagede, for hende ærefornærende Udtalelser i en af I forfattet Avisartikel, da disse Udtalelser, naar hensaas til deres indbyrdes Sammenhæng, i det hele fandtes at indeholde Sigtelser mod S for Forhold, for hvilke hun i en tidligere Straffesag var frifundet, jfr. Strfl. § 271, Stk. 1	522

Beværtning og Gæstgiveri m. m.

Ifølge Slutseddel af 6. April 1936 angaaende et Hotel i Masned-sund skulde Køberen K overtage Hotellet, saa snart Myndighedernes Tilladelse forelaa, og Handlen var betinget af, at K kunde faa Tilladelse til Udskænkning af stærke Drikke, naar Sælgeren S opgav sin Bevilling. Der indgaves derefter Ansøgning til Overbevillingsnævnet O, der den 5. Septbr. s. A. svarede, at Bevilling kunde meddeles, naar — foruden S — yderligere en Beværter i Vordingborg gav Afkald paa sin Adkomst til Udskænkning af stærke Drikke. Efter at S havde meddelt K, at den sidstnævnte Betingelse ikke kunde opfyldes, og opfordret ham til at underskrive ny Ansøgning til O om Fritagelse for denne Betingelse, annullerede K den 6. Oktober Handlen. Hertil ansaas K berettiget, idet han under de foreliggende Omstændigheder ikke fandtes at have været pligtig til at afvente yderligere Forsøg fra S's Side paa at udvirke Bevillingen. (D i s s e n s)	433
--	-----

Blodskam.

En Tiltalt for Overtrædelse af Strfl. § 212, jfr. § 210, 1. Stk., 2. Pkt., § 224, jfr. § 222, 2. Stk., og § 266, dømt til Anbringelse i Forvaringsanstalten for Psykopater i Henhold til Strfl. § 70, Stk. 1	63
En for Blodskam med Datter tiltalt Mand anset med Fængsel i 5 Aar	564

Blodtypebestemmelser.

F erkendte at have haft Samleje med M i Avlingstiden for et af M udenfor Ægteskab født Barn. M forklarede, at hun ikke havde haft Samleje med andre end F i Avlingstiden, hvorimod hun et Par Maaneder tidligere havde haft Samleje med en anden Mand. F's Faderskab var ifølge Blodtypebestemmelse uforeneligt med AB0-Systemet, dog med Forbehold med Hensyn til Forekomsten af en (ikke paaviselig) A ₂ Egenskab hos F. Herefter frifandtes F under en af M mod ham anlagt Faderskabssag	38
--	----

Brandstiftelse.

En 20-aarig Mand, der foruden tre Tyverier af Cykler m. v. begaaet i Alderen 18—20 Aar, havde gjort sig skyldig i fire Tilfælde af Brandstiftelse, det ene begaaet i en Alder af ca. 15 Aar, de tre andre — hvoraf eet omfattet af Strfl. § 180 — i en Alder af ca. 17 Aar, blev efter Strfl. §§ 180 og 181, Stk. 1, jfr. § 84, Stk. 1, Nr. 2, og efter § 285, jfr. § 276, idømt Straaf af Fængsel i 3 Aar

255

Bygningsforhold.

Iflg. § 24 i Bygningsvedtægten for Gentofte Kommune maatte der i et nærmere fastsat Omraade af Kommunen kun opføres Bygninger med højst 2 Beboelseslag, og iflg. Vedtægten § 23 medregnedes som Beboelseslag bl. a. »Tagetager med selvstændig Beboelseslejlighed«. En Grundejer i det paagældende Omraade, hvis Bygning var opført i 2 Etagere og en Tagetage med 4 Værelser, og som havde udlejet 1. Sal til et Pensionat P, ønskede at udleje ogsaa de 4 Loftsværelser til P til Benyttelse til Pensionat i Forbindelse med 1. Sal, saaledes at alle Beboerne i Tagetagen skulde være Pensionærer, der fik fuld Kost i P. Denne Ordning fandtes lovlig, idet Tagetagen ikke derved blev benyttet til selvstændig Beboelseslejlighed..

83

I en Bygning, hvis Stueetage var udlejet til en Slagtermester S, medens 1. og 2. Sal var udlejet til en Fabrikant F, styrtede Etageadskillelsen over Stueetagen ned, hvorved bl. a. S led Tab, idet hans Materiel og Varer blev ødelagt. S anlagde Erstatningssag mod F samt mod Ejeren E og hans Arkitekt A, idet han gjorde gældende, at F ved Anbringelse af Maskiner, hvorom han havde raadført sig med A, havde overbelastet Etageadskillelsen, og at der burde have været foretaget Anmeldelse til Bygningsmyndighederne, hvorved Ulykken vilde være blevet forhindret, men de frifandtes alle, idet de ikke fandtes at have gjort sig skyldige i et saadant uagtsomt Forhold, at det kunde medføre Pligt for dem til at erstatte S hans Tab ved Ulykken, til hvilken den alt overvejende Aarsag var den skjulte Fejl, at en inden E's Erhvervelse af Ejendommen anbragt Midterdrager var uforsvarligt understøttet. (D i s s e n s)

172

I 1940 faldt en Del af Loftet i et A tilhørende, i Vinteren 1930—31 opført, Hus ned antagelig som Følge af, at Staaltraaden i Rørvævet var fortæret af Rust. Da det efter alt foreliggende maatte antages, at Nedstyrtningen skyldtes enten Mangler ved Materialet eller ved Arbejdets Udførelse, og at A ikke burde have opdaget Manglerne tidligere, fandtes den Tømrermester, der havde haft Husets Opførelse i Hovedentreprise, ansvarlig for Skaden. (D i s s e n s)

188

Børn.

Efter at en Hustru H havde forladt sin Mand M den 14. April 1929, fødte hun den 20. Febr. 1930 et Barn B, der kunde være

avlet i Tiden fra Slutningen af April til Slutningen af Juni 1929. Det maatte antages, at H ikke efter den 14. April 1929 havde været sammen med M bortset fra den 11.—12. Juni 1929, da hun efter M's Forklaring opsøgte ham, som boede hos sin Svoger, men blev afvist, hvorefter hun fik Lov at overnatte i Svogerens Lejlighed. M benægtede at have haft Samleje med H i Avlingstiden, medens H paa Grund af Sindsygdом ikke kunde afgive Forklaring. H havde efter 14. April 1929 haft Samleje et Par Gange med en Tredjemand efter dennes Forklaring i Juli 1930. Da det ikke kunde anses godtgjort, at B ikke kunde være avlet af M og H, blev M's Paa-stand om, at han ikke var Fader til B, ikke taget til Følge..

11

Ejendomsret.

Et ca. 1200 m² stort Areal, beliggende mellem Limfjorden og en Aalborg Kommune K tilhørende Vej udfor en paa den anden Side af Vejen liggende Parcel, som A/S Aalborg Portland Cementfabrik S i 1900 havde købt af K, fandtes, selv om man gik ud fra, at Arealets Opstaaen for Størstedelen skyldes en af S — i Tiden efter 1890 — med Affald fra Fabrikken, Af-rønningsjord og lign. foretaget Opsyldning og kun for en mindre Del Tilskyning, som Tilvækst at maatte tilhøre Ejeren af den indenfor liggende Kyststrækning. Idet Aalborg Havn H, der var indtraadt i K's Ret med Hensyn til Kyststrækningen, derhos ikke ved sin senere Holdning fandtes at have afskaaret sig fra at gøre sin Ret til Arealet — der af S var planeret og forsynet med Glacis — gældende, tilpligtedes S at anerkende H som Ejer af Arealet, med Hensyn til hvilket Landbrugsministeriet havde udtalt, at det ikke fandt Grund til at foretage noget i Anledning af den skete ulovlige Op-psyldning. (D i s s e n s)

340

A/S Tuborgs Bryggerier S krævede af Fakse Bryggeri F vederlagsfrit udleveret ca. 35.000 med S's Navn mærkede, med Metaltraadslukke og Porcelænsprop forsynede Mineralvandsflasker (Patentflasker), hvortil F kun var villig paa Vilkaar, at S vederlagsfrit til F udleverede sin Beholdning, ca. 128.000 Stk., af F's navnemærkede, med Kapsel lukkede Mineralvandsflasker. Efter det oplyste maatte det antages at skyldes en Forveksling med umærkede Flasker, der skulde have været tilbageleveret S, at det var kommet i Besiddelse af F's Flasker, idet det først efter Modtagelsen havde været muligt at identificere Flaskerne. Vederlagsfri Tilbagelevering vilde herefter paaføre S et Tab, der fandtes ugrundet, medens et tilsvarende Forhold ikke kunde anses at foreligge m. H. t. S's Flasker, hvor Forveksling maatte antages normalt at kunne undgaas. Allerede efter det anførte fandtes der ikke Grundlag for det af F stillede Vilkaar. (D i s s e n s).....

619

Ulemperne ved Børnenes Færden paa en i umiddelbar Nærhed af en Naboejendom indrettet Legeplads ved et af Skt. Lukas

Stiftelsen S i Gentoite Kommune drevet Optagelseshjem for mindre Børn fandtes at gaa væsentligt udover, hvad Naboen efter Kvarterets Beskaffenhed og Ejendommens Beliggenhed maatte regne med ved Købet af sin Ejendom. S tilpligtedes herefter enten at flytte Legepladsen til en Afstand af mindst 50 m fra Skellet samt betale en Erstatning af 1000 Kr. for de hidtil paaførte Ulemper eller som Erstatning for Ulemper og varig Værdiforringelse af Naboejendommen at betale en Erstatning af 5000 Kr. (D i s s e n s).

Børnehjemmets Anbringelse var tilladt af Gentoite Kommunalbestyrelse K, og nogle S's Ejendom paahvilende Servitutbestemmelser fandtes herefter ifølge den K tillagte Raaden ang. Servitutternes Omfang ikke at kunne paaberaabes til Støtte for Nabovens Krav

662

Eksekutorer.

Eksekutors Nægtelse af at anlægge Sag til Inddragelse i Boet af nogle Obligationer udelukkede ikke en Arving fra at anlægge saadan Sag

27

Elektricitet og elektriske Anlæg.

Som Følge af usædvanligt stærkt Isslag brast en Telefontraad i et langs en Kommunevej anlagt Telefonnet paa et Sted, hvor der fra et elektrisk Ledningsnet langs Vejens modsatte Side var ført en Stikledning skraat over Vejen under Telefonledningen. Hestene for et Køretøj, der kom kørende ad Vejen, kom i Berøring med den nedfaldne Telefontraad, der hang ned paa Elektricitetsledningerne og laa ud over Vejen, og den ene Hest blev dræbt af Strømmen i Telefontraaden. Elektricitets-selskabet ansaas erstatningsansvarligt overfor Hestens Ejer ifølge Stærkstrømslovens § 6, medens Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsnet frifandtes. (D i s s e n s)

59

Under et, til Installatør I overdraget, Arbejde paa den udvendige Skillevægskant mellem to Celler i en Aalborg Kommune K tilhørende Transformatorstation kom den hos I ansatte Montør M, der stod paa en Stige, i Berøring med en spændingsførende Knivafbryder i den ene Celle og paadrog sig herved alvorlige Forbrændinger. I Betragtning af M's praktiske Kendskab til Højspændingsanlæg og hans mangeaarige Arbejde paa Transformatorstationen maatte det vel lægges ham til Last, at han ikke i tilstrækkelig Grad havde taget i Betragtning, at det, hvis et Uheld indtraadte, kunde være vanskeligt for ham at undgaa at komme i Berøring med Knivafbryderen, til hvilken Afstanden ikke var mere end ca. 45 cm, men bl. a. under Hensyn til, at det var i Modstrid med Stærkstrømsreglementets § 182, hvis Overholdelse paahvilede K, at Cellen ikke var spændingsløs under Arbejdet, og til at der ikke fra K's Side var givet M nogen særlig Paamindelse om Farligheden ved Arbejdet og ej heller ført noget Tilsyn med

dette, fandtes M's Uagtsomhed kun at kunne bevirke en Nedsættelse af den ham tilkommende Erstatning, og Ansvaret fordeltes efter det foreliggende med $\frac{2}{3}$ paa K og $\frac{1}{3}$ paa M. (Dissens).

Fuld Erstatning for den M, hvis Aarsindtægt var knapt 4000 Kr., paaførte Invaliditet, der af Direktoratet for Ulykkesforsikringen var fastsat til 75 pCt., ansat til 25.000 Kr. 232

Entreprise.

Sag om Størrelsen af et Firmas Honorar for Ingeniørassistance ved Ombygning af et Biografteater 32

T paastod B tilpligtet at betale et Beløb i Hh. t. to af B som Bygherre noterede Transporter, der var udstedt af en Murermester, hvem Murerarbejdet senere paa Grund af Forsinkelse var blevet frataget. T gjorde bl. a. gældende, at Murerarbejdets Færdiggørelse, som Appellanten havde ladet en anden Murermester udføre for Størstedelen efter Regning, burde have været udført billigere. Da T som Transporthaver maatte være pligtig at respektere de Udgifter, der maatte medgaa til Murerarbejdets Færdiggørelse, og da der ikke var godtgjort at foreligge noget uforsvarligt Forhold fra B's Side ved Tilrettelæggelsen og Gennemførelsen af Arbejdet, for hvilket der var aflagt Regnskab, blev der ikke noget Beløb til Raadighed til Dækning af Transporterne. Herefter frifandtes B. 48

I 1940 faldt en Del af Loftet i et A tilhørende, i Vinteren 1930—31 opført, Hus ned antagelig som Følge af, at Staaltraaden i Rørvævet var fortæret af Rust. Da det efter alt foreliggende maatte antages, at Nedstyrtningen skyldtes enten Mangler ved Materialet eller ved Arbejdets Udførelse, og at A ikke burde have opdaget Manglerne tidligere, fandtes den Tømrermester, der havde haft Husets Opførelse i Hovedentreprise, ansvarlig for Skaden. (Dissens) 188

Fabrikant F havde i 1937 paataget sig at levere et Interessentskab I et Vandværk, idet han »under Forudsætning af, at der findes tilstrækkeligt og godt Vand«, garanterede for, at Anlægssummen kunde forrentes og amortiseres af de aarlige Vandafgifter. F, der af Anlægssummen, ansat til 25.000 Kr., havde faaet udbetalt det Beløb 18.000 Kr., for hvilket der var opnaaet Rentabilitet, krævede senere en yderligere Udbetaling under Henviisning til, at nævnte Forudsætning for Rentabilitetsgarantien ikke var opfyldt, idet det ved den af ham til 88 m Dybde foretagne Boring fremkomne Vand ikke var godt. Allerede som Følge af, at det under Hensyn til Resultatet af en af I i 4—5 m Afstand fra den ældre Boring foretagne ny Boring til ca. 15 m Dybde, paa hvilken Vandværkets Drift nu var baseret, maatte antages, at der paa det oprindelige Boringssted vilde have kunnet fremskaffes godt og tilstrækkeligt Vand i indtil ca. 15 m Dybde, kunde F's Paastand ikke tages til Følge. Medens F derhos — indtil fornøden Rentabili-

tet opnaaedes — fandtes at maatte bære Udgiften ved den ny Boring, kunde hans Fremgangsmaade med Foretagelsen af den dybe Boring ikke anses at have været saa ubegrundet, at han — som af I paastaet — selv endeligt skulde bære Udgiften herved. Der fandtes ej heller at være fornødent Grundlag for at paalægge F Erstatningsansvar i Anledning af mulige Mangler ved Ledningernes Nedlægning til frostfri Dybde

266

Erklæringer, se Udskrifter.

Erstatning i Kontraktforhold.

En Mand, der i ca. 2 Aar havde udført Revisionsarbejde for en Sagfører og maatte anses som overordnet Funktionær, fandtes ikke at have Krav paa Erstatning i Anledning af, at han var blevet bortvist efter at have overtrukket sin Konto med godt 4000 Kr.

210

Idet Fru A, bærende et lille Barn paa Armen, en Eftermiddag i Februar var ved at gaa ned ad Hovedtrappen i den Ejendom, hvori hun boede til Leje, hang hendes ene Skohæl fast i et Hul i Linoleummet paa et Trappetrin, hvorved hun og Barnet styrtede ned ad Trappen og kom til Skade. Medens Ejendommens Vicevært og dennes Hustru kendte Linoleummet Tilstand, hævdede Ejeren E selv at have været ukendt dermed. Idet der ikke fandtes Grundlag for at fastslaa, at Fru A havde udvist nogen Uforsigtighed, der kunde betage hende Retten til fuld Erstatning, ansaas E pligtig at erstatte hele Skaden, og der tilkendtes Fru A, hvis Nervesystem var blevet stærkt paavirket ved Faldet, for Svie, Smerte og Ulempe 800 Kr. foruden Godtgørelse for positive Udgifter derunder til huslig Hjælp og Rekreationsophold

280

Et Medlem A af et Digelag D krævede Erstatning af D under Paaberaabelse af, at hans Kreaturer i Juli 1939 under Græsning paa hans Engarealer havde lidt Skade ved, at Saltvand som Følge af Utæthed ved et ældre Sluseanlæg var trængt op i en Grøit, hvoraf Dyrene drak. Slusen, der var af den her i Landet almindelig benyttede Type, viste sig ved Nedtagningen i Maj 1940 at slutte forsvarligt, og efter Digefogedens Forklaring skyldtes Saltvandets Indtrængen, at Genstande, der kom i Klemme mellem Røret og Lemmen i Slusen, medførte Utæthed, en Ulempe, der i Hovedsagen undgaas ved nyere Konstruktioner. Uanset om det maatte have været muligt inden Juli 1939 at gennemføre en af D's Generalforsamling i Febr. 1939 truffet Beslutning om Opsætning af en saadan ny Sluse, fandtes A, der, skønt kendt med Forholdene, ganske havde undladt at træffe normale Forsigtighedsforanstaltninger, ikke med Føje at kunne paaberaabe sig den stedfundne Forsinkelse som et til Erstatning forpligtende Forhold.....

327

- Fire Installatører i Esbjerg A, der alle var Medlemmer af den stedlige Afdeling af en Installatørorganisation O, som bl. a. havde til Formaal at formidle Medlemmernes Interesser ved Indgivelse af Bud ved offentlige Licitationer, havde, for at bevæge en Installatør B til paany at blive Medlem af Afdelingen, formaet hans to Hovedleverandører L til at nægte ham Kredit som hidtil. Antaget, at A's Henvendelser til L, der ikke var Medlemmer af O eller med denne havde Aftaler, som i saa Henseende kunde paaberaabes, under de foreliggende Omstændigheder var retstridige overfor B, der fik tilkendt en til 1500 Kr. ansat Erstatning 383
- En et Firma F tilhørende Lastbil, der startedes af F's Chauffør C paa Gaardspladsen til F's Ejendom, paakørte F's Portner P, som opholdt sig paa Gaardspladsen. F, der ikke havde nogen Skyld, fandtes ikke i Medfør af D.L. 3—19—2 at have noget Ansvar overfor P for C's Fejl udover Ulykkesforsikringslovens Regler..... 469

Fabrikker og lignende Virksomheder.

Et Bogtrykkeris Maskinsætteri, hvor der arbejdedes hver Hverdag hele Døgnet undtagen Kl. 6¹/₂—7 Morgen, omfattedes af Fabriklovens § 24, jfr. Døgn driftslov Nr. 62 af 12. Februar 1919.

Af Arbejdsholdene, der i Løbet af 3 Uger hvert havde en samlet Arbejdstid paa 140¹/₂ Time, arbejdede de 2 Nathold 7¹/₂ Time og Dagholdet 8¹/₂ Time. Under Hensyn til, at denne Overskridelse af 8-Timers Arbejdsdagen, der siden Lovens Ikrafttræden i 1919 ikke havde givet Anledning til Indskriden fra det Offentliges Side, efter det om Overskridelsens ringe Omfang og Ordningens nærmere Gennemførelse oplyste ikke kunde anses at komme i Strid med Lovens tilsigtede Formaal, fandtes den at maatte sidestilles med de iflg. Lovens § 24, Nr. 2, sidste Punktum, tilladte Overskridelse. (D i s s e n s).

Den i Lovens § 24, Nr. 2, 1. Punktum, indeholdte Undertagelse fra Reglen om 8-Timers Arbejdsdagen i Tilfælde af Holdskifte antoges ikke at vedrøre de daglige Hold afløsninger, men kun de periodiske (ugentlige) Ombytninger af Holdenes Arbejdstid. (D i s s e n s) 498

Falsk Forklaring og lignende.

En i 1920 født hidtil ustraffet Mandsperson, anset efter Strfl. § 160, jfr. § 158, Stk. 1 og 2 med Hæfte i 8 Maaneder..... 186

Ferie.

Antaget, at der ikke i Medhjælperloven, ej heller som denne er ændret ved Lov Nr. 246 af 30. Maj 1941, eller iøvrigt var Hjemmel for, at nogle Medhjælpere paa en Gaard kunde kræve udbetalt Kostpenge for de dem i Hh. t. Lovens § 20

tilkommende Fridage, som de ikke havde tilbragt paa Gaarden, hvor de efter det oplyste vilde have kunnet faa Kost i Ferien	577
Lignende Sag	580

Forbud.

Da en af et Aktieselskab A suspenderet Salgsleder S ikke vilde have været berettiget til mod A's Vilje at indfinde sig i A's Forretningslokaler, fandtes et af A overfor S hermed nedlagt Føgedforbud at have været beføjet, uanset at Suspensionen af S havde været kontraktstridig	478
--	-----

Foreninger.

Udtalt, at det følger af Lov Nr. 349 af 22. August 1941 § 1, at kommunistiske Foreningers og Sammenslutningers Eksistens er ophørt ved Lovens Ikrafttræden, og at en selvstændig Rets-sag til Ophævelse af dem ikke er nødvendig. Da A/S Clea Handelskompagni S efter de foreliggende Oplysninger om dets Virksomhed maatte henføres til de nævnte Foreninger og Sammenslutninger, fandtes Betingelserne for, at Skifteretten kunde tage S's Bo under Behandling, at foreligge, jfr. Lovens § 3	160
---	-----

Medens Fru A i Aarene 1923—25 var Formand og Kasserer for en Afdeling af Kvindeligt Arbejderforbund K, i hvilken Stilling hun havde en Indtægt af 23 Kr. ugentlig, havde hun, uden at have søgt andet Arbejde, oppebaaret Arbejdsløshedsunderstøttelse og var i den Anledning i Januar 1929 af Hovedledelsen H for Fagets Arbejdsløshedskasse blevet idømt et Aars Karantæne. I Efteraaret 1936 blev A valgt til Formand for en anden Afdeling af K, i hvilken Stilling hun tillige fungerede som Formand for den stedlige Afdeling af Arbejdsløshedskassen. Dette Valg foranledigede K annulleret, og H tilkendegav derefter A, at hun ikke kunde vælges til Tillidsposter i Arbejdsløshedskassen, hvilken Afgørelse godkendtes af Arbejdsdirektoratet og Socialministeriet. Antaget, at A, der ikke havde godtgjort Forhold, der med Føje kunde have bibragt hende den fejlagtige Tro, at hun havde været berettiget til at oppebære Understøttelse som sket, som Følge af det af hende i saa Henseende udviste Forhold var uberettiget til at beklæde noget Tillidshverv indenfor en Afdeling af K. (D i s s e n s)....	312
--	-----

Under en mod Forbrugsforeningen for Embeds- og Bestillingsmænd samt Læger F ved dens Formand for Overtrædelse af § 12, Stk. 2, i Lovbek. Nr. 80 af 31. Marts 1937 rejst Sag irifandtes Formanden, idet det bl. a. udtaltes, at den Virksomhed, som F nu udøvede ved — gennem Medlemmernes Benyttelse af de af F udstedte Rekvisitioner — at overtage Hæftelsen overfor Leverandørerne og ved at yde Medlem-

merne en kortere eller længere Kredit, i det hele rakte ud over den blotte Rabatformidling og overhovedet ikke omfattede Rabatformidling i den Form, som nævnte Lovbestemmelse alene forbyder. (D i s s e n s) 359

Forpagtning.

I en i 1938 indgaaet Forpagtningskontrakt om en større Landejendom var fastsat, at der skulde svares en aarlig Forpagtningsafgift af 430 Tdr. Byg beregnet efter højeste Købernotering paa Københavns Børs for vægtigste Byg. Efter at der ved Lov Nr. 390 af 25. Juli 1940 for Høstaaret 1940—41 var fastsat Maksimalpriser saavel for afleveringspligtigt Korn som for Frihandelskorn, suspenderedes Børsnoteringen for Byg. Idet Prisen for det relativt ringe Kvantum Korn, der kom ud i Frihandel, ikke fandtes at kunne tages som et almenlydigt Udslag af Landbrugets Afkastningsevne, fandtes Forpagtningsafgiften for 1940—41 alene at burde beregnes efter Prisen for det afleveringspligtige Korn, hvilket ogsaa var stemmende med det af Landbrugsministeriet med Hensyn til Kapitelstaksternes Fastsættelse indtagne Standpunkt. (D i s s e n s) 587

Forsikring.

Krigsskade, tilføjet nogle Benzintanke af en Størrelse paa 2000—8000 m³ antoges at falde ind under Krigsforsikringen af Bygninger for Industri, Haandværk og Handel, ikke under Krigsforsikringen af Løsøre 69

Et Forsikringsselskab F havde overtaget en Kautionsforsikring paa indtil 10.000 Kr. for en Person K, der af et Menighedsraad M var blevet valgt til Kasserer for Kirkekassen. Ca. 8 Mdr. senere døde K, og det viste sig, at han ved uredeligt Forhold havde faaet et Tilsvar overfor M paa ca. 15.000 Kr. Idet K i Forsikringsbegæringen havde givet urigtige Oplysninger af den i F. A. L. § 4, 1. Punktum, nævnte Art, og idet F i Policen havde taget tydeligt Forbehold om Ansvarsfrihed, dersom de af K givne Oplysninger skulde være væsentlig urigtige, hvilket Forbehold M var gjort bekendt med og havde godkendt, fandtes F — uanset om man maatte anse K eller M som Forsikringstager — berettiget til at erklære Forsikringsaftalen for uforbindende overfor M, jfr. F. A. L. § 4 eller § 10, Stk. 2. (D i s s e n s) 75

En Vognmand, der ved Licitation havde overtaget Kørsel af Smør og Mælk for et Mejeri, blev under saadan Kørsel dræbt ved Sammenstød med et Statsbanetog. Dette Ulykkestilfælde antoges at henhøre under Ulykkesforsikringsloven.

Uanset at Enken først havde fremsat Erstatningskrav overfor Statsbanerne efter den i Jernbaneerstatningslovens § 6 fastsatte Frist, fandtes Kravet dog ikke for sent fremsat, idet Statsbanerne kort eiter Ulykken gennem Politiiunder-

- søgelsen blev gjort bekendt med, at der kunde blive gjort Erstatningskrav gældende, og senere førte Forhandling om Udrethed af Erstatning.
- Bestemmelsen i Jernbaneerstatningslov Nr. 117 af 11. Marts 1921 § 4, Stk. 5, antaget ogsaa at omfatte lovpligtig Ulykkesforsikring. (D i s s e n s) 391
- Mandskabet M paa et Sejlskib, der af B var befragtet til at føre en Ladning Træ fra Kuusiluoto i Finland til Middelfart, begærede sig under Indlastningen i Midten af Septbr. 1939 paa Grund af Krigsforholdene afmønstret, men Kaptajnen K formaede M til at blive om Bord til Mariehamn; da det ikke her lykkedes at skaffe nyt Mandskab, befragtede B i Samraad med Krigsforsikringsselskabet F en Damper til at føre Ladningen til Middelfart. Under de foreliggende Forhold maatte K anses at have været uberettiget til at modsætte sig M's Krav om Afmønstring, og han fandtes derhos at have haft Pøje til at regne med, at han ved den med M truffne Ordning handlede i B's Interesse. Idet han endvidere maatte antages at have udfoldet de Bestræbelser for at skaffe nyt Mandskab, som med Rimelighed kunde forlanges, fandtes Rejsens Afbrydelse i Mariehamn at skyldes Forhold, der maatte side-stilles med saadan ulykkelig Hændelse, som efter Søforsikrings-Konventionen af 2. April 1934 § 186 omfattedes af Forsikringen. Herefter dømtes F til at godtgøre B Ekstraomkostningerne ved Ladningens Forsendelse fra Mariehamn til Middelfart m. v. (D i s s e n s) 407
- En af en Arbejdsløshedskasse A truffet Beslutning om, at et Medlem M, der havde undladt at give behørig Meddelelse til A om Ændring i sine Indtægtsforhold, tabte Understøttelsesretten, indtil den ham for meget udbetalte Understøttelse var blevet kontant tilbagebetalt, maatte, da A havde været beføjet til at udelukke M som Medlem, og da M havde godkendt Beslutningen, være bindende for M..... 487
- Et Ægtepar, der som Selvskyldnerkautionsister indestod for en Sagførers Forpligtelse til at erstatte en Kvinde ethvert Tab hun maatte lide som Følge af en af Dansk Kautionsforsikrings-Aktieselskab paa hendes Begæring overtaget Kautionsforsikring, frifundet, idet der ikke var noget Tab, som de var pligtige at dække 561
- To ved et Motoruheld tilskadekomne Ægtefæller A og B havde af det Beløb, 30.000 Kr., for hvilket der var tegnet Ansvarsforsikring, kun faaet dækket 78,61 pCt. af deres Erstatningskrav, hvorunder efter Aftale med den Sygekasse, S, der havde betalt deres ved Uheldet foranledigede Sygehusophold, var indbefattet det hertil medgaaede Beløb. Under en af S til Betaling af 78,61 pCt. af dette Beløb anlagt Sag frifandtes A og B, idet det S overfor Skadevolderen, der selv intet kunde betale, tilkommende Regreskrav under Hensyn til Karakteren af Retsforholdet mellem A og S, hvorira Regreskravet havde

sit Udspring, ikke fandtes at kunne gøres gældende til Skade for A og B, der maatte have Krav paa fuld Dækning af det dem tilkommende Erstatningskrav, hvilket de ikke havde opnaaet ved Udbetalingen fra Forskringselskabet 685

Forældelse.

En Sag om Forældelse af en Tømrermesters Tilgodehavende for leveret Inventar og udført Tømrerarbejde 319

En Grundejer E's Krav overfor et Pumpelag P paa Erstatning for Skade, forvoldt ved P's Tørlægning af det nærliggende Klinte Nor, fandtes ikke at være forældet efter Lov Nr. 274 af 22. Dec. 1908, idet det efter paa behørig Maade at være indbragt for Landvæsenskommissionen uden Indsigelse med alle interesseredes Godkendelse var holdt uden for Behandlingen ved Land- og Overlandvæsenskommissionerne, og forbeholdt til senere Afgørelse ved almindeligt Søgmaal, hvis Paabegyndelse naturligt maatte afvente Overlandvæsenskommissionens Kendelse, der var af afgørende Betydning for Bedømmelsen af E's Stilling overfor P. (D i s s e n s) 2

Funktionærer.

En hos en Blomsterhandler B ansat Ekspedient og Binder F fik af B Orlov fra den 22. Jan. til den 16. Febr. 1941 for at foretage en Fornøjelsesrejse til Italien og Nizza. Paa Grund af Visumvanskeligheder m. H. t. Tilbagereisen fra Nizza til Italien vendte F først tilbage til Kbhvn. den 8. Marts og meldte sig da straks hos B, der imidlertid fra 1. Marts havde antaget en ny Binder i Stedet for F og derfor afviste denne. Det fandtes at maatte falde F til Last, at han paa Grund af Uklarheden m. H. t. Visumforholdene ikke var blevet i Stand til at opfylde sin Forpligtelse til at møde i sin Plads til aftalt Tid, hvad han maatte være klar over var af væsentlig Betydning for B, idet han vidste, at B's anden Binder skulde fratræde den 1. Marts. B, for hvem det var ganske usikkert, hvornaar F kunde ventes tilbage, havde derfor været berettiget til at afskedige F uden Varsel 85

Funktionærlovens § 2, Stk. 1, kunde ikke hjemle Ret for et A/S A til den 7. Jan. 1941 uden Varsel af afskedige en Salgschef F, der fra 1. Sept. 1940 var blevet ansat midlertidigt for 3 Mdr., men som var forblevet i Stillingen efter Udløbet af de 3 Mdr., idet der paa Grund af A's Direktørs Sygdom ikke blev truffet ny Aftale 143

Efter at A i ca. 9 Aar havde været ansat som Ekspeditrice i en Detailforretning, der hovedsagelig handlede med Smør, Fedt, Margarine og Æg, blev hun i Sept. 1941 opsagt til Fratræden 1. Nov. s. A. under Henviisning til, at Forretningen var kriseram. Ved Afgørelsen heraf fandtes en Sammenligning alene med Aaret 1940, hvor særlige Forhold gjorde sig gældende,

ikke at kunne benyttes som Grundlag. Aaret 1941 karakteriseredes i Sammenligning med Aarene 1938 og 1939 væsentligst ved en stærk Nedgang i Forretningens Margarineindkøb, hvilket dog tildels opvejedes ved en Stigning i Smørkøbet. Under Hensyn hertil og til, at Bruttooverskudet i de nævnte 4 Aar var ret ensartet, fandtes det betænkeligt at antage, at Afskedigelsen havde været berettiget i Hh. t. Lov Nr. 349 af 29. Juni 1940 om midlertidigt Tillæg til Funktionærloven, jfr. Lov Nr. 85 af 28. Februar 1941.....	678
Lignende Sag	682

Fængsling og Anholdelse.

Fængsling af en ved Københavns Byrets Dom med Straf af Hæfte i 4 Maaneder anset Tiltalt opretholdt	185
Kære af en af Landsretten under Ankebehandling afsagt Fængslingkendelse afvist, da Tilladelse fra Justitsministeriet til Kæremaalets Indbringelse for Højesteret ikke forelaa	383
Stadfæstet en Landsretskendelse angaaende fortsat Fængsling af en for Blodskam sigtet Person	450
En Kvinde K, der for Overtrædelse af Strfl. §§ 265 og 266 var blevet idømt Straf af Fængsel i 60 Dage, hvorefter 30 Dage ansaas udstaaet ved Varetægtsfængsel, blev under en Genoptagelsessag frifundet. Antaget, at hendes Krav om Oprejsning m. H. t. de nævnte 30 Dage maatte afgøres ikke efter Reglen om Erstatning for udstaaet Straf i Rpl. § 1018 b, Stk. 3 i. f., men efter Reglerne om Erstatning for Varetægtsfængsel. Den for K under Genoptagelsessagen beskikkede Forsvarer S undlod uden at forhandle med hende at fremsætte Erstatningskrav under Sagen, jfr. Rpl. § 1018 g, og hun anlagde derefter Erstatningssag mod ham, men han frifandtes, idet det fandtes uantageligt, at Retten under Genoptagelsessagen efter de tilvejebragte Bevisligheder kunde skønne, at Lovens Betingelser for Erstatning for Varetægtsfængsel forelaa, og K herefter ikke havde lidt noget Tab ved, at Erstatningskrav ikke blev fremsat under Genoptagelsessagen	518

Gaver.

En Enke E, der bl. a. var Ejer af Kreditforeningsobligationer til samlet Paalydende 40.000 Kr., udfærdigede i Juli 1938 et Notat, ifølge hvilket hendes sidste Ønske var, at 40.000 Kr. skulde fordeles paa nærmere angivet Maade til fire Slægtninge og en Veninde. Den 1. Nov. 1938 overgav hun til en af de fire Slægtninge, S, Notatet og Obligationerne og aftalte med ham, at han efter den paafølgende Termin, naar Rentekuponerne, som hun forbeholdt sig, var hævet, skulde fordele Obligationerne efter Notatet. Ca. 14 Dage senere gav hun S Lov til at beholde Rentepengene, og omkring den 1. Dec. gav

- S de øvrige fire Gavemodtagere, der iøvrigt hver for sig iorud af E var underrettet om hendes Disposition, Meddelelse om de trufne Aftaler. Den 7. Jan. 1939 døde E, og omkring den 10. s. M. uddelte S Obligationerne til Gavemodtagerne. Det ansaas godtgjort, at E allerede i Nov. 1938 paa en saadan Maade havde afskaaret sig fra Raaden over Obligationerne, at der forelaa en i Forhold til Arvingerne forbindende Disposition, der ikke kunde omstødes efter Arvelovens § 30. (Dissens) 27
- Det ansaas bevist, at Enkefru E i 1935 ved Overgivelse af en paa hendes Navn lydende Sparekassebog, paa hvilken der indeholdt 3150 Kr., til sin Broder B havde overdraget ham Bogen som Gave, saaledes at han, selv om det maatte være en Forudsætning, at der af Bogen i et vist Omfang udbetaltes Beløb til Fordel for Fru E's Datter, Fru D, dog skulde være enebestemmende m. H. hertil. B, der efter Fru E's i 1940 indtrufne Død havde udbetalt Fru D ialt 1220 Kr. samt afholdt Udgifterne 725 Kr. til Fru E's Gravsted, kunde herefter ikke tilpligtes at betale noget Beløb til Boet efter Fru E. (Dissens) 139

Gældsbreve.

A, der gik i Interessentskab med B, gik ind paa som Vederlag for goodwill, tilført Interessentskabet af B, at yde denne et Beløb af samme Størrelse som B's Indtægt i 1939 og udstedte i denne Anledning et simpelt Gældsbrev paa 14.000 Kr. til B, idet denne angav sin Indtægt i 1939 til det nævnte Beløb, skønt han maatte være klar over, at det var meget for højt. Som Følge af denne bristende Forudsætning m. H. t. Interessentskabets Indgaaelse fandtes A at have været berettiget til at erklære Gældsbrevet ugyldigt saavel overfor B som, jfr. Gældsbrevslovens § 27, overfor K, til hvem B havde overgivet det som Sikkerhed for K's Tilgodehavende hos B i Anledning af Støtte ydet B til hans Forretning.

Under de foreliggende Omstændigheder fandtes A ikke ved i Forbindelse med Interessentskabets Ophævelse at have overladt B Forretningens Aktiver uden at sikre sig Udlevering af Gældsbrevet, saaledes som af B lovet i Aftalen om Ophævelsen, at være blevet forpligtet overfor K til at betale denne hans Tilgodehavende hos B 91

Handelsomsætning.

En københavnsk Grosserer K, der ved en Opkøber i Jylland havde købt et Parti Kartoffler, fandtes ved en Skønsforretning at have ført tilstrækkeligt Bevis for, at Varen led af saadanne Mangler, at han var berettiget til at hæve Købet og afvise Varen, uanset at Skønsforretningen først var blevet afholdt over en Maaned efter Varens Modtagelse og uden Tilvarsling af Sælgeren S.

- Antaget at K ikke var pligtig at undersøge Varen før ved Modtagelsen i København.
- Da K ifølge Kbl. § 55, jfr. § 35, burde have solgt Varen efter at have afvist den, kendtes han erstatningspligtig overfor S for det denne ved Unkladelsen heraf forvoldte Tab. (D i s s e n s) 34
- En Aftale mellem et Firma A og en Grosserer B om, at A af B for 2 Kr. 45 Øre pr. kg købte 30 Tdr. teknisk Fedt »som jeg forarbejder ved Benyttelse af indtil 4 pCt. Blegejord« og solgte »den blegede Vare« til B for 2 Kr. 75 Øre pr. kg, maatte under de foreliggende Omstændigheder forstaas saaledes, at A paatog sig at forarbejde et B vedblivende tilhørende Parti teknisk Fedt 113
- Spørgsmaal om, hvorvidt Køberen af et i en Mose henliggende Parti Tørv havde været berettiget til at hæve Handlen, dels fordi Tilkørselsforholdene til Mosen var daarlige, dels fordi Tørvene paastodes at være utjenlige — jfr. § 5, 2. Stk., i Landbrugsministeriets Bekendtgørelse Nr. 77 af 7. Marts 1940. 147
- Ved Købekontrakt af 1. Febr. 1941 købte Grosserer K af Langelands Korn-, Foderstof- og Gødningsforretning S et Parti »formalede Kløveravner« til en Pris af 18 Kr. 50 Øre pr. 100 kg. Den 3. Marts s. A. annullerede K, der — efter hvad der var S bekendt — agtede at videresælge Varen til Foderbrug her i Landet, Handlen som værende i Strid med Lov Nr. 135/1939 af 13. April 1938 § 3, Stk. 2, Litra d, hvorefter Frøaffald (Frøafrensning) ikke maa indgaa i Foderstoffer og ej heller betegnes eller forhandles som saadanne. Den Omstændighed, at Varen, der ikke i Kontrakten var betegnet som et Foderstof, men med sit rette Navn: Kløveravner, efter senere at være tilsat et andet Stof agtedes anvendt til Opfodring, fandtes ikke at kunne bevirke, at Kontrakten blev ugyldig som stridende mod nævnte Lov, og K ansaas herefter, idet en af »Kjøbenhavns Bedømmelses- og Voldgifts-Udvalg for Korn- og Foderstofhandlen« afsagt Kendelse lagdes til Grund, pligtig at vedstaa Handlen 284
- En Købmand i Odense, K, købte af en Købmand i Aabenraa, S, 1500 Juletræer, efter at en Repræsentant R for K var rejst til Hovslund og sammen med S havde besigtiget den Plantage hvorfra Træerne skulde leveres. Selv om det — paa Grundlag af en af K foranlediget Syns- og Skønsforretning — maatte antages, at de leverede Træer havde været uegnede til Salg som Juletræer, fandtes den af R foretagne Gennemgang og Besigtigelse af Plantagen at have været saa indgaende, at K i Hh. t. Købelovens § 47 var afskaaret fra at gøre Mangelsindsigelsen gældende. (D i s s e n s) 446
- Inden Kommissionær S's Folk henimod Torvetidens Ophør Kl. 10 forlod hans Stade i Flæskehallen i Købbyen, anmodede de en Aibærer i et Nabostade om at passe paa 4 samme Dag til

Fabrikant K solgte Svin, der derefter blev skubbet over i Nabostadet. Da K's Afbærer lidt senere kom for at hente Svinene, var det ene forsvundet. Det var ubestridt, at Risikoen for Svinene ved Købet var overgaaet til K, og da der efter det oplyste fra S's Side var ført det med almindelig Skik i Flæskehallen stemmende Tilsyn, tilpligtedes K at betale det forsvundne Svin. (D i s s e n s)

623

Hunde.

Medens A under et Besøg i Zoologisk Have Z i Odense, hvor det er tilladt Voksne at medtage Hunde, naar disse føres i Snor, havde overladt den ham tilhørende Hund til 2 Drengene, der spadserede med den i en 2 Meter lang Kæde, for Hunden pludselig frem og ihjelbed en i fri Luft paa en Stander anbragt Papegøje til en Værdi af 1200 Kr. A fandtes ved at overlade Hunden til Drengene at have udvist et uforsvarligt Forhold, der maatte paadrage ham Ansvar efter den almindelige Erstatningsregel, men idet Z selv fandtes at have udvist nogen Uforsigtighed ved at give Hunde Adgang til Haven uden samtidig at sørge for, at de udstillede Dyr var saaledes anbragt, at Hundene ikke let kunde komme til at forvolde dem Skade, tilpligtedes Z selv at bære $\frac{1}{4}$ af Skaden.....

597

Inddæmning og Oplydning; Diger.

Efter at et Projekt til Inddæmning af Klinte Nor var gennemført af et Pumpelag P, viste det sig, at Tørlægningen bevirkede ringere Afvandingsforhold for en Del bagved liggende Arealer, af hvilke nogle tilhørte E. I det Forringelsen maatte antages at skyldes Mangler ved Inddæmningsanlægget, fandtes P ansvarlig for den E tilføjede Skade og dømtes til at betale ham en Erstatning, der fastsattes til 3000 Kr.

2

Et Medlem A af et Digelag D krævede Erstatning af D under Paaberaabelse af, at hans Kreaturer i Juli 1939 under Græsning paa hans Engarealer havde lidt Skade ved, at Saltvand som Følge af Utæthed ved et ældre Sluseanlæg var trængt op i en Grøft, hvoraaf Dyrene drak. Slusen, der var af den her i Landet almindelig benyttede Type, viste sig ved Nedtagningen i Maj 1940 at slutte forsvarligt, og efter Digefogedens Forklaring skyldtes Saltvandets Indtrængen, at Genstande, der kom i Klemme mellem Røret og Lemmen i Slusen, medførte Utæthed, en Ulempe, der i Hovedsagen undgaas ved nyere Konstruktioner. Uanset om det maatte have været muligt inden Juli 1939 at gennemføre en af D's Generalforsamling i Febr. 1939 truffet Beslutning om Opsætning af en saadan ny Sluse, fandtes A, der, skønt kendt med Forholdene, ganske havde undladt at træffe normale Forsigtighedsforanstaltninger, ikke med Føje at kunne paaberaabe sig den stedfundne Forsinkelse som et til Erstatning forpligtende Forhold.....

327

Et ca. 1200 m² stort Areal, beliggende mellem Limfjorden og en Aalborg Kommune K tilhørende Vej udfør en paa den anden Side af Vejen liggende Parcel, som A/S Aalborg Portland Cementfabrik S i 1900 havde købt af K, fandtes, selv om man gik ud fra, at Arealets Opstaaen for Størstedelen skyldes en af S — i Tiden efter 1890 — med Affald fra Fabrikken, Af-rønningsjord og lign. foretaget Opfyldning og kun for en mindre Del Tilskyning, som Tilvækst at maatte tilhøre Ejeren af den indenfor liggende Kyststrækning. Idet Aalborg Havn H, der var indtraadt i K's Ret med Hensyn til Kyststrækningen, derhos ikke ved sin senere Holdning fandtes at have afskaaret sig fra at gøre sin Ret til Arealet — der af S var planeret og forsynet med Glacis — gældende, tilpligtedes S at anerkende H som Ejer af Arealet, med Hensyn til hvilket Landbrugsministeriet havde udtalt, at det ikke fandt Grund til at foretage noget i Anledning af den skete ulovlige Opfyldning. (D i s s e n s)

340

Ind- og Udsættelsesforretninger.

Anke af en Fogedkendelse, hvorved en Fallent F's Begæring om Afholdelse af 2. Auktion over en Konkursboet tilhørende fast Ejendom afsloges, kunde ikke hindre, at K, der paa 1. Auktion var blevet højstbydende og havde erklæret at ville lade sig Ejendommen udlægge som ufyldstgjort Pant-haver, lod sig indsætte i Besiddelsen af Ejendommen, som F hidtil havde beboet.....

24

Interessentskab.

En Landsretssagfører S, der ifølge en Overenskomst af Decem-ber 1938 med vedhæftet Status var indtraadt som Medinteres-sent i en Sagførerforretning, fandtes ved sin Optræden paa en saadan Maade at have gjort sig til Part i et Mellem-værende mellem sin Kompagnon og en fhv. Rutebilejer, R, vedrørende en Laanetransaktion, at han ikke kunde modsætte sig, at et Beløb, som Kompagnonen skulde tilsvare R, med-toges i Opgørelsen med Sagførerfirmaet ogsaa i Forhold til ham, uanset at det ikke var opført paa nævnte Status. End-videre fandtes S Ansvarlig for, at R i Strid med de med S's Kompagnon trufne Aftaler havde maattet indfri en af ham til denne udstedt Panteobligation, som efter S's Indtræden i Fir-maet var givet en Bank som Sikkerhed for et af Kompagnonen som Led i Oprettelsen af Kompagniskabet med S optaget Laan. Endelig dømtes S til at betale R Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde forvoldt R dels ved en af S iværksat ulovlig Arrestforretning, dels ved en af Tredjemand mod R indgivet Politianmeldelse, for hvilken Sagførerfirmaet ansaas at bære Ansvar

524

Jagt.

I 1742 afhændedes Kronens Jordegods paa Fanø med dertil hørende Rettigheder, bl. a. Jagtrettigheder, til de paagældende Ejendommens Indehavere (Fæstere) for en i Forhold til det samlede Hartkorn fastsat Købesum, og der oprettedes — antagelig kort efter — for alle Hartskornsejere i Nordby Sogn iælles Kasse, K. I en af K mod Husejerne i Odden i Nordby Sogn O anlagt Sag paastod K, at Jagtretten paa et O tilhørende Areal, Oddens Grønning, tilkom K og ikke O, men O irifandtes bl. a. under Hensyn til, at K i Aarene 1911—1933 aarlig havde betalt et Vederlag til O for Jagten paa Oddens Grønning

386

Jernbaner.

Under Hensyn til, at Bestemmelsen om Nedlæggelse af Statsbanen Ringsted—Frederikssund og den dermed i Forbindelse staaende Opgivelse af den oprindelig projekterede Videreførelse af Banen til Hillerød var truffet af Lovgivningsmagten i Samfundets Interesse som en nødvendig økonomisk Foranstaltning, efter hvis Iværksættelse ogsaa Staten stod med et betydeligt Tab, fandtes Skuldelev-Selsø Kommune K, der indtil Banens Nedlæggelse i 1936 havde betalt et halvaarligt Tilskud til Dækning af Anlægsudgifterne og derhos i 1923 efter særlig Aftale et Beløb til Bygning af to Stationer, ikke at kunne paaberaabe sig Ændringerne i de planlagte Arbejder som Grundlag for Krav om Tilbagebetaling af de erlagte Bidrag. Med Hensyn til de halvaarlige Bidrag særlig udtalt, at K ved uden Forbehold at indbetale Beløbene efter Paakrav, i hvert Fald havde afskaaret sig fra at paaberaabe sig, at Beløbene efter § 4 i Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 rettelig først kunde være opkrævet, efter at Banen i hele dens Udstrækning var aabnet for Drift

205

En Vognmand, der ved Licitation havde overtaget Kørsel af Smør og Mælk for et Mejeri, blev under saadan Kørsel dræbt ved Sammenstød med et Statsbanetog. Dette Ulykkestilfælde antoges at henhøre under Ulykkesforsikringsloven.

Uanset at Enken først havde fremsat Erstatningskrav overfor Statsbanerne efter den i Jernbaneerstatningslovens § 6 fastsatte Frist, fandtes Kravet dog ikke for sent fremsat, idet Statsbanerne kort efter Ulykken gennem Politiumundersøgelsen blev gjort bekendt med, at der kunde blive gjort Erstatningskrav gældende, og senere førte Forhandling om Udredelse af Erstatning.

Bestemmelsen i Jernbaneerstatningslov Nr. 117 af 11. Marts 1921 § 4, Stk. 5, antaget ogsaa at omfatte lovpligtig Ulykkesforsikring. (D i s s e n s)

391

Kautiön.

A havde paataget sig Selvskyldnerkautiön for den kvartalsvis forud hver 15. Marts, 15. Juni, 15. Sept. og 15. Dec. iorfaldende Leje i et af hans Sön B indgaaet Lejemaal, der kunde opsiges inden 1. Dec. eller 1. Juni til Ophör efterfølgende April eller Okt. Flyttedag. Kautiönen, der ikke bortfaldt ved Henstandsgivelse, kunde af A opsiges med mindst 1 Maanedes længere Varsel end den B tilkommende Opsigelsesfrist. Efter at A den 9. April 1940 var död, hvorom Udlejerer E var blevet underrettet af B, krævede E i Efteraaret 1941 A's i uskiftet Bo hensiddende Enke, der var ukendt med Kautiönforholdet, for Leje for Tiden 15. Okt. 1940 til 15. April 1942. Antaget, at E, da Lejen pr. 15. Sept. 1940 ikke blev betalt, under de foreliggende Omstændigheder burde have givet Fru A Underretning herom inden for en rimelig Tid for at give hende Mulighed for at faa truffet en rimelig Ordning bl. a. ved at bringe Lejeforholdet til Ophör ved Opsigelse til April Flyttedag 1941, og at han, da han havde forsömt dette, kun kunde kræve Leje for Tiden til 15. April 1941. (Dissens)..

375

Et Ægtepar, der som Selvskyldnerkautiönister indestod for en Sagførers Forpligtelse til at erstatte en Kvinde ethvert Tab hun maatte lide som Følge af en af Dansk Kautiönforsikrings-Aktieselskab paa hendes Begæring overtaget Kautiönforsikring, frifundet, idet der ikke var noget Tab, som de var pligtige at dække

561

Kollektive Aftaler.

Af Esbjerg Kommune K var det stillet som Betingelse for, at et Interessentskab I kunde faa Levering af Törv til K, at der ved Törvegravningen kun blev beskæftiget Arbejdere, der var tilmeldt Arbejdsmandenes Fagforening F i Esbjerg, og at der opnaaedes Overenskomst med F bl. a. om Arbejdslönnen, og der var derefter af F udarbejdet et Forslag til Overenskomst, hvorefter Arbejdet skulde aflønnes efter en vis Akkord med en garanteret Timelön af 2 Kr. + Dyrtidstillæg. Under en af F mod I til Betaling af Dyrtidstillæg anlagt Sag fandtes det bl. a. under Hensyn til, at Overenskomstforslaget trods F's Bestræbelser desangaaende ikke var blevet underskrevet af I, ikke godtgjort, at der var truffet Aftale om en højere Lön end af I ydet, nemlig 2 Kr. pr. Time, og I frifandtes herefter. (Dissens)

420

Kommission.

I et Tilfælde, hvor en Ejendomsmægler K af en Hypotekforening S havde faaet forskellige Oplysninger om en Hotelejendom, men hvor S hævdede ikke at have givet K Hotellet i Kommission, men kun at have lovet ham Salær, hvis han kom med en Køber, fandtes K ikke at have Krav paa Salær i Anledning

af, at han havde anvist Hotellet til en Mand, til hvem Hotellet, — efter at K havde tabt Forbindelsen med ham — solgtes ved en andens Medvirken. (Dissens) 558

Konfiskation.

En Motorgalease, der var blevet benyttet til uden om Paskontrollen at sejle en fhv. dansk Minister fra Danmark til Gøteborg, konfiskeret 289

I et Tilfælde, hvor en Slagtermester S og en Kreaturkommissionær K til københavnske Slagtere havde solgt Oksekroppe til højere Priser end Maksimalprisen, bestemtes det, at det udover Maksimalprisen oppebaarne Beløb, der af K var udbetalt til S, vilde være at inddrage i Statskassen — jfr. § 19, Stk. 5, i Lovbek. Nr. 209 af 26. April 1941 — saaledes at Indbetalingen paahvilede S og K in solidum 292

To Tiltalte tilpligtet at betale til Statskassen et til Forskellen mellem Maksimalprisen paa Stegefedt og en rimelig Pris for det under denne Betegnelse solgte Produkt svarende Beløb, ansat til 16.000 Kr. samt til i Anledning af et andet strafbart Forhold at betale 85.800 Kr. til Statskassen, svarende til det opnaaede Bruttoudbytte 636

Konkurrence.

Under en mod Forbrugsforeningen for Emløds- og Bestillingsmænd samt Læger F ved dens Formand for Overtrædelse af § 12, Stk. 2, i Lovbek. Nr. 80 af 31. Marts 1937 rejst Sag fri fandtes Formanden, idet det bl. a. udtaltes, at den Virksomhed, som F nu udøvede ved — gennem Møddlemmernes Benyttelse af de af F udstedte Rekvitioner — at overtage Hæftelsen overfor Leverandørerne og ved at yde Medlemmerne en kortere eller længere Kredit, i det hele rakte ud over den blotte Rabatformidling og overhovedet ikke omfattede Rabatformidling i den Form, som nævnte Lovbestemmelse alene forbyder. (Dissens) 359

En af en Skjortefabrik anvendt rektangulær, blaa Etikette med et skraat, rødt Bælte, indeholdende Navnet »Karena«, fandtes ikke at frembyde en saadan Lighed med en af en anden Skjortefabrik anvendt cirkelrund, blaa Etikette med et skraat, rødt Bælte, indeholdende Navnet »Starmount«, at der forelaa en Overtrædelse af § 9 i Lovbekg. Nr. 80 af 31. Marts 1937. 458

Efter at der den 18. og 19. Marts 1942 i en Række Dagblade var blevet optaget en Meddelelse om en af to Foreninger F indenfor Møbelbranchen i Maj planlagt Møbeludstilling i Forum under Betegnelsen »Tidens Møbler«, indrykkede A, der erhvervsmæssigt arrangerer Udstilling, i københavnske Dagblade en Meddelelse om, at han næste Dag paa Raadhuspladsen aabnede en Møbeludstilling, ogsaa benævnet »Tidens Møbler«. Da A's Benyttelse af denne Betegnelse i høj Grad var egnet

til at hidføre Forvekslinger med den af F planlagte Udstilling, og F først havde anvendt Betegnelsen i Henvendelser til Offentligheden, fandtes A at have været uberettiget til at anvende Betegnelsen for den af ham arrangerede Udstilling, og et af F derimod nedlagt Forbud stadfæstedes herefter, jfr. § 9 i Lovbek. Nr. 80 af 31. Marts 1938

617

Kontrakt.

I Marts 1941 engagerede Direktør A en af 12 Personer bestaaende Ballet B til fra 1. Maj 1941 i mindst to Maaneder at optræde i sit Cirkus. Den 31. Maj meddelte han B, at den ikke skulde optræde mere. Efter alt foreliggende kunde det ikke antages, at der — som af A hævdedet — ved stedfundne Ombytninger af Artister, der ikke i sig selv fandtes stridende mod Kontraktsforholdets Natur eller mod nogen ved Kontraktens Indgaaelse truffet Aftale, var sket nogen Forringelse af B's Ydeevne, ligesom det i det hele ikke kunde anses godtgjort, at der havde foreligget nogen Mangel ved det udførte Arbejdes Kvalitet eller Omfang, der havde kunnet berettigge A til at bringe Engagementsforholdet til Ophør inden Udløbet af den garanterede Periode. Herefter ansaas A pligtig at betale Gage for to Maaneder

158

I Febr. 1940 traf Forlaget »Danmark« F Aftale med Redaktør R om, at denne for et Vederlag af 5 Kr. pr. Side inden 1. Januar 1941 skulde skrive og levere Manuskript til et biografisk Leksikon i 5 Bind à 300 Sider indeholdende ca. 10.000 Biografier. Efter at der i nogen Tid havde været forhandlet om en ændret Plan for Værket, meddelte F den 1. Aug. R, at han indtil videre ikke behøvede at sætte saa stort Pres paa Arbejdet, der efter Besked fra F standsedes den 21. Septbr. Den 3. Decbr. blev der efter R's — ikke af F bestridte Forklaring — truffet Aftale om Værkets Fortsættelse, men den 12. Decbr. meddelte F, at Kontrakten maatte anses bortfaldet som Følge af, at R, der kun havde udarbejdet godt 2000 Biografier, ikke var i Stand til at overholde Aftalen. Antaget, at den fastsatte Tidsfrist som Følge af F's Forhold var bortfaldet, saaledes at F havde været uberettiget til at hæve Overenskomsten paa Grund af Forsinkelse, og at F derfor var erstatningspligtig

162

En Marketender M, der iflg. Kontrakt med et Interessentskab I havde overtaget Marketenderiet i en af I til Tørveskær benyttet Mose, fandtes ikke at have Krav paa Erstatning hos I i Anledning af, at I ikke i Mosen beskæftigede saa stor en Arbejdsstyrke som forventet, idet det ikke fandtes godtgjort, at I havde givet noget bindende Tilsagn med Hensyn til den forventede Arbejdsstyrke eller givet vildledende Oplysninger om Omstændigheder der havde Betydning ved Bedømmelsen

heraf, eller at der iøvrigt forelaa noget Forhold fra I's Side, der kunde medføre Erstatningspligt. (Dissens) 493

Krigsforanstaltninger.

Krigsskade, tilføjet nogle Benzintanke af en Størrelse paa 2000—8000 m³ antoges at falde ind under Krigsforsikringen af Bygninger for Industri, Haandværk og Handel, ikke under Krigsforsikringen af Løsøre 69

Udtalt, at det følger af Lov Nr. 349 af 22. August 1941 § 1, at kommunistiske Foreningers og Sammenslutningers Eksistens er ophørt ved Lovens Ikrafttræden, og at en selvstændig Rets-sag til Ophævelse af dem ikke er nødvendig. Da A/S Clea Handelskompagni S efter de foreliggende Oplysninger om dets Virksomhed maatte henføres til de nævnte Foreninger og Sammenslutninger, fandtes Betingelserne for, at Skifteretten kunde tage S's Bo under Behandling, at foreligge, jfr. Lovens § 3 160

Ved Kontrakt af 3. April 1940 engagerede Cirkusdirektør C to Artister A til at optræde i sit omrejsende Cirkus fra Sæsonens Begyndelse den 12. April til dens Slutning. Den 14. April standsede C Forestillingerne paa Grund af svigtende Besøg, idet han betalte Løn for de forløbne Dage. Antaget, at Begivenhederne den 9. April 1940 og de derved foranledigede Politiforanstaltninger hverken efter deres Beskafenhed eller efter deres Betydning for den fortsatte Udøvelse af C's Virksomhed kunde sidestilles med de i Kontrakten nævnte Ophævelsesgrunde: Landesorg, Uroligheder, Brand, Generalstrejke og Politiforbud. C, der ikke havde rejst Indsigelse mod Størrelsen af det af A rejste Lønkrav, tilpligtedes herefter at betale dem Løn til 1. Aug., fra hvilken Dag de havde faaet nyt Engagement. (Dissens) 195

Forskellige af en Tiltalt A i to Foredrag betitlet »Historien om et Korstog« og »Vor Neutralitet« fremsatte Udtalelser fandtes under Hensyn til Foredragenes Tendens og A's hele Fremstillingsmaade at maatte anses egnede til at skade Landets Interesser i Forhold til Udlandet. Medens Betingelserne for at anvende Lov Nr. 14 af 18. Januar 1941 § 3 paa de af Tiltalen omfattede Forhold efter det nærmere Indhold af denne Bestemmelse ikke fandtes at være til Stede, fandtes A's Forhold i det hele at kunne henføres under Lov Nr. 388 af 22. Juli 1940 § 1, og A, der tidligere var anset med Hæfte for Overtrædelse af nævnte Bestemmelse, ansaas herefter med en Straf af Fængsel i syv Maaneder, hvoraf 80 Dage ansaas udstaaet ved Varetægtsfængsel 258

Indehaveren af et Benzintankanlæg i Horsens, der i Tiden fra 1. September 1940 til 25. Februar 1941 havde gjort sig skyldig i Salg eller anden Overdragelse af Benzinmærker for et Kvan-

- tum af ca. 1928 Liter, blev i Medfør af § 15 i Bek. Nr. 384 af 7. November 1939, jfr. § 5, Stk. 2, jfr. § 1 i Bek. Nr. 360 af 2. Juli 1940, jfr. Lov Nr. 406 af 3. August 1940 og Lov Nr. 133 af 29. Marts 1941 anset med en Bøde til Statskassen af 2500 Kr. 262
- En Tiltalt, der i 1940—41 havde handlet med Benzinkort, Kaffe-kort og Sukkerkort samt tyske Mark, anset efter Lov Nr. 133 af 29. Marts 1941, jfr. Lov Nr. 406 af 3. August 1940 § 15, Stk. 1, smh. m. Bek. Nr. 384 af 7. November 1939, jfr. Bek. Nr. 360 af 2. Juni 1940 § 1, Bek. Nr. 62 af 29. Februar 1940 § 11, Bek. Nr. 63 af 29. Februar 1940 § 3 samt Bek. Nr. 337 af 25. Juni 1940 § 9 med Hæfte i 30 Dage, hvorhos Tiltalte til-pligtedes at betale 430 Kr. til Statskassen som ulovlig oppe-baaret Fortjeneste. (D i s s e n s) 372
- Indehaveren E af Udnyttelsesretten til en Tørvemose udlejede denne Ret til et Interessentskab I, der forpligtede sig til at producere mindst 7 Millioner Tørv, hvilket imidlertid ikke lykkedes. Det ansaas ikke bevist, at der m. H. t. den normale og forsvarlige Udnyttelse af Mosearealet fra I's Side var ud-vist et saadan Forhold, som — under Hensyn til den i Medfør af Bekg. Nr. 169 af 12. April 1940 fastsatte Maksimalpris — maatte være en Forudsætning for, at I's Garantiforpligtelse kunde blive virksom, og I dømtes derfor kun til at betale for de faktisk producerede Tørv 428
- En 25-aarig hidtil ustraffet, gift Kvinde, der havde gjort sig skyldig i Overtrædelse af Rationeringslovgivningen ved Salg af Rationeringsmærker og af Strfl. §§ 163 og 165 ved urigtig at anmelde, at 4 Sæt Rationeringskort var hende frastjaalet, og derpaa uberettiget at faa udleveret 4 nye Sæt Kort, blev under Hensyn til de om hendes personlige Forhold forelig-gende Oplysninger anset med en betinget Straf af Fængsel i 60 Dage. (D i s s e n s) 443
- Forskellige Udtalelser i et af en Tiltalt A i en Forening holdt Foredrag, betitlet »Danmarks Fremtid«, fandtes at maatte anses egnede til at skade Landets Interesser i Forhold til Ud-landet, og idet Udtalelserne maatte anses fremsat offentligt, blev A anset efter Lov Nr. 388 af 22. Juli 1940 § 1, jfr. Lov Nr. 536 af 22. December 1941 og Lov Nr. 206 af 9. Maj 1942 § 2, Nr. 1, med en Straf af Hæfte i fire Maaneder. (D i s s e n s). 451
- En Tiltalt, der havde erkendt, at han i Maj—Oktober 1940 havde haft en fra et tysk Krigsskib i Frederikshavn deserteret Matros boende paa sin Gaard i 3 Nætter, givet ham lidt Ar-bejde samt skaffet ham Arbejde hos en Medtalt, uagtet Til-talte, da han lod Desertøren overnatte de to sidste Nætter, vidste, at det drejede sig om en Desertør, blev anset skyldig i Overtrædelse af Lov Nr. 123 af 30. Marts 1942 om midlertidig Ændring af og Tillæg til Fremmedloven, jfr. Lov Nr. 111 af 30. Marts 1940 § 3, Stk. 2, smh. med Straffelovens § 3, Stk. 1. 555

To Direktører A₁ og A₂, en Driftsleder B og en Fedtmester C hos A/S S. Houlberg anset efter Strfl. § 195 og for Overtrædelse af § 1 i Bek. Nr. 611 af 22. November 1940 om Maksimalpriser paa Svinefedt m. v., jfr. Lovbek. Nr. 209 af 26. April 1941 § 19, i Anledning af at 39.000 kg i Virksomheden fremstillet Fedt, hvori var iblandet væsentlig mere Oksefedt end nødvendigt for at give Produktet en passende Konsistens, var solgt som Stegefedt og til den for dette fastsatte Maksimalpris. Straffen for dette og andre Forhold Virksomheden vedrørende fastsat for A₁ til Fængsel i 5 Maaneder, for A₂ til Hæfte i 3 Maaneder og for B og C til Hæfte i 14 Dage for hver.

Landsretten havde antaget, at det var berettiget at sælge Produktet som Stegefedt, og derfor frifundet, men idet Landsretten havde anset det for bevist, at de Tiltalte havde været paa det rene med Iblanding af Oksefedt og vidst, at Produktet solgtes som Stegefedt, antoges Højesteret ikke afskaaret fra at domfælde som nævnt i Hh. t. Anken, der omfattede Spørgsmaalet om, hvorvidt Straffeloven var urigtig anvendt, jfr. Rpl. § 963, Stk. 1, Nr. 1. (D i s s e n s).

- En Paastand om Domfældelse af A₁ og A₂ tillige for Bedrageri iandtes derimod som Følge af, at Bevisførelsens Resultat med Hensyn til væsentlige Momenter i denne Forbrydelses Begreb ikke var fastslaaet ved Dommen, ikke at kunne gøres til Genstand for Prøvelse, og da der ikke fandtes tilstrækkelig Anledning til Hjemvisning, maatte det forsaavidt have sit Forblivende ved Landsrettens Frifindelse 636
- En Skipper S og hans Medhjælper, der uden om Paskontrollen i en S tilhørende Motorgalease havde sejlet en fhv. dansk Minister og hans Hustru og Søn fra Danmark til Gøteborg, blev for Overtrædelse af Lov Nr. 14 af 18. Januar 1941 § 3, Nr. 3, idømt Fængsel i henholdsvis 6 Aar og 3 Aar 289
- I en Periode i Sommeren 1941, hvor Priserne paa levende Kreaturer var saa høje, at det i København ikke var muligt for Slagterne at fremskaffe Oksekød af fineste Kvalitet til den gældende Maksimalpris, havde Slagtermester S og Kreaturkommissionær K til københavnske Slagtere solgte ca. 200 Oksekroppe af 1. Kvalitet til højere Priser end Maksimalprisen. S og K fandtes herved at have gjort sig skyldig i forsætlig Overtrædelse af § 13 i Lovbekendtgørelse Nr. 209 af 26. April 1941, og den herfor efter Lovens § 19 forskyldte Straf bestemtes for begge til Hæfte i 30 Dage 292

Køb og Salg.

- Sag om Ophævelse af en Handel om et Restaurationsskib 57
- Ved K's Køb i 1940 af et Landsted ved Esrom Sø blev der paa hans Forespørgsel om, hvor en til Søen ført Kloakledning fra et nærliggende Tuberkulosesanatorium løb ud, fra Sælgeren S's Side svaret »langt borte«, men iøvrigt ikke givet Oplys-

ninger om Anlægget. Da K straks efter Købet konstaterede, at der tæt udenfor Skellet paa Kloakledningen var indskudt et aabent Klarebassin og en Iltningstrappe, annullerede han Handlen. Ved nogle i Maj 1941 foretagne Undersøgelser konstateredes det, at Kloakvandet lige ved Kloakens Udløb i Søen ca. 55 m fra Bredden og ved Iltningstrappen samt det fra Klarebassinet oppumpede Slam indeholdt levende, virulente Tuberkelbaciller. Naar hensaaes til, at K ved Købet var bekendt med Sanatoriets og Kloakanlæggets Tilstedeværelse, fandtes den fra dette Anlæg mulig hidrørende Fare for Tuberkulosesmitte, om hvis Betydning nærmere Oplysning ikke forelaa, ikke at kunne berettigede K til at hæve Handlen, hvorved der fandtes at maatte tages i Betragtning, at et projekteret Klaringsanlæg maatte antages at kunne afhjælpe den eventuelle Smittefare. Herefter og idet det under de foreliggende Omstændigheder — herunder Anlæggets Beliggenhed udenfor Ejendommens Grund, hvorfra det var skilt ved en Syrenhæk — ikke kunde lægges S til Last, at han ikke havde meddelt yderligere Oplysninger om Anlægget, tilpligtedes K at vedstaa Handlen. (D i s s e n s)

247

- I Eftersommeren 1940 købte Vognmand K af Dansk Grundejerabonnement S et Gasgeneratoranlæg til Drift af en Lastbil, idet S ydede 1 Aars Materiale-Garanti. Trods gentagne Henvendelser først til en af S anvist Mekaniker og derefter til en anden Mekaniker fungerede Anlægget daarligt, og efter at det ved en af Teknologisk Institut foretaget Undersøgelse havde vist sig, at Generatorens Herd var revnet, hævdede K i Januar 1941 Handlen, hvorefter S tilbød at paasætte Generatoren en ny Herd. Efter det foreliggende maatte det antages, at Generatoren bl. a. som Følge af urigtig Konstruktion var behæftet med saa væsentlige Mangler, at K var berettiget til at hæve Handlen og kræve Erstatning, hvorved bemærkes, at K, efter at S i over 1½ Maaned havde haft Lejlighed til at afhjælpe Manglerne, ikke længere kunde være pligtig at finde sig i Paasætning af en ny Herd, om hvilken det tilmed maatte stille sig ganske usikkert, hvorvidt den vilde bevirke, at Generatoren kom til at fungere tilfredsstillende

296

Ved Salget af nogle Beboelsesejendomme i Vanløse opstod der Tvist om, hvorvidt Køberen K kunde kræve nogle forud for Overtagelsesdagen den 1. Nov. 1940 af Lejerne til Sælgeren S betalte, Varmesæsonen 1. Juni 1940—31. Maj 1941 vedrørende, Varmebidrag refunderet, mod at han refunderede S samtlige af denne for nævnte Sæson afholdte Udgifter Opvarmningen vedrørende. Ifølge Lejekontrakterne skulde Varmebidragene betales forud for hver Maaned sammen med Lejen, for Størstedelen som à conto Bidrag med endelig Opgørelse ved Varmesæsonens Slutning, saaledes at hverken Ejer eller Lejer havde Ret til noget Overskud. Antaget, at det under de foreliggende Forhold — saafremt intet andet var vedtaget —

- maatte have Formodningen for sig, at Udgifter og Indtægter i Forbindelse med Ejendommenes Opvarmning — herunder indbefattet de saakaldte faste Varmebidrag, jfr. herved § 6 i Lov Nr. 127 af 30. Marts 1940 — ogsaa i Henseende til Refusionsopgørelsen dannede en Enhed, og da derhos Bestemmelsen i Skøderne om Foretagelse af sædvanlig Refusionsopgørelse med Overtagelsesdagen som Skæringsdag, som Sagen forelaa, ikke fandtes at kunne føre til noget andet Resultat, toges K's Paastand til Følge. (Dissens) 367
- En Chauffør, der havde financieret sin Broder ved dennes Køb og Salg af brugte Biler, kendtes medansvarlig overfor en Købmand K med Hensyn til Tilbagebetaling af Købesummen for en Bil, som K havde købt af Broderen, men som ved Fogedforretning blev frataget K af Broderens Sælger paa Grund af Broderens Misligholdelse..... 398
- Ifølge Slutseddel af 6. April 1936 angaaende et Hotel i Masned-sund skulde Køberen K overtage Hotellet, saa snart Myndighedernes Tilladelse forelaa, og Handlen var betinget af, at K kunde faa Tilladelse til Udsækning af stærke Drikke, naar Sælgeren S opgav sin Bevilling. Der indgaves derefter Ansøgning til Overbevillingsnævnet O, der den 5. Septbr. s. A. svarede, at Bevilling kunde meddeles, naar — foruden S — yderligere en Beværter i Vordingborg gav Afkald paa sin Adkomst til Udsækning af stærke Drikke. Efter at S havde meddelt K, at den sidstnævnte Betingelse ikke kunde opfyldes, og opfordret ham til at underskrive ny Ansøgning til O om Fritagelse for denne Betingelse, annullerede K den 6. Oktober Handlen. Hertil ansaas K berettiget, idet han under de foreliggende Omstændigheder ikke fandtes at have været pligtig til at afvente yderligere Forsøg fra S's Side paa at udvirke Bevillingen. (Dissens) 433
- Statueret, at en skriftlig Købekontrakt om en brugt Lastbil under de foreliggende Omstændigheder ikke var bindende for Køberen 461
- En af Husmand S til Husmand K i Januar 1940 solgt Kvie kastede i Maj 1940. Kastningen viste sig at være smitsom, og i den følgende Tid kastede flere Dyr i K's Besætning. I S's Besætning havde der i Sommeren 1937 været et Tilfælde af smitsom Kastning, og i Efteraaret 1938 havde en af ham solgt Kvie vist sig at lide af smitsom Kastning. Efter det foreliggende, derunder en Udtalelse fra det veterinære Sundhedsraad, fandtes S ikke i Januar 1940 at have været berettiget til at regne med, at hans Besætning var fri for smitsom Kastning. Herefter havde S, uanset at der var hengaaet mere end 1 Aar siden Kastningstilfældet i Efteraaret 1938, været pligtig at oplyse K herom, og da han ikke havde godtgjort at have givet K — af hvem der ikke var stillet noget Spørgsmaal om Kastningssyge — saadan Oplysning, ansaas han erstatningspligtig overfor K, der ikke fandtes at have

- udvist noget Forhold, der kunde komme ham til Skade. (Dissens) 509
- En Sag om Erstatning for Mangler ved en købt Mølleejendom. 600
- To Firmaer F, der ved Kontrakter af Febr. 1940 havde paataget sig til nærmere aftalte Priser at udføre visse Røntgeninstallationer i en under Opførelse værende Bygning paa Bispebjerg Hospital, som forventedes færdig til Brug i Sommeren 1942, ansaas berettigede til som Tillæg til Købesummen at beregne sig den ved Lov Nr. 100 af 27. Marts 1940 indførte og s. D. ikrafttraadte 10 pCt. Importafgift, forsaavidt angik de til Installationerne fornødne Apparater, der skulde fremskaffes fra Udlandet. Denne Afgift, der ikke i Loven beregnedes som Told, og som kun var paaregnet at skulle opkræves i 7 Maaneder, maatte anses som en Afgift af ekstraordinær Beskaffenhed, der bl. a. havde til Formaal at hidføre en Forbrugsindskrænkning. (Dissens) 629

Landvæsens- og Overlandvæsenskommissioner.

- Efter at et Projekt til Inddæmning af Klinte Nor var gennemført af et Pumpelag P, viste det sig, at Tørlægningen bevirkede ringere Afvandingsforhold for en Del bagved liggende Arealer, af hvilke nogle tilhørte E. Idet Forringelsen maatte antages at skyldes Mangler ved Inddæmningsanlægget, fandtes P ansvarlig for den E tilføjede Skade og dømtes til at betale ham en Erstatning, der fastsattes til 3000 Kr. 2
- Antaget, at Lov Nr. 128 af 19. April 1907 § 54 indeholdt fornøden Hjemmel for, at en Overlandvæsenskommission som Led i et Vandafledningsanlæg — med Fordeling af Udgifterne i Hh. t. Reglerne i Vandløbsloven — kunde godkende et Rensningsanlæg, der havde til Formaal at hindre, at Vandet i Øresund forurenes.
- Fastslaet af Overlandvæsenskommissionen, at et af Sølle-rød Kommune K udarbejdet Projekt til et Hovedkloakanlæg for den ved Øresund beliggende Del af K (Øresundskloaken) med visse Ændringer burde fremmes. Udtalt, at Overlandvæsenskommissionen ikke skønnede, at Spildevandet bl. a. fra København medførte en saadan Forurening af Øresund, at det af den Grund var urimeligt at gennemføre et af Projektet omfattet Rensningsanlæg, at det af økonomiske Grunde og af Hensyn til en effektiv Rensning var rigtigt at rense Spildevandet i eet Anlæg, at Anlæg af Separatledninger for Regnvand — uanset de dermed forbundne Fordele — af økonomiske Grunde ikke var tilraadelig, samt at Indretning af Sparebassiner, for at undgaa de foreslaaede Overløbsledninger, vel vilde være en væsentlig Forbedring af Projektet, men af økonomiske Grunde burde udskydes til senere Under-søgelse og Afgørelse 670

Legemskrænkelser.

To Tiltalte A og B anset strafskyldige efter Strfl. §§ 119, Stk. 1 og 244, Stk. 4, Pkt. 3, begge Bestemmelser smh. med § 83, Stk. 1, for under deres Hensiddende som Varetægtsfanger i Frederikssund Arresthus i Forening med en Medfange efter forudgaaende Aftale at have overfaldet en Arresthusmedhjælper C, idet A bagfra med en Trælægte tildelte C et Slag i Baghovedet, hvorved der bibragtes denne en Blodbule. Til lige ansaas de Tiltalte skyldige i forskellige Tyverier. Straffen fastsat for A, der var født i 1924 og siden 1935 havde været under Børneværnsforsorg, til Fængsel i 3 Aar, og for B, der var født i 1916 og tre Gange tidligere var straffet for Tyveri, til Fængsel i 4 Aar

243

Leje.

I en Bygning, hvis Stueetage var udlejet til en Slagtermester S, medens 1. og 2. Sal var udlejet til en Fabrikant F, styrtede Etageadskillelsen over Stueetagen ned, hvorved bl. a. S led Tab, idet hans Materiel og Varer blev ødelagt. S anlagde Erstatningssag mod F samt mod Ejeren E og hans Arkitekt A, idet han gjorde gældende, at F ved Anbringelse af Maskiner, hvorom han havde raadført sig med A, havde overbelastet Etageadskillelsen, og at der burde have været foretaget Anmeldelse til Bygningsmyndighederne, hvorved Ulykken vilde være blevet forhindret, men de frifandtes alle, idet de ikke fandtes at have gjort sig skyldige i et saadant uagtsomt Forhold, at det kunde medføre Pligt for dem til at erstatte S hans Tab ved Ulykken, til hvilken den alt overvejende Aarsag var den skjulte Fejl, at en inden E's Erhvervelse af Ejendommen anbragt Midterdrager var uforsvarligt understøttet. (Dissens)

172

Ikke fundet bevist at to Fiskebassiner i en af en Husejer til en Fiskehandler udlejet Fiskeforretning havde været uanvendelig, hvorfor Husejeren ikke fandtes erstatningspligtig overfor Fiskehandleren i denne Anledning. (Dissens)

454

Da Lejeren L af nogle Lokaler, der var opsagt til Fraflytning, ikke støttede sit Krav om Beskyttelse efter Lov Nr. 55 af 23. Marts 1937 paa Hensynet til Kundekredsen i alm. Betydning, men paa, at det for en Virksomhed som L's var en særdeles alvorlig Begivenhed at risikere at staa uden Lokaler, og paa, at Opsigelsen manglede enhver saglig Begrundelse, antoges Lejemaalet ikke at omfattes af den nævnte Lov, og Sagen afvistes derfor fra Leje-Voldgiftsretten

457

I Dec. 1939 udlejede U til L₂ en Lejlighed paa Sortedamsdossingen, saaledes at Lejemaalet af L₂ tidligst kunde opsiges til 15. Oktober 1942. Den hidtidige Lejer L₁, paatog sig Kautions for L₂'s Opfyldelse af Lejemaalet, ved hvis Indgaaelse der var regnet med, at L₂ ikke selv vilde benytte Lejligheden, men udleje den møbleret til andre, særlig tilrejsende

- Udlændinge. Den 9. April 1940 blev L₂'s første Lejer, en tysk Redaktør, forflyttet, og ved Skrivelse af 26. Juni 1940 hævdede L₂ Lejemaalet bl. a. under Henviſning til, at Muligheden for atter at leje Lejligheden ud var »problematisk i Betragtning af Deres Henstilling om at undgaa de Lejere (tyske, militære), som praktisk talt har været mine eneste Liebhave-re.« Antaget, at L₂ med Føje havde forſtaaet U's Udtalelſer ſom trækkende Begrænsninger for Udlejningsretten paa en Maade, der under de da foreliggende Forhold havde været udenfor Forudsætningerne for Lejemaalet og stridende mod diſſe, hvorfor L₂ havde været berettiget til at hæve Lejemaalet. L₂ og L₁ frifandtes herefter for U's Krav om Betaling af Leje efter 15. Juli 1940 m. m. (D i s s e n s) 512
- En Ejer E udlejede for en aarlig Leje af 2000 Kr. et Bageri til en Lejer L for Tiden fra den 17. Maj 1939 til den 1. Maj 1940, og ved Paategning af 29. Marts 1940 paa Lejekontrakten fornyedes Lejemaalet for Tiden fra 1. Maj 1940 til 30. April 1941. Da L ikke vilde flytte ſidſtnævnte Dato, fik E ham ved Fogedforretning dekretet udsat og udlejede for en aarlig Leje af 2200 Kr. Bageriet til en ny Lejer for Tiden til 1. Maj 1942, hvilket Lejemaal ſenere fornyedes for Tiden til 1. Maj 1943. Som Grund for de tidsbestemte Lejemaal angav E, at han ønskede at sælge Ejendommen. Idet E ſiden 1934 7 Gange havde udlejet Bageriet ved kortvarige, tidsbestemte Lejemaal for en efterhaanden ſtigende Leje, fandtes L's Lejemaal, uanset Lejeaftalens Bestemmelſer om Tidsbegrænsning, efter et Aars Forløb at være beskyttet ved Reglen i Lejelovens § 60, Stk. 1, jfr. § 55, og Udsættelſen at have været uberettiget, hvorfor der tilkendtes L Erstatning for Tab ved den ulovlige Ophævelse af Lejemaalet 567
- Ifølge en mellem Bagermester L og Købmand U i 1938 indgaaet Lejekontrakt om Lokaler til Butik og Bageri kunde Lejemaalet fra U's Side tidligſt bringes til Ophør til 1. April 1943, til hvilket Tidſpunkt det ſkulde ophøre uden Opsigelse. Under Hensyn til dette ſidſte og til, at det af de i Lov Nr. 55 af 23. Marts 1937 § 3, Stk. 1 og 3, brugte Udtryk »opsagt af Udlejereren« og »Opsigelsen« fremgaaer, at Loven kommer til Anvendelse, naar der foreligger en Opsigelse fra Udlejerens Side, ſamt til den nøje Forbindelse mellem nævnte Lov og Lov Nr. 54 af 23. Marts 1937, efter hvis § 60, Stk. 2, Lejemaal om Erhvervs- og Forretningslokaler, der kun ſkal gælde for et beſtemt Tidsrum og ophører med dettes Udløb, er undtaget fra Uopsigeligheden i Hh. t. § 60, Stk. 1, fandtes Lov Nr. 55 af 23. Marts 1937 ikke at omfatte et Lejemaal ſom det foreliggende. (D i s s e n s) 540

Levnedsmidler.

To Direktører A₁ og A₂, en Driſtsleder B og en Fedtmester C hos A/S S. Houlberg anſet efter Strfl. § 195 og for Over-

trædelse af § 1 i Bek. Nr. 611 af 22. November 1940 om Maksimalpriser paa Svinefedt m. v., jfr. Lovbek. Nr. 209 af 26. April 1941 § 19, i Anledning af at 39.000 kg i Virksomheden fremstillet Fedt, hvori var iblandet væsentlig mere Oksefedt end nødvendigt for at give Produktet en passende Konsistens, var solgt som Stegefedt og til den for dette fastsatte Maksimalpris. Straffen for dette og andre Forhold Virksomheden vedrørende fastsat for A₁ til Fængsel i 5 Maaneder, for A₂ til Hæfte i 3 Maaneder og for B og C til Hæfte i 14 Dage for hver.

Landsretten havde antaget, at det var berettiget at sælge Produktet som Stegefedt, og derfor frifundet, men idet Landsretten havde anset det for bevist, at de Tiltalte havde været paa det rene med Iblandingen af Oksefedt og vidst, at Produktet solgtes som Stegefedt, antoges Højesteret ikke afskaaret fra at domfælde som nævnt i Hh. t. Anken, der omfattede Spørgsmaalet om, hvorvidt Straffeloven var urigtigt anvendt, jfr. Rpl. § 963, Stk. 1, Nr. 1. (D i s s e n s).

En Paastand om Domfældelse af A₁ og A₂ tillige for Bedrageri fandtes derimod som Følge af, at Bevisførelsens Resultat med Hensyn til væsentlige Momenter i denne Forbrydelses Begreb ikke var fastslaaet ved Dommen, ikke at kunne gøres til Genstand for Prøvelse, og da der ikke fandtes tilstrækkelig Anledning til Hjemvisning, maatte det forsaavidt have sit Forblivende ved Landsrettens Frifindelse

636

Lotteri.

A og B i Aalborg havde siden Begyndelsen af 1938 spillet sammen paa 3 Ottendedelssedler i Klasselotteriet. B besørgede Fornylelsen af den ene Seddel gennem sin Fader F i Skern, der havde fremskaffet Sedlen fra en Kollektion i Skern. I Efteraaret 1939 meddelte B uden Forhandling med A, der i Febr. 1939 var flyttet til Odense og med hvem han ikke havde været i Forbindelse siden Marts 1939, F, at Lodsedlen ikke skulde fornyes, og F fornyede da denne for egen Regning. I Efteraaret 1940 kom Sedlen ud i 6te Trækning med den store Gevinst. A paastod B og F dømt til Betaling af Halvdelen af Gevinsten, men B frifandtes af Landsretten, uanset at han havde handlet retstridigt overfor A, under Hensyn til Lotteriforholdets særlige Natur, og F frifandtes af Højesteret, idet han, der vel vidste, at B spillede sammen med en anden, men kun havde staaet i Forbindelse med B m. H. t. Lodsedlens Erhvervelse og Fornylelse og ikke kendte A, havde været beføjet til uden nærmere Undersøgelse at gaa ud fra, at B var berettiget til ogsaa paa sin Medspillers Vegne at opgive Sedlen. (D i s s e n s)

95

Læger og Sygehuse.

Nogle Maaneder efter, at Læge L og Hustru i Foraaret 1937

var fraflyttet deres Bolig paa Tuberkuloseafdelingen paa Faxe Sygehus S, hvor L i et Aarstid havde været ansat som Reservelæge, konstateredes det, at Fru L var lidende af Lungetuberkulose. Under en af L og Fru L derefter mod S rejst Erstatningssag udtalte Retslægeraadet, at det maatte anses for at have været forbundet med betydelig Risiko for at blive smittet med Tuberkulose at have beboet den paagældende Lejlighed, og at det maatte anses for overvejende sandsynligt, at Fru L havde paadraget sig Tuberkulose under Opholdet i Lejligheden. Bl. a. under Hensyn til, at der ved de af vedkommende Embedslæger i Aarenes Løb foretagne Inspektioner ikke var blevet rejst Indsigelse mod Smittefaren og til Sundhedsstyrelsens Stilling til en af Foreningen af yngre Læger i 1936 rejst Klage samt til den Holdning, som L, der selv var i Stand til at skønne over Smittefaren, havde indtaget, fandtes S ikke at have gjort sig skyldig i noget retstridigt Forhold, der kunde paadrage det Ansvar, hvorved bemærkedes, at et særligt Hensyn til Boligens Karakter af Tjenestebolig ikke kunde paaberaabes i Forhold til Fru L, idet den efter Ansættelsesvilkaarene kun var normeret som Bolig for en ugift

543

Lærlinge og Principaler.

Uanset at et Lærlingeforhold i Linoleumsbranchen ikke omfattedes af Lærlingeloven, fandtes det efter sin Karakter ikke at være frit opsigeligt fra Mesteren M's Side. Da det derhos ikke fandtes godtgjort, at en af Lærlingen overfor en Kunde fremsat Udtalelse havde haft et saadant illoyalt Indhold, at den kunde berettige M til som sket at bortvise L, i hvis Læretid — 3 Aar —, der kun manglede ca. 4 Maaneder, og Bortvisningen ej heller kunde anses at have haft tilstrækkelig Begrundelse paa Baggrund af det om L's tidligere Forhold i Læretiden oplyste, dømtes M til at betale L en til 1500 Kr. ansat Erstatning

222

En Tiltalt A, der uden at have særlig Uddannelse som saadan betegede sig som Revisor, og hvis Virksomhed hovedsagelig bestod i at føre Regnskab for Landbrugere, bistaa ved Udfærdigelse af Selvangivelser, hjælpe med Affattelse af Kommuneregnskaber og føre Regnskab for en Tyreholdsforening, havde, uden at oprette skriftlig Lærekontrakt, antaget en Person under 18 Aar til at arbejde paa sit Kontor i Hillerød. Ifølge en Udtalelse fra Socialministeriet vil det saavel hos statsautoriserede Revisorer som hos andre, der driver Revision som Erhverv, være muligt at give Kontorlærlinge en forsvarlig Uddannelse i det almindelige Kontorfag. Saavel det faglige Fællesudvalg for Kontorlærlinge som Politimesteren i Hillerød havde derhos — jfr. § 2, Stk. 4, i Lærlingelov Nr. 120 af 7. Maj 1937 — udtalt, at A maatte anses berettiget til at antage og uddanne Lærlinge, og nævnte Udvalg havde end-

videre udtalt, at der i nærværende Tilfælde burde være oprettet Lærekontrakt. Antaget, at A ved at undlade dette havde overtraadt Lærlingelovens § 1, Stk. 1 633

Manddrab.

- En Kvinde der en Morgen, medens hendes Mand laa i sin Seng og sov, havde dræbt ham ved Skydning med et Jagtgevær, anset efter Strfl. § 237, jfr. § 85, med Fængsel i 12 Aar. (D i s s e n s) 198
- En Tiltalt A blev af Nævningerne, der svarede benægtende paa Spørgsmaal om Anvendelsen af Strfl. § 16 og § 85, kendt skyldig i Forsøg paa Manddrab og Røveri. A, der i 1941 for Tyveri m. m. var anset med en betinget Straf af Fængsel i 4 Maaneder, blev herefter af Landsretten i Hh. t. Strfl. § 57 ikendt en Fællesstraf af Fængsel i 5 Aar og 4 Maaneder, hvilken Straf af Højesteret forhøjedes til Fængsel i 8 Aar.. 507
- En Tiltalt for Drab af Hustru idømt Fængsel i 10 Aar 566
- En Tiltalt anset med Fængsel paa Livstid for forsætlig Manddrab og Røveri af særlig farlig Karakter samt for Tyveri og Forsøg paa Bedrageri 575

Møller.

En Sag om Erstatning for Mangler ved en købt Mølleejendom. 600

Naboforhold.

Ulemperne ved Børnenes Færden paa en i umiddelbar Nærhed af en Naboejendom indrettet Legeplads ved et af Skt. Lukas Stiftelsen S i Gentoite Kommune drevet Optagelseshjem for mindre Børn fandtes at gaa væsentligt ud over, hvad Naboen efter Kvarterets Beskaffenhed og Ejendommens Beliggenhed maatte regne med ved Købet af sin Ejendom. S tilpligtedes herefter enten at flytte Legepladsen til en Afstand af mindst 50 m fra Skellet samt betale en Erstatning af 1000 Kr. for de hidtil paaførte Ulemper eller som Erstatning for Ulemper og varig Værdiforringelse af Naboejendommen at betale en Erstatning af 5000 Kr. (D i s s e n s).

Børnehjemmets Anbringelse var tilladt af Gentoite Kommunalbestyrelse K, og nogle S's Ejendom paahvilende Servitutbestemmelser fandtes herefter ifølge den K tillagte Raaden ang. Servitutternes Omfang ikke at kunne paaberaabes til Støtte for Naboen's Krav 662

Navn.

Efter at der den 18. og 19. Marts 1942 i en Række Dagblade var blevet optaget en Meddelelse om en af to Foreninger F indenfor Møbelbranchen i Maj planlagt Møbeludstilling i Forum under Betegnelsen »Tidens Møbler«, indrykkede A, der er-

hvervsmæssigt arrangerer Udstilling, i københavnske Dagblade en Meddelelse om, at han næste Dag paa Raadhuspladsen aabnede en Møbeludstilling, ogsaa benævnet »Tidens Møbler«. Da A's Benyttelse af denne Betegnelse i høj Grad var egnet til at hidføre Forvekslinger med den af F planlagte Udstilling, og F først havde anvendt Betegnelsen i Henvendelser til Offentligheden, fandtes A at have været uberettiget til at anvende Betegnelsen for den af ham arrangerede Udstilling, og et af F derimod nedlagt Forbud stadfæstedes herefter, jfr. § 9 i Lovbek. Nr. 80 af 31. Marts 1938 617

Næringsvæsen.

A og B var tiltalt for Overtrædelse af Næringslovens § 40 derved, at A henvendte sig til private og afleverede en Pakke fra B, indeholdende Malerier og et skriftligt Salgstilbud, og senere paany henvendte sig til Modtagerne for at afhente enten Betalingen eller Malerierne. Idet det maatte antages, at A havde indskrænket sig til en simpel Overlevering og senere Afhentning af Malerierne, fandtes der ikke at foreligge en saadan personlig Henvendelse, som Anvendelsen af Næringslovens § 40 forudsætter, og A og B blev derfor frifundet. (Dissens) 9

Nævningesager.

Falsk Forklaring	186
Drab af Ægtefælle	198
Varetægtsfangers Overfald paa Arresthusmedhjælper	243
Brandstiftelse og Tyveri	255
Forsøg paa Manddrab og paa Røveri	507
Blodskam	564
Drab af Hustru	566
Uterlighed overfor 7-aarig Pige	571
Ulovlig Svangerskabsafbrydelse	572
Manddrab og Røveri	575

Offentlig Myndighed og Orden, Forbrydelser mod.

To Tiltalte A og B anset strafskyldige efter Strfl. §§ 119, Stk. 1 og 244, Stk. 4, Pkt. 3, begge Bestemmelser smh. med § 83, Stk. 1, for under deres Hensiden som Varetægtsfanger i Frederikssund Arresthus i Forening med en Medfange efter forudgaaende Aftale at have overfaldet Arresthusmedhjælper C, idet A bagfra med en Trælægte tildelte C et Slag i Baghovedet, hvorved der bibragtes denne en Blodbule. Tillige ansaas de Tiltalte skyldige i forskellige Tyverier. Straffen fastsat for A, der var født i 1924 og siden 1935 havde været under Børneværnsforsorg, til Fængsel i 3 Aar, og for B, der var født i 1916 og tre Gange tidligere var straffet for Tyveri, til Fængsel i 4 Aar 243

Pant.

I et Pantebrev, der var uopsigeligt fra Kreditor K's Side i en vis Aarrække, var det bestemt, at Uopsigeligheden ogsaa gjaldt ved de tre første Ejerskifter. Efter at Debitor D havde solgt Ejendommen, underrettede han telefonisk K og dennes Sagfører om Salget, men uden at give nærmere Oplysning om, hvorvidt Adkomsten var berigtiget eller om Navnet paa Køberen, der ej heller selv rettede Henvendelse til K. Efter at Ydelserne for den første Termin efter Salget var udeblevet, søgte K D til Betaling af hele Pantebrevet, og D dømtes, da den givne Meddelelse om Salget ikke opfyldte de i T. L. § 39 stillede Krav

141

Patenter.

En Ingeniørs Patent paa Køletromler antoges at angaa en med roterende Tilførselskanal for Kølemediet forsynet Anordning til Sikring mod, at Olie rives med Kølemediet ind i Tromlen, men ikke mod almindelig Olieindtrængning i Tromlen. To af en Maskinfabrik udførte Konstruktioner af Køletromler fandtes herefter ikke at stride mod Patentet, idet deres Tilførselskanal i sin Helhed var faststaaende og Muligheden for, at Olie kunde rives med Kølemediet ind i Tromlen, som Følge heraf udelukket

502

Pension.

En kvindelig Regnskabsfører R ved et Amtssygehus indsendte i Efteraaret 1939 under Henviisning til en Lægeerklæring Ansøgning om Afsked med Pension paa Grund af Svagelighed til Sygehusbestyrelsen, der i en Svarskrivelse til R bevilgede Afskeden og tilføjede, at Spørgsmaalet om Pension vilde blive indsendt til Amtsraadet A's Afgørelse og vilde afhænge af, om Lægeerklæringen fandtes fyldestgørende. A nægtede derpaa R Pension. Idet det ikke fandtes godtgjort, at R i Efteraaret 1939 led af en saadan Svagelighed, at hun mod Sygehusbestyrelsens Ønske da var berettiget til Afsked med Pension, og idet R ikke foretog sig noget i Anledning af Afskedigesskrivelsen, uagtet det i denne var tilstrækkelig tydeligt tilkendegivet, at Spørgsmaalet om Pensionsret senere vilde blive afgjort af A, frifandtes A for at yde Pension til R, hvem Sygehuset stadig havde været villig til at lade fortsætte i Stillingen. (D i s s e n s)

591

Reklamation.

I Aug. 1940 købte Vognmand K af Automobilforhandler S en ny Federal Lastvogn med Generatoranlæg. Der var straks Startvanskeligheder, og K henvendte sig i den Anledning efter Anvisning af S flere Gange til det Firma, der havde fremstillet Generatoren. Da der stadig var Vanskeligheder med Starten, opførte K, der senest havde reklameret i Begyndelsen af Ok-

tober 1940 og den 22. Oktober havde udstedt Skadesløsbrev for en Del af Købesummen, i Decbr. s. A., efter at have købt en anden Vogn, med Brugen af Federal Vognen, som han senere solgte. Ved det foreliggende, derunder et i Foraaret 1941 afholdt Skøn, fandtes det godtgjort, at Generatoranlægget havde lidt af Mangler i konstruktiv Henseende, der vel var ret ubetydelige og lette at afhjælpe, men havde medført stadige Ulemper under Brugen, og da K efter Omstændighederne ikke ved for sen Reklamation fandtes at have afskaaret sig fra at gøre Erstatningskrav gældende. tilkendtes der ham en Erstatning paa 1000 Kr. 307

Retspleje i borgerlige Sager.

- Stadfæstelse — dog med Forkortelse af Fristen — af en af Østre Landsret truffet Beslutning om Udsættelse af en Sag.... 82
- Kæremaal angaaende en Landsretskendelse, hvorved en Sag udsattes for at afvente Højesterets Afgørelse i en anden Sag, afvist da den af Landsretten truffe Bestemmelse i Henhold til Rpl. § 290 ikke er Genstand for Kære 377
- Stadfæstet en Landsretskendelse, hvorved en Begæring fra en Sagsøgt om, at en Landsdommer skulde vige sit Sæde, ikke blev taget til Følge 378
- Efter at Sagsøgerinden i en Landsretssag havde begæret Sagen hævet, blev det ved Landsrettens Kendelse paalagt hende i Sagsomkostninger at betale Salær til den for Indstævnte beskikkede Sagfører. Ved Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse blev Sagens Omkostninger for Landsretten ophævet og Sagførersalæret paalagt det Offentlige 472
- Udtalt, at en Sag efter sin Beskaffenhed henhørte under den ved Lov Nr. 54 af 23. Marts 1937 nedsatte Voldgiftsret, men at der ikke var fundet tilstrækkelig Anledning til nu at henvise Sagen til denne Ret 512
- Et Kæremaal afvist, da der ikke som foreskrevet i Retsplejelovens § 417 forelaa Tilladelse fra Justitsministeriet til Sagens Indbringelse for Højesteret 521
- Et Kæremaal afvist, da der ikke forelaa Tilladelse fra Justitsministeriet til Kæremaalets Indbringelse for Højesteret 554

Revision og Revisorer.

Efter at Sagfører A havde standset sine Betalinger, udarbejdede en statsautoriseret Revisor R efter Anmodning af Sagfører B, hvem A's Hustru havde anmodet om Hjælp, væsentlig paa Grundlag af A's Bøger og de af denne meddelte Oplysninger i Løbet af en Ugestid en Status, og straks derefter blev der bl. a. under Medvirken af B indgaaet Kompagniskab mellem A og Landsretssagfører C, der indskød en betydelig Kapital i Forretningen. Uanset at Status udviste et ringe Overskud, maatte C efter dens øvrige Udvisende være klar over, at der praktisk set forelaa Insolvens. En dybere Indtrængen i A's

Forretningsforhold havde derhos efter det foreliggende næppe været mulig for R indenfor en rimelig Tid. Efter alt foreliggende fandtes C ikke at kunne kræve Erstatning af R eller B for Tab, som han havde lidt ved at indtræde i Forretningen. (Dissens)

530

En Tiltalt A, der uden at have særlig Uddannelse som saadan betegnede sig som Revisor, og hvis Virksomhed hovedsagelig bestod i at føre Regnskab for Landbrugere, bistaa ved Udfærdigelse af Selvangivelser, hjælpe med Affattelse af Kommuneregnskaber og føre Regnskab for en Tyreholdsforening, havde, uden at oprette skriftlig Lærekontrakt, antaget en Person under 18 Aar til at arbejde paa sit Kontor i Hillerød. Ifølge en Udtalelse fra Socialministeriet vil det saavel hos statsautoriserede Revisorer som hos andre, der driver Revision som Erhverv, være muligt at give Kontorlærlinge en forsvarlig Uddannelse i det almindelige Kontorlag. Saavel det faglige Fællesudvalg for Kontorlærlinge som Politimesteren i Hillerød havde derhos — jfr. § 2, Stk. 4, i Lærlingelov Nr. 120 af 7. Maj 1937 — udtalt, at A maatte anses berettiget til at antage og uddanne Lærlinge, og nævnte Udvalg havde endvidere udtalt, at der i nærværende Tilfælde burde være oprettet Lærekontrakt. Antaget, at A ved at unnlade dette havde overtraadt Lærlingelovens § 1, Stk. 1

633

Røveri.

En Tiltalt for Overtrædelse af Strfl. §§ 288 og 276 samt Politivedtægtens §§ 1, 9 og 79, jfr. Lov Nr. 219 af 1. Maj 1940 § 2, Stk. 2, dømt til Anbringelse i Forvaringsanstalten for Psykopater

103

En Tiltalt A blev af Nævningerne, der svarede benægtende paa Spørgsmaal om Anvendelsen af Strfl. § 16 og § 85, kendt skyldig i Forsøg paa Manddrab og Røveri. A, der i 1941 for Tyveri m. m. var anset med en betinget Straf af Fængsel i 4 Maaneder, blev herefter af Landsretten i Hh. t. Strfl. § 57 ikendt en Fællesstraf af Fængsel i 5 Aar og 4 Maaneder, hvilken Straf af Højesteret forhøjedes til Fængsel i 8 Aar..

507

En tiltalt anset med Fængsel paa Livstid for forsætligt Manddrab og Røveri af særlig farlig Karakter samt for Tyveri og Forsøg paa Bedrageri

575

Sagførere.

Udtalt, at selv om en Sagførers Anbringende om, at han havde ment at kunne afkræfte de Oplysninger, der indeholdtes i en i hans Besiddelse værende Skrivelse, ikke maatte kunne forkastes, burde han ikke i Forbindelse med sin fra Modpartens afvigende Fremstilling af det paagældende Forhold have tilbageholdt Skrivelsens Oplysninger, om hvis processuelle Betydning i Modpartens Favør han ikke kunde være uvidende.

1

En Sagfører, der under en Retssag i to Skrivelser til Modpartens Sagfører havde sigtet Modparten for forsættelig Tilintetgørelse af Bevismidler, der var nødvendige for hans Part, blev, da det maatte antages, at Sigtelserne var urigtige, og at der ikke havde været tilstrækkeligt Grundlag for at fremsætte dem, efter Strfl. § 267, Stk. 1, idet Strfl. § 269 ikke kunde komme til Anvendelse, anset med en Straf af 10 Dagbøder à 30 Kr...

300

En Kvinde K, der for Overtrædelse af Strfl. §§ 265 og 266 var blevet idømt Straf af Fængsel i 60 Dage, hvoraf 30 Dage ansaas udstaaet ved Varetægtsfængsel, blev under en Genoptagelsessag frifundet. Antaget, at hendes Krav om Oprensning m. H. t. de nævnte 30 Dage maatte afgøres ikke efter Reglen om Erstatning for udstaaet Straf i Rpl. § 1018 b, Stk. 3 i. i., men efter Reglerne om Erstatning for Varetægtsfængsel.

Den for K under Genoptagelsessagen beskikkede Forsvarer S undlod uden at forhandle med hende at fremsætte Erstatningskrav under Sagen, jfr. Rpl. § 1018 g, og hun anlagde derefter Erstatningssag mod ham, men han frifandtes, idet det fandtes uantageligt, at Retten under Genoptagelsessagen efter de tilvejebragte Bevisligheder kunde skønne, at Lovens Betingelser for Erstatning for Varetægtsfængsel forelaa, og K herefter ikke havde lidt noget Tab ved, at Erstatningskrav ikke blev fremsat under Genoptagelsessagen

518

En Landsretssagfører S, der ifølge en Overenskomst af December 1938 med vedhæftet Status var indtraadt som Medinteressent i en Sagførerforretning, fandtes ved sin Optræden paa en saadan Maade at have gjort sig til Part i et Mellemværende mellem sin Kompagnon og en fhv. Rutebilejer, R, vedrørende en Laanetransaktion, at han ikke kunde modsætte sig, at et Beløb, som Kompagnonen skulde tilsvare R, medtoges i Opgørelsen med Sagførerfirmaet ogsaa i Forhold til ham, uanset at det ikke var opført paa nævnte Status. Endvidere fandtes S Ansvarlig for, at R i Strid med de med S's Kompagnon truffne Aftaler havde maattet indfri en af ham til denne udstedt Panteobligation, som efter S's Indtræden i Firmaet var givet en Bank som Sikkerhed for et af Kompagnonen som Led i Oprettelsen af Kompagniskabet med S optaget Laan. Endelig dømtes S til at betale R Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde forvoldt R dels ved en af S iværksat ulovlig Arrestforretning, dels ved en af Tredjemand mod R indgivet Politianmeldelse, for hvilken Sagførerfirmaet ansaas at bære Ansvar

524

Efter at Sagfører A havde standset sine Betalinger, udarbejdede en statsautoriseret Revisor R efter Anmodning af Sagfører B, hvem A's Hustru havde anmodet om Hjælp, væsentlig paa Grundlag af A's Bøger og de af denne meddelte Oplysninger i Løbet af en Ugestid en Status, og straks derefter blev der bl. a. under Medvirken af B indgaaet Kompagniskab mellem

A og Landsretssagfører C, der indskød en betydelig Kapital i Forretningen. Uanset at Status udviste et ringe Overskud, maatte C efter dens øvrige Udvisende være klar over, at der praktisk set forelaa Insolvens. En dybere Indtrængen i A's Forretningsforhold havde derhos efter det foreliggende næppe været mulig for R indenfor en rimelig Tid. Efter alt foreliggende fandtes C ikke at kunne kræve Erstatning af R eller B for Tab, som han havde lidt ved at indtræde i Forretningen. (Dissens)	530
En Landsretssagfører anset for Ærefornærmelser efter Strfl. § 267, Stk. 1, jfr. Stk. 3, med 14 Dagbøder hver paa 25 Kr. ..	536

Sagsomkostninger.

Efter at Sagsøgerinden i en Landsretssag havde begæret Sagen hævet, blev det ved Landsrettens Kendelse paalagt hende i Sagsomkostninger at betale Salær til den for Indstævnte beskikkede Sagfører. Ved Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse blev Sagens Omkostninger for Landsretten ophævet og Sagførersalæret paalagt det Offentlige	472
--	-----

Servitutter.

En Kommunalbestyrelse K, der havde Paataleret og Dispensationsbeføjelse m. H. t. den en Ejendom ved Deklaration af 1923 paalagte Villaservitut, der bl. a. indeholdt Forbud mod Udsalg og Værksted, gav i 1941 Ejeren E Paabud om at ophøre med en af ham siden 1919 — nærmest som Husflid — aabenlyst drevet Virksomhed med Fremstilling og Salg af Naturtræsmøbler. Paabudet anset at savne fornødent Grundlag bl. a. under Hensyn til, at E ved Ejendommens Erhvervelse i 1919 af Sælgeren havde faaet Tilladelse til — uanset de paa-tænkte Servitutpaalæg — at drive den omhandlede Virksomhed, og at der ikke senere, hverken i 1923 ved Deklarationens Udfærdigelse eller i 1926 ved K's Godkendelse af en af E opført Bygning, der var indrettet med Butik og Cykleværksted, var taget Forbehold med Hensyn til fortsat Udøvelse af Virksomheden, hvis Drift ikke havde givet Anledning til Klage fra nogen Nabo. (Dissens)	582
Nogle en Ejendom paahvilende Servitutbestemmelser fandtes efter den Kommunalbestyrelsen tillagte Raaden ang. Servitutternes Omfang ikke at kunne paaberaabes til Støtte for en Nabos Krav	662

Sikkerhedsforanstaltninger.

En for Brandstiftelse tiltalt Person, hvis Forhold heniørtes under Straffelovens § 181, Stk. 1, dømt til Anbringelse i et Sindssygehospital	253
En Tiltalt blev for 5 Tilfælde af ulovlig Svangerskabsafbrydelse eller Forsøg derpaa, af hvilke det ene Tilfælde medførte Kvindens Død, samt for Bedrageri i Overensstemmelse med Rets-	

lægeraadets Erklæring dømt til Anbringelse i Psykopatforvaringsanstalt	572
Stadfæstet en Landsretskendelse, hvorved en Begæring om endelig Løsladelse fra Forvaringsanstalt afvistes	615

Skatter og andre offentlige Afgifter.

Udtalt, at Lov Nr. 95 af 20. Marts 1940 for Beregningen af den i Loven omhandlede Udbytterate fastsætter et i Forhold til den ordinære Indkomstskattelovgivning selvstændigt Grundlag, og at et Beløb paa 809.127 Kr., som hidrørte fra en af Kryolith Mine og Handels Selskabet S i 1925 foretaget ekstraordinær Afskrivning paa S's Anlæg i Ivigtut, og som S efter Aftale med Skattevæsnet havde fradraget ved Opgørelsen af dets skattepligtige Indkomst for 1939, iflg. Hovedreglen i Lovens § 7, 1. Stk., med Rette var medtaget i det Beløb paa 2.460.141 Kr. — svarende til det regnskabsmæssige Driftsoverskud i 1939 —, der var lagt til Grund for Udbytteratens Beregning, samt at der ikke i § 7 litra d fandtes at være Hjemmel for at unddrage Beløbet fra denne Beregning, idet det ikke fremgik af S's Regnskaber for tidligere Regnskabsaar, at Beløbet var holdt til fri Raadighed ved senere Udbyttefordeling. (D i s s e n s) .. 226

Et Aktieselskab S, der ikke tidligere havde haft en egentlig Pensionsordning for sit Personale, men en, paa S's Regnskab posteret, Understøttelsesfond, til hvilken var henlagt Beløb af de aarlige Driftsoverskud, indbetalte, efter at en Pensionsordning var gennemført, i Regnskabsaaret 1936—37 fra nævnte Fond ekstraordinært ialt ca. 136.000 Kr. dels til Pensions- og Livrenteinstituttet, dels til en af S oprettet selvstændig Institution »Personalets Opsparingsfond«, og fradrog Beløbet i sin Indkomst for det følgende Skatteaar. Under Hensyn til, at Indbetalingerne ikke var sket med Midler hidrørende fra S's Indtægt i det paagældende Regnskabsaar, men ved Overførsel fra en i lignende Øjemed tilvejebragt Konto, samt til Formaalet med Indbetalingerne og Forholdet mellem Størrelsen af disse og de ordinære Pensionsbidrag, fandtes Beløbene, overensstemmende med hvad Landsskatteretten havde statueret, ikke at kunne henregnes til de Driftsudgifter, som i Medfør af Statsskattelovens § 6 a i deres Helhed kunde fradrages i den skattepligtige Indkomst for det paagældende Skatteaar. (D i s s e n s) 348

Paa en i et Ejendomsaktieselskab S i 1939 afholdt Generalforsamling vedtoges det »udover det kontante Udbytte — — — at udlodde til Aktionærerne af Selskabets Dispositions- og Udbyttereguleringsfond Kr. 30.000 — — —«, saaledes at der til Aktionærerne udstedtes Gældsbeviser, der forrentedes med 6 pCt. aarlig. Efter det om Udstedelsen af Gældsbeviserne oplyste og efter Indholdet af disse fandtes Rentebeløbet at maatte ligestilles med skattepligtigt Udbytte efter Lov Nr. 149 af 10. April 1922, jfr. Lovens § 4, næstsidsste Stk., hvorhos

Beløbet efter det anførte, og idet det ikke hidrørte fra en særlig Udbyttereguleringsfond og derfor ikke faldt ind under Undtagelsesbestemmelsen i § 7, d, i Lov Nr. 95 af 20. Marts 1940, maatte medregnes til det Beløb, hvoraf Udbytte- og Restrate skulde udredes. — Antaget, at S paa Regnskabet for 1939 var berettiget til at foretage skattefri Afskrivning paa et i Brug værende Centralvarmeanlæg m. v., paa hvilke der i 1939 kun var afskrevet ialt ca. 84 pCt. og ikke havde fundet Afskrivninger Sted gennem den af Skattevæsnet saavel fra Anskaffelsesaaret 1916 til 1924 som nu anerkendte Varighedsperiode af 25 Aar for saadanne Anlæg. (Dissens)....

379

Et i Juni 1931 af en Arkitekt, en Ingeniør og tre Haandværkere stiftet Aktieselskab, A, hvis Formaal ifølge Vedtægterne var at erhverve en nærmere angivet Grund og paa denne opføre en Beboelsesbygning samt frugtbargøre sig Ejendommen ved Udlejning, solgte, efter at Bygningen i April 1932 var fuldført, i Marts 1934 den faste Ejendom, hvorefter A likvideredes, og Overskudet udloddedes til Aktionærerne. Idet Salg af Ejendommen ikke fandtes at have ligget udenfor A's Formaal, og A's Byggeri maatte anses for et Erhvervsbyggeri og A for et Erhvervsselskab, ansaas Aktionærerne, deriblandt en Enkefrue og en Ingeniør, der ikke havde været Stiftere, pligtige at svare Indkomstskat af den ved Salget indvundne Fortjeneste, jfr. Statsskattelovens § 4 e og § 5 a.....

437

I Vilkaarene for en den 1. April 1930 sket Indlemmelse af en Del af en Sognekommune I i Kolding Kommune K bestemtes bl. a., at Personer i I, der paa Indlemmelsestiden var erhvervsskattepligtige til K, og som efter Indlemmelsen bevarede Bopæl i I og vedblev i K at drive Erhverv omfattet af Erhvervsbeskatningen, i en Overgangstid skulde svare Skat til K, dels med et Beløb svarende til Opholdsskat paalignet efter Reglerne i K med visse Lempelser, dels med et Beløb svarende til, hvad de til K skulde have betalt af deres Virksomhed, saairemt de fremdeles havde haft Bopæl i en Kommune udenfor K, alt med Reduktion i Overensstemmelse med Fradragsreglerne i den kommunale Skattelovs § 14, 1. Stk. (Lov Nr. 73 af 29. Marts 1924). Antaget, at Beregningen af det sidstnævnte Beløb skulde ske efter den til enhver Tid om Erhvervsskat gældende Lovgivning, nu Lov Nr. 28 af 18. Februar 1937 Afsnit III ...

625

To Firmaer F, der ved Kontrakter af Febr. 1940 havde paataget sig til nærmere aftalte Priser at udføre visse Røntgeninstallationer i en under Opførelse værende Bygning paa Bispebjerg Hospital, som forventedes færdig til Brug i Sommeren 1942, ansaas berettigede til som Tillæg til Købesummen at beregne sig den ved Lov Nr. 100 af 27. Marts 1940 indførte og s. D. ikrafttraadte 10 pCt. Importafgift, forsaaavidt angik de til Installationerne fornødne Apparater, der skulde fremskaffes fra Udlandet. Denne Afgift, der ikke i Loven beregnedes som Told, og som kun var paaregnet at skulle opkræves i

7 Maaneder, maatte anses som en Afgift af ekstraordinær Beskaffenhed, der bl. a. havde til Formaal at hidføre en Forsugsindskrænkning. (D i s s e n s) 629

Skibe.

Sag om Ophævelse af en Handel om et Restaurationsskib..... 57

Et Partrederi K havde af Skibsførerne A og B købt et ældre Motorskib, der laa til Reparation hos Skibsbygger S, bl. a. paa Vilkaar, at Skibet for A's og B's Regning skulde færdig-repareres »saaledes som forlangt af Skibstilsynet«. Efter at Skibet var afleveret og havde foretaget et Par Rejser, konstateredes det ved en Skønsforretning, at det var læk paa Grund af manglende Kalfatring, og K krævede derefter Erstatning af A, B og S; men alle tre frifandtes, S, da han havde udført Reparationsarbejdet i Overensstemmelse med sit Tilbud og de af A, der havde ført Tilsyn med Reparationen, givne Anvisninger, og der ikke forelaa Holdepunkter for at antage, at han havde gjort sig skyldig i noget uforsvarligt Forhold, og A og B bl. a. under Hensyn til, at Reparationen maatte antages at være udført i Overensstemmelse med Skibstilsynets Krav og S's Tilbud, hvormed K var gjort bekendt, hvorhos det ikke kunde antages, at der forelaa noget uagtsomt Forhold fra A's Side, medens K havde undladt enhver Kontrol med Reparationen 351

Skifteafgift.

Efter at A i 1921 i Hh. t. utinglyst Købekontrakt havde overtaget Besiddelsen af tre Ejendomme, raadede han og efter hans Død i 1924 hans af Eksekutorer behandlede Bo, hvori Gæld var vedgaaet, over Ejendommene bl. a. ved at oppebære Indtægterne og afholde Udgifterne, derunder Afdrag paa hele Prioritetsgælden, hvoraf kun en mindre Del var overtaget af A. I 1934 afhændede Boet Ejendommene, idet det udstedte Transport paa Retten til at erholde Skøde. Da den fulde Raadighed over Ejendommene havde tilkommet og var udøvet af Boet, og Ejendommene derfor havde været omfattet af Eksekutorernes Behandling af dette, fandtes der ved Opgørelsen af det Beløb, hvoraf Skifteafgift i Hh. t. Skifteafgiftslovens § 3, 1. Stk., Litra a vilde være at beregne, ikke at kunne ske Fradrag af Prioritetsgælden eller af de af Boet betalte Skatter og Afgifter af Ejendommene og Renter af Gælden..... 166

Smitte.

En af Husmand S til Husmand K i Januar 1940 solgt Kvie kastede i Maj 1940. Kastningen viste sig at være smitsom, og i den følgende Tid kastede flere Dyr i K's Besætning. I S's Besætning havde der i Sommeren 1937 været et Tilfælde af smitsom Kastning, og i Efteraaret 1938 havde en af ham solgt Kvie vist sig at lide af smitsom Kastning. Efter det

foreliggende, derunder en Udtalelse fra det veterinære Sundhedsraad, fandtes S ikke i Januar 1940 at have været berettiget til at regne med, at hans Besætning var fri for smitsom Kastning. Herefter havde S, uanset at der var hengaaet mere end 1 Aar siden Kastningstilfældet i Efteraaret 1938, været pligtig at oplyse K herom, og da han ikke havde godtgjort at have givet K — af hvem der ikke var stillet noget Spørgsmaal om Kastningssyge — saadan Oplysning, ansaas han erstatningspligtig overfor K, der ikke fandtes at have udvist noget Forhold, der kunde komme ham til Skade. (Dissens)

509

Nogle Maaneder efter, at Læge L og Hustru i Foraaret 1937 var iraflyttet deres Bolig paa Tuberkuloseafdelingen paa Faxe Sygehus S, hvor L i et Aarstid havde været ansat som Reservelæge, konstateredes det, at Fru L var lidende af Lungetuberkulose. Under en af L og Fru L derefter mod S rejst Erstatningssag udtalte Retslægeraadet, at det maatte anses for at have været forbundet med betydelig Risiko for at blive smittet med Tuberkulose at have beboet den paagældende Lejlighed, og at det maatte anses for overvejende sandsynligt, at Fru L havde paadraget sig Tuberkulose under Opholdet i Lejligheden. Bl. a. under Hensyn til, at der ved de af vedkommende Embedslæger i Aarenes Løb foretagne Inspektioner ikke var blevet rejst Indsigelse mod Smittefarens og til Sundhedsstyrelsens Stilling til en af Foreningen af yngre Læger i 1936 rejst Klage samt til den Holdning, som L, der selv var i Stand til at skønne over Smittefarens, havde indtaget, fandtes S ikke at have gjort sig skyldig i noget retstridigt Forhold, der kunde paadrage det Ansvar, hvorved bemærkedes, at et særligt Hensyn til Boligens Karakter af Tjenestebolig ikke kunde paaberaabes i Forhold til Fru L, idet den efter Ansættelsesvilkaarene kun var normeret som Bolig for en ugift

543

Statsforbrydelser.

To Tiltalte anset med Fængsel for kommunistisk Agitation..... 133
 Forskellige af en Tiltalt A i to Foredrag betitlet »Historien om et Korstog« og »Vor Neutralitet« fremsatte Udtalelser fandtes under Hensyn til Foredragenes Tendens og A's hele Fremstillingsmaade at maatte anses egnede til at skade Landets Interesser i Forhold til Udlandet. Medens Betingelserne for at anvende Lov Nr. 14 af 18. Januar 1941 § 3 paa de af Tiltalten omfattede Forhold efter det nærmere Indhold af denne Bestemmelse ikke fandtes at være til Stede, fandtes A's Forhold i det hele at kunne henføres under Lov Nr. 388 af 22. Juli 1940 § 1, og A, der tidligere var anset med Hæfte for Overtrædelse af nævnte Bestemmelse, ansaas herefter med en Straf af Fængsel i syv Maaneder, hvoraf 80 Dage ansaas udstaaet ved Varetægtsfængsel

258

- En Skipper S og hans Medhjælper, der uden om Paskontrollen i en S tilhørende Motorgalease havde sejlet en fhv. dansk Minister og hans Hustru og Søn fra Danmark til Gøteborg, blev for Overtrædelse af Lov Nr. 14 af 18. Januar 1941 § 3, Nr. 3, idømt Fængsel i henholdsvis 6 Aar og 3 Aar 289
- Forskellige Udtalelser i et af en Tiltalt A i en Forening holdt Foredrag, betitlet »Danmarks Fremtid«, fandtes at maatte anses egnede til at skade Landets Interesser i Forhold til Udlandet, og idet Udtalelserne maatte anses fremsat offentligt, blev A anset efter Lov Nr. 388 af 22. Juli 1940 § 1, jfr. Lov Nr. 536 af 22. December 1941 og Lov Nr. 206 af 9. Maj 1942 § 2, Nr. 1, med en Straf af Hæfte i fire Maaneder. (D i s s e n s). 451
- En Tiltalt, der havde erkendt, at han i Maj—Oktober 1940 havde haft en fra et tysk Krigsskib i Frederikshavn deserteret Matros boende paa sin Gaard i 3 Nætter, givet ham lidt Arbejde samt skaffet ham Arbejde hos en Medtiltalt, uagtet Tiltalte, da han lod Desertøren overnatte de to sidste Nætter, vidste, at det drejede sig om en Desertør, blev anset skyldig i Overtrædelse af Lov Nr. 123 af 30. Marts 1942 om midlertidig Ændring af og Tillæg til Fremmedloven, jfr. Lov Nr. 111 af 30. Marts 1940 § 3, Stk. 2, smh. med Straffelovens § 3, Stk. 1. 555

Strafalkortning.

- Ved Højesterets Dom blev der givet en Tiltalt, der ved Landsrettens Dom i Hh. til Strfl. § 57 var anset med Fængsel i 5 Aar og 4 Maaneder, hvilken Straf af Højesteret forhøjedes til Fængsel i 8 Aar, Afkortning efter Strfl. § 86 ogsaa for Fængslingstiden under Anken. Landsrettens Dom var alene paaanket af det Offentlige til Skærpelse 507

Strafbortfald.

- En efter Lærlingelov Nr. 120 af 7. Maj 1937 § 23, Stk. 1, forskyldt Straf fandtes i Medfør af Strfl. § 84, Stk. 2, jfr. Stk. 1, Nr. 3, at kunne bortfalde 633

Strafferetspleje.

- Kære af en af Landsretten under Ankebehandling afsagt Fængslingkendelse afvist, da Tilladelse fra Justitsministeriet til Kæremaalets Indbringelse for Højesteret ikke forelaa 383
- At Statsadvokaten havde beordret en Landsretsdom fuldbyrdet, og at Domfældte havde paabegyndt Strafafsoningen, fandtes ikke at afskære Rigsadvokaten fra at paaanke Sagen, jfr. Rpl. §§ 942 og 826 555
- Landsretten havde antaget, at det var berettiget at sælge et Produkt som Stegefedt og derfor frifundet, men idet Landsretten havde anset det for bevist, at de Tiltalte havde været paa det rene med Iblandingen af Oksefedt og vidst, at Produktet solgtes som Stegefedt, antoges Højesteret ikke afskaaret fra at dømme de Tiltalte efter Strfl. § 195 og § 1 i

Bek. Nr. 611 af 22. November 1940 om Maksimalpriser paa Svinefedt, jfr. Lovbek. Nr. 209 af 26. April 1941 § 19.

En Paastand om Domfældelse af de Tiltalte tillige for Bedrageri fandtes derimod som Følge af, at Bevisførelsens Resultat med Hensyn til væsentlige Momenter i denne Forbindelses Begreb ikke var fastslaaet ved Dommen, ikke at kunne gøres til Genstand for Prøvelse, og da der ikke fandtes tilstrækkelig Anledning til Hjemvisning, maatte det forsaavidt have sit Forblivende ved Landsrettens Frifindelse.....	636
Afvisning af Kæremaal til hvis Indbringelse for Højesteret der ikke forelaa Tilladelse fra Justitsministeriet	291, 292

Strainedsættelse og Strafbortfald.

En 20-aarig Mand, der foruden tre Tyverier af Cykler m. v. begaaet i Alderen 18—20 Aar, havde gjort sig skyldig i fire Tilfælde af Brandstiftelse, det ene begaaet i en Alder af ca. 15 Aar, de tre andre — hvoraf eet omfattet af Strfl. § 180 — i en Alder af ca. 17 Aar, blev efter Strfl. §§ 180 og 181, Stk. 1, jfr. § 84, Stk. 1, Nr. 2, og efter § 285, jfr. § 276, idømt Straf af Fængsel i 3 Aar	255
---	-----

Svangerskabsafbrydelse.

En Tiltalt, der i 1934 for Fosterdrab og uagtsomt Manddrab var blevet straffet med Fængsel i 5 Aar, blev for ulovlig Svangerskabsafbrydelse mod Betaling i fire Tilfælde efter Lov Nr. 163 af 18. Maj 1937 § 6, Stk. 4, 3. Punktum, idømt Straf af Fængsel i 6 Aar	22
En Tiltalt blev for 5 Tilfælde af ulovlig Svangerskabsafbrydelse eller Forsøg derpaa, af hvilke det ene Tilfælde medførte Kvindens Død, samt for Bedrageri i Overensstemmelse med Retslægeraadets Erklæring dømt til Anbringelse i Psykopatforvaringsanstalt	572

Sædelighedsforbrydelser.

En Tiltalt anset efter Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, med Fængsel i 6 Maaneder	89
En for Blodskam med Datter tiltalt Mand anset med Fængsel i 5 Aar	564
En flere Gange tidligere straffet Tiltalt idømt Fængsel i 4 Aar for anden kønslig Omgængelse end Samleje med 7-aarig Pige.	571

Søfart.

I et Certeparti om Befragtning af den danske Damer »Alssund« til at føre en Ladning Kul fra Baltimore til Danmark hed det: »Hele Fragten skal forudbetales ved Konnossementernes Underskrift og skal ikke tilbagebetales, hvad enten Skib og/eller Ladning gaar tabt eller ikke«, samt at »A. P. Møllers Krigsfareklausul — — — skal anses som en Del af dette Certeparti«. Denne Klausul indeholdt bl. a. Bestemmelse om Losning

- i anden Havn i Tilfælde af Blokade og om Ret for Skibet til at følge Ordre eller Anvisninger fra danske Regeringsmyndigheder. »Alssund« paabegyndte Indlastningen i Baltimore den 6. April 1939, og den 9. s. M. Kl. 10 Form., da lidt over $\frac{2}{3}$ af Ladningen var indtaget, blev Kaptajnen K bekendt med Danmarks Besættelse. Han fortsatte imidlertid Indlastningen, der fuldførtes den 10. s. M. Kl. 10,30 Form. Efter Forhandling samme Dag med den danske Legation i Washington L, udskød K Udstedelse af Konnossement og underskrev først dette den 16. Maj efter Besked af L. Ladningen blev ved L's Bistand solgt i Baltimore og udlosset i Dagene fra den 20. Maj efter L's Ordre. Idet der ikke under den foreliggende Situation havde været nogen Anledning for K til paa eget Initiativ at standse Indlastningen den 9. April, og der maatte gaas ud fra, at det skyldtes Ordre og Anvisninger fra L, at Konnossement først blev underskrevet den 16. Maj, fandtes Rederiet at have Krav paa fuld Fragt. (Dissens) 14
- I et Certeparti om Befragtning af et Skib til at føre en Ladning Korn fra Nordamerika til dansk Havn hed det bl. a., at »Befragterne, henholdsvis Afskiberne, skal levere Skibsføreren det sædvanlige Navy Search Certificate«. Antaget, at dette Dokument (navicert) ikke kunde henregnes til de i Sølovens § 96 nævnte »nødvendige Papirer vedrørende Godset«. Idet det dernæst ikke kunde statuere, at Befragteren B havde gjort sig skyldig i nogen Forsømmelse m. H. t. Afgivelse af den til navicerts Erhvervelse fornødne Forbrugserklæring (statutory declaration) eller med Indgivelse af Ansøgning (application) om navicert, fandtes B ikke ansvarlig for, at Skibet for at afvente navicert var blevet opholdt udover Liggetiden. (Dissens) 119
- En Skipper idømt Bøde for Overtrædelse af Bekg. af 11. Juli 1941 om Sejlanvisninger 138
- Mandskabet M paa et Sejlskib, der af B var befragtet til at føre en Ladning Træ fra Kuusiluoto i Finland til Middelfart, begærede sig under Indlastningen i Midten af Septbr. 1939 paa Grund af Krigsforholdene afmønstret, men Kaptajnen K formaaede M til at blive om Bord til Mariehamn; da det ikke her lykkedes at skaffe nyt Mandskab, befragtede B i Samraad med Krigsforsikringsselskabet F en Damper til at føre Ladningen til Middelfart. Under de foreliggende Forhold maatte K anses at have været uberettiget til at modsætte sig M's Krav om Afmønstring, og han fandtes derhos at have haft Føje til at regne med, at han ved den med M truffne Ordning handlede i B's Interesse. Idet han endvidere maatte antages at have udfoldet de Bestræbelser for at skaffe nyt Mandskab, som med Rimelighed kunde forlanges, fandtes Rejsens Afbrydelse i Mariehamn at skyldes Forhold, der maatte side-stilles med saadan ulykkelig Hændelse, som efter Søforsikrings-Konventionen af 2. April 1934 § 186 omfattedes af

Forsikringen. Herefter dømtes F til at godtgøre B Ekstraomkostningerne ved Ladningens Forsendelse fra Mariehamn til Middelfart m. v. (Dissens)	407
To Skibe, et nordgaaende N og et sydgaaende S stødte sammen i Svendborg Sund mellem Taasinge og Thurø. Ansvarret fandtes i overvejende Grad at paahvile N, hvis Lanterneføring var ulovlig og vildledende for S, og hvis Kurs var holdt mere vestlig end nødvendigt og forsvarligt, medens S paa den anden Side ved større Agtpaaagivenhed mulig kunde have opdaget tidligere end sket, at N ikke — som af S paa Grund af N's Lanterneføring formodet — laa for Anker, men var for nordgaaende. Herefter paalagdes $\frac{3}{4}$ af den samlede Skade N og $\frac{1}{4}$ S	416

Søterritoriet.

Et ca. 1200 m ² stort Areal, beliggende mellem Limfjorden og en Aalborg Kommune K tilhørende Vej udior en paa den anden Side af Vejen liggende Parcel, som A/S Aalborg Portland Cementfabrik S i 1900 havde købt af K, fandtes, selv om man gik ud fra, at Arealets Opstaaen for Størstedelen skyldes en af S — i Tiden efter 1890 — med Affald fra Fabrikken, Af-rønningsjord og lign. foretaget Opfyldning og kun for en mindre Del Tilskyning, som Tilvækst at maatte tilhøre Ejerøen af den indenfor liggende Kyststrækning. Idet Aalborg Havn H, der var indtraadt i K's Ret med Hensyn til Kyststrækningen, derhos ikke ved sin senere Holdning fandtes at have afskaaret sig fra at gøre sin Ret til Arealet — der af S var planeret og forsynet med Glacis — gældende, tilpligtedes S. at anerkende H som Ejer af Arealet, med Hensyn til hvilket Landbrugsministeriet havde udtalt, at det ikke fandt Grund til at foretage noget i Anledning af den skete ulovlige Opfyldning. (Dissens)	340
---	-----

Teatre og andre Forlystelser.

I Marts 1941 engagerede Direktør A en af 12 Personer bestaaende Ballet B til fra 1. Maj 1941 i mindst to Maaneder at optræde i sit Cirkus. Den 31. Maj meddelte han B, at den ikke skulde optræde mere. Efter alt foreliggende kunde det ikke antages, at der — som af A hævdet — ved stedfundne Ombytninger af Artister, der ikke i sig selv fandtes stridende mod Kontraktsforholdets Natur eller mod nogen ved Kontraktens Indgaaelse truffet Aftale, var sket nogen Forringelse af B's Ydeevne, ligesom det i det hele ikke kunde anses godtgjort, at der havde foreligget nogen Mangel ved det udførte Arbejdes Kvalitet eller Omfang, der havde kunnet berettige A til at bringe Engagementsforholdet til Ophør inden Udløbet af den garanterede Periode. Herefter ansaas A pligtig at betale Gage for to Maaneder	158
Ved Kontrakt af 3. April 1940 engagerede Cirkusdirektør C	

to Artister A til at optræde i sit omrejsende Cirkus fra Sæsonens Begyndelse den 12. April til dens Slutning. Den 14. April standsede C Forestillingerne paa Grund af svigtende Besøg, idet han betalte Løn for de forløbne Dage. Antaget, at Begivenhederne den 9. April 1940 og de derved foranledigede Politiforanstaltninger hverken efter deres Beskafenhed eller efter deres Betydning for den fortsatte Udøvelse af C's Virksomhed kunde sidestilles med de i Kontrakten nævnte Ophævelsesgrunde: Landesorg, Uroligheder, Brand, Generalstrejke og Politiforbud. C, der ikke havde rejst Indsigelse mod Størrelsen af det af A rejste Lønkrav, tilpligtedes herefter at betale dem Løn til 1. Aug., fra hvilken Dag de havde faaet nyt Engagement. (Dissens) 195

Telegraf og Telefon.

Som Følge af usædvanligt stærkt Isslag brast en Telefontraad i et langs en Kommunevej anlagt Telefonnet paa et Sted, hvor der fra et elektrisk Ledningsnet langs Vejens modsatte Side var ført en Stikledning skraat over Vejen under Telefonledningen. Hestene for et Køretøj, der kom kørende ad Vejen, kom i Berøring med den nedfaldne Telefontraad, der hang ned paa Elektricitetsledningerne og laa ud over Vejen, og den ene Hest blev dræbt af Strømmen i Telefontraaden. Elektricitets-selskabet ansaas erstatningsansvarligt overfor Hestens Ejer ifølge Stærkstrømslovens § 6, medens Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet frifandtes. (Dissens) 59

Testamente.

Nogle til Fordel for Fru A ved et Dokument foretagne Ændringer i et Testamente kendt ugyldige, da hendes Moder og Ægtefælle, der havde fungeret som Vidner, i Hh. t. Arvefdgs. § 24 ikke kunde komme i Betragtning som Testamentsvidner, og da det var bestridt, at Bestemmelserne indeholdt Testatrix' endelige Vilje 130

Efter at Fru A som eneste legal Arving efter sin Mand A, med hvem hun ikke havde levet i Formuefællesskab, havde faaet udleveret dennes Bo til privat Skifte, tilskødede hun C, der var gift med Ægtefællernes Plejebarn, en Villa, der havde tilhørt A. Herimod protesterede Fru A's to Sønner af et tidligere Ægteskab under Henviisning til, at Dispositionen var i Strid med deres Ret efter et af Ægtefællerne oprettet uigenkaldeligt Testamente, der formentes at indeholde en akquisitiv Arvepagt til Fordel for dem. Idet de to Testamentsvidner ikke havde kunnet bekræfte, at A og Fru A i deres Nærværelse havde underskrevet eller vedkendt sig Testamentet, og at A da var sin Fornuft fuldkommen mægtig, kunde Paastanden om Dispositionens Omstødelse allerede som Følge heraf ikke tages til Følge 152

To barnløse Ægtefæller havde ved et i 1909 oprettet Testa-

- mente indsat hinanden som Universalarvinger. I 1918 blev Hustruen H som uhelbredelig sindssyg anbragt paa et Sindsygehospital. Ved et den 12. April 1940 oprettet Testamente ophævede Manden M »for mit Vedkommende ethvert af mig tidligere oprettet Testamente« og bestemte, at »saameget som Lovgivningen tillader, at der kan testes over — — —« skulde tilfalde Ægtefællernes Plejesøn og hans mangeaarige Husbestyrerinde til lige Deling. Den 4. Maj 1940 døde M. Der fandtes ikke fornødne Holdepunkter for at antage, at det gensidige Testamente skulde være uigenkaldeligt. En Meddelelse til H, der manglede Testationshabilitet, om den ved det sidste, for Notarius publicus oprettede og af M's Kompagnon afattede Testamente skete Genkaldelse maatte derhos anses for maalsløs. Antaget, at Genkaldelsen efter det saaledes foreliggende som tilstrækkelig aabenlys var gyldig 394
- Spørgsmaal om Forstaaelsen af en Bestemmelse i en af et Ægtepar Æ oprettet Kodiciel om Ret for et af deres Børn B til efter Æ's Død at overtage den disse tilhørende Halvdel af en fast Ejendom, hvis anden Halvdel B ejede 475

Tilbageholdsret.

- A/S Tuborgs Bryggerier S krævede af Fakse Bryggeri F vederlagsfrit udleveret ca. 35.000 med S's Navn mærkede, med Metaltraadslukke og Porcelænsprop forsynede Mineralvandsflasker (Patentflasker), hvortil F kun var villig paa Vilkaar, at S vederlagsfrit til F udleverede sin Beholdning, ca. 128.000 Stk., af F's navnemærkede, med Kapsel lukkede Mineralvandsflasker. Efter det oplyste maatte det antages at skyldes en Forveksling med umærkede Flasker, der skulde have været tilbageleveret S, at det var kommet i Besiddelse af F's Flasker, idet det først efter Modtagelsen havde været muligt at identificere Flaskerne. Vederlagsfri Tilbagelevering vilde herefter paaføre S et Tab, der fandtes ugrundet, medens et tilsvarende Forhold ikke kunde anses at foreligge m. H. t. S's Flasker, hvor Forveksling maatte antages normalt at kunne undgaas. Allerede efter det anførte fandtes der ikke Grundlag for det af F stillede Vilkaar. (D i s s e n s)..... 619

Tilbagesøgning af ydet Betaling.

Under Hensyn til, at Bestemmelsen om Nedlæggelse af Statsbanen Ringsted—Frederikssund og den dermed i Forbindelse staaende Opgivelse af den oprindelig projekterede Videreførelse af Banen til Hillerød var truffet af Lovgivningsmagten i Samfundets Interesse som en nødvendig økonomisk Foranstaltning, efter hvis Iværksættelse ogsaa Staten stod med et betydeligt Tab, fandtes Skuldelev-Selsø Kommune K, der indtil Banens Nedlæggelse i 1936 havde betalt et halvaarligt Tilskud til Dækning af Anlægsudgifterne og derhos i 1923 efter særlig Aftale et Beløb til Bygning af to Stationer, ikke

at kunne paaberaabe sig Ændringerne i de planlagte Arbejder som Grundlag for Krav om Tilbagebetaling af de erlagte Bidrag. Med Hensyn til de halvaarlige Bidrag særlig udtalt, at K ved uden Forbehold at indbetale Beløbene efter Paakrav, i hvert Fald havde afskaaret sig fra at paaberaabe sig, at Beløbene efter § 4 i Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 rettelig først kunde være opkrævet, efter at Banen i hele dens Udstrækning var aabnet for Drift 205

Tilregnelighed.

En 17-aarig Person, der havde begaaet en Række Tyverier fra aflaaede Kælderrum, blev i Medfør af Strfl. § 70, jfr. § 17 af Højesteret dømt til Anbringelse under Aandssvageforsorg, medens Landsretten under Hensyn til, at han allerede var inddraget under saadan Forsorg, havde skønnet det uforlønt at træffe yderligere Bestemmelser i Medfør af Strfl. § 70.... 105

Tinglysning.

I et Pantebrev, der var uopsigeligt fra Kreditor K's Side i en vis Aarrække, var det bestemt, at Uopsigligheden ogsaa gjaldt ved de tre første Ejerskifter. Efter at Debitor D havde solgt Ejendommen, underrettede han telefonisk K og dennes Sagfører om Salget, men uden at give nærmere Oplysning om, hvorvidt Adkomsten var berigtiget, eller om Navnet paa Køberne, der ej heller selv rettede Henvendelse til K. Efter at Ydelserne for den første Termin efter Salget var udeblevet, søgte K D til Betaling af hele Pantebrevet, og D dømtes, da den givne Meddelelse om Salget ikke opfyldte de i T. L. § 39 stillede Krav 141

Tjenesteforhold.

Sag om Opgørelse mellem Udgiverne af et Tidsskrift og en af dem antaget Person, der skulde overtage Annoncetegningen og være raadgivende med Hensyn til den bladmæssige Organisation 41

En hos en Blomsterhandler B ansat Ekspedient og Binder F fik af B Orlov fra den 22. Jan. til den 16. Febr. 1941 for at foretage en Fornøjelsesrejse til Italien og Nizza. Paa Grund af Visumvanskeligheder m. H. t. Tilbagereisen fra Nizza til Italien vendte F først tilbage til Kbhvn. den 8. Marts og meldte sig da straks hos B, der imidlertid fra 1. Marts havde antaget en ny Binder i Stedet for F og derfor afviste denne. Det fandtes at maatte falde F til Last, at han paa Grund af Uklarheden m. H. t. Visumforholdene ikke var blevet i Stand til at opfylde sin Forpligtelse til at møde i sin Plads til aftalt Tid, hvad han maatte være klar over var af væsentlig Betydning for B, idet han vidste, at B's anden Binder skulde fratræde den 1. Marts. B, for hvem det var ganske usikkert, hvornaar

- F kunde ventes tilbage, havde derfor været berettiget til at afskedige F uden Varsel 85
- Statueret, at A, i hvis Telegram-Bureau F var ansat, havde været uberettiget til, som sket, at afskedige F uden Varsel, og at F, der oprindelig var knyttet til Bureauets herværende Afdeling, men som senere for en betydelig højere Løn var blevet fast Korrespondent i Berlin for Bureauet, var berettiget til ved Beregningen af de 3 Maaneders Løn, som han havde Krav paa, at lægge denne højere Løn til Grund 125
- Det fandtes ikke godtgjort, at en hos et A/S A ansat Salgschef ved Løfter til Kunderne om Ret til Returnering eller Ombytning af købte Varer havde gjort sig skyldig i en Misligholdelse, der kunde give A Ret til at afskedige ham uden Varsel 143
- Ved Kontrakt af 3. April 1940 engagerede Cirkusdirektør C to Artister A til at optræde i sit omrejsende Cirkus fra Sæsonens Begyndelse den 12. April til dens Slutning. Den 14. April standsede C Forestillingerne paa Grund af svigtende Besøg, idet han betalte Løn for de forløbne Dage. Antaget, at Begivenhederne den 9. April 1940 og de derved foranledigede Politiforanstaltninger hverken efter deres Beskaffenhed eller efter deres Betydning for den fortsatte Udøvelse af C's Virksomhed kunde sidestilles med de i Kontrakten nævnte Ophævelsesgrunde: Landesorg, Uroligheder, Brand, Generalstrejke og Politiforbud. C, der ikke havde rejst Indsigelse mod Størrelsen af det af A rejste Lønkrav, tilpligtedes herefter at betale dem Løn til 1. Aug., fra hvilken Dag de havde faaet nyt Engagement. (Dissens) 195
- En Mand, der i ca. 2 Aar havde udført Revisionsarbejde for en Sagfører og maatte anses ansat som overordnet Funktionær, fandtes ikke at have Krav paa Erstatning i Anledning af, at han var blevet bortvist efter at have overtrukket sin Konto med godt 4000 Kr. 210
- Grønthandler G, der paa et løst Grundlag uden nærmere Undersøgelse havde ladet en Ekspedient E anmelde til Politiet som sigtet for Tyveri med Hensyn til et af en Kunde til E indbetalt Beløb, fandtes herved at have gjort sig skyldig i grov Misligholdelse af sine Pligter overfor E, der havde været i hans Tjeneste i over 2 Aar og hidtil havde udfyldt sin Stilling tilfredsstillende. E ansaas herefter med Rette at have forladt sin Plads og at have Krav paa Erstatning svarende til Lønnen indtil det Tidspunkt, til hvilket han lovligt kunde have været opsagt 277
- Det fandtes ikke godtgjort, at en af et Aktieselskab A som uopsigelig antaget Salgsleder S havde gjort sig skyldig i saadanne Forhold, at A havde været berettiget til at suspendere og derefter afskedige ham, og der tilkendtes ham derfor Erstatning, ved hvis Fastsættelse det toges i Betragtning, at S's Forhold ikke havde været uden en vis Betydning for, at Samarbejdet

med Bestyrelsen var blevet umuliggjort. Erstatningen fastsattes til 20.000 Kr.	478
Antaget, at der ikke i Medhjælperloven, ej heller som denne er ændret ved Lov Nr. 246 af 30. Maj 1941, eller iøvrigt var Hjemmel for, at nogle Medhjælpere paa en Gaard kunde kræve udbetalt Kostpenge for de dem i Hh. t. Lovens § 20 tilkommende Fridage, som de ikke havde tilbragt paa Gaarden, hvor de efter det oplyste vilde have kunnet faa Kost i Ferien	577
Lignende Sag	580

Told.

To Firmaer F, der ved Kontrakter af Febr. 1940 havde paataget sig til nærmere aftalte Priser at udføre visse Røntgeninstallationer i en under Opførelse værende Bygning paa Bispebjerg Hospital, som forventedes færdig til Brug i Sommeren 1942, ansaas berettigede til som Tillæg til Købesummen at beregne sig den ved Lov Nr. 100 af 27. Marts 1940 indførte og s. D. ikrafttraadte 10 pCt. Importafgift, forsaavidt angik de til Installationerne fornødne Apparater, der skulde fremskaffes fra Udlandet. Denne Afgift, der ikke i Loven beregnedes som Told, og som kun var paaregnet at skulle opkræves i 7 Maaneder, maatte anses som en Afgift af ekstraordinær Beskaffenhed, der bl. a. havde til Formaal at hidføre en Forbrugsindskrænkning. (D i s s e n s)	629
---	-----

Transport af Rettigheder.

T paastod B tilpligtet at betale et Beløb i Hh. t. to af B som Bygherre noterede Transporter, der var udstedt af en Murermester, hvem Murerarbejdet senere paa Grund af Forsinkelse var blevet frataget. T gjorde bl. a. gældende, at Murerarbejdets Færdiggørelse, som Appellanten havde ladet en anden Murermester udføre for Størstedelen efter Regning, burde have været udført billigere. Da T som Transporthaver maatte være pligtig at respektere de Udgifter, der maatte medgaa til Murerarbejdets Færdiggørelse, og da der ikke var godtgjort at foreligge noget uforsvarligt Forhold fra B's Side ved Tilrettelæggelsen og Gennemførelsen af Arbejdet, for hvilket der var aflagt Regnskab, blev der ikke noget Beløb til Raadighed til Dækning af Transporterne. Herefter frifandtes B.	48
--	----

Tyveri.

Straf herfor idømt	401, 403
--------------------------	----------

Tørv og Tørvemoser.

Indehaveren E af Udnyttelsesretten til en Tørvemose udlejede denne Ret til et Interessentskab I, der forpligtede sig til at producere mindst 7 Millioner Tørv, hvilket imidlertid ikke lykkedes. Det ansaas ikke bevist, at der m. H. t. den normale

og forsvarlige Udnyttelse af Mosearealet fra I's Side var udvist et saadan Forhold, som — under Hensyn til den i Medfør af Bekg. Nr. 169 af 12. April 1940 fastsatte Maksimalpris — maatte være en Forudsætning for, at I's Garantiforpligtelse kunde blive virksom, og I dømtes derfor kun til at betale for de faktisk producerede Tørv 428

Udskrifter.

En Kvinde K, der ved Dom var frifundet for Tiltale for Void, anlagde Injuriesag mod Redaktøren R af et Dagblad i Anledning af, at dette Dagen efter Dommen havde indeholdt en Artikel, der efter hendes Formening rettede ærekrænkende Sigtelser mod hende med Hensyn til det Forhold, for hvilket hun var frifundet. R begærede Straffesagens Akter fremskaffet til Oplysning dels om mulige, af K begaaede voldelige Handlinger, der ikke var omfattet af Tiltalen, dels om Indholdet af en Lægeerklæring om K, der i Artiklen var betegnet som »hysterisk«, men der gaves ham kun Adgang til at faa en Udskrift af Anklageskriftet, jfr. Strfl. § 271, Stk. 1 473

Udsættelse.

Stadfæstelse — dog med Forkortelse af Fristen — af en af Østre Landsret truffet Beslutning om Udsættelse af en Sag.... 82

Umyndiggørelse.

Stadfæstelse af en Landsretskendelse angaaende Umyndiggørelse i formueretlig Henseende 112

Valutaforanstaltninger.

En Tiltalt, der i 1940—41 havde handlet med Benzinkort, Kaffe-kort og Sukkerkort samt tyske Mark, anset efter Lov Nr. 133 af 29. Marts 1941, jfr. Lov Nr. 406 af 3. August 1940 § 15, Stk. 1, smh. m. Bek. Nr. 384 af 7. November 1939, jfr. Bek. Nr. 63 af 29. Februar 1940 § 3 samt Bek. Nr. 337 af 25. Juni 1940 § 9 med Hæfte i 30 Dage, hvorhos Tiltalte tilpligtedes at betale 430 Kr. til Statskassen som ulovlig oppebaaret For-tjeneste. (D i s s e n s) 372

Vand og Vandsyn.

Efter at et Projekt til Inddæmning af Klinte Nor var gennemført af et Pumpelag P, viste det sig, at Tørlægningen bevirkede ringere Afvandingsforhold for en Del bagved liggende Arealer, af hvilke nogle tilhørte E. Idet Forringelsen maatte antages at skyldes Mangler ved Inddæmningsanlægget, fandtes P ansvarlig for den E tilføjede Skade og dømtes til at betale ham en Erstatning, der fastsattes til 3000 Kr. 2

Fabrikant F havde i 1937 paataget sig at levere et Interessent-skab I et Vandværk, idet han »under Forudsætning af, at der findes tilstrækkeligt og godt Vand«, garanterede for, at An-

lægssummen kunde forrentes og amortiseres af de aarlige Vandafgifter. F, der af Anlægssummen, ansat til 25.000 Kr., havde faaet udbetalt det Beløb 18.000 Kr., for hvilket der var opnaaet Rentabilitet, krævede senere en yderligere Udbetaling under Henviſning til, at nævnte Forudsætning for Rentabilitetsgarantien ikke var opfyldt, idet det ved den af ham til 88 m Dybde foretagne Boring fremkomne Vand ikke var godt. Allerede som Følge af, at det under Hensyn til Resultatet af en af I i 4—5 m Afstand fra den ældre Boring foretagne ny Boring til ca. 15 m. Dybde, paa hvilken Vandværkets Drift nu var baseret, maatte antages, at der paa det oprindelige Boringssted vilde have kunnet fremskaffes godt og tilstrækkeligt Vand i indtil ca. 15 m Dybde, kunde F's Paastand ikke tages til Følge. Medens F derhos — indtil fornøden Rentabilitet opnaaedes — fandtes at maatte bære Udgiften ved den ny Boring, kunde hans Fremgangsmaade med Foretagelsen af den dybe Boring ikke anses at have været saa ubegrundet, at han — som af I paastaaet — selv endeligt skulde bære Udgiften herved. Der fandtes ej heller at være fornødent Grundlag for at paalægge F Erstatningsansvar i Anledning af mulige Mangler ved Ledningernes Nedlægning til frostfri Dybde

266

Antaget, at Lov Nr. 128 af 19. April 1907 § 54 indeholdt fornøden Hjemmel for, at en Overlandvæsenskommission som Led i et Vandafledningsanlæg — med Fordeling af Udgifterne i Hh. t. Reglerne i Vandløbsloven — kunde godkende et Rensningsanlæg, der havde til Formaal at hindre, at Vandet i Øresund forurenas.

Fastslaaet af Overlandvæsenskommissionen, at et af Søllerød Kommune K udarbejdet Projekt til et Hovedkloakanlæg for den ved Øresund beliggende Del af K (Øresundskloaken) med visse Ændringer burde fremmes. Udtalt, at Overlandvæsenskommissionen ikke skønnede, at Spildevandet bl. a. fra København medførte en saadan Forurening af Øresund, at det af den Grund var urimeligt at gennemføre et af Projektet omfattet Rensningsanlæg, at det af økonomiske Grunde og af Hensyn til en effektiv Rensning var rigtigt at rense Spildevandet i eet Anlæg, at Anlæg af Separatledninger for Regnvand — uanset de dermed forbundne Fordele — af økonomiske Grunde ikke var tilraadelig, samt at Indretning af Sparebassiner, for at undgaa de foreslaaede Overløbsledninger, vel vilde være en væsentlig Forbedring af Projektet, men af økonomiske Grunde burde udskydes til senere Underøgelse og Afgørelse

670

Ægteskab.

Fru A, der efter 7—8 Maaneders Ægteskab var blevet separeret fra sin Mand A, krævede Erstatning af ham under Henviſning til, at han ved Ægteskabets Indgaaelse havde fortiet

en Gæld paa ca. 8000 Kr., for hvilken han havde udstedt Pantebrev til sin Fader B i et af ham i Fællesboet indført, til Bolig for Ægtefællerne opført Hus, medens hun havde regnet med, at han i Fællesboet indførte et lignende Beløb som hun, ca. 3500 Kr. I Betragtning af, at den langt overvejende Del af Gælden til B vedrørte Udgifter til Husets Opførelse, samt at den var rentefri og afdragsfri og med nogen Sandsynlighed kunde forventes eftergivet ved senere Lejlighed, henstod det som usikkert, om Fru A, — som af hende hævdede — hvis hun havde haft Kendskab til, at der skulde udstedes Pantebrev til B, vilde have modsat sig Byggeriet. Herefter og efter det iøvrigt foreliggende fri fandtes A. 200

Ærefornærmelser.

- En Sagfører, der under en Retssag i to Skrivelser til Modpartens Sagfører havde sigtet Modparten for forsætlig Tilintetgørelse af Bevismidler, der var nødvendige for hans Part, blev, da det maatte antages, at Sigtelserne var urigtige, og at der ikke havde været tilstrækkeligt Grundlag for at fremsætte dem, efter Strfl. § 267, Stk. 1, idet Strfl. § 269 ikke kunde komme til Anvendelse, anset med en Straf af 10 Dagbøder à 30 Kr... 300
- En Kvinde K, der ved Dom var frifundet for Tiltale for Vold, anlagde Injuriesag mod Redaktøren R af et Dagblad i Anledning af, at dette Dagen efter Dommen havde indeholdt en Artikel, der efter hendes Formening rettede ærekrænkende Sigtelser mod hende med Hensyn til det Forhold, for hvilket hun var frifundet. R begærede Straffesagens Akter fremskaffet til Oplysning dels om mulige, af K begaaede voldelige Handlinger, der ikke var omfattet af Tiltalen, dels om Indholdet af en Lægeerklæring om K, der i Artiklen var betegnet som »hysterisk«, men der gaves ham kun Adgang til at faa en Udskrift af Anklageskriftet, jfr. Strfl. § 271, Stk. 1 473
- Udsættelse af en Injuriesag nægtet en Sagsøgt I, der vilde føre Bevis for Rigtigheden af nogle af Sagsøgerinden S paaklagede, for hende ærefornærmende Udtalelser i en af I forfattet Avisartikel, da disse Udtalelser, naar hensaaes til deres indbyrdes Sammenhæng, i det hele fandtes at indeholde Sigtelser mod S for Forhold, for hvilke hun i en tidligere Straffesag var frifundet, jfr. Strfl. § 271, Stk. 1 522
- En Landsretssagfører anset for Ærefornærmelser efter Strfl. § 267, Stk. 1, jfr. Stk. 3, med 14 Dagbøder hver paa 25 Kr. .. 536

Trykfejl og Rettelser.

S. 70 L. 20 i. n.: »Det idømte«: læs »de idømte Sagsomkostninger«.

S. 375 L. 6 f. n. indskydes efter »før«: »i Henhold til de i Dommen anførte Grunde«.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

86. Aargang

Højesteretsaaret 1942.

Nr. 1

Mandag den 23. Februar.

Nr. 14/1942.

Landsretssagfører N
p a a k æ r e r

Østre Landsrets Dom af — — — 1941 forsaavidt angaar en deri udtalt Misbilligelse.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse.

Den af Østre Landsret den — — — 1941 i Sagen: X mod Y angaaende Ærefornærmelser afsagte Dom er af Sagsøgers Sagfører, Landsretssagfører N, paakæret til Højesteret for saa vidt angaar følgende i Dommen indeholdte Bestemmelse:

»Endelig bemærkes, at det maa misbilliges, at Sagsøgeren og dennes Sagfører som foran anført har forholdt Modparten de i Skrivelsen af 20. November 1941 indeholdte Oplysninger, uden at der dog er fundet aldeles tilstrækkelig Grund til at paalægge dem Bøder i denne Anledning.«

Den kærende har for Højesteret nedlagt Paastand om, at den anførte Udtalelse, for saa vidt den angaar ham, som ubegrundet udgaar af Dommen.

I Paakendelsen har fem Dommere deltaget.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at den kærende ved Domsforhandlingen den 11. December 1941 havde medbragt, men ikke fremlagde den fornævnte, fra Sagsøgerens Arbejdsgiver hidrørende i Dommen gengivne Skrivelse, at han umiddelbart efter at have faaet Ordet for at replicere paa en Forespørgsel fra de Sagsøgte Sagfører bekræftede at have modtaget Skrivelsen, som han straks afleverede til nævnte Sagfører, der i sin Duplik benyttede dens Indhold som Støtte for sit Standpunkt, og at den kærende og Sagsøgeren derefter bestred Rigtigheden af Indholdet af Skrivelsen, som saa blev fremlagt, hvorefter Sagen optoges til Dom.

Til Begrundelse for, at han ikke før Domsforhandlingen fremlagde eller gjorde Modparten bekendt med Skrivelsen, har den kærende særlig anført, at han efter de for ham foreliggende Oplysninger maatte anse Skrivelsens Indhold for urigtigt og Skrivelsen som værende uden Betydning for Sagens Afgørelse.

I deres over Kæren afgivne Erklæring har Landsrettens Dommere udtalt, at den kærende under sin Procedure om sin

Klients Søndagsarbejde gav en Fremstilling, hvis Rigtighed han vidste blev bestridt eller draget i Tvivl af Arbejdsgiveren, og at man har fundet, at det ikke var stemmende med loyal Procedure at forholde Modparten en Oplysning i dennes Favør, blot fordi den kærende selv skønnede, at den ikke var rigtig.

Selv om den kæreandes Anbringende om, at han har ment at kunne afkræfte de i Skrivelsen indeholdte Oplysninger vedrørende det ommeldte Søndagsarbejde, ikke maatte kunne forkastes, tiltrædes det, at han, da hans herhenhørende Fremstilling var afvigende fra Modpartens, ikke i Forbindelse med sin Fremstilling burde have tilbageholdt Skrivelsens Oplysninger, om hvis processuelle Betydning i Modpartens Favør han ikke kunde være uvidende.

Thi bestemmes:

Den kærende, Landsretssagfører N, burde ikke overfor Modparten have tilbageholdt de i den fornævnte Skrivelse af 20. November 1941 indeholdte Oplysninger.

Første ordinære Session.

Mandag den 9. Marts.

Nr. 166/1941. **Klinte Strands Pumpelag**
(Landsretssagfører Ernst Petersen)
mod
fhv. Gaardejer **A. Petersen** (Henriques).

(Erstatning for Skade forvoldt ved et Inddæmningsforetagende).

Østre Landsrets Dom af 19. Juni 1941 (VI Afd.): Sagsøgte, Klinte Strands Pumpelag, bør til Sagsøgeren, Gaardejer A. Petersen, betale 10.000 Kr. med Renter heraf 5 Cpt. p. a. fra den 8. Februar 1938, til Betaling sker. Sagsøgte betaler til det Offentlige de Rets- og Stempelafgifter — efter en Sagsgenstand af 10.000 Kr. — som skulde erlægges, saafremt Sagsøgeren ikke havde haft fri Proces for Landsretten samt til den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører, Landsretssagfører Eigenbrod, Odense, i Godtgørelse for Udlæg 416 Kr. 85 Øre samt i Salær 1500 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

Det tiltrædes, at Afvandingsforholdene for de omhandlede

Arealer er blevet forringet ved Inddæmningsarbejdet, og at Appellanten, hvis Afvandingsanlæg maa antages at lide af de i Overlandvæsenskommissionens Kendelse af 24. Januar 1935 paa-viste Mangler, overfor Indstævnte maa anses ansvarlig for den ham tilføjede Skade.

Fem Dommere tiltræder ligeledes, at Indstævntes Krav ikke kan anses forældet, idet det — efter paa behørig Maade at være indbragt for Landvæsenskommissionen uden Indsigelse og — som det maa antages med alle Interesseredes Godkendelse — er holdt uden for Behandlingen ved begge Kommissioner og forbeholdt til senere Afgørelse ved almindeligt Søgmaal, hvis Paabegyndelse naturligt maatte afvente Overlandvæsenskommissionens Kendelse, der var af afgørende Betydning for Bedømmelsen af Indstævntes retlige Stilling overfor Appellanten. Til Bedømmelse af Tabets Størrelse er der for Landsretten afgivet Forklaring af udmeldte Skønsmænd, efter hvilken Driftstabet vilde være ca. 1800 Kr., men det herved benyttede Beregningsgrundlag findes efter de iøvrigt foreliggende Oplysninger ikke at kunne anerkendes. Under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder, derunder det i Dommen i saa Henseende anførte, finder disse Dommere, at den Indstævnte tilkommende Erstatning passende kan ansættes til 3000 Kr.

Med denne Ændring og den deraf følgende Nedsættelse i Afgiftsberegningen stemmer disse Dommere herefter for at stadfæste Dommen, saaledes at der med Hensyn til Sagens Omkostninger for Højesteret forholdes som nedenfor anført.

Fire Dommere, der tiltræder, at Indstævntes Tab i Aarene 1924—1936 ansættes til 3000 Kr., finder, at hans Erstatningskrav er forældet ifølge Lov Nr. 274 af 22. December 1908, forsaavidt angaar Aarene 1924—1932, idet han, skønt han kunde have fordret Kravet paakendt under Sagens Behandling for Landvæsenskommissionen, undlod at nedlægge Paastand herom og indskrænkede sig til at tage Forbehold om senere Erstatningssøgmaal ved de almindelige Domstole. Disse Dommere vil herefter kun tilkende Indstævnte en Erstatning paa 1000 Kr.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningsbeløbet nedsættes til 3000 Kr., i Forhold til hvilket Rets- og Stempelafgifter vil være at beregne. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 300 Kr., der udredes af det Offentlige.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I 1919 ansøgte Lodsejerne ved Klinte Strand om Tilladelse til at inddæmme Klinte Nor, og den 21. Juli s. A. nedsattes en Landvæsenskommission til at tage Spørgsmaalet under Overvejelse.

For Kommissionen forelaa et af det Danske Hedeselskab udarbejdet Projekt gaende ud paa dels Inddæmning af Klinte Nor, dels Sænkning af Vandstanden i de Syd for Bogense—Otterup Landevej (Slettens Landevej) liggende Enge og Moser.

Paa ét den 7. Juli 1922 afholdt Møde viste det sig imidlertid, at Lodsejerne Syd for Landevejen ikke havde nogen Interesse for Vandstandssænkningen, hvorfor denne Del af Projektet faldt bort. Efter at Hedeselskabet havde ændret Projektet til kun at angaa Inddæmningen, afsagde Kommissionen sin Kendelse den 30. Januar 1923 og godkendte Projektet, der i Korthed gik ud paa, at Klinte Nor afspærredes fra Næraa Nor ved en Hoveddæmning fra Kissebjerg til Arnebjerg, og at der, til Opfangelse af det fra det omliggende Opland tilflydende Vand, gravedes en Landkanal, begyndende ved Udløbet fra Lisbjerg Mose, følgende Klinte Nors Strandkant, optagende Ellebækken og senere Ringe Aa og ført gennem Hoveddæmningen i en Sluse. Arbejdet var udført i Foraaret 1924; den 1. August s. A. overtog Gaardejer A. Petersen, Sebjerggaard, stor 94 1/2 Tdr. Land, hvortil hører ca. 22 Tdr. Eng liggende mellem Ellebækken og Ringe Mose; ca. 12 Tdr. heraf var af en Forgænger kultiveret, medens Resten anvendtes til Græsning. Efter Inddæmningen af Klinte Nor blev dette Areal jævnligen oversvømmet og lidt efter lidt uanvendeligt.

I 1926 klagede Petersen til Sogneraadet; der blev den 7. August s. A. afholdt Vandsyn; i Forretningen siges, at Klagen var begrundet, »da en stor Del af Engen og noget af Kornet og Kartoflerne staar under Vand«; det blev paalagt Pumpelaget at oprense Landkanalen.

I Skrivelse af 19. August 1927 henvendte Petersens Sagfører sig til vedkommende Sogneraad (Nr. Næraa-Bederslev) og anmodede om, at der snarest maatte blive nedsat en Landvæsenskommission til at træffe Foranstaltninger mod Opstemningen i Ellebækken og deraf følgende Oversvømmelse. I Skrivelsen fremhæves det, at Ellebækken, før Inddæmningen, havde sit Udløb i Klinte Strand ca. 450 m Nordøst for Holme Bro; nu har Ellebækken sit Udløb ved Holme Bro i den nygravede Landkanal, der har sit Udløb i Næraa Strand ca. 2500 m derfra; Ellebækken er faktisk gjort ca. 2000 m længere, og da Landkanalen ogsaa optager andre Tilløb (fra Lisbjerg Mose og Ringe Aa), er Aivandingsforholdene blevet meget ringere. Der henvises til en af Grindløse Sogneraad den 5. April 1923 i Anledning af Inddæmningen afgivet Skrivelse. I denne hedder det: »Under Henviisning til, at man ikke har det fornødne Kendskab til at kunne bedømme en saadan Sag, maa man forlange, at Landvæsenskommissionens Kendelse paaføres en Bestemmelse om, at det under Punkt E nævnte Pumpelag maa paatage sig Garanti og Ansvar for, at den under Punkt A foreslaaede Dybde og Brede paa den Landkanal, der Nord for Slettens Landevej skal føre Vandet fra Udløbet ved Lisbjerg Mose, Ellebækken og Ringe Aa, er tilstrækkelig til til enhver Tid at optage Vandet fra de nævnte Vandløb.

Pumpelaget maa tillige bære Ansvaret for, at Landkanalen holdes tilstrækkelig oprenset, og at den Sluseport, hvorigennem Vandet føres ud i Havet, altid er i Orden, saa de bagvedliggende Arealer ikke lider nogen Skade ved Anlæggets Udførelse.«

Foranlediget ved denne Klage blev der den 2. September 1927 nedsat en Landvæsenskommission, der antog Ingeniør Ulrik Petersen som teknisk Sagkyndig; Kendelsen blev afsagt den 22. November 1932. I denne siges det bl. a.:

»Efter det i Sagen oplyste maa Landvæsenskommissionen herefter betragte det som en Kendsgerning, at den Opstemning, der til forskellige Tider finder Sted i Landkanalen, er saa stor, at de omhandlede Arealer ved Ellebækken nu har en væsentlig ringere Afvandingsmulighed end under de gamle Forhold. — — —

Naar Slusen lukkes under stigende Havvandstand, skal Tilstrømningen alene opsamles i Landkanalen og i Ellebækkens Vandomraade, fordi Ringe Aa, der løber umiddelbart i Landkanalen ved Holme Mølle, ikke bidrager med noget Omraade til Samlebassin. Da Ringe Aa har en ca. 3 Gange saa stor Vandføring som Ellebækken, har Oversvømmelse af de lave Arealer ved Ellebækken fundet Sted langt hyppigere end før Inddæmningen og haft langt større Udbredelse.«

Kommissionen antog et af Ingeniør Ulrik Petersen udarbejdet Projekt, hvorefter Ringe Aa skal beholde sit Udløb i Landkanalen, der skal udvides fra Holme Bro til Holme Mølle, og derfra skal der graves en Parallelkanal, der optager Ellebækken, indtil Slusen ved Næraa Strand. I Kendelsens Konklusion hedder det:

»A. Der gives Klagerne Medhold i, at Afvandingsmulighederne for Arealerne langs Ellebækken m. v. er blevet stærkt forringet ved Anlægget af Landkanalen.

B. Det paalægges Bevillingshaverne paa Inddæmningen af Klinte Nor at gennemføre efterfølgende i Hovedtræk beskrevne Arrangement.«

Denne Kendelse blev af Pumpelaget indbragt for en Overlandvæsenskommission, der nedsattes den 7. Februar 1933 og afsagde sin Kendelse den 24. Januar 1935.

I denne Kendelse hedder det bl. a.:

»Kommissionen optog derefter Sagen til Drøitelse og maatte efter de tilvejebragte Oplysninger og Undersøgelser ligesom Landvæsenskommissionen give Lodsejerne Ret i, at Afvandingen af Arealerne omkring Ellebækken m. v. maatte anses for forringet ved Inddæmning af Klinte Strand, dels fordi de to Vandløb var indført i samme Kanal med for ringe Opsamlingsareal, særlig naar Højvande lukker Lavvandsslusen, hvorved Tilstrømningen fra Ringe Aa sættes tilbage i Ellebækken og omgivende lave Arealer, dels fordi Bunden i Landvandskanalen ligger 0,35 m højere end Bundhammeren i den hosliggende Holme Bro, til hvilken Dybde der tidligere har været Mulighed for at aivande til Klinte Strand. — — —

Der kan derfor ikke gives Interessentskabet Medhold i, at den daarligere Afvanding af Arealerne langs Ellebækken, som det af Interessentskabets Repræsentanter har været anført, alene maa skyldes mangelfuld Oprensning af Ellebækken, ligesom der efter det foreliggende heller ikke

kan gives I/S Medhold i, at der ved Landvæsenskommissionskendelsen af 1923 er skabt en velerhvervet Ret for I/S til at kræve bibeholdt de i Overensstemmelse med Kendelsen skabte Tilstande ved Klinte Strands Inddæmning, en Ret, som kun skulde kunne ændres ved en ny Landvæsenskommissionskendelse mod fuldstændig Erstatning, jfr. Vandløbslovens § 19.

Overlandvæsenskommissionen maa derfor holde for, at Lodsejernes Krav om en Forbedring af de nuværende Afløbsforhold ikke savner Berettigelse, og maa efter de under Sagen foretagne Undersøgelser anse det af Landvæsenskommissionen godkendte, af Ingeniør Ulrik Pedersen udarbejdede Projekt til en saadan Forbedring for at være formaals-tjenlig. — — —

Overlandvæsenskommissionen finder dog, at Lodsejerne langs Ellebækken, der kunde have faaet en forsvarlig Afvanding af de vandlidende Arealer ved at have deltaget i en Realitetsforhandling herom under Landvæsenskommissionssagen i 1923, under Hensyn til samtlige foreliggende Forhold bør deltage i Udgifterne ved det foreliggende Projekts Gennemførelse, og kan derfor ikke tiltræde Landvæsenskommissionskendelsens Punkt D, hvorefter alle Udgifter og Omkostninger er paalagt I/S alene, men finder, at det burde være paalagt Lodsejerne at udrede 2/5 af Udgifterne ved Projektets Gennemførelse.«

Da Overlandvæsenskommissionen imidlertid ikke vilde afsige Kendelse i Overensstemmelse med dette sit Standpunkt, forinden det havde vist sig, at der blandt Lodsejerne ved Ellebækken var tilstrækkelig stor Interesse i Sagens Gennemførelse med den nævnte Deltagelse i Udgifterne fra deres Side, blev Sagen udsat, hvorhos der til Lodsejerne blev rettet Opfordring til, saafremt de maatte ønske Sagen afgjort paa den omhandlede Maade, inden 3 Maaneder at indsende Meddelelse herom. Da der imidlertid ikke fremkom nogen Henvendelse fra Lodsejerne af det anførte Indhold, blev Landvæsenskommissionens Kendelse ophævet.

I 1935/36 foretog Lodsejerne ved Ellebækken paa egen Bekostning forskellige Foranstaltninger, hvorved Afvandingsforholdene kom i Orden.

Under denne ved Retten for Bogense Købstad m. v. forberedte Sag har Sagsøgeren, Gaardejer A. Petersen, hvem der er meddelt fri Proces, paastaaet Sagsøgte, Klinte Strands Pumpelag, dømt til i Erstatning for den skete Vandskade paa ca. 22 Tdr. Land i 13 Aar at betale 40.000 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato den 8. Februar 1938.

Sagsøgte paastod principalt Sagen afvist som hørende under Landvæsenskommissionen, men denne Paastand forkastedes ved Rettens Kendelse af 24. November 1938, stadfæstet af Højesteret den 31. Maj 1939.

Subsidiært paastod Sagsøgte Frifindelse.

Til Støtte for denne Paastand anfører Sagsøgte, at de omhandlede Arealer har været vandlidende før Inddæmningen fandt Sted, at Sagsøgeren selv er Skyld i de forefundne Oversvømmelser, idet han ikke har behørigt oprenset Ellebækken, og navnlig fordi han har nedlagt et Pumpeanlæg, som en tidligere Ejer havde opstillet, og at den af Sagsøgte opførte Dæmning har givet en effektiv Beskyttelse mod Over-

svømmelser af Havvand, som tidligere har fundet Sted, saaledes at denne Fordel langt opvejer en mulig ringe Forværring i Afvandingsmulighederne; subsidiært har Sagsøgte hævdet, at Sagsøgerens Krav delvis er forældet i Henhold til Lov af 22. December 1908.

Til Oplysning om de første Indsigelser har Sagsøgte indhentet en Erklæring af 2. Februar 1940 fra det danske Hedeselskab, i hvilken det hedder:

»R e s u m é:

De i Forbindelse med Dæmningen ved Klinte Strand gennemførte Arbejder har bevirket en Stigning af Vandstanden ved Holme Bro, men paa Grund af Forholdene i Ellebækken har denne Vandspejlsstigning i Aarene, indtil det nye Afvandingsanlæg blev gennemført i 1936, ikke kunnet mærkes ret langt syd for Holme Bro, for Sebjerggaardens Arealer saaledes slet ikke ved den sydlige Grænse og for den nordligste Dels Vedkommende i hvert Fald kun i ganske ubetydelig Udstrækning. Den Ulempe, som dette Forhold har medført for de omhandlede Arealer har derfor i Aarene indtil 1936 hovedsagelig bestaaet deri, at man har været afskaaret fra i fuldt Omfang at udnytte den Mulighed, som man tidligere har haft, for ved en Udvidelse af Ellebækken at forbedre Afvandingsforholdene lidt. Efter Gennemførelsen af de i 1936 udførte Arbejder vil Vandspejlsstigningen kunne mærkes længere syd paa i Ellebækken, men den medfører under de ændrede Forhold ikke nogen væsentlig Ulempe for Arealerne.

Ved Højvande i Stranden og samtidig indtræffende rigelig Vandføring i Vandløbene, har Dæmningsanlægget lejlighedsvis foranlediget ekstra Højvande i Ellebækken, som har medført kortvarige Oversvømmelser ud over de Oversvømmelser, som Arealerne alligevel vilde have faaet. Denne Ulempe har imidlertid ikke haft større Betydning for Arealernes Udnyttelse og har i hvert Fald ikke været stor nok til at foranledige, at man har opretholdt det gamle Sluseanlæg ved Holme Bro, hvilket helt kunde have afhjulpet Ulempen.

Samtlige af Dæmningsanlægget foranledigede Ulemper for Udnyttelsen af Sebjerggaardens Arealer kunde have været afværget ved Opretholdelse af det private Afvandingsanlæg, som en tidligere Ejer af disse Arealer havde etableret allerede før Klinte Strand blev inddæmnet.

Den for Udnyttelsen af de omhandlede Arealer mest mærkbare og økonomisk overvejende Virkning af Dæmningen ved Klinte Strand er Beskyttelsen imod Saltvandsoversvømmelser. Saalænge Arealerne henligger i den af deres naturlige Højdebeliggenhed betingede stærkt vandlidende, for ikke at sige delvis forsumpede Tilstand, er en saadan Højvandsbeskyttelse selvsagt af mindre Betydning, men saasart der gøres en økonomisk Indsats for at forbedre Afvandingsforholdene og bringe Arealerne under Kultur, er Højvandsbeskyttelsen af overordentlig stor Betydning, og ved Gennemførelsen af det nye Afvandingsanlæg i 1936 har det, at denne Højvandsbeskyttelse allerede var etableret ved Hjælp af Dæmningen ved Klinte Strand, medført en meget væsentlig Besparelse i Anlægsomkostningerne.«

Sagsøgeren har som Part forklaret, at han overtog Sebjerggaard den 1. August 1924. Dens Areal var 94 1/2 Td. Land, deraf udgør det

Areal, som er berørt af Inddæmningen og den senere Oversvømmelse ca. 22 Td. Land. Af disse sidste var ca. 12 Tdr. drænet i ca. 2 Meters Dybde, og der var vistnok i 1918—19 indrettet et Pumpeanlæg, som med Lethed kunde tømme Kanalen paa 3 Timer og som var beregnet til ogsaa at kunne udvides til at omfatte de 10 Tdr. Land. De 12 Tdr. Land var ved Overtagelsen udlagt til Brak, men Sagsøgerens Formand skal have dyrket baade Byg, Havre og Sukkerroer og andet derpaa. De 10 andre Tdr. Land gav god Græsning, men havde ikke været pløjet i en Række Aar. Sagsøgeren pløjede Areal 12 og saede Engsvingel, Hvidkløver, Alsikke deri i den Hensigt at lægge det ud til vedvarende Græs og benytte det til at tage Græskreaturer ind paa; Sagsøgeren havde ikke selv Besætning dengang; det lykkedes meget godt selv om der i Vinterens Løb af og til stod noget Vand over Arealet. Sagsøgeren regnede med, at det kun vilde være forbigaaende, og at Hedeselskabets Projekt snarere vilde give Forbedring. I 1925 var der god Høafgrøde paa Arealet, men i Juni—Juli kunde Møllen ikke holde Vandet ude; Sagsøgeren fik dog Afgrøden hjem. I de følgende Aar blev det værre og værre, maaske nok fordi Inddæmningsselskabet ikke rensede sine Kanaler op i 1925, 1926 og vistnok 1927, hvorfor Sagsøgeren klagede til Sogneraadet i 1927, og et Vandsyn paabød Oprensning, hvilket forbedrede Vandstanden, men Vandsneglen kunde dog ikke vedvarende holde Arealet tørt. Der kom nu nogle Aar med megen Nedbør, og hvor der til Stadighed stod godt en Meter Vand over Arealet; det gik mest ud over det kultiverede Stykke. I 1930 kunde Møllen ikke benyttes, og Afgrøden paa Areal 12 ødelagdes fuldstændig ved Tilgroning af Siv og Rør.

I 1933—34 nedlagde Sagsøgeren Møllen og tog Vandsneglen op, da de ingen Nytte var til og solgte det for ca. 50 Kr. Anlægget var vistnok udført i 1918—19 og skulde efter Sagsøgerens Sælgers Udsagn have kostet 12.000 Kr. indbefattet Dræningen, hvis Anlæg kostede ca. 10.000 Kr.

Det var ved Ejendommens Overtagelse Sagsøgerens Hensigt at benytte hele Arealet paa 22 Tdr. Land til vedvarende Græs ved Udlejning til Græskreaturer. Efterhaanden fik han imidlertid selv Besætning. Der har været Aar, hvor han har haft 16—17 Kreaturer paa Græs og andre Aar, hvor han ingen har haft, men gennemsnitlig har han siden 1924 haft ca. 4 Kreaturer paa Græs paa de 22 Tdr. Land, men Betingelsen herfor har været, at Sagsøgeren til Græsarealet har lagt 6 Tdr. Land høj Jord, nemlig en Grusgrav og nogle Banker. Prisen har været 10—12 Kr. pr. Stk. maanedlig for Græsningen. Sagsøgeren har fra 1932—33 skaaret en Del Rør paa Areal 12. Han regner med, at det højest har givet ham en Bruttoindtægt à 400 Kr. aarlig — Nettoindtægt 200 Kr. Den gennemsnitlige aarlige Indtægt har været 100 Kr.

Efter det af Landvæsenskommissionen af 1927 og af Overlandvæsenskommissionen i Kendelserne udtalte om Aarsagen til Oversvømmelsen af Sagsøgerens Enge, maa det erkendes af de dertil kompetente Myndigheder at være fastslaaet, at Afvandingsforholdene for Sagsøgeren er forringede ved Inddæmningen, hvorfor Sagsøgte maa være erstatningspligtig. Dette Krav kan ikke antages at være delvis forældet;

Sagsøgeren har paa den af Lovgivningen bestemte Maade søgt at faa Forholdene ændret, og først, da dette viste sig ugørligt ved Overlandvæsenkommissionens Kendelse, kan Forældelsesfristen begynde at løbe.

Under Hensyn til, at den af Sagsøgte opførte Dæmning har ydet Beskyttelse mod Oversvømmelse af Havvandet, og at Sagsøgeren selv kan have forværret Forholdene ved at undlade at oprense Ellebækken og ved at nedtage det foran omtalte Pumpeanlæg, findes Erstatningen at kunne fastsættes til 10.000 Kr.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager som nedenfor nærmere bestemt.

Nr. 260/1941.

Rigsadvokaten

mod

Sigrid Gerre, f. Bech, og Kaj Anker Hansen (Hartvig Jacobsen),

der tiltales for Overtrædelse af Næringslovens § 95, jfr. § 40.

Københavns Byrets Dom af 28. December 1940 (2. Afd.): De Tiltalte, I, Malerinde Sigrid Knudsen, født Bech, kaldet Gerre, og II, Bud Kaj Anker Hansen, bør for Anklagemyndighedens Tiltale under dene Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige, herunder 75 Kr. i Salær til den for Tiltalte I, Knudsen, beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Borup Svendsen.

Østre Landsrets Dom af 12. Maj 1941 (I Afd.): De af de Tiltalte, Sigrid Knudsen, f. Bech, og Kaj Anker Hansen, forskyldte Straffe bortfalder. De Tiltalte betaler een for begge og begge for een Sagens Omkostninger for Landsretten, derunder Salær 40 Kr. til den for dem beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Borup Svendsen. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret dels af de Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

Det bemærkes, at Tiltalte, Sigrid Knudsen, født Bech, nu er gift Gerre.

Seks Dommere stemmer for at stadfæste Byrettens Dom i Henhold til de deri anførte Grunde.

Tre Dommere bemærker, at det under Sagen er oplyst, at Tiltalte Hansen oppebærer dels en fast ugentlig Løn af 25 Kr. dels 2 Kr. i Provision for hver solgt Pakke Malerier. Under Hensyn hertil og til, at Afleveringen af Malerierne er sket ved Til-

talte Hansens direkte Overgivelse til Kunderne — eller deres Stedfortrædere — stemmer disse Dommere for at stadfæste Landsrettens Dom.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Byrettens Dom bør ved Magt at stande. Det Landsretssagfører Borup Svendsen ved Landsrettens Dom tilkendte Salær 40 Kr. og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Hartvig Jacobsen 80 Kr. udredes af det Offentlige.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Københavns Politis Anklageskrift af 29. Juni 1940 er I, Malerinde Sigrid Knudsen, født Bech, kaldet Gerre, boende Holsteinsgade Nr. 19, 4. Sal, sat under Tiltale ved Københavns Byret til Strafs Lidelse for Overtrædelse af Lov Nr. 138 af 28. April 1931 § 40, jfr. § 95, i Anledning af, at hun igennem længere Tid, senest den 10. Maj 1940, ved Omførsel med Bud har falbudt Malerier til samtidig Levering.

Ved Københavns Politis Anklageskrift af 29. Juni 1940 er II, Bud Kaj Anker Hansen, boende Bentzonsvej Nr. 34, 3. Sal til venstre, sat under Tiltale ved Københavns Byret til Strafs Lidelse for Overtrædelse af Lov Nr. 138 af 28. April 1931 § 40, jfr. § 95, i Anledning af, at han igennem længere Tid, senest den 10. Maj 1940, har gjort sig skyldig i ulovlig Omløben med Varer, idet han til Private har falbudt Malerier til samtidig Levering.

De Tiltalte har paastaaet sig frifundet under Henvisning til, at den af dem benyttede Fremgangsmaade ved Henvendelser til Kunder ifølge Højesterets Dom af 2. September 1938 i en af det Offentlige mod dem rejst Sag er anerkendt som lovlige. De Tiltalte har nærmere anført, at der ogsaa under den tidligere Sag ved Bud var blevet afleveret Raderinger og Malerier og lignende, som ikke kunde lægges i Kundernes Brevkasse, saaledes at Budet maatte ringe paa Døren, hvilket iøvrigt ogsaa med Hensyn til Konvolutterne med Kort var nødvendigt hos de Kunder, der ikke havde nogen Brevkasse, og at Formen for Henvendelserne til Kunderne er i nøje Overensstemmelse med den i Højesteretsdommen anerkendte, idet det ikke kan gøre nogen Forskel, om Varen, der er ledsaget af en skriftlig Henvendelse, sendes med Posten, af et Bud kastes ind gennem Brevkassen eller af Budet overgives til Kunden.

De Tiltalte har om den overfor Kunderne benyttede Fremgangsmaade i Retten overensstemmende forklaret, at Tiltalte II, Hansen, i Henhold til Tiltalte I, Knudsens, bestemte Ordre altid har indskrænket sig til at ringe paa Kundens Dør og meddele, at han kom med en Pakke fra Tiltalte I, Knudsen, idet han tilføjede, at der laa et Brev inden i Pakken, og at han ved Afhentningen af Pakken kun har sagt, at han skulde hente denne.

Fru Nielsen, Borups Allé Nr. 205, og Varmemester Georg Larsen, Vibevej Nr. 79, Stuen, har som Vidner inden Retten forklaret ganske i Overensstemmelse hermed om det ved Henvendelserne til dem passerede.

Da Begrebet Omførsel af Varer forudsætter, at Sælgeren eller hans Repræsentant ved en personlig Henvendelse til Kunder søger at paavirke dem til at købe de paagældende Varer, og da det i nærværende Tilfælde maa antages, at Budet har indskrænket sig til en simpel Overlevering og senere Afhentning af de tidligere afleverede Malerier, findes der ikke at foreligge en saadan personlig Henvendelse til Kunder, at Forholdet kan henføres under Bestemmelsen i Næringslovens § 40 om Omførsel af Varer.

Som Følge af det anførte vil de Tiltalte være at frifinde.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom, der er afsagt den 28. December 1940 af Københavns Byrets 2. Afdeling (Sag Nr. ⁵⁹⁰⁰/1940), er med Justitsministeriets i Skrivelse af 10. Marts 1941 meddelte Tilladelse paaanket af Anklagemyndigheden med den i Retsplejelovens § 936, 1. Stk., Punkt 1, anførte Begrundelse.

Da Aflevering af Malerierne i Salgsøjemed paa den i Dommen beskrevne Maade indeholder en saadan personlig Henvendelse, som maa antages forbudt ved Næringslovens § 40, vil de Tiltalte være at anse efter Lovens § 95, jfr. § 40. I Medfør af Straffelovens § 84, Stk. 2, jfr. Stk. 1, Punkt 3, findes Straf at kunne bortfalde.

I Medfør af Retsplejelovens § 1008, 4. Stk., 2. Punktum, paalægges det alene de Tiltalte at udrede Sagens Omkostninger for Landsretten.

Onsdag den 11. Marts.

Nr. 6/1941.

F

mod

M ved hendes Værge **V** og **B** ved hendes Værge **V V**.

(Faderskabssag).

Vestre Landsrets Dom af 23. Juli 1940 (III Afd.): De Sagsøgte, **M**, ved hendes ad hoc beskikkede Værge **V**, og **B** ved hendes ad hoc beskikkede Værge, **V V**, bør for Tiltale af Sagsøgeren, **F**, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges de henholdsvis for Sagsøgeren og de Sagsøgte ved Landsretten beskikkede Sagsførere, Landsretssagfører Morville og Overretssagførerne Sørensen og Ørum i Salærer henholdsvis 125 Kr., 100 Kr. og 100 Kr., hvilke Beløb tillige med de Beløb, der er tillagt de for Parterne under Sagens For-

beredelse ved Underretten beskikkede Sagførere, nemlig Sagfører Brix Jørgensen, Terndrup, i Salær 200 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 8 Kr., og Landsretssagførerne Salomonsen, Hadsund, og Kofod, Terndrup hver i Salær 80 Kr., udredes af det Offentlige. Endvidere betaler det Offentlige følgende Salærer m. v., der af vedkommende Underret er tillagt de nedennævnte Sagførere under subsidiære Vidneforsler i Sagen, nemlig Landsretssagfører C. C. Møller, Overretssagfører Mynster og Landsretssagfører Smedegaard Andersen, alle Herning, i Salær, hver 30 Kr. samt Landsretssagfører Møller i Godtgørelse for Udlæg 2 Kr., Sagfører Hempeln, Holstebro, i Salær 40 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 11 Kr. 60 Øre, Overretssagfører Bjørndal, Holstebro, i Salær 25 Kr., Landsretssagfører Lund, Brædstrup, i Salær 30 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 2 Kr. 50 Øre og Sagfører Jørgensen, Brædstrup, i Salær 25 Kr.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Paadømmelsen har syv Dommere deltaget.

Efter alt foreliggende, derunder det efter Dommens Afsigelse for Højesteret oplyste, kan det ikke anses godtgjort, at Indstævnte B ikke kan være avlet af Appellanten og Indstævnte M, og Dommen vil herefter være at stadfæste.

Med Sagens Omkostninger for Højesteret vil der være at forholde som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger for Højesteret op-
hæves.

I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Trolle 300 Kr., og i Godtgørelse for Udlæg 36 Kr., hvilke Beløb tilligemed de Beløb, der i Salær og Udlægsgodtgørelse er tillagt de Sagførere, der har mødt ved Vidneforsler til Brug for Højesteret, nemlig Overretssagfører Bjørndal 50 Kr., Sagfører Hempeln 30 Kr., Landsretssagfører C. C. Møller 44 Kr., Overretssagfører Mynster 30 Kr. og Landsretssagfører Smedegaard Andersen 30 Kr., udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 9. Maj 1923 blev Sagsøgeren, F, gift med Sagsøgte M. I Ægteskabet fødtes henholdsvis i 1924 og i 1926 to Drengene. Den 14. April 1929 forlod Sagsøgte M det fælles Hjem i — — —; fra Slutningen af April til hen i Juli s. A. var hun Husbestyrerinde hos X. Den 11. Juni 1929 aflagde Sagsøgte M et Besøg hos Sagsøgeren i deres tidligere fælles Lejlighed i — — —, men Sagsøgeren nægtede at modtage hende og

skaffede hende Logis for Natten hos sin Svoger, og dennes Hustru, hos hvem Sagsøgeren boede til Leje. Næste Dag rejste Sagsøgte M bort igen, og hun blev senere indlagt paa Viborg Sindssygehospital, hvorfra hun i 1932 overførtes til — — — Plejehjem, hvor hun stadig opholder sig. Den 20. Februar 1930 havde Sagsøgte M født et Pigebarn, der indførtes i Kirkebogen under Navnet — — — som Datter af F og forladt Hustru M. Ved Dom afsagt den 19. Februar 1934 af Retten for — — — Købstad m. v. blev Ægteskabet mellem Sagsøgeren og Sagsøgte M ophævet, og Forældremyndigheden over de to Drengede tillagt Sagsøgeren, medens det den 20. — — — 1930 fødte Pigebarn ikke nævntes i Dommen. Ved Resolution, udfærdiget den 11. December 1936 af det sociale Udvalg i — — — Kommune, blev Sagsøgeren tilpligtet som Fader til Barnet B at svare Bidrag til dets Underhold, og dette gav Anledning til, at Sagsøgeren i 1937 anlagde Alimentionssag mod den fornævnte X; ved — — — Købstads Rets Dom af 15. September 1937 tilpligtedes X at svare Underholdsbidrag til Barnet B, men denne Dom blev ophævet ved — — — Landsrets Dom af 18. Marts 1938. Sagsøgeren har derefter anlagt nærværende Sag, hvorunder han under Paaberaabelse af, at han ikke siden 14. April 1929 har haft kønslig Forbindelse med sin Hustru, paastaar de Sagsøgte M, ved hendes ad hoc beskikkede Værge V og B ved hendes ad hoc beskikkede Værge V V tilpligtet at anerkende, at Sagsøgeren ikke er Fader til B.

Begge de Sagsøgte har nedlagt Paastand om Frifindelse, idet de har henvist til, at den Mulighed ikke er udelukket, at Sagsøgeren kan være Fader til Barnet B.

Af foreliggende Oplysninger fremgaar, at Barnet B ifølge en af Kredslægen i — — — den 5. April 1937 udstedt Attest maa antages at være avlet i Tiden fra kort før Slutningen af April til kort før Slutningen af Juni 1929. Der foreligger derhos Erklæring af 23. August 1937 fra Universitetets retsmedicinske Institut, hvorefter der »hverken efter A.B.O.-M.N. eller A₁, A₂-systemet er noget til hinder for, at F og X kan være fader til det i sagen omhandlede barn.«

Sagsøgte M er sindssyg og ude af Stand til at afgive Forklaring.

Sagsøgeren har som Part saavel under den tidligere Retssag som under nærværende Sag forklaret, at Hustruen (Sagsøgte M), som allerede tidligere under deres Ægteskab havde vist Tegn paa Sindssyge, den 14. April 1929 forlod det fælles Hjem i — — —, hvor de boede til Leje hos Sagsøgerens Svoger, at hun kom tilbage den 11. Juni s. A., ved hvilken Lejlighed hun først fortalte, at Sagsøgeren var Fader til det Barn, hun ventede, men derefter erkendte, at det var fornævnte X, der var Faderen, at hun forblev paa Ejendommen om Natten, men saavidt han husker i Bryggerset, uden at han havde noget med hende at gøre, og at hun næste Dag rejste bort igen. Han har fastholdt, at han ikke siden 14. April 1929 har haft Samleje med Hustruen (M).

Sagsøgerens Søster S har som Vidne forklaret, at Sagsøgeren med Familie boede til Leje hos hende og hendes Mand i Aaret 1929. Sagsøgte M forlod sit Hjem den 14. April 1929, og kom tilbage vistnok den 11. Juni s. A.; Vidnet er sikker paa, at Sagsøgeren ikke har truffet Sagsøgte M i Mellemtiden. Den paafølgende Nat laa sidstnævnte paa en

Chaiselongue, som Vidnet og hendes Mand havde sat ud i Bryggerset, og Vidnet laaste begge Døre til Bryggerset ude fra. Sagsøgte M forlod igen det fælles Hjem næste Dag.

X, — — — har saavel som Part under den tidligere Retssag som i Egenskab af Vidne her under Sagen forklaret, at han har haft Samleje med Sagsøgte M 2 à 3 Gange; hun var Husbestyrerinde hos ham fra sidst i April eller omkring 1. Maj til noget hen i Juli Maaned 1929, og Samlejerne fandt Sted i de sidste 8 Dage, hun var hos Vidnet. Han har benægtet at være Fader til det af Sagsøgte M den 20. Februar 1930 fødte Pigebarn B, idet han angiver, at allerede da M kom til ham, udtalte hun, at hun var frugtssommelig, og at hun mente, at hendes Mand (Sagsøgeren) var Fader til det ventede Barn.

Det er oplyst, at Sagsøgte M en Nat, vistnok i Tiden fra nogle Dage før 1. April 1929 til nogle Dage før 1. Maj s. A., har sovet paa et Værelse, der var lejet af Chauffør Y i — — —, og at nævnte Chauffør før har overnattet i samme Værelse. Denne har som Vidne forklaret, at han en Aften mødte M, som han ikke kendte, paa Gaden i — — —, at hun, der først spurgte om Vej, beklagede sig meget over Træthed og bad, om hun maatte gaa med ham op og hvile sig lidt, hvilket han gav hende Tilladelse til, at hun laa paa en Divan, iført sine Klæder, medens han selv sov i sin Seng i Værelset, og at han ikke ved denne Lejlighed eller paa noget andet Tidspunkt har haft Samleje med M.

Der maa endvidere gaas ud fra, at der ikke før i 1936 er rettet noget Krav mod Sagsøgeren om Underholdsbidrag til Barnet, der har været anbragt paa Børnehjem.

Som Sagen foreligger oplyst, og særlig under Hensyn til, at Sagsøgeren som nævnt til Kirkebogen er opgivet som Fader, og at Forklaring af Sagsøgte M paa Grund af hendes Sindstilstand ikke har kunnet fremskaffes, kan det ikke anses fuldt godtgjort, at Barnet B ikke kan være avlet af Sagsøgeren og Sagsøgte M, og de Sagsøgte Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves. Der vil være at tillægge de for Parterne beskikkede Sagførere Salær m. v. som nedenfor anført.

M a n d a g d e n 16. M a r t s.

Nr. 395/1941. **Centralkontoret for Indkøb af Korn og Foderstoffer** (Landsretssagf. Richter)

m o d

Dampskibsselskabet »Hafnia« A/S (Gelting).

(Spørgsmaal om Indstævntes Ret til et Fragtbeløb).

Sø- og Handelsrettens Dom af 29. Oktober 1941: Sagsøgerne, Dampskibsselskabet »Hafnia« A/S, bør anses berettiget til at hæve det hos A/S Kjøbenhavns Handelsbank af de Sagsøgte, Central-

kontoret for Indkøb af Korn og Foderstoffer, deponerede Beløb, stort 247.507 Kr. 55 Øre tilligemed de herpaa indvundne Renter. De Sagsøgte bør betale Sagsøgerne 222 Kr. 22 Øre samt Renter 5 pCt. p. a. af det fornævnte deponerede Beløb fra den 10. April 1940 til den Dag, Beløbet kan hæves i Banken, med Fradrag af de i denne indvundne Renter. Sagens Omkostninger ophæves. Det idømte at udrede og Dommen i det hele at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Paadømmelsen har elleve Dommere deltaget.

For Højesteret har Appellanten gentaget sin principale Paastand. Subsidiært har Appellanten paastaaet Frifindelse mod, at der af det i Københavns Handelsbank deponerede Beløb udbetales Indstævnte 131.939 Kr. 68 Øre med Renter og med Tillæg af de i Dommen nævnte 222 Kr. 22 Øre. Indstævnte har subsidiært sluttet sig til denne Paastand.

Efter Dommens Afsigelse har Føreren af »Alssund« afgivet en Vidneforklaring, der bekræfter Rigtigheden af det i Dommen anførte om, hvad der passerede den 9. April 1940 og senere.

Seks Dommere stemmer for at stadfæste Dommen i Henhold til dens Grunde og for at paalægge Appellanten at betale Indstævnte Sagens Omkostninger for Højesteret med 4000 Kr.

Tre Dommere bemærker følgende: Af de i Dommen anførte Grunde tiltrædes det, at den Omstændighed, at Konnossement ikke udstedtes i Tilslutning til Lastningens Fuldførelse, ikke har kunnet gøre Certepartiets Bestemmelse om Pligt til Fragtens Betaling uvirksom.

Selv om Kaptajnen maatte have haft Føje til under de foreliggende Omstændigheder at fuldføre Lastningen, findes det imidlertid ikke at være en Følge heraf, at Rederiets Krav paa Fragt ogsaa maa omfatte den Del af Godset, der først blev bragt ombord, efter at den den 9. April 1940 indtraadte Situation var blevet Kaptajnen bekendt. I Mangel af nærmere Bestemmelse herom i Fragtaftalen findes der herefter under de foreliggende Omstændigheder kun at burde tillægges Rederiet Krav paa Fragt i det i Appellantens subsidiære Paastand angivne Omfang. Disse Dommere stemmer herefter for at tage denne Paastand til Følge.

To Dommere bemærker følgende:

Inden Indladningens Fuldførelse var det klart for Parterne, at Opfyldelse af Certepartiets Bestemmelse om Transport til to gode og sikre Havne i Danmark paa Grund af Begivenhederne den 9. April var uigennemførlig, og at Bortfragterne ikke ved Konnossement kunde binde sig til Udlevering i dansk Havn, hvad ogsaa fulgte af Certepartiets Krigsfareklausul. Herefter og da Certepartiets Vilkaar om Fragtens Betaling ved Konnossementernes Underskrift maa forudsætte, at Kaptajnen efter endt Indladning er i Stand til at give behørigt Konnossement, i hvilken Henseende det af ham den 16. Maj underskrevne Konnossement

for Aalborg og Randers Havne efter det anførte maa være uden Betydning, maa det af Rederiet fremsatte Krav paa Fragt anses for uhjemlet. Da heller ikke det af Rederiet under Paaberaabelse af Sølov § 129 subsidært fremsatte Krav paa Afstandsfragt for Ballastrejsen kan anses for berettiget, allerede fordi Skibets Rejse til Indladningsstedet ikke er angivet i Certepartiet, stemmer disse Dommere for at tage Appellantens principale Paastand til Følge.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger for Højesteret betales Appellanten, Centrankontoret for Indkøb af Korn og Foderstoffer, til Indstævnte, Dampskibsselskabet »Hafnia« A/S med 4000 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Certeparti af 14. Marts 1940 bortfragtedes den Sagsøgerne, Dampskibsselskabet »Hafnia« A/S, tilhørende Damper »Alssund«, der den 10. s. M. var afgaaet fra Frederikshavn til Nordamerika for efter Fragnævnets Destination der at indtage Last til Danmark, til de Sagsøgte, Centrankontoret for Indkøb af Korn og Foderstoffer, for en Rejse fra Baltimore til Danmark med en Kornladning anslaaet til 4200 Tons.

I Certepartiet hedder det i Oversættelse fra engelsk saaledes:

»Dags Dato er indgaaet Overenskomst mellem Dampskibsselskabet »Hafnia« A/S, København, Reder for den danske Damper »Alssund« — — — nu paa Rejse i Ballast til De Forenede Stater, og Centrankontoret for Indkøb af Korn og Foderstoffer, København, som Befragtere om, at den nævnte Damper skal — — — gaa til Baltimore og der fra nævnte Befragtere eller deres Agenter indtage en fuld Ladning Indian Corn og efter at være tillastet gaa til 2 (to) gode og sikre Havne i Danmark — — — og udlevere samme — — — mod Betaling af Fragt — — — som følger:

Færdig fra Trykkeriet den 25. Marts 1942.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

86. Aargang

Højesteretsaaret 1942.

Nr. 2

Mandag den 16. Marts.

Ottetitre Cent (83) U.S. Valuta pr. 100 lbs. indtagen engelsk Vægt. Hele Fragten skal forudbetales ved Konnossementernes Underskrift og skal ikke tilbagebetales (»non-returnable«), hvad enten Skib og/eller Ladning gaar tabt eller ikke, uden Diskonto og Rente. Hvis Fragten er betalbar i København i danske Kroner, skal tilstrækkelige Midler til Skibets Udgifter og Bunkerkul udbetales som Forskud i U.S. Dollars i Lastehavnen uden Diskonto og Kommission. — — — A. P. Møllers Krigsfareklausul (»War risk clause«) — — — skal anses som en Del af dette Certeparti. — — —

Den nævnte Krigsfareklausul, der ikke var paaført eller vedhæftet Certepartiet, er, ligeledes i Oversættelse fra engelsk saalydende:

»1) Intet Konnossement kan udstedes (»No Bills of Lading to be signed«) for nogen blokeret Havn, og hvis Lossehavnen erklæres blokeret efter Udstedelse af Konnossementerne, eller hvis den Havn, hvor Skibet har faaet Ordre til at losse enten ved Konnossementernes Underskrift eller senere, er en, hvortil Skibet har faaet eller vil faa Forbud mod at gaa fra det Lands Regering, under hvis Flag Skibet sejler, eller af nogen anden Regering, skal Rederen losse Ladningen i anden Havn, der omfattes af dette Certeparti, som anvist af Befragterne (forudsat saadan anden Havn ikke er blokeret eller forbudt Havn som ovenfor nævnt) og skal have Ret til Fragt, som om Skibet havde losset i den eller de Lossehavne, hvortil det oprindelig var bestemt.

2) Skibet skal frit kunne efterkomme enhver Ordre eller Anvisning med Hensyn til Afgang, Ankomst, Ruter, Ordrehavne, Standsninger, Bestemmelsessted, Udlevering eller andet, der paa hvilkensoinhelst Maade gives af det Lands Regering, under hvis Flag Skibet sejler, eller noget Departement derunder, eller nogen Person, der handler eller angiver at handle efter Bemyndigelse af saadan Regering eller af noget Departement derunder, eller af nogen Institution eller Person, som — ifølge Skibets Krigsforsikrings Betingelser — har Ret til at give saadanne Ordre eller Anvisninger, og hvis noget bliver foretaget eller ikke bliver foretaget paa Grund af og ifølge nogen saadan Ordre eller Anvisning, skal dette ikke anses for en Afvigelse (»deviation«), og Udlevering i Overensstemmelse med saadanne Ordre eller Anvisninger skal være en Opfyldelse af Kontrakt-Rejsen, og Fragten skal være betalbar i Overensstemmelse dermed.«

Skibet ankom til Baltimore den 2. April 1940 om Eftermiddagen og blev den 5. s. M. ved Middagstid, efter at være forsynet med fornødent Udstyr og Certifikat, meldt lasteklart til Afskibernes Agenter og akcepteret af disse.

Indladningen paabegyndtes den 6. April 1940 Kl. 10,25, og der var samme Dag Kl. 15,30 indladet 116.000 bushels. Den 7. April (Helligdag) blev der ikke lastet, og det samme var Tilfældet den 8. April (Regn). Indlastningen genoptoges den 9. April Kl. 9 Formiddag, og der blev den Dag indtil Kl. 16 indlastet ialt 47.900 bushels — deraf 4000 bushels inden Kl. 10 —. Den 10. April Kl. 10,30 var Indlastningen afsluttet, idet Skibet da havde indtaget ialt 168.000 bushels, svarende til ca. 4200 Tons Majs.

Den 9. April ca. Kl. 10 Formiddag havde Skibets Fører gennem det danske Vicekonsulat i Baltimore hørt om den samme Dag stedfundne Besættelse af Danmark med tyske Tropper. Den følgende Dag ca. Kl. 14 aflagde Kaptajnen Besøg i den danske Legation i Washington og fik af denne Instruktioner om at blive i Baltimore.

Allerede den 5. April 1940 betalte de Sagsøgte et Fragtforskud paa 11.000 Dollars til Sagsøgerne, som derefter den 15. s. M. under Henvisning til, at de fra deres Agenter i Baltimore havde modtaget Telegram om, at S/S »Alssund« var tillastet den 10. s. M., tilstillede de Sagsøgte følgende Fragtregning:

»Baltimore/Danmark i Henhold til Certeparti dateret den 14. Marts 1940:

4200 Tons à \$ 18.592 (83 Cents per 100 lbs.).....	=	\$ 78.086,40
÷ modtaget Forskud	„	11.000,00
		<hr/>
		\$ 67.086,40

à 5,18 = Kr. 347.507,55«

Heraf betalte de Sagsøgte den 26. April 1940 til Sagsøgerne à conto 100.000 Kr.

Heroverfor krævede Sagsøgerne i Skrivelse af 26. April 1940 til de Sagsøgte Betaling af den fulde Fragt som forfaldet allerede den 10. s. M., idet de dog erklærede sig villige til i Tiden indtil den 15. Maj 1940 at lade Skibet blive liggende i Baltimore eller forhale til en anden nærmere angivet Havn.

Under de senere Forhandlinger mellem Parterne fastholdt Sagsøgerne deres Krav om Betaling af hele Fragten, forinden Skibet afleverede Lasten, hvilket Krav de Sagsøgte imidlertid nægtede at efterkomme ud fra det Standpunkt, at det endnu maatte staa som uvist, hvorvidt Kravet var berettiget. Efter at de Sagsøgte imidlertid havde modtaget en Henvendelse om Køb af Ladningen, blev der truffet den Ordning mellem Parterne, at Lasten frigaves og stilledes til de Sagsøgtes Disposition, imod at de Sagsøgte til Sikkerhed for det Sagsøgerne tilkommende Beløb deponerede Restbeløbet af Fragten, d. v. s. Kr. 247.507,55 hos A/S Kjøbenhavns Handelsbank paa en Konto lydende paa begge Parters Navne, hvilken Deponering derefter skete den 9. Maj 1940.

Efter at de Sagsøgte Salg af Ladningen derpaa var gaaet i Orden, blev Ladningen, ifølge hvad der under Sagen er oplyst ved Sagsøgernes Telegramveksling med deres Agenter i Baltimore og New York, udlosset i Baltimore i Dagene fra den 20. Maj 1940 efter Ordre og i Navn af den danske Legation i Washington, som den 17. s. M. havde overtaget Dispositionen over Ladningen. Købesummen for Ladningen er senere indgaaet til Legationen, hvor den stadig beror.

Den Gang de fornævnte Forhandlinger mellem Parterne fandt Sted og iøvrigt ogsaa, da nærværende Sag blev anlagt, var det ikke Parterne bekendt, om Skibets Fører havde underskrevet Konnossementer for Ladningen. Det er imidlertid nu ved den fornævnte Telegramveksling oplyst, at Kaptajnen først har underskrevet Konnossementerne den 16. Maj 1940, at disse den følgende Dag af Sagsøgernes Agenter i Baltimore blev tilsendt Sagsøgernes Agenter i New York til Udlevering til Afskiberne, at Sagsøgernes Agenter i New York imidlertid den 28. s. M. tilbagesendte Konnossementerne til Sagsøgernes Baltimore-Agenter, da den danske Legation, som ovenfor nævnt, havde overtaget Dispositionen over Ladningen, og at endelig Konnossementerne den 15. Juni 1940 af Kaptajnen blev deponeret i Legationen, som i Begyndelse af samme Maaned havde opfordret Kaptajnen dertil.

Idet Sagsøgerne formener at have Krav paa hele det ommeldte Fragtbeløb, subsidiært paa Afstandsragt, beregnet efter hele Ballastrejsen herfra til Baltimore og Tillastningen der, gaar den af dem nu her under Sagen nedlagte Paastand ud paa:

1) at Sagsøgerne kendes berettiget til at hæve det hos A/S Københavns Handelsbank af de Sagsøgte deponerede Beløb, stort 247.507,55 — subsidiært Kr. 66.020 af dette Depositum — tilligemed de paa det Sagsøgerne tilkendte Beløb indvundne Renter.

2) at de Sagsøgte tilpligtes at betale Sagsøgerne Kr. 222,22, svarende til Renter 5 pCt. p. a. af 100.000 Kr. fra den 10.—26. April 1940, og

3) at de Sagsøgte tilpligtes at betale Sagsøgerne Renter 5 pCt. p. a. af det under 1) nævnte Beløb fra 10. April 1940 til den Dag, Beløbet kan hæves i Banken, med Fradrag af de i Banken indvundne Renter.

De Sagsøgte paastaar sig irifundet og Sagsøgerne dømt til at tilbagebetale dels det fornævnte Fragtforskud 11.000 Dollars (U.S.A.) med Renter 5 pCt. p. a. fra den 6. April 1940, til Betaling sker, dels den ligeledes ovenfor omtalte à conto Betaling Kr. 100.000,— med Renter 5 pCt. p. a. fra den 26. April 1940, til Betaling sker.

Subsidiært, nemlig ud fra den Antagelse, at de Sagsøgte er forpligtet at betale Fragt af det Kvantum, der var indlastet den 9. April 1940 Kl. 10 Formiddag, da Skibets Fører af Vicekonsulatet fik Meddelelse om Danmarks Besættelse af tyske Tropper, paastaar de Sagsøgte sig irifundet mod Betaling af Kr. 131.939,68.

De Sagsøgte har endelig nedlagt særskilt Indsigelse mod, at der tilkendes Sagsøgerne Afstandsragt.

Til Støtte for deres principale Paastand har Sagsøgerne anført, at de maa have Krav paa Fragtens Betaling ved Indlastningens Tilende-

bringelse den 10. April 1940, idet Kaptajnen da under normale Forhold skulde have underskrevet Konnossementerne for Ladningen og Fragten saaledes vilde være forfaldet ifølge Certepartiet, og idet den Omstændighed, at der som Følge af de den 9. April her i Landet indtraadte Begivenheder ikke da blev udstedt saadanne Konnossementer, ikke bør betage Sagsøgerne deres Ret til Fragten. Sagsøgerne bør saaledes, efter hvad de videre anfører, være stillet som om Fragten var betalt, hvoraf atter i Henhold til Certepartiets Bestemmelse om Ikke-Tilbagebetaling af — »non returnable« — Fragt følger, at Sagsøgerne har en endelig Ret til Fragten, uanset at Rejsen ikke blev fuldført.

Sagsøgerne har i denne Forbindelse anført, at det i Sølovens § 135 omtalte Bortfald af Befragtningen ikke indtræder automatisk som Følge af de i Paragraffen nævnte Forhold, men forudsætter en Tilkendegivelse fra en af Parternes Side, og at det ikke lod sig gøre straks den 9. April at overse Situationen og tage Stilling til denne og dens Muligheder for Skib og Ladning. Sagsøgerne maa derfor ogsaa tage Afstand fra den Opfattelse, at det skulde kunne bebrejdes Skibets Fører, at han ikke, straks da han den 9. April Kl. 10 af Vicekonsulatet i Baltimore blev gjort bekendt med Forholdene her i Landet, standsede Lastningen, en Opfattelse der iøvrigt efter Sagsøgernes Mening i det højeste kunde føre til at følge de Sagsøgte subsidære Paastand. Befragtningen blev, efter hvad Sagsøgerne videre anbringer, først hævet ved Parternes Aftale hen i Maj Maaned, og Ladningen forblev ogsaa — uden noget særligt Vederlag derfor — i Skibet indtil den 20. Maj d. v. s. i længere Tid end Rejsen til Danmark normalt vilde have varet.

Til Støtte for deres Standpunkt har Sagsøgerne endelig paaberaabt sig Certepartiets ovenfor gengivne Krigsfareklausul, hvis Punkt 1 efter Sagsøgernes Mening bør forstaas som gaaende ud paa, at det ikke kan forlanges, at der af Kaptajnen udstedes Konnossement paa blokeret Havn, men at Ladningen i Tilfælde af, at Lossehavnen er blokeret, skal losses i anden Havn — eventuelt, som det er sket i nærværende Tilfælde, i Lastehavnen — og Fragten betales Rederiet, som om Ladningen var lossen i den kontraherede Lossehavn. Dette er ensbetydende med, at Befragterne i det omtalte Tilfælde skal have Risikoen med Hensyn til Fragts Betaling, hvilket efter Sagsøgernes Mening ogsaa gælder ifølge Punkt 2 i den omtalte Krigsklausul, som kommer til Anvendelse bl. a. naar der af de i Bestemmelsen angivne offentlige Myndigheder er givet Skibet Ordre eller Anvisning bl. a. med Hensyn til Afgang, Standsninger og Udlevering. I denne sidste Forbindelse har Sagsøgerne foruden til de Ordre og Instruktioner, der, som ovenfor omtalt, blev givet Skibets Fører og Sagsøgernes Agenter af den danske Legation i Washington med Hensyn til Skibet og dets Ladning, henvist til de af Handelsministeriet den 10. April 1940 pr. Radio udsendte Meddelelser vedrørende Skibsfarten udenfor indskrænket Fart, hvorefter danske Skibe bl. a. opfordredes til at søge ind til neutrale Havne.

Overfor det af Sagsøgerne saaledes anførte gøres det af de Sagsøgte gældende, at Certepartiets Bestemmelse om Ikke-Tilbagebetaling af Fragt ikke kan udstrækkes til at gælde et Tilfælde, hvor der, før Fragten var forfaldet til Betaling, var indtraadt Umulighed for Rejsens

Gennemførelse. De Sagsøgte har herved bl. a. henvist til, at Hovedreglen om Fragtens Betaling ifølge Sølovens § 125 er, at Fragten først er forfaldet til Rejsens Slutning, og at Undtagelsesbestemmelser herfra snarest bør undergives en indskrænkende Fortolkning.

De Sagsøgte bestrider ifølge deres principale Standpunkt, at nogen Del af Fragten kan anses forfaldet før Indlastningens Fuldførelse den 10. April 1940. Under normale Forhold, d. v. s. saafremt Konnossementerne derefter straks var blevet underskrevet af Skibets Fører, som paabudt i Sølovens § 95, vilde Fragten ogsaa ifølge Certepartiets Bestemmelser være forfaldet til Betaling den 10. April, men Konnossementerne blev først underskrevet den 16. Maj 1940. Det var imidlertid, efter hvad de Sagsøgte videre anfører, ikke blot da, men ogsaa allerede ved Lastningens Tilendebning, ganske klart for alle, at enhver Mulighed for Rejsens Udførelse var udelukket som Følge af de her i Landet den 9. April indtraadte Begivenheder, hvilket efter de Sagsøgtes Mening maa antages ogsaa at have været Grunden til, at Kaptajnen ikke straks efter Indlastningens Tilendebning opfyldte sin Hovedforpligtelse overfor de Sagsøgte ved at udstede Konnossementer for Ladningen. Den for Rejsens Udførelse saaledes indtraadte Hindring maa efter de Sagsøgtes Opiattelse ifølge Sølovens § 135 automatisk medføre, at Certepartiet annulleres, hvorved de Sagsøgte har henvist til, at der ikke i den nævnte Lovbestemmelse findes nogen udtrykkelig Bestemmelse om Underretning til Medkontrahenten angaaende Befragtingens Bortfald. I denne Sammenhæng gør de Sagsøgte subsidiært gældende, at der i hvert Fald ikke kan blive Spørgsmaal om Sagsøgernes Ret til Fragt for mere end det Kvantum, der var indlastet, da Kaptajnen den 9. April Kl. 10 blev bekendt med Hindringerne for Rejsens Gennemførelse, idet Kaptajnen i modsat Fald, ved trods denne Viden at fortsætte Indlastningen, kunde forbedre Sagsøgernes Retsstilling overfor de Sagsøgte.

Endvidere har de Sagsøgte henvist til, at Sagsøgerne ved Tegning af Forsikring kunde have dækket sig inod, at Fragten gik tabt, forinden den var forfalden, jfr. herved Søforsikrings-Konventionen af 2. April 1934 § 205.

Med Hensyn endelig til den ifølge Certepartiet gældende Krigsklausul, har de Sagsøgte først anført, at denne Klausul, hvis Formaal udelukkende er at indskrænke de Rederiet ifølge Lovgivningen i Almindelighed paahvilende Pligter, som Følge deraf maa fortolkes saaledes, at enhver Uklarhed kommer Rederiet til Skade.

Efter de Sagsøgtes Mening maa den nævnte Klausul forstaas saaledes, at kun Punkt 1's første Sætning: »Intet Konnossement kan udstedes for nogen blokeret Havn,« finder Anvendelse i det Tilfælde, at Hindringen for Rejsen i Form af Blokade eller lignende allerede forelaa ved Konnossementets Udstedelse, medens de iøvrigt i Punkt 1 og de i Punkt 2 indeholdte Regler alene finder Anvendelse, naar den omtalte Hindring for Rejsen først indtræder efter Udstedelsen af Konnossementerne, og derfor er uden Betydning for Afgørelsen af nærværende Sag. I denne Forbindelse har de Sagsøgte endelig anført, at der ikke ved Krigsklausulen bør tillægges Sagsøgerne en Ret til Fragt, som gaar

ud over den dem allerede ifølge Certepartiets øvrige Bestemmelser tilkommende.

Retten maa ligesom Sagsøgerne mene, at der ikke, saaledes som Situationen forelaa for Skibets Fører, da han den 9. April 1940 Kl. 10 Formiddag af Vicekonsulatet i Baltimore blev gjort bekendt med de her i Landet samme Dag indtraadte Begivenheder, var nogen Anledning for ham til paa eget Initiativ at standse Indlastningen i Skibet, men lod denne fortsætte, indtil Skibet var tillastet den 10. April Kl. 10,30 Formiddag. Under normale Forhold skulde ifølge Sølovens § 95 Konnossementerne straks da være udstedt af Skibets Fører paa Afladerens Forlangende. Dette skete imidlertid ikke, idet Skibsføreren først den 16. Maj 1940 underskrev Konnossementerne, men de nærmere Omstændigheder herved fremgaar ikke med Sikkerhed af Sagen. Retten maa dog, efter hvad der er oplyst om den danske Legations Instruktioner og Dispositioner med Hensyn til Skib og Ladning i Tiden fra den 10. April 1940 og indtil Ladningens Udlosning den 20. Maj s. A. gaa ud fra, at naar Skibets Fører har forholdt sig som sket, skyldes det Ordre og Anvisninger givet ham af Legationen.

Under disse Omstændigheder og under Hensyn til Krigsklausulens Bestemmelser i Punkt 1 og 2 finder Retten at maatte give Sagsøgerne Medhold i, at de ved Indlastningens Tilendebringelse den 10. April 1940 havde Krav paa Fragts Betaling og derfor i Henhold til Certepartiets Bestemmelse om Ikke-Tilbagebetaling af Fragt maa have endelig Ret til denne, uanset at Rejsen ikke blev fuldført. Retten har herved taget i Betragtning, at der ikke efter Ordlyden af Krigsklausulens Bestemmelser findes at være nogen Hjemmel til — som af de Sagsøgte hævdet — at forstaa de nævnte Bestemmelser saaledes, at kun 1ste Sætning i Punkt 1 finder Anvendelse i det Tilfælde, at den omhandlede Hindring for Rejsen allerede forelaa ved Konnossementets Udstedelse.

Sagsøgernes principale Paastand, med Hensyn til hvis Post 2 og 3 der ikke af de Sagsøgte er fremsat særskilt Indsigelse, vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-hæves.

Nr. 39/1942.

Rigsadvokaten

m o d

Poul Emil Nielsen (Gelting),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 163 af 18. Maj 1937 § 6, Stk. 4, 3. Pkt.

Østre Landsrets Dom af 13. Januar 1942 (I Afd.): Tiltalte, Poul Emil Nielsen bør straffes med Fængsel i 4 Aar, hvoraf 4 Maaneder anses udstaaet. — — — De Tiltalte udreder een for alle og alle for een Sagens Omkostninger, dog at Tiltalte Nielsen alene udreder Forsvarer-

salær ved Byretten samt Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Fru E. Saunte, 350 Kr. og de øvrige Tiltalte een for alle og alle for een Salær til den for dem for Landsretten beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Fru Anna Johnsen, 350 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den i denne Sag af Østre Landsret under Medvirken af Nævninger afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog saaledes at Straffetiden findes at burde fastsættes til 6 Aar.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør saavidt paaanket er ved Magt at stande, dog at Straffetiden fastsættes til 6 Aar.

I Salær for Højesteret betaler Tiltalte, Poul Emil Nielsen, til Højesteretssagfører Gelting 80 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelse er foretaget ved Københavns Byrets 3. Afdeling, tiltales: Poul Emil Nielsen, Jenny Marie Petersen, Clara Elisabeth Hansen, Christine Hansen, født Duus, Gudrun Edith Sophia Svendsen, født Hansen, og Harriet Nielsine Holm Sørensen, født Andersen,

I a. Nielsen for ulovlig Svangerskabsafbrydelse efter Lov Nr. 163 af 18. Maj 1937 § 6, Stk. 4, Pkt. 3, ved den 1. August 1941 paa Tiltalte Jenny Marie Petersens Bopæl, Saksogade 25 A, 5, efter forudgaaende Betaling at have afbrudt hendes Svangerskab, idet han førte en Sprøjte op i hendes Livmoder og foretog Indsprøjtninger med Sæbevand, saaledes at hun aborterede den 2. August 1941,

II a. Tiltalte Nielsen for ulovlig Svangerskabsafbrydelse efter Lov Nr. 163 af 18. Maj 1937 § 6, Stk. 4, Pkt. 3, ved den 1. August 1941 paa Tiltalte Clara Elisabeth Hansens Bopæl, Saksogade 28 B, 1. Sal, efter forudgaaende Betaling at have afbrudt hendes Svangerskab, idet han førte en Sprøjte op i hendes Livmoder og foretog Indsprøjtning med Sæbevand, saaledes at hun aborterede den 2. August 1941,

III a. Tiltalte Nielsen for ulovlig Svangerskabsafbrydelse efter Lov Nr. 163 af 18. Maj 1937 § 6, Stk. 4, Pkt. 3, ved en Formiddag omkring Midten af November 1940 paa Gudrun Edith Sophia Svendsens Bopæl, Absalonsgade 39 A, 2. Sal, efter forudgaaende Aftale og mod Betaling af 50 Kr. at have afbrudt hendes Svangerskab, idet han førte en Sprøjte

op i hendes Livmoder og foretog Indsprøjtning med Sæbevand, hvilket havde til Følge, at hun aborterede Dagen efter,

IV a. Tiltalte Nielsen for ulovlig Svangerskabsafbrydelse efter Lov Nr. 163 af 18. Maj 1937 § 6, Stk. 4, Pkt. 3, ved 5 Gange med et Par Dages Mellemrum, sidste Gang den 7. November 1940, paa Harriet Nielsine Holm Sørensens Bopæl, Istedgade 81 A, 2. Sal th., efter forudgaaende Aftale, herunder om et Vederlag paa 50 Kr., at have ført en Sprøjte op i hendes Livmoder og foretaget Udskylning med Sæbevand, saaledes at hun den 8. November aborterede,

Tiltalte Nielsen er født den 24. December 1882 og tidligere straffet flere Gange, senest ved Østre Landsrets Dom af 16. Februar 1934 efter Straffelovens § 242, Stk. 2, tildels jfr. § 21, disse Bestemmelser jfr. § 82, og efter § 241 med Fængsel i 5 Aar.

Om Tiltalte Nielsen har Retslægeraadet i en Erklæring af 23. Oktober 1941 udtalt:

»Retslægeraadet kan tiltræde den af Overlægen i Psykiatri ved Københavns Politi den 20. September 1941 afgivne Erklæring, hvorefter Poul Emil Nielsen ikke er sindssyg eller aandssvag, men en moralsk defekt Person med udtalte Karakterbrist. Han kan — — — ikke anses for uegnet til Paavirkning gennem Straf under vanlig Form — — —.«

Ved Nævningernes Kendelse, som Retten lægger til Grund, er de Tiltalte kendt skyldige i de Forhold, for hvilke de er tiltalte, — — — De tiltalte vil herefter være at anse,

Nielsen efter Lov Nr. 163 af 18. Maj 1937 § 6, Stk. 4, 3. Pkt.,

Straffene findes at burde fastsættes, for Tiltalte Nielsen til Fængsel i 4 Aar, hvoraf 4 Maaneder anses udstaaet, — — — — —

Nr. 28/1942. Grosserer, cand. jur. **Henning Thorndahl**
(Landsretssagfører Hartner)

m o d

Grosserer **Hans Høyer Nielsen** (Ingen).

Kendelse afsagt 6. December 1941 af Københavns Amts nordre Birks Fogedret:

Den 18. Oktober 1941 afholdtes efter Begæring af Østifternes Kreditforening Tvangsauktion over Ejendommen Matr. Nr. 1 avh Dronninggaard By, Søllerød Sogn, Kastanievej 10, Holte, tilhørende Grosserer, cand. jur. Henning Thorndahls Konkursbo. Paa Auktionen blev Grosserer H. Høyer Nielsen højstbydende med et Bud paa 29.600 Kr., for hvilket Bud han erklærede at ville lade sig Ejendommen udlægge som ufyldstgjort Panthaver. Paa Auktionen begærede Fallenten 2. Auktion

afholdt. Auktionskøberen protesterede herimod, og ved Fogdens den 25. Oktober 1941 afsagte Kendelse bestemtes, at den begærte 2. Auktion ikke kunde nyde Fremme, hvorefter Auktionen blev standset.

Under Henvisning til, at Fallenten, der har beboet Ejendommen hidtil, ikke, trods hertil opfordret, har villet fravige Ejendommen, har Rekvirenten af nærværende Forretning, Grosserer H. Høyer Nielsen, nu begært Fallenten udsat af og sig indsat i Besiddelsen af den ommeldte Ejendom.

Fallenten har protesteret mod Forretningens Fremme, dels under Henvisning til, at der ikke forelaa Bevis for, at Ejendommen i Medfør af Rpl.s § 578, 1. Stk., 2. Pkt., med Rette var udlagt Rekvirenten, dels under Henvisning til, at den den 25. Oktober 1941 afsagte Kendelse og Auktionen var paaanket til Østre Landsret ved Ankestævning af 21. November 1941, hvilken Paaanke formentlig maa have opsættende Virkning; til Støtte herfor har han henvist til Rpl.s § 487, hvor Grænsen for den opsættende Virkning dog sættes ved Eksekutionsiristens Udløb, hvorfor hele Ankefristen maa kunne virke som opsættende; endvidere har han henvist til, at Rpl.s § 542, 2. Stk., § 573, 2. Stk., og § 584 giver opsættende Virkning. Lignende Regel findes ganske vist ikke i §§ 568 og 581, hvor der tales om Provenuets Fordeling, hvilken Handling dog ikke vil være af saa afgørende Betydning paa Auktionen som andre Handlinger.

Endelig har han gjort gældende, at Grundlaget for Udsættelsen for Tiden, da Kendelsen og Auktionen er paaanket, synes saa uklart, at Forretningen ikke bør nyde Fremme, end ikke mod Sikkerhedsstillelse, for hvilket der efter hans Mening i dette Tilfælde ikke findes Hjemmel. Fallenten har derhos fremlagt Genpart af en den 20. November 1941 af Kurator i Boet underskrevet Erklæring, hvorefter Boet intet har imod Afholdelse af 2. Auktion, naar det kan ske uden Udgifter for Boet.

Rekvirenten har principalt fastholdt sin Begæring, idet han har hævdet, at Ejendommen er hans Klient udlagt paa normal Vis efter den hidtil i Jurisdiktionen gældende Praksis, og at hans Klient er berettiget til at disponere over Ejendommen, idet Ejendomsretten ved Auktionens Standsning er overgaaet til ham. Han har derhos gjort gældende, at Anken af Fogedkendelsen o: Auktionen ikke har opsættende Virkning af Fuldbyrdselen, da dette ikke er hjemlet i Rpl., og da den almindelige Regel er, at Appel af Fogedkendelse ikke har opsættende Virkning. Subsidiært har han paastaaet Fallentens fortsatte Besiddelse af den ommeldte Ejendom gjort afhængig af, at han stiller Sikkerhed til Fogedretten for de Udgifter, der paaføres Rekvirenten ved, at han ikke kan udnytte Ejendommen, foreløbig med et Beløb af 1000 Kr.

Foreløbig bemærkes, at den af Fallenten fremlagte Erklæring af 20. November 1941 ikke paa nuværende Tidspunkt kan faa nogen Betydning for Afgørelsen af denne Sag, og at det er oplyst for Retten, at Fallenten ved Indgivelsen af Ankestævningen har anmodet Landsretten om i Medfør af Rpl.s § 491 at give den iværksatte Anke opsættende Virkning, men at Landsretten har nægtet dette.

Retten skal dernæst bemærke, at det findes uden Betydning for nærværende Forretnings Fremme, at Rekvirenten ikke har produceret

Bevis for, at han har faaet Ejendommen udlagt i Medfør af Rpl.s § 578, Stk. 1, 1. Pkt., idet Rekvirenten som ufyldstgjort Panthaver fra det Øjeblik, Auktionen er standset, er berettiget til at disponere over Ejendommen; det bemærkes herved, at Rpl.s § 578, Stk. 1, 1. Pkt., ifølge den her ved Birket fulgte Praksis først sker Fyldest ved Begæringen om og Udstedelsen af Udlægsskøde paa Ejendommen.

Idet det endvidere maa antages, at den afholdte Auktion maa anses som værende det afsluttende Led i den den 11. Juni 1941 paabegyndte Eksekution, og da det heraf maa følge, at der med Hensyn til Paaanke af Kendelsen — og dermed Auktionen — maa anvendes samme Regler som ved Eksekution, jfr. ogsaa herved Rpl.s § 590, der henviser til Rpl.s § 527, der udtrykkeligt udtaler, at Anke eller Kære ikke har opsættende Virkning, findes den af Fallenten fremsatte Paastand om, at hans Paaanke af Auktionen maa have opsættende Virkning, ikke at kunne tages til Følge, ligesom det maa antages, at Tilfældene i Rpl.s § 542, 2. Stk., og § 573, 2. Stk., kun er specielle Undtagelser fra Hovedreglen om, at Anke eller Kære ikke har opsættende Virkning.

Endelig bemærkes, at der ikke ses at være Hjemmel til at tage den af Rekvirenten fremsatte subsidiære Paastand til Følge, og Retten finder herefter, at Rekvirentens principale Paastand vil være at lægge til Grund for Forretningens Fremme.

T h i e r a g t e s :

Den begærte Forretning kan nyde Fremme.

Østre Landsrets Kendelse af 20. December 1941 (V Afd.):

Den paakærede Kendelse, der er afsagt den 6. December 1941 af Københavns Amts nordre Birks Fogedret, paastaas af den kærende, Grosserer Henning Thorndahl, ændret derhen, at den af Indkærede, Grosserer Hans Høyer Nielsen, begærte Indsættelsesforretning ikke nyder Fremme.

Foreløbig bemærkes, at Kæremaalet er indkommet til Landsrettens Præsident den 15. December 1941, medens Ind- og Udsættelse er dekretet af Fogden den 12. s. M.

Naar den Kærende hævder, at Ankesag V 378/1941 maa have opsættende Virkning, skal hertil bemærkes, at lovlige Anke ikke kan institueres efter Retsplejelovens § 591, Stk. 1 og 2, idet Auktionen efter det foreliggende kun er standset, men ikke sluttet.

T h i b e s t e m m e s :

Den paakærede Kendelse stadfæstes.
Kæremaalets Omkostninger ophæves.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse.

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret.

I. Paakendelsen har tre Dommere deltaget.

Det bemærkes, at den i Kendelsen nævnte Ankesag nu er afsluttet ved Landsrettens Dom af 31. Januar 1942, der stadfæster Københavns Amts nordre Birks Fogedrets Kendelse af 25. Oktober 1941.

For Højesteret har den Kærende ikke gentaget sin Indsigelse mod, at Indkærede har været saaledes dispositionsberettiget over Ejendommen, at han har kunnet begære sig indsat i dennes Besiddelse.

Idet det tiltrædes — som af Fogedretten antaget — at den af den Kærende iværksatte Anke af nævnte Rets Kendelse af 25. Oktober 1941 ikke har kunnet hindre Indsættelsesforretningens Fremme, vil Kendelsen være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande. Kæremaalets Omkostninger ophæves.

Onsdag den 18. Marts.

Nr. 97/1941. Maskinist **Christen Jensen** (Gamborg)

mod

Fru **Ane Kirstine Nielsen** (Ingen).

(Spørgsmaal om Omstødelse af Gavedisposition i Medfør af Arvelovens § 30).

Østre Landsrets Dom af 22. Marts 1941 (V Aid.): De Sagsøgte, 1) Garver Laurits Larsen, 2) Boet efter Fru Anna Jensen, i. Larsen, ved Bankbud Carl Wulff Hansen, Fru Karen Olga Carlsen og Maskinist Christen Jensen som privatskiftende Arvinger, 3) Bankbud Carl Wulff Hansen, 4) Fru Karen Olga Carlsen og 5) Fru Johanne Jensen, bør anerkende Pligt til at indbetale til Boet efter Enke Marie Jensen, f. Larsen, Garver Larsen, 16.000 Kr., Boet efter Fru Anna Jensen 10.000 Kr. — saaledes at de ovennævnte privatskiftende Arvinger hæfter in solidum for Beløbet — Bankbud Hansen 5000 Kr., Fru Karen Carlsen 5000 Kr. og Fru Johanne Jensen 4000 Kr., alt med Renter 5 pCt. aarlig fra den 20. December 1940, til Betaling sker. De Sagsøgte bør betale til det Offentlige de Rets- og Stempelafgifter, som i Forhold til en samlet Sagsgenstand paa 10.000 Kr. vilde have været at erlægge, hvis Sagsøgerinden, Fru Ane Kirstine Nielsen, ikke havde haft fri Proces, og til Sagsøgerinden i Godtgørelse for Udlæg 31 Kr. samt i øvrige Sagsomkostninger 600 Kr. De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

Seks Dommere bemærker følgende:

Det fremgaar af de til Dels efter Dommen afgivne Parts- og Vidneforklaringer, at den — paa Grundlag af tidligere Forhandlinger — mellem Fru Marie Jensen og Carl Wulff Hansen den 1. November 1938 truine Aftale gik ud paa, at Hansen skulde opbevare de omhandlede Obligationer indtil den paafølgende Rentetermin og derefter saasnart Rentekuponerne, som hun forbeholdt sig, var hævet, fordele Obligationerne i Overensstemmelse med Notatet af 10. Juli 1938. Ca. 14 Dage senere fik Hansen af Fru Jensen Tilladelse til selv at beholde Rentepengene, og omkring den 1. December s. A. gav Hansen de øvrige 4 Gavemodtagere, der iøvrigt hver for sig forud af Fru Jensen var gjort bekendt med hendes Disposition, Meddelelse om de trufne Aftaler med Tilføjende, at Obligationerne indtil Terminen beroede i en af ham i eget Navn lejet Boks.

Grunden til, at Hansen ikke straks efter at han den 4. eller 5. Januar 1939 havde hævet Renterne, tilstillede de øvrige Gavemodtagere disses Andel af Obligationerne, var den, at der, da disse havde forskellig Kurs, og Notatet kun angav det for hver bestemte Paalydende, først skulde træffes Aftale om den nærmere Fordeling. Forinden saadan Aftale var truffet, afgik Fru Jensen ved Døden. Efter de afgivne Forklaringer maa det derhos antages, at hverken Fru Jensen selv eller de nævnte Gavemodtagere havde haft Grund til at regne med hendes Død som nærførestaaende. Det bemærkes i denne Forbindelse, at de foreliggende Oplysninger om Fru Jensens Alder og Sygdom er meget ufuldstændige.

Selv om det efter Ordlyden af den af Fru Jensen den 10. Juli 1938 udfærdigede Skrivelse maatte antages, at hun paa dette Tidspunkt havde til Hensigt, at Obligationerne først efter hendes Død skulde tilfalde de nævnte Modtagere, finder disse Dommere paa Grundlag af de om de senere trufne Aftaler og foretagne Dispositioner afgivne Forklaringer at maatte anse det godtgjort, at Fru Jensen allerede i November 1938 paa saadan Maade har afskaaret sig fra Raaden over de omhandlede Værdipapirer, at der maa anses at foreligge en i Forhold til Arvingerne forbindende Disposition, der ikke kan omstødes i Medfør af Arvelovens § 30, og stemmer herefter for at tage Appellantens Paa-stand til Følge og at paalægge Indstævnte at betale Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kr.

Tre Dommere bemærker:

Der savnes Forklaring paa, af hvilken Grund Fordelingen af Obligationerne skulde vente til efter den første Rentetermin, idet Afdøde, i Fald hun alene ønskede at disponere over de i denne Termin forfaldende Renter, kunde have fraklippet de paagældende

Kupons og straks ladet Obligationerne fordele. Der maa som anført i Dommen gaas ud fra, at Overgivelsen af Obligationerne til Bankbud Hansen var motiveret ved Ønsket om at undgaa Opdagelse af den urigtige Skatteangivelse, men der foreligger ikke Oplysninger om Skattevæsnets Krav mod Boet eller om dette Kravs Indflydelse paa Boets Status. Med disse Bemærkninger og idet det findes betænkeligt at tillægge de efter Dommen afgivne Forklaringer afgørende Betydning tiltræder disse Dommere Dommens Udtalelse om, at det ikke er godtgjort, at der har foreligget nogen sikker Tilkendegivelse fra Afdødes Side om en Gave i levende Live og stemmer derfor for, at Dommen, saavidt den er paaanket, stadfæstes.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Maskinist Christen Jensen, bør for Tiltale af Indstævnte, Fru Ane Kirstine Nielsen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten 600 Kr.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 7. Januar 1939 afgik Enke Marie Jensen, f. Larsen, ved Døden, og ifølge et af hende den 20. September 1938 for Notarius publicus i Roskilde oprettet Testamente skulde hendes Efterladenskaber, bortset fra Indbo og andre Løsøregenstande, deles lige mellem hendes tre Søskende, Garver Laurits Larsen, Fru Ane Kirstine Nielsen og Fru Anna Jensen, f. Larsen, samt hendes Søsterdatter Fru Karen Larsen, f. Peitersen. Boet skulde behandles af Sagfører Jacob Holm, Roskilde, som executor testamenti, idet det dog med Eksekutors Samtykke skulde kunne ordnes af denne ved privat Skifte. I Henhold til denne Bestemmelse udleveredes Boet den 16. Januar 1939 til Arvingerne til privat Skifte, men da der opstod Uenighed mellem Arvingerne, overgik Boet efter Begæring af Fru Ane Kirstine Nielsen til Behandling af Sagfører Jacob Holm som executor testamenti. Da det var oplyst, at der, bortset fra de under Bobehandlingen inddragne Midler, af Enke Marie Jensen, f. Larsens Formue var overgivet Garver Laurits Larsen 16.000 Kr., Fru Anna Jensen, f. Larsen, 10.000 Kr., sidstnævntes Børn af første Ægteskab, Bankbud Carl Wulff Hansen og Fru Karen Olga Carlsen, hver 5000 Kr. samt Afdødes Veninde, Fru Johanne Jensen, 4000 Kr., og da Eksekutor nægtede at efterkomme en Begæring bl. a. fra Fru Ane Kirstine Nielsen om at anlægge Sag mod de nævnte til Beløbenes Inddragelse i Boet, har Fru Ane Kirstine Nielsen som Sagsøgerinde under nærværende imod de nedennævnte Sagsøgte anlagte Sager, i hvilke der er meddelt hende fri Proces, dog uden Beskikkelse af Sagfører, og som

ifølge Rettens Bestemmelse i Medfør af Retsplejelovens § 286, Stk. 1, er forenede, nedlagt følgende Paastande:

1) Sagsøgte Garver Laurits Larsen dømmes til at indbetale til Boet efter Enke Marie Jensen, f. Larsen, ved Eksekutor, Sagfører Jacob Holm, 16.000 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato den 20. December 1940.

2) Det sagsøgte Bo efter Fru Anna Jensen, f. Larsen, der er afgaaet ved Døden den 29. April 1939, ved Bankbud Carl Wulff Hansen, Fru Karen Olga Carlsen og Maskinist Christen Jensen som privat-skiftende Arvinger dømmes til at indbetale til ovennævnte Dødsbo 10.000 Kr. — saaledes at de tre Arvinger dømmes principalt in solidum, subsidiært hver for sig — med Renter som ovenfor anført.

3) Sagsøgte Bankbud Carl Wulff Hansen dømmes til at indbetale til ovennævnte Dødsbo 5000 Kr. med Renter som ovenfor anført.

4) Sagsøgte Fru Karen Olga Carlsen dømmes til at indbetale til ovennævnte Dødsbo 5000 Kr. med Renter som ovenfor anført.

5) Sagsøgte Fru Johanne Jensen dømmes til at indbetale til ovennævnte Dødsbo 4000 Kr. med Renter som ovenfor anført.

Sagsøgerinden har subsidiært paastaet de Sagsøgte dømt til at anerkende en Pligt til at indbetale til Boet de for hver især anførte Beløb.

De Sagsøgte, der har paastaet sig frifundet, har forkyndt Processen for executor testamenti Sagfører Jacob Holm, som har erklæret ikke at ville intervenere i Sagen.

Sagsøgerinden har til Støtte for sine Paastande henvist til, at Overdragelsen af de nævnte Beløb til de Sagsøgte, hvilken er sket nogle Dage efter Arveladerindens Død, er foretaget i Henhold til en af denne efterladt skriftlig Disposition, der er saalydende:

»Rolfsej, den 10. Juli 1938.

Mit sidste Ønske er saaledes til mine Arvinger:

Laurits Larsen	Kr. 16.000
Anna Jensen	— 10.000
Karen Karlsen	— 5.000
Karl Hansen	— 5.000
Johanne Jensen, Hollændervej 20 St.	— 4.000
	<hr/>
	Kr. 40.000

Jeg ønsker, at det skal gaa i Fred og Ro og ønsker for jer alt godt.

Jeres Søster Marie Jensen«

Sagsøgerinden hævder, at dette er en testamentarisk Bestemmelse, hvis Rigtighed Sagsøgerinden ikke kan anerkende og at den som ikke oprettet i de testamentariske Former maa tilsidesættes.

De Sagsøgte har heroverfor hævdet, at de paagældende Formueoverdragelser, der vel delvis først er foregaaet efter Dødsfaldet, alle har været bestemt til at skulle fuldbyrdes inden dette og derfor er at betragte som Livsgaver, hvis Gyldighed er uafhængig af Testamentsformernes lagttagelse.

Under Domsforhandlingen har Sagsøgerinden samt de Sagsøgte, Garver Laurits Larsen, Bankbud Carl Wulff Hansen, Fru Karen Olga Carlsen og Fru Johanne Jensen afgivet Forklaring, hvorhos Sagsøger Jacob Holm, Fru Karen Larsen og dennes Ægtefælle, Købmand Frederik Larsen har afgivet Vidneforklaring.

Det er under Sagen oplyst, at Afdøde i al Fald i en Aarrække indtil sin Død i sine Selvangivelser til Skattevæsnet havde opgivet sin Formue væsentligt, antageligt 40.000 Kr. for lavt, at hun i Efteraaret 1938, paa en Tid, da hun var blevet behandlet for den Kræftlidelse, der medførte Døden, havde tilkendegivet de Sagsøgte, Laurits Larsen, Carl Wulff Hansen, Fru Karen Carlsen og Fru Johanne Jensen, at de vilde faa de til dem senere overgivne Beløb, og at hun i Begyndelsen af November 1938 har udtaget Obligationer til Paalydende 40.000 Kr. af et Depot i Sparekassen for København og Omegn samt transporteret Obligationerne, der var noteret paa hendes Navn, til Ihændehaveren.

Sagsøgte, Carl Wulff Hansen, har forklaret, at han efter Anmodning af Afdøde, der en Gang tidligere paa Efteraaret 1938 havde meddelt ham, at hun vilde give ham nogle Penge uden samtidig at angive noget Beløb, den 1. November s. A. henvendte sig til hende, at hun da sagde, at hun »vilde have det i Orden med Pengene«, at han samme Aften atter var hos hende, der da overgav ham Obligationer til Paalydende 40.000 Kr., som hun i hans Nærværelse transporterede til Ihændehaveren, og at hun udtalte, at det var en Gave til dem foreløbig, idet hun samtidig overgav ham den skriftlige Disposition af 10. Juli 1938 og bad ham opbevare Obligationerne, indtil hun gav ham nærmere Besked om, naar han skulde dele dem ud. Hun tilføjede, at Dokumentet skulde bruges, hvis der blev noget Vrøvl med Familien. Paa dette Tidspunkt vil denne Sagsøgte have haft det Indtryk, at Afdøde var fuldstændig rask. I Begyndelsen af December tillod hun ham at hæve Terminsrenterne af Obligationerne, ialt 925 Kr., der forfaldt den 2. Januar 1939, og at beholde dette Beløb, hvoraf han skulde bruge den væsentligste Del 700 Kr. til Indskud i en Andelslejlighed til sig selv, hun gav ham samtidig Besked om derefter at uddele Obligationerne. Saadan Uddeling vil han imidlertid først have foretaget faa Dage efter Dødsfaldet, ca. den 10. Januar 1939.

Sagsøgte, Garver Larsen, har bl. a. forklaret, at Afdøde en Dag sidst i Oktober 1938 viste ham en Bog, paa hvilken indestod 40.000 Kr. i Obligationer, samt Dokumentet af 10. Juli 1938, hvoraf han saa, at han skulde have 16.000 Kr.; Afdøde udtalte: »Nu efter den 1. kommer Carl : Sagsøgte Carl Wulff Hansen — med Pengene til Jer«. Paa hans Forespørgsel om hun kunde give de Penge væk, og om hun kunde undvære dem, svarede hun, at hun havde Lov til at give Pengene, til hvem hun vilde, og at hun havde nok endda.

Sagsøgerinden har forklaret, at, da hun havde erfaret, at Afdøde havde ejet de her omhandlede Obligationer, og — efter den 16. Februar 1939 — rejste Spørgsmaalet om disse overfor Sagsøgte, Carl Wulff Hansen, udtalte denne, at disse Obligationer »jo gik ind i Boet«.

Carl W. Hansen har bestridt at have fremsat en saadan Udtalelse overfor Sagsøgerinden.

I Betragtning af Ordlyden af det af Afdøde den 10. Juli 1938 oprettede Dokument, særlig Udtrykkene »sidste Ønske« og »mine Arvinger« finder Retten, at det maa have Formodningen for sig, at de deri indeholdte Dispositioner har været bestemte til at opfyldes efter Døden; naar derhos henses til, at Afdøde i December 1938 har disponeret over de af Obligationerne pr. 2. Januar 1939 forfaldende Renter, samt at Uddelingen af Obligationerne først har fundet Sted efter Dødsfaldet, findes det ikke ved det iøvrigt foreliggende godtgjort, at der har foreligget nogen sikker Tilkendegivelse fra Afdødes Side om en Gave i levende Live, hvorved bemærkes, at Overgivelsen til Bankbud Hansen af Obligationerne maa antages baaret af et Ønske om — af Hensyn til Skattevæsnet — at undgaa Obligationernes Forekomst i Dødsboet.

Idet der ikke fra de Sagsøgtes Side er protesteret imod Størrelsen af de i Paastanden nævnte Beløb, eller iøvrigt fremsat nogen særlig Indsigelse, og da der ikke findes Hjemmel til at efterkomme Sagsøgerindens principale Paastand, vil den subsidiære Paastand være at tage til Følge.

Med Hensyn til Sagens Omkostninger vil der være at forholde som nedenfor angivet.

Nr. 55/1941. Direktør **Kjeld Stub Koren** (Teist)

m o d

Ingeniørfirmaet **Birch & Krogboe** (Landsretssagf. Qvortrup).

(Betaling af Ingeniørhonorar).

Østre Landsrets Dom af 20. Februar 1941 (IV Afd.): For saa vidt angaar Sagsøgte, Direktør C. J. Hjelte, hæves denne Sag, og bør Sagsøgeren, Ingeniørfirmaet Birch & Krogboe, betale nævnte Sagsøgte i Sagsomkostninger 40 Kr. Sagsøgte, Direktør Kjeld Koren bør til Sagsøgeren betale 3865 Kr. 95 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 14. Marts 1940, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 300 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

For Højesteret har Appellanten paastaaet Frifindelse mod Betaling af 1761 Kr. 83 Øre, nemlig det i Dommen nævnte Beløb 1500 Kr. med Tillæg af Indstævntes Udgifter til Lystryk m. m. 261 Kr. 83 Øre.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og med Bemærkning, at de efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen forsaavidt den er paaanket, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kr.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Direktør Kjeld Stub Koren, til Indstævnte, Ingeniørfirmaet Birch & Krogboe, med 400 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastod Sagsøgeren, Ingeniørfirmaet Birch & Krogboe, oprindeligt begge de Sagsøgte, Direktør C. J. Hjelte og Direktør Kjeld Koren, dømt til Betaling af 3865 Kr. 95 Øre for Ingeniørassistance og Refusion af Udlæg til Lystryk m. m. ved Ombygning af »Kinografen«, Frederiksberggade 25, med Renter 5 pCt. p. a. fra 14. Marts 1940.

Under Domsforhandlingen har Sagsøgeren frafaldet Paastanden mod Sagsøgte Hjelte, og for saa vidt vil Sagen være at hæve, dog at der vil være at tilkende Hjelte 40 Kr. i Sagsomkostninger. Derimod opretholder Sagsøgeren sin Paastand mod Koren. Denne paastaar sig frifundet mod Betaling af 1500 Kr., idet han gør gældende, at Ingeniør Gotthardt — der paa Sagsøgerens Vegne forhandlede med de Sagsøgte under Projekteringen af den ovennævnte Ombygning — paa et den 16. Oktober 1939 afholdt Møde, udtrykkelig tilsagde de Sagsøgte, at Ingeniørhonoraret ikke vilde overstige 1500 Kr.

Direktør Koren har afgivet Partsforklaring og herunder udtalt, at Ingeniør Gotthardt paa det nævnte Møde besvarede Spørgsmaalet, om 1500 Kr., hvilket Beløb var opført paa et af Arkitekt Falkentorp opstillet Overslag over Omkostningerne ved Ombygningen, var Maximum for Ingeniørernes Honorar, paa en saadan Maade, at Sagsøgte fik et bestemt Indtryk af, at dette Beløb var fastlagt.

Heroverfor har Ingeniør Gotthardt i sin Forklaring under Domsforhandlingen bestemt benægtet at have svaret saaledes. Hans Forklaring gaar ud paa, at han straks saa, at 1500 Kr. næppe vilde dække de Udlæg, Ingeniørfirmaet selv vilde blive nødt til at afholde, og at han derfor sagde, at dette Beløb ikke kunde passere; Koren spurgte derefter, om Ingeniørhonoraret ikke bestemtes efter faste Takster, og da han havde faaet dette bekræftet, sagde han: »Saa er det all right«.

Direktør Hjelte har som Vidne forklaret, at Arkitekten for det omhandlede Byggeforetagende Ole Falkentorp paa det nævnte Møde spurgte Gotthardt, om Ingeniørarbejdet ikke kunde gøres billigere end 1500 Kr.; Gotthardt svarede nej hertil. Koren og dennes Broder, norsk Højesteretsadvokat Koren, bemærkede da: »Men det maa da ikke blive

mere, ikke under nogensomhelst Omstændigheder«, og dette indgik Gotthardt paa.

Murermester H. Stumpe har som Vidne forklaret, at han havde tilraadet Koren at faa Ingeniørhonoraret lagt fast, derfor drøftedes de 1500 Kr. paa Mødet. Gotthardt forlangte først noget mere, men Arkitekten fik ham til at nøjes med de 1500 Kr. ved at minde ham om, at han ogsaa havde tjent noget ved et tidligere Projekt til Ombygning af samme Biografteater.

Arkitekt Falkentorp har som Vidne forklaret, at han ikke hørte, hvad der blev sagt om Ingeniørhonoraret, men har opfattet Forhandlingens Resultat saaledes, at Ingeniør Gotthardt skulde fremkomme med en Redegørelse for sit endelige Krav, idet der var Tale om, at Sagsøgeren skulde udføre flere Arbejder end forudsat ved Overslagets Udarbejdelse, og faktisk kom til at udføre betydelig større Arbejder.

Arkitekt Anthon har som Vidne forklaret, at han ikke husker nogen Drøftelse af Honoraret paa Mødet, derimod skulde Gotthardt komme med et Forslag herom. Heller ikke dette Vidne husker, at Bygherren stillede Krav om, at de 1500 Kr. ikke maatte overskrides, og Vidnet tror ikke, at saadant Krav blev stillet, idet der var Tale om, at Firmaet skulde udføre flere Ingeniørarbejder end tidligere forudsat, hvad der ogsaa blev Tilfældet.

Der er Enighed om, at det paastævnte Beløb er udregnet eiter Ingeniørforeningens Honorarregler. Der er da paa Grund af den store Afstand mellem det paastævnte Beløb og 1500 Kr. en indre Sandsynlighed for Rigtigheden af Ingeniør Gotthardts Forklaring, og idet der efter Omstændighederne ikke findes Grund til at udsætte Sagens Afgørelse efter Indhentning af Vidneforklaring i Norge af Højesteretsadvokat Koren, maa Sagens Udfald i Henhold til det foranførte blive, at Sagsøgerens Paastand tages til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte Koren at maatte betale Sagsøgeren med 300 Kr.

Torsdag den 19. Marts.

Nr. 39/1941. Købmand **P. Michelsen** (Hansen)

mod

Vestjysk Kartoffel-Central v/ Anker Hundahl (Heilesen).

(Betaling for et leveret Parti Kartoffler).

Sø- og Handelsrettens Dom af 22. Januar 1941: Sagsøgte, Vestjysk Kartoffel-Central v/ Anker Hundahl, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Købmand P. Michelsen, Sunds, i denne Sag fri at være. Sagsøgeren bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgte betale 254 Kr. 80 Øre, samt Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

For Højesteret har Appellanten subsidiært paastaet Indstævnte dømt til Betaling af et mindre, skønsmæssigt Beløb.

Seks Dommere bemærker følgende:

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde tiltrædes det, at Indstævnte har været berettiget til at hæve Købet og har Krav paa Godtgørelse for sine Udgifter til Varens Forsendelse, 234 Kr. 80 Øre. Det findes imidlertid at have været Indstævntes Pligt efter Afvisningen af Kartofflerne at sælge disse, jfr. Købelovens § 55, jfr. § 35, og han maa derfor være ansvarlig for det Tab, som han ved sin Undladelse heraf maa antages at have paaført Appellanten. Idet dette Tab efter Fradrag af Indstævntes Udgifter til Varens Forsendelse skønsmæssigt findes at kunne sættes til 300 Kr., vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanten dette Beløb, medens Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Tre Dommere stemmer for at stadfæste Dommen i Henhold til dens Grunde.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Vestjydsk Kartoffel-Central ved Anker Hundahl, bør til Appellanten, Købmand S. Michelsen, betale 300 Kr.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en i Begyndelsen af Maj 1940 telefonisk afsluttet Aftale mellem Sagsøgeren, Købmand P. Michelsen, Sunds, og Kartoffelhandler Jens Troelstrup, der optraadte som Opkøber for Sagsøgte, Vestjydsk Kartoffel-Central v/ Anker Hundahl, solgte Sagsøgeren til Sagsøgte 75 Tdr. Spisekartofler, fordelt i 150 Sække, for en samlet Købesum af Kr. 1139,00 inklusive Sække. Kartofflerne, der af Sagsøgeren var indkøbt hos tre forskellige Avlere, nemlig 28 Tdr. »Richters Imperator« hos Sogne- raadsformand Jens Chr. Jensen, Grove, 25 Tdr. »Up to Date« hos Gaardejer Jens Lund Jensen, Vraa, og 22 Tdr. »Richters Imperator« hos Gaardejer Peder Jørgensen, Vraa, blev den 8. s. M. afhentet dels hos Sagsøgeren, dels hos vedkommende Avlere af en af Troelstrup dertil antaget Vognmand, og blev samme Dag i Aarhus indskibet i Damper til København. Købesummen for Partiet blev ligeledes samme Dag berigtiget paa den Maade, at Troelstrup overgav Sagsøgeren en

Check paa Beløbet, udstedt af Sagsøgte og trukket paa Haandværkerbanken i København.

Efter Modtagelsen af Kartofflerne i København den 11. Maj 1940 reklamerede Sagsøgte straks telefonisk overfor Sagsøgeren over, at Kartofflerne var mangelfulde. Sagsøgte gav samtidig Haandværkerbanken Ordre om ikke at indfri den til Sagsøgeren udstedte Check og meddelte dernæst den 14. s. M. gennem sin Sagfører Sagsøgeren, at han paa Grund af Manglerne ved Kartofflerne hævdede Købet og forbeholdt sig Erstatning for de ved Opmagasinerne af Kartofflerne paaførte Omkostninger. Da Sagsøgeren afviste Reklamationen, og Forhandlinger mellem Parterne og disses Sagførere om en Ordning ikke førte til noget Resultat, begærede Sagsøgte af nærværende Ret udmeldt en Syns- og Skønsmand til Besigtigelse af Kartoffelpartiet. I den af den under 17. Juni 1940 udmeldte Skønsmand, Grosserer H. C. Hansen, under 18. s. M. afgivne Erklæring hedder det bl. a.:

»Efter at have ladet 10 pCt. af Sækkene udstyrte og undersøgt Indholdet samt at have gennemskaaet et større Antal Knolde skal jeg hermed erklære:

1) Kartofflerne har ved Ankomsten her absolut ikke kunnet betegnes som ordentlig Handelsvare som Spisekartofler.

2) Angaaende Beskadigelserne skal jeg udtale, at der nu er overordentlig mange raadne Knolde imellem. Det meste Fordærv er sikkert opstaaet under den lange Henliggen paa Lager her, men jeg anser det for givet, at der allerede ved Fyldningen af Sækkene har været en Del daarlige, navnlig er der mange Knolde der er »vandsure«, denne Skade opstaar ved at Marken hvor de ere høstede eller Bunden i den Kule hvor de er overvintrede er gennemtrængt af eller staar under Vand. Den værste Anke mod dem er imidlertid at en stor Del af Knoldene ere hule og sorte i Midten (I »Up to date« ca. 50 Procent i Richters ca. 15 Procent af de gennemskaarne). Denne Skade stammer enten fra for stærk Solvarme under aaben Himmel eller fra for megen Varme i Kulen (ingen Lufttilførsel, Mangel paa Ilt) Kartoffler med denne Beskadigelse er det absolut uforsvarligt at sælge som Spisekartofler. Forbrugerne kan først opdage Skaden naar de før eller efter Kogningen skærer den over.«

Kartoffelpartiet er senere af Sagsøgte blevet afhændet uden Vederlag som Svinefoder.

Under nærværende ved Stævning af 24. Juli 1940 anlagte Sag har derefter Sagsøgeren, som paa Grund af Haandværkerbankens Nægtelse af at indfri den til ham udstedte Check ikke har modtaget Købesummen for Partiet, nedlagt Paastand om, at Sagsøgte dømmes til at betale den nævnte Sum 1139 Kr. tilligemed Renter heraf 6 pCt. p. a. fra den 8. Maj 1940.

Sagsøgte har paaستاet Frifindelse og har derhos nedlagt Paastand om, at Sagsøgeren dømmes til at godtgøre Sagsøgte Omkostningerne ved Partiets Forsendelse og Opbevaring m. v. samt til Skønforretningen, opgjort til ialt 311 Kr. 80 Øre.

Sagsøgeren procederer til Frifindelse overfor Modkravet, idet han

særlig har protesteret imod, at Udgifterne til Skønnet, ialt 57 Kr., tilkendes Sagsøgte paa anden Maade end som Sagsomkostninger.

Fra Sagsøgerens Side gøres det gældende, at Sagsøgte har været uberettiget til at annullere Handlen. Sagsøgeren kan saaledes ikke anerkende, at det ved det ovenfor omtalte Skøn, som først er foretaget over en Maaned efter Leveringen og uden at Sagsøgte har været tilsagt til at overvære Skønsforretningen, kan anses for godtgjort, at Kartofflerne har lidt af Mangler ved Leveringen. Endvidere hævder Sagsøgeren, at det ved Handlens Indgaaelse var en udtrykkelig Aftale mellem ham og Troelstrup, at Kartofflerne, for hvilke Sagsøgeren ikke vilde paatage sig nogen Garanti, og som skulde betaales kontant ved Modtagelsen, skulde undersøges af Troelstrup straks ved Afhentningen og da enten forkastes eller godkendes. Da der ikke ved Kartofflernes Modtagelse og Købesummens Berigtigelse ved Udlevering af den ommeldte Check fremkom nogen Indsigelse vedrørende Kartofflernes Tilstand, maatte Sagsøgeren derfor regne med, at disse var godkendt, og kan saaledes ikke anerkende Sagsøgtes Reklamation over Mangler ved Kartofflerne som berettiget. Sagsøgeren mener, at det ogsaa iøvrigt, uanset den paaberaabte Aftale, maatte paahvile Sagsøgte i Henhold til Købelovens § 51 at undersøge Kartofflerne straks ved Modtagelsen i Sunds, der var Leveringsstedet, og at det maa komme Sagsøgte til Skade, saafremt saadan Undersøgelse ikke har fundet Sted.

Af Sagsøgte gøres det gældende, at Kartofflerne er købt som almindelig god, sund Handelsvare, og Sagsøgte benægter, at det var et Vilkaar for Handlen, at Kartofflerne skulde godkendes ved Modtagelsen, eller at Sagsøgeren iøvrigt har betinget sig Fritagelse for det ham som Sælger i Almindelighed paahvilende Ansvar for Varens Kontraktmæssighed. Sagsøgte gør videre gældende, at da Kartofflerne skulde forsendes til København, var han først pligtig at undersøge Partiet efter Ankomsten hertil, og den af ham fremsatte Reklamation over Manglen maa derfor anses for at være sket rettidig.

Under Sagens Forberedelse er der afgivet Forklaring for vedkommende Underret af Sagsøgeren, af dennes tre ovennævnte Leverandører af Kartofflerne, af Arbejdsmand Kjeld E. Jensen, der er ansat hos Sagsøgeren og foretog Udlevering af Kartoffelpartierne den 8. Maj 1940, og af Chauffør Jens Chr. Nielsen, der afhentede Partierne i Sunds paa Sagsøgtes Vegne.

Under Domsforhandlingen er der derhos afgivet Forklaring bl. a. af Sagsøgte og Kartoffelhandler Jens Troelstrup, hvorhos Skønsmanden har afhjælpet det af ham afgivne Skøn.

Efter Skønsmandens Erklæring maa det anses for tilstrækkeligt godtgjort, at en stor Del af Kartofflerne har været hule og sorte i Midten, hvilken Mangel, der maa antages at have været tilstede allerede ved Leveringen, gjorde Kartofflerne uegnede som Spisekartofler. Det maa endvidere antages, at Manglen først har kunnet konstateres ved en nøjere Undersøgelse af Kartoffelpartierne og ved at Kartofflerne blev skaaret over, saaledes at en Frasortering af de angrebne Kartoffler ikke har været mulig.

Mod Sagsøgtes Benægtelse findes det derhos ikke godtgjort af Sagsøgeren, at denne under Forhandlingen med Troelstrup har betinget

sig, at Kartoffelpartierne, hvis Købesum i hvert Fald ikke laa under almindelig Dagspris, skulde godkendes straks ved Leveringen, og da Sagsøgeren endvidere ved Købets Afslutning har været klar over, at Partierne skulde forsendes til Sagsøgte i København, kan den Omstændighed, at Undersøgelse af Kartofflerne først er sket efter Ankomsten hertil ikke afskære Sagsøgte fra paa Grund af de ved Undersøgelsen konstaterede væsentlige Mangler, hvorover der straks blev reklameret til Sagsøgeren, at annullere Købet.

Herefter samt idet Sagsøgte maa have Krav paa Godtgørelse for de ham ved den ukontraktmæssige Levering forvoldte Udgifter, vil den af Sagsøgte nedlagte Paastand være at tage til Følge, dog at Beløbet nedsættes med 57 Kr. til 254 Kr. 80 Øre, idet der maa gives Sagsøgeren Medhold i, at de ommeldte Udgifter til Skønnet alene bør henregnes til Sagens Omkostninger.

Disse vil Sagsøgeren herefter have at godtgøre Sagsøgte med 250 Kr.

Nr. 61/1941. **M** (Landsretssagf. Leo Damm)

m o d

F (Schjørring efter Ordre).

(Paternitetssag).

Københavns Byrets Dom af 27. Februar 1940 (16. Afd.): Sagsøgte F bør for Sagsøgerinden M's Tiltale i denne Sag fri at være.

Østre Landsrets Dom af 17. December 1940 (IV Afd.): Byrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Det Offentlige betaler til den for Appellantinden M her for Retten beskikkede Sagfører, Fru Landsretssagfører Anna Johnsen, som Salær og Udlægsgodtgørelse 200 Kr. og 7 Kr. 50 Øre og til den for Indstævnte F her for Retten beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Poul Hede som Salær og Udlægsgodtgørelse 150 Kr. og 10 Kr.

Højesterets Dom.

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Paadømmelsen har elleve Dommere deltaget.

Det bemærkes, at Appellantinden efter sin Forklaring i Tiden fra Slutningen af Oktober eller Begyndelsen af November til Begyndelsen eller Midten af December 1938 har staaet i kønsligt Forhold til en anden Mand end Indstævnte.

I en paa Foranledning af Højesteret indhentet Erklæring af 16. Marts 1942 har Universitetets retsmedicinske Institut udtalt:

»— — — de seneste aars forskning har vist, at den i Institutets erklæring omhandlede mulighed: at man ved blodtype-

undersøgelsen skulde bestemme en person af type $A_2 B$ som type B, i virkeligheden er meget mindre, end man tidligere (ogsaa i 1939) havde ment sig nødsaget til at antage.

Paa grundlag af de nyere forskninger anmodede Institutet i maj 1941 Retslægeraadet om at tiltræde anvendelsen af en ny formular i saadanne tilfælde. Raadet har derefter i skrivelse af 25. juni 1941 tiltraadt følgende (utrykte) formular, der siden har været anvendt i de paagældende erklæringer og derfor ogsaa vilde være kommet til anvendelse i det foreliggende tilfælde som tilføjelse til hovederklæringen:

»Det skal bemærkes, at den foreliggende blodtypekonstellation henhører under det i vejledningen punkt I, fodnote, omtalte omraade af AB_0 Systemet. Naar Institutet mener at burde give en saadan konstellation en særlig omtale, skyldes det, at erfaringen viser, at receptoren A_2 ofte er meget svag i typen $A_2 B$ (A_2 -receptoren »trykkes« af B-receptorens samtidige tilstedeværelse). Det maa derfor anses for muligt, at A_2 -receptoren i sjældne tilfælde kan blive upaaviselig (resultatet »B« i stedet for $A_2 B$).

Var egenskaben A_2 tilstede hos — — —, vilde — — — faderskab være muligt. Da det imidlertid trods gentagne undersøgelser ikke har været muligt i nævnte tilfælde at paavise spor af A_2 -receptor hos den nævnte person, og da det for B-typen karakteristiske agglutinin er tilstede, maa sandsynligheden for, at den omtalte fejlmulighed skulde foreligge her, anses for saa ringe, at det maa være berettiget at se bort fra den, hvis ikke ganske særlige, blodtypeundersøgelsen uvedkommende omstændigheder i sagen skulde tale imod det ved denne undersøgelse fremkomne resultat.«

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Schiørring 200 Kr., der udredes af det Offentlige.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er der rejst Spørgsmaal om Faderskab eller Bidragspligt til det af M den 17. November 1939 udenfor Ægteskab fødte Barn, der ifølge Retslægeraadets Erklæring kan være avlet i Tiden fra kort før Slutningen af Januar 1939 til kort før Slutningen af Marts 1939.

Sagsøgerinden har forklaret, at hun i Tiden fra sidst i Januar 1939 til sidst i Februar 1939 jævnligt har haft Samleje med Sagsøgte F. Hun har endvidere hævdet, at hun ikke i Avlingstiden har haft Samleje med andre.

Sagsøgte har erkendt, at han tilfældigt traf Sagsøgerinden i Cafe »Nyhavn«, og at de ca. 3 Uger derefter — i Tiden fra Slutningen af Januar 1939 til først i Februar 1939 — 2—3 Gange har haft Samleje.

Ved en af Universitetets retsmedicinske Institut foretaget Blodtypebestemmelse er Sagsøgtes Faderskab fundet uforeneligt med AB0-Systemet, dog med følgende Bemærkning:

»Det skal bemærkes, at den foreliggende blodtypekonstellation henhører under det i vejledningen punkt I, fodnote, omtalte omraade af AB0-systemet. Naar Institutet mener at burde give en saadan konstellation en særlig omtale, skyldes det, at erfaringen viser, at receptoren A_2 ofte er meget svag i typen A_2B (A_2 -receptoren »trykkes« af B-receptorens samtidige tilstedeværelse). Det maa derfor anses for muligt, at A_2 -receptoren i sjældne tilfælde kan blive upaaviselig (resultat: »B« i stedet for A_2B).

Var egenskaben A_2 tilstede hos — — — (F) vilde hans faderskab være muligt.

Da det imidlertid, trods gentagne undersøgelser, specielt ved den saakaldte absorptionsmetode, ikke har været muligt at paavise spor af A_2 -receptor hos den nævnte person, og da det for B-typen karakteristiske agglutinin er tilstede, maa sandsynligheden for, at den omtalte fejlmulighed skulde foreligge her, anses for overordentlig ringe, men dog muligvis ikke saa fjerntliggende, at den helt kan lades ude af betragtning, dersom meget vægtige, blodtypeundersøgelsen uvedkommende omstændigheder i sagen skulde tale imod det ved denne undersøgelse fremkomne resultat.«

Herefter vil Sagsøgte være at frifinde.

Landsrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 16. Afdeling den 27. Februar 1940 og med Justitsministeriets i Skrivelse af 25. Maj 1940 dertil meddelte Tilladelse paaanket af M med Paastand om, at Dommen ændres derhen, at Indstævnte F fastslaas at være Fader, subsidiært at være bidragspligtig til Appellantindens den 17. November 1939 fødte Barn B, mere subsidiært har hun paastaet Dommen gjort afhængig af hendes Ed.

Indstævnte har paastaet Dommen stadfæstet.

For Landsretten er der afgivet Forklaringer af Appellantinden og af Indstævnte.

Paa Begæring af Appellantinden har Universitetets retsmedicinske Institut foretaget fornyet Blodtypeundersøgelse af Parterne og Barnet. Efter Institutets Erklæring af 17. September 1940 udviste Undersøgelsen samme Resultat som den første Undersøgelse i December 1939. I Erklæringen udtales endvidere: »Det skal tilføjes, at man har foretaget

absorptionsforsøg af — — —'s (o: F's) blodlegemer overfor anti A-sera, men ikke fundet nogen agglutininbinding, idet man som kontrol har foretaget absorptionsforsøg med en anden blodprøve af type B og en prøve af type A (A₂) B.

Endvidere har man undersøgt — — —'s (o: F's) serums agglutinindhold og fundet, at det reagerede kraftigt saavel med A₁ som A₂ blodlegemer.«

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de for Landsretten fremkomne Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil være at oplæve.

Fredag den 20. Marts.

Nr. 106/1941. **Dansk Forsikrings Tidende (Selv)**

m o d

Direktør Svend Aage Nielsen (Ingen).

(Provision af Annoncetegning).

Østre Landsrets Dom af 31. Marts 1941 (IV Aid.): Sagsøgte, Dansk Forsikrings Tidende, bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgeren, Direktør Svend Aage Nielsen, betale 1176 Kr. 16 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 20. December 1940, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 150 Kr. under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har syv Dommere deltaget.

Som Sagen foreligger for Højesteret, drejer den sig alene om, hvorvidt Indstævnte har Krav paa det i Dommen under I b ommeldte Beløb af 69 Kr. 67 Øre, hvorvidt der i det under II b omhandlede Provisionskrav yderligere skal fradrages 593 Kr. 70 Øre, samt hvorvidt Indstævnte har paadraget sig Erstatningsansvar ved Misligholdelse af sine Forpligtelser efter Overenskomsten af 25. August 1938.

I sidstnævnte Henseende har Appellanten for Højesteret særlig gjort gældende, at Indstævnte efter Opsigelsen af Overenskomsten har forsømt sin Pligt til personlig at konferere med Udgivere og Redaktionssekretæren om Bladets Organisation og Administration. Det kan imidlertid ikke anses godtgjort, at Indstævnte har misligholdt sine Forpligtelser i saa Henseende paa en saadan Maade, at der er Grundlag for at paalægge ham Erstatningsansvar.

Herefter vil Dommen i Henhold til de i denne iøvrigt anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, være at stadfæste, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 25. August 1938 afsluttedes mellem Landsretssagførerne P. A. Thoft og K. L. Thoft som Udgivere af det sagsøgte Tidsskrift Dansk Forsikrings Tidende og Sagsøgeren Direktør Svend Aage Nielsen Overenskomst om, at Sagsøgeren fra og med 1. Oktober 1938 skulde overtage Annoncetegningen og den raadgivende Stilling overfor Udgiverne med Hensyn til den bladmæssige Organisation. I Overenskomsten bestemmes bl. a. følgende:

»Nielsen oppebærer for sin ovennævnte Virksomhed 40 pCt. af alle af ham tegnede Annoncer samt 20 pCt. af alle af ham tegnede Regnskabsannoncer.

Udbetalingen af disse Beløb sker med Halvdelen ved Ordrenes Aflevering, medens Resten udbetales kvartalsvis bagud efterhaanden som Annoncerne indrykkes.

Provisionen beregnes aldrig for mere end for 1 Aar ad Gangen.

Nielsen tager sig ved Siden af Udgiverne ogsaa af Abonnements-tegningen samt andet Salgsarbejde vedrørende Bladet og oppebærer for Aarsabonnement en Engangsprovision paa 50 pCt. Med Hensyn til andet Salg oppebærer Nielsen 30 pCt.

Forsaavidt angaar særlige Numre af Bladet træffer Parterne særskilt Aftale i hvert enkelt Tilfælde, saaledes at nærværende Aftale er gældende, hvis ikke særskilt skriftlig Aftale er truffet.

Saalænge nærværende Overenskomst bestaar, er S. A. Nielsen eneberettiget med Hensyn til ovennævnte Arbejde for Bladet.

Hvis Nielsens samlede Tegning af Annoncer, herunder Regnskabsannoncer naar op til 100.000 Kr. om Aaret regnet fra 1. Oktober til næste 1. Oktober, forhøjes Tegningsprovisionen for disse Annoncer med 10 pCt., altsaa til henholdsvis 50 pCt. og 30 pCt. for de i Aarets Løb tegnede Annoncer. Denne Efterprovision udbetales ved Aarets Udgang.

Nielsen er pligtig at skaffe Udgiverne en dygtig og paalidelig og 1. Klasses Redaktionssekretær, hvis Lønning betales af Udgiverne, og Nielsen skal give denne Mand Direktiver for Arbejdets Udførelse, ligesom Nielsen saa vidt muligt daglig og personlig konfererer med Udgiverne og Redaktionssekretæren om alle til Bladets Organisation og Administration henhørende Omraader.

Udgiverne sørger selv for Incassation af alle Bladets Indtægter.

Nærværende Overenskomst kan fra begge Parter Side opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør den 1ste i en Maaned.«

Ved Sagsøgerens Tiltrædelse skete der en betydelig Udvidelse af Tidsskriftet, og Sagsøgeren skaffede den i Overenskomsten omtalte Redaktionssekretær.

I Begyndelsen af Marts 1939 fandt der en Forhandling Sted mellem Sagsøgeren og Landsretssagfører K. L. Thoft, som meddelte Sagsøgeren, at Tidsskriftet som Følge af den betydelige Merudgift ved Tidsskriftets Udvidelse ikke vedblivende kunde betale ham den i Overenskomsten bestemte Annonceprovision. Derefter beregnedes der Sagsøgeren kun 25 pCt. af de af ham tegnede indenbys Forsikringsannoncer, og Sagsøgeren har i en Skrivelse af 10. Maj 1939 omtalt det passede saaledes: »Ved vort Møde gik jeg med til en Nedsættelse af Provisionen, men først fra den førstkommende Uge efter dette Møde.« Der skete ingen Tilføjelse til Overenskomsten om Ændringen.

I Løbet af Sommeren 1939 viste der sig flere Gange Uoverensstemmelser mellem Sagsøgeren og Udgiverne, der særlig fandt, at Sagsøgerens Tegning af nye Annoncer ikke svarede til Forventningerne. Uoverensstemmelserne tog til om Efteraaret; i Oktober 1939 truede det med et Brud, men i Skrivelse af 24. Oktober 1939 erklærede Udgiverne sig villige til at fortsætte Samarbejdet med Sagsøgeren vedrørende hans Annoncetegning paa visse Betingelser, deriblandt at »ældre Annoncer ikke nytagnes, førend i den sidste Maaned før deres Udløb.« Forholdet bedredes ikke, og i Skrivelse af 24. November 1939 til Sagsøgeren opsagde Udgiverne Overenskomsten til Ophør den 1. Marts 1940.

Udgiverne udarbejdede en som Nr. 22 betegnet Opgørelse pr. 30. November 1939 over deres Mellemværende med Sagsøgeren, som i Skrivelse af 5. December 1939 anerkendte Opgørelsen med 3 Forbehold.

Under denne Sag har Sagsøgeren ved sin endelige Paastand paa-staaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham principalt 3325 Kr. 45 Øre, subsidiært 2006 Kr. 25 Øre med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Sagens Anlæg den 20. December 1940, mere subsidiært en ved Rettens Skøn fastsat Erstatning.

Sagsøgte har ved sin endelige Paastand paa-staaet sig frifundet, subsidiært mod at betale et ved Rettens Skøn fastsat Beløb, ikke udover 250 Kr., mere subsidiært 512 Kr. 79 Øre.

Sagsøgeren har opgjort sit Krav saaledes:

I a. I Opgørelsen pr. 30. November 1939 har Udgiverne, som tidligere havde krediteret Sagsøgeren Provision for en af ham opgivet Ordre fra Jydsk Grundejerkreditforening paa 26 Annoncer med 99 Kr. 84 Øre, tilbageført dette Beløb under Henvisning til, at Kreditforeningen erklærede kun at have tegnet 4 Annoncer, og samtidig krediteret ham 15 Kr. 36 Øre som Provision af denne Ordre. Sagsøgeren kræver den ham saaledes unddragne Difference 84 Kr. 48 Øre.

I b. Ved Frederiksberg Birks Rets 3. Afdelings Dom af 13. Oktober 1936 blev Sagsøgeren dømt til at betale Sagsøgte 237 Kr. 18 Øre med Renter og Omkostninger. Ved Overenskomst af 26. April 1938 enedes Parterne til fuld Afgørelse af ethvert mellem dem til Dato bestaaende

Mellemværende om, at Sagsøgeren »inden 3 Maaneder fra Dato betaler 40 Kr.« Sagsøgeren betalte ikke Beløbet inden 26. Juli 1938, og dette Forhold blev overhovedet ikke berørt mellem Parterne under deres senere Forhandlinger, før Sagsøgte optog Kravet i Opgørelsen pr. 30. November 1939 med Beløbet efter Dommen, opgjort til 253 Kr. 17 Øre. Kravet vedrørte en af Sagsøgeren dengang udøvet Virksomhed ved Tegning af Annoncer for Tidsskriftet, og da der senere var fremkommet nogle Sagsøgeren tilkommende Provisionsbeløb paa 143 Kr. 50 Øre, var Differencen, 109 Kr. 67 Øre, i Opgørelsen debiteret Sagsøgeren. Denne mener kun at skulle betale 40 Kr. i Henhold til den truffe Overenskomst og kræver nu udbetalt Forskellen mellem disse Beløb, 69 Kr. 67 Øre.

- II a. Provision af Bladsalg Kr. 159,00
 b. Provision af Annoncer efter den midlertidige Aitale af Marts 1939
 Kr. 2529,50.
 III. Merprovision af Annoncer efter den oprindelige Overenskomst
 Kr. 1319,20.

Idet Sagsøgeren erkender af Tidsskriftets Udgivere at have modtaget 762 Kr. 65 Øre og at skylde dem Udgifterne for nogle af dem som Sagførere for ham udførte Inkassationer, 73 Kr. 75 Øre, kræver han

I a.	Kr. 84,48
b.	— 69,67
II a.	— 159,00
b.	— 2529,50
III.	— 1319,20

Kr. 4161,85

med Fradrag af 762,65 Kr. og 73,75 Kr. — 836,40

ialt som principalt paastaaet..... Kr. 3325,45

Den subsidære Paastand 2006 Kr. 25 Øre bortset fra Post III.

Sagsøgte har fastholdt Rigtigheden af Opgørelsen pr. 30. November 1939 og videre bemærket:

II a. 2 af Sagsøgeren opgivne Købere af Tidsskriftet, De forenede Vagtselskaber og L. M. Eriksen, har nægtet at have bestilt dette, hvorfor Provisionen af Bladsalg kun udgør Kr. 142,50.

b. Det gensidige Forsikringsselskab Danmark havde efter Sagsøgerens Opgivelse tegnet Annoncer for 1000 Kr., men har hævdet kun at have tegnet for 125 Kr., og Forsikrings Co. for Kongeriget Danmark, som efter Sagsøgerens Opgivelse havde tegnet 26 Annoncer, har hævdet kun at have tegnet 23, og der er ikke trykt eller betalt flere Annoncer end af Selskaberne erkendt. Af den af Sagsøgeren for disse Annoncer beregnede Provision, 375 Kr., tilkommer der ham derfor kun 141 Kr. 65 Øre.

Sagsøgeren har før sin Fratræden fornyet Annoncer, der først udløb efter Fratrædelsesdagen den 1. Marts, tildels endog senere end den i Skrivelsen af 24. Oktober 1939 fastsatte Frist af 1 Maaned før den ældre Annonces Udløb, og kan ikke være berettiget til Provision

af disse Annoncer, nemlig for Københavns Kreditforening med Udløb 4. Marts 1940 (36 Kr.), Landsretssagfører Erntoft, Sygeforsikringen Jylland og Landboernes Andelssygekasse, Sagfører Saaby Garde og Husmandsbrandkassen med Udløb 18. Marts 1940 (220 Kr. 35 Øre), Revisor Nobel og Husmændenes Ulykkes- og Ansvarsforsikring med Udløb 1. April 1940 (178 Kr. 75 Øre), Forsikrings-A/S Fremtiden med Udløb 15. April 1940 (93 Kr. 60 Øre), Aug. Borgen og Danske Lloyd med Udløb 29. April 1940 (65 Kr.), Haglskadeforsikringsforeningen for de Danske Østifter med Udløb i Oktober 1940 (32 Kr. 50 Øre), samt Østifternes Kreditforening, hvis Annoncer kun angaar Nytaarsnumre (100 Kr.).

Skønt Dansk Kautionsforsikring hvert Aar først i April Maaned udsender sit Regnskab, og der først derefter rettes Henvendelse til Selskabet om at indrykke Regnskabet for Betaling, har Sagsøgeren allerede før sin Fratræden rettet saadan Henvendelse og derfor beregnet 26 Kr. i Provision, hvilket Sagsøgte finder uberettiget.

Sagsøgte anerkender derfor af Post II b kun 1543 Kr. 95 Øre.

III. Sagsøgte fastholder den i Marts 1939 truine Aftale om Nedsættelse af Sagsøgerens Provision som bindende, indtil den ændres ved ny Aftale, og bestrider Sagsøgerens Krav under denne Post.

IV. Sagsøgte kræver derhos fradraget Sagsøgeren godskrevet Provision for ubetalte Annoncer, med Hensyn til hvilke der vil blive forsøgt Retssag, idet Sagsøgte anerkender Sagsøgerens Ret til at faa Provisionsbeløbene, der ialt udgør 337 Kr. 26 Øre, udbetalt, saasnart Annoncerne betales.

Sagsøgte opgør herefter Sagsøgerens Tilgodehavende saaledes:

II a.	Kr. 142,50
b.	— 1543,95
	<hr/>
	Kr. 1686,45
med Fradrag af 836,40 Kr. og 337,26 Kr.	— 1173,66
	<hr/>

hvorved udkommer det i Sagsøgtes mest subsidiære Paa-stand anførte Beløb..... Kr. 512,79.

Sagsøgte har videre anført, at Sagsøgeren under de forud for Overenskomsten af 25. August 1938 førte Forhandlinger gav Løfter om at gennemføre en saa stor Forøgelse af Tidsskriftets Annonceindtægt, at den kunde dække Merudgiften ved Tidsskriftets Udvidelse den 1. Oktober 1938, og at Sagsøgte kun i Tillid hertil afsluttede Overenskomsten og foretog Udvidelsen. Disse Løfter har bl. a. fundet Udtryk i Overenskomstens Bestemmelse om Provisionens Stigning ved Annoncetegning for over 100.000 Kr. om Aaret. Da Sagsøgeren langt fra har opfyldt disse Løfter, har han paaført Tidsskriftet et Tab, der langt overstiger det ham efter det anførte tilkommende Beløb af 512 Kr. 79 Øre, og Sagsøgte paastaar sig derfor frifundet, subsidiært mod at betale indtil ca. Halvdelen af Beløbet.

Sagsøgeren har anført, at Forhandlingerne forud for Overenskomstens Oprettelse kun var almindelige forretningsmæssige Overvejelser over Fordelen og Risikoen ved at foretage en formentlig tiltrængt Forbedring af Tidsskriftet, og at han selvfølgelig intet har lovet eller garanteret om Annoncetegningens Størrelse. Sagsøgeren har som Part forklaret, at Landsretssagfører K. L. Thoft i Begyndelsen af Marts Maaned 1939 meddelte ham, at Tidsskriftet paa Grund af Merudgifterne ved Udvidelsen ikke kunde bære den ham tilsagte Provision, som derfor ønskedes nedsat i sin Helhed, hvorhos Landsretssagføreren anbefalede ham at indgaa herpaa som en midlertidig Foranstaltning, der skulde reguleres, naar Merudgiften var dækket, hvilket mulig kunde ske allerede i Efteraaret 1939, hvorved Landsretssagføreren fremhævede, at Sagsøgerens Stilling efter Overenskomsten jo var fast og sikker for ham. I Henhold hertil har Sagsøgeren anført, at han kun indgik paa den delvise Provisionsnedsættelse i Tillid til, at hans Stilling var fast, og at han derfor som Følge af den skete Opsigelse maa være berettiget til at annullere Aftalen om Provisionsnedsættelsen. Sagsøgeren har fastholdt Rigtigheden af sin Opgørelse og videre bemærket, at han aldrig har tiltraadt nogen Frist, inden hvilken Fornyelsesannoncer ikke maa tegnes, og at en saadan Frist paa 1 Maaned forretningsmæssig set vilde være urimelig, da nogle Annoncører skal bearbejdes i længere Tid, før de tegner Annoncer. Han har derved henvist til en Erklæring af 18. Maj 1940 fra Dansk Reklame-Forening, hvorefter et Blad anses for forpligtet til at betale en fratrædende Annonceagent fuld Provision paa samtlige Annoncer, som han har tegnet indtil Fratrædelsesdagen, samt til en Skrivelse af 30. November 1939 til ham fra Tidsskriftets Udgivere, hvori disse — der har benyttet de af ham tegnede Annoncer uden at betale Provision til andre — udtrykkelig kræver deres Rettigheder efter Overenskomsten respekteret indtil Fratrædelsesdagen, navnlig derhen, at Sagsøgeren, saa længe Kontrakten løber, skal drage Omsorg for Annoncetegningen til Bladet paa aftalt Maade. Sagsøgeren har endelig anført, at da Tidsskriftets Udgivere efter Overenskomsten selv skal sørge for Inkassation af alle Bladets Indtægter, maa de bære Risikoen for, om disse indgaaer, og derfor være uberettigede til at nægte ham Provision for Annoncer, selv om Annoncørerne er i Restance med Betingelsen eller ikke betaler.

Landsretssagfører K. L. Thoft har som Part forklaret, at han under sin Forhandling i Marts 1939 med Sagsøgeren redegjorde for Tidsskriftets økonomiske Status og fik et ubetinget Samtykke fra Sagsøgeren til at nøjes med 25 pCt. Provision af indenbys Forsikringsannoncer, indtil anden Aftale blev truffet.

I a, II a og II b. Da Sagsøgeren ikke overfor Sagsøgtes Benægtelse har godtgjort, at der er tegnet Annoncer og solgt Blade i større Omfang end af Sagsøgte erkendt, maa Sagsøgtes Paastand paa disse Punkter tages til Følge.

I b. Efter den Forretningsforbindelse, som siden Forhandlingerne om Overenskomsten tog deres Begyndelse, har bestaaet mellem Sagsøgeren og Tidsskriftets Udgivere, der som berørt tillige har været Sagførere for Sagsøgeren, findes Sagsøgeren med Føje at have kunnet

regne med, at det i Frederiksberg Birks Rets Dom af 13. Oktober 1936 omhandlede Mellemværende mellem Parterne, dersom det overhovedet gjordes gældende, kun vilde blive krævet betalt med det i Overenskomsten af 26. April 1938 aftalte Beløb, hvorfor Sagsøgerens Paastand paa dette Punkt vil være at tage til Følge.

II b. Der findes ikke i det foreliggende Grundlag til at fastslaa, at Sagsøgerens Ret til Provision af Fornyelsesannoncer er begrænset til kun at omfatte saadanne som tegnes en vis kortere Tid før den ældre Annoncekontrakts Udløb; men under de foreliggende Omstændigheder maa Fornyelsesaftalerne for den i Oktober 1940 udløbende og den Nytaarsnummeret 1941 vedrørende Annonce samt Aftalen om Dansk Kautionsforsikrings Regnskab anses for alene tegnede af Sagsøgeren under Hensyn til den skete Opsigelse af Overenskomsten, hvorfor der ikke findes at tilkomme ham Provision for disse. Som Følge deraf vil Sagsøgerens Paastand være at nedsætte med den for disse Annoncer m. v. beregnede Provision paa ialt 158 Kr. 50 Øre, altsaa for Post II b med ialt 391 Kr. 85 Øre til 2137 Kr. 65 Øre.

III. Efter det foreliggende maa den mellem Sagsøgeren og Landsretssagfører K. L. Thoft i Marts 1939 truffene Aftale om Nedsættelse af Provisionen være gældende, indtil ny Aftale blev truffet, og der er intet Grundlag for at fastslaa, at Sagsøgte Opsigelse af Overenskomsten skulde berettigede Sagsøgeren til at annullere Aftalen. Sagsøgerens Paastand i saa Henseende kan derfor ikke tages til Følge.

IV. Overenskomsten findes ikke at tilsige Sagsøgeren Provision af Annoncer uden Hensyn til, om Betaling for disse indgaar, idet dette efter det oplyste maa antages at have været forudsat. Sagsøgte Paastand i saa Henseende vil derfor være at tage til Følge. Der findes ikke i det fremkomne Grundlag til at fastslaa, at Sagsøgeren skal have misligholdt sine Forpligtelser efter Overenskomsten paa en Maade, der kan give Sagsøgte Ret til Erstatning.

Herefter vil Sagsøgte være at tilpligte at betale til Sagsøgeren

I b.	Kr. 69,67
II a.	— 142,50
II b.	— 2137,65
	tilsammen Kr. 2349,82
med Fradrag af.....	Kr. 836,40
og IV	— 337,26
	— 1173,66
	altsaa ialt Kr. 1176,16

med Renter som paastaet.

Sagsøgte vil derhos have at betale Sagsøgeren til delvis Dækning af Sagens Omkostninger 150 Kr.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

86. Aargang

Højesteretsaaret 1942.

Nr. 3

Fredag den 20. Marts.

Da Indstævnte som Transporthaver maa være pligtig at respektere de Udgifter, der maatte medgaa til Murerarbejdets Færdiggørelse, og da der efter det oplyste — herunder en efter Dommens Afsigelse afholdt Skønsforretning — ikke er godtgjort at foreligge noget uforsvarligt Forhold fra Bygherrens Side ved Tilrettelæggelsen og Gennemførelsen af Arbejdet, for hvilket der er aflagt Regnskab, bliver der ikke noget Beløb til Raadighed til Dækning af Transporterne.

Herefter vil Appellantens Frifindelsespaastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kr.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Kommunalærer P. Nørager Hansen, bør for Tiltale af Indstævnte, Søborg Trælasthandel, i denne Sag fri at være.

I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten 600 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 3. Maj 1939 afsluttedes mellem Murermester Christian Fink Andersen og Tømrer- og Snedkermester N. P. Hansen paa den ene Side og Sagsøgte, Kommunalærer P. Nørager Hansen, en Kontrakt, hvorved de to førstnævnte paatog sig Jord-, Beton-, Kloak- og Murer-, Tømrer-, Snedker-, Glarmester-, Blikkenslager-, Smede-, Elektriker- og Malerarbejdet ved Opførelsen af en Villa paa den Sagsøgte tilhørende Grund Matr. Nr. 117 af Hareskov, Weirsøvej Nr. 8 i Henhold til Kontrakten vedhæftet Tegning og Beskrivelse samt senere Detailtegninger for 19.765 Kr., saaledes at Arbejdet skulde paabegyndes straks og være afleveret klar til Indflytning senest den 15. September 1939. I Skrivelse af s. D. fra Byggeforetagendets Arkitekt Lauritz Brandt til Tømrermester Hansen udtaltes, at Entreprenørernes Tilbud omfattede alt undtagen Kamin-, Stik- og Maalerledninger samt Vinduer, og at Entreprisesummen vilde blive udbetalt med 45 pCt., naar Huset er

under Tag (heraf udbetales 3 pCt., naar Etageadskillelserne er støbt). 20 pCt., naar Snedkerarbejdet er indsat, 15 pCt., naar Huset er afleveret, og 20 pCt., naar Huset er prioriteret, dog senest 4 Maaneder efter Afleveringsraten. I den i Kontrakten omtalte Beskrivelse bestemtes bl. a.: »I Tilfælde af, at en Entreprenør ikke fremmer Arbejdet eller paa anden Maade misligholder Kontrakten eller ikke følger Arkitektens begrundede Anvisninger, er Bygherren berettiget til at antage en anden til paa Entreprenørens Regning af fuldføre Arbejdet.«

De to Hovedentreprenører traf Aftale med Underentreprenører og Leverandører og tiltransporterede dem Dele af deres Krav paa Entreprisenummen. Saaledes fik Sagsøgeren, Søborg Trælasthandel, under 7. Juni 1939 af Murermester Andersen tiltransporteret 5000 Kr. af hans Tilgodehavende hos Sagsøgte, at erlægge med 2690 Kr. af 1. Byggelaansrate, 840 Kr. af 2. Byggelaansrate, 630 Kr. af 3. Byggelaansrate og 840 Kr. ved Prioriteringen, dog senest 4 Maaneder efter at Huset var færdigt til Indflytning. Transporten, der er underskrevet af Sagsøgte, indeholder følgende Bemærkning: »Medundertegnede Kommune-lærer P. Nørager Hansen — — — anerkender ovennævnte Transport og er indforstaaet med selv eller gennem min byggelaangivende Bank at udbetale ovennævnte Beløb direkte til Søborg Trælasthandel.« Endvidere transporterede begge Hovedentreprenører til Blikkenslagermester Aage Hansen af Rødovre for Blikkenslagerarbejde og Sanitetsarbejde i Henhold til Tegning og Beskrivelse 1200 Kr., at erlægge i 4 Rater med 250 Kr., 380 Kr., 355 Kr. og 215 Kr.; denne Transport blev noteret af Sagsøgte, før Blikkenslagermester Hansen den 21. Juli 1939 videretransporterede de 3 sidste Rater til sin Vareleverandør, hvilken Transport ogsaa blev noteret af Sagsøgte.

Byggearbejdet gik langsomt, og i Skrivelse af 20. Juli 1939 til Hovedentreprenørerne krævede Arkitekt Brandt forskellige da konstaterede Mangler, særlig ved Støbearbejdet, rettet. Den 8. August 1939 udbetaltes 1. Rate af Entreprisenummen med 8894 Kr. 25 Øre. Murermester Andersen havde vanskeligt ved at skaffe Penge til Betaling af sine Arbejdere. Efter Aftale med Sagsøgeren henvendte han sig noget ind i September 1939 til Sagsøgte med Anmodning om at faa noteret en Transport paa 1600 Kr. til Sagsøgeren, som da vilde laane ham Penge til Arbejds-løn. Sagsøgte svarede, at der var borttransporteret saa meget af Entreprisenummen, at der endnu kun kunde disponeres over 1000 Kr. Murermester Andersen udstedte da den 11. September 1939 til Sagsøgeren en Transport paa 1000 Kr. af sin Entreprisenum, at betale med 200 Kr. af 3. Byggelaansrate og 800 Kr. ved Prioriteringen, dog senest 4 Maaneder efter, at Huset var afleveret, og ved Paategning af 18. September 1939 erklærede Sagsøgte at anerkende Transporten.

Den 19. September 1939 tilskrev Arkitekt Brandt Hovedentreprenørerne, at Huset efter Entreprisekontrakten skulde være afleveret den 15. September, at Sagsøgte, hvis Huset ikke var færdigt til Indflytning den 23. September, vilde leje sig en Lejlighed for deres Regning og gøre dem ansvarlige for alle andre Omkostninger, som Forsinkelsen maatte paaføre ham, samt at Arbejdet, hvis Huset ikke var færdigt til Aflevering senest 15. Oktober 1939, uden yderligere Varsel vilde blive

gjort færdigt for deres Regning. Den 25. September 1939 henvendte Murermester Andersen sig paany til Sagsøgte om Penge til Betaling af sine Arbejdere og fik udbetalt 400 Kr., efter at Transporten af 11. September 1939 til Sagsøgeren med dennes Samtykke var nedsat til 600 Kr., idet Beløbet for sidste Rate, 800 Kr., blev nedsat til 400 Kr. Den 10. Oktober 1939 blev 2. Rate af Entrepriessummen udbetalt med 3573 Kr., idet 2. Rate af den til Blikkenslagermester Hansen transporterede Del af Entrepriessummen, 380 Kr., tilbageholdtes af Sagsøgte.

Ved denne Tid forhandlede Murermester Andersen paany med Sagsøgte om Penge til Arbejds løn, og Sagsøgte udbetalte ham dertil 567 Kr. 20 Øre, men den 17. Oktober 1939 tilskrev Sagsøgtes Sagfører Hovedentreprenørerne, at Sagsøgte betragtede den afsluttede Hovedentreprisekontrakt som væsentlig misligholdt, da de fastsatte Tidsfrister trods gentagne Paakrav ikke var overholdt, og at det resterende Arbejde vilde blive udført for deres Regning, hvorhos Sagsøgte forbeholdt sig at kræve Erstatning. Herom underrettedes samtidigt Underentreprenører og Leverandører.

Derefter indkaldtes de interesserede til Møde den 24. Oktober 1939 paa Ejendommen, hvor en af Akademisk Arkitektforening dertil udmeldt Arkitekt skulde foretage Syn og Skøn over det udførte Arbejde. Fra Akademisk Arkitektforening mødte Arkitekt Viggo Jacobsen med en Assistent, endvidere mødte Sagsøgte, Arkitekt Brandt, Tømrermester H. P. Hansen, Prokurist Jørgen Knudsen som Repræsentant for Sagsøgeren og nogle andre interesserede, dog ikke Murermester Andersen. Efter et Gennemsyn af Bygningen anslog Arkitekt Jacobsen Udgiften ved Færdiggørelsen til ikke at overstige ca. 4000 Kr., og da der af Entrepriessummen, 19.765 Kr., kun var udbetalt de to Rater med 12.467 Kr. 25 Øre, antoges der at være tilstrækkeligt i Behold af Entrepriessummen til at betale Færdiggørelsen. Ud fra denne Forudsætning aftaltes, at Tømrermester Hansen skulde fortsætte som Hovedentreprenør for alt andet end Murerarbejdet, og at dette skulde overdrages til Murermester Albert Petersen; herefter fandtes et nøjagtigt Syn og Skøn overflødig. Byggearbejdet fremskyndedes derefter saaledes, at Sagsøgte kunde flytte ind i Villaa den 3. November 1939. Tømrermester Hansen forlod i April 1940 Arbejdet, hvorefter Sagsøgte antog en anden Snedker, ligesom han havde antaget en ny Blikkenslager i Stedet for Blikkenslagermester Hansen. Byggearbejdet blev først afsluttet i Maj Maaned 1940.

Sagsøgte udarbejdede derefter et Regnskab over Udgifterne ved Færdiggørelsen, som under Hensyn til de i denne Sag behandlede Spørgsmaal kan sammenfattes saaledes:

Murermester Albert Petersen	Kr.	3.416,50
Maler-, Elektriker-, Glarmester- og Snedkerarbejdet	--	1.391,45
Blikkenslagerarbejdet	--	505,87
Gulvbelægning og Vinduespudsning	--	273,15
Det Murermester Andersen i Oktober 1939 til Arbejds løn udbetalte Beløb	--	567,20
Indkøbt Sanitetsmateriel	--	634,75
	Kr.	6.788,92

For Levering af andre Døre m. v. end i Entreprisaftalen bestemt kræver Sagsøgte en Dekort paa 370 Kr. med Fradrag af 66 Kr. for modtagne Ekstraydelser	Kr.	304,00
1. og 2. Rate af Entreprisesummen er som anført udbetalt med		12.467,25
		<hr/> Kr. 19.560,17
Da Entreprisesummen udgjorde	—	19.765,00
		<hr/>
er i Behold	Kr.	204,83.

Under denne Sag har Sagsøgeren, der af de ham af Murermester Andersen tiltransporterede Dele af Entreprisesummen, 5600 Kr., har modtaget de to første Rater med 3530 Kr., paastaaet Sagsøgte tilpligtet af Transportbeløbene fra de to sidste Rater, 2070 Kr., at betale hans Resttilgodehavende hos Andersen, 1990 Kr. 05 Øre, med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Sagens Anlæg den 29. Oktober 1940.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, subsidiært mod at deponere det Beløb, som Hovedentreprenørerne Andersen og Hansen eller deres Transporthavere maatte have til Gode hos Sagsøgte efter Entrepriskontrakten, til Fordel for de to Entreprenører eller deres Kreditorer fra Byggeforetagendet.

Sagsøgeren har erklæret ikke at ville bestride, at Sagsøgte efter Hovedentreprenørernes Forhold var berettiget til at fjerne dem fra Arbejdet som sket den 17. Oktober 1939 og at lade Arbejdet udføre paa deres Regning, men har anført, at det da maa være Sagsøgtes Pligt, ikke mindst over for dem, til hvem Hovedentreprenørerne med hans Vidende og Villie har transporteret deres Entrepriskekrav, at godtgøre Berettigelsen af de Krav, han derefter vil rejse over for Hovedentreprenørerne, baade i Henseende til, at der ikke kræves Udgifter for ikke i Entrepriskontrakten hjemlede Arbejder, og til, at de hjemlede Arbejder er udført billigst muligt, samt til, at der ikke blandt Færdiggørelsesudgifterne opføres Betaling for Leverancer og Arbejder fra Tiden før Arbejdsirratagelsen, hvad der sikkert er sket her, da Sagsøgte har betalt Underentreprenørerne efter de oprindelige Kontrakter. Saadant Bevis kunde Sagsøgte have skaffet i. Eks. ved den 24. Oktober 1939 at faa gennemført det planlagte Syn og Skøn og ved derefter at indhente Tilbud paa de Arbejder og Leverancer, for hvilke de af Hovedentreprenørerne afsluttede Kontrakter ikke kunde benyttes. Sagsøgeren vil ikke betvivle, at de af Sagsøgte ved Færdiggørelsen krævede Arbejder ikke gaar videre end hjemlet ved Entrepriskontrakten, men han bestrider, at Opgørelsen kun omfatter Færdiggørelsesarbejde, og at dette Arbejde er udført billigst muligt, derunder ogsaa at mulige Fejl fra Underentreprenørerne er krævet rettet af disse. Disse Bemærkninger har særlig Hensyn til Murermester Albert Petersens Regning paa 3416 Kr. 50 Øre. Det maa paa Forhaand have Formodningen mod sig, at en Regning af denne Størrelse kan være rigtig, naar saa mange sagkyndige den 24. Oktober 1939 efter at have besigtiget Huset mente, at Færdiggørelsen ialt vilde koste ca. 4000 Kr., og de andre Arbejder end Murerarbejdet deraf kostede godt 2000 Kr. Det er nærmere oplyst,

at Murermester Petersen ikke straks gav noget Tilbud paa Arbejdet, men først arbejdede efter Regning og den 12. Januar 1940 fremsendte en Regning for det indtil da udførte Arbejde paa 2490 Kr. 63 Øre. Herpaa er opført Materialer til Beløb 410 Kr. 93 Øre, som Sagsøgeren efter samtlige Oplysninger maa antage er medgaaet, men det er ganske uforstaaeligt, hvorledes der kunde være medgaaet Arbejde for ca. 2000 Kr. for at anbringe dette Materiale paa behørigte Steder. Da Murerarbejdet efter Frostperioden kunde begynde igen, afgav Murermester Petersen den 6. April 1940 et Tilbud paa at udføre Resten af Murerarbejdet for 925 Kr. 85 Øre; heraf anerkendes Poster for Materiel m. v. for 196 Kr. 25 Øre, medens Resten bestrides.

Sagsøgeren har videre bestridt Sagsøgte's Ret til at bringe det i Oktober 1939 til Murermester Andersen til Arbejdsløn udbetalte Beløb, 567 Kr. 20 Øre, i Afdrag i Forhold til Sagsøgeren. Sagsøgte var ved Beløbets Udbetaling klar over, at hele det Murermester Andersen efter Entreprisekontrakten tilkommende Beløb var borttransporteret af denne og iølgelig ikke mere tilkom ham, saa at Sagsøgte's Udbetaling er direkte stridende mod Transporthavernes Ret, der for Sagsøgerens Vedkommende udtrykkelig er erkendt af Sagsøgte ved dennes Notering af Transporterne og Forhandlingerne i September Maaned 1939.

Med Hensyn til de til Blikkenslagerentreprisen knyttede sanitære Arbejder var det vel i den i Hovedentreprisekontrakten omtalte Beskrivelse udtalt, at »i Tilbudet opgives Pris med og uden Tillæg af iølgende Materialer«; men det var ved Indgaaelsen af Hovedentreprisen bestemt, at Leverancen af de paagældende Materialer omfattedes af Entreprisen, og denne Bestemmelse var ligeledes med udtrykkelig Billigelse af Sagsøgte, der som anført to Gange noterede den herom udstedte Transport, lagt til Grund for Hovedentrepriserens Underentreprisekontrakt med Blikkenslagermester Aage Hansen af Rødovre, som iølgelig havde beregnet sin Betaling paa Grundlag af den i Branchen gældende Regel, at en Blikkenslager af sin Leverandør faar 33 1/3 pCt. Rabat paa Materialerne. I September eller Oktober Maaned 1939 købte Sagsøgte imidlertid selv Sanitetsmateriellet, hvorved Hansen mistede den paaregnede Rabat og krævede sin Kontrakt ophævet. Sagsøgeren hævder, at Sagsøgte under disse Omstændigheder ikke kan opføre Sanitetsmateriellet i sin Opgørelse med dettes Katalogpris 634 Kr. 75 Øre, men deri maa fradrage den ved Entreprisens Indgaaelse paaregnede Rabat paa 33 1/3 pCt., saa at det kun opføres med 423 Kr. 17 Øre, hvorved Sagsøgeren har henvist til, at Sagsøgte selv utvivlsomt har faaet Rabat paa Katalogprisen.

Endelig har Sagsøgeren af den af Sagsøgte krævede Dekort kun anerkendt et Beløb af 84 Kr., men bestridt Sagsøgte's Krav iøvrigt under Paaberaabelse af, at de paagældende Døre m. v. er godkendt af Arkitekt Brandt og stadig findes i Villaen.

Sagsøgeren anser herefter Sagsøgte for uberettiget til at opføre i Opgørelsen

for Murerarbejdet	3.416,50 Kr.	÷	607,18 Kr.	Kr. 2.809,32
Arbejdsløn			—	567,20

Rabat paa Sanitetsmateriel	Kr. 211,58
Dekort paa Døre 304 Kr. ÷ 84 Kr.	— 220,00

ialt Kr. 3.808,10

saaledes at der er mere end Dækning for hans Tilgodehavende, som han hævder har Fortrinsret til Dækning, da hans Transporter er de eneste endnu ikke betalte Transporter, som er noteret af Sagsøgte.

Sagsøgte har anført, at han i Tillid til, at Tidsfristen i Entreprisekontrakten vilde blive overholdt, havde opsagt sin Lejlighed til 1. Oktober 1939. Da han saa, at Fristen ikke vilde blive overholdt, fik han sit Lejemaal forlænget 1 Maaned; men han maatte handle under Pres, da han i Oktober Maaned 1939 skred ind over for Murermester Andersen. Det kan derfor ikke kræves af ham, at han skulde gøre mere, end han da gjorde, nemlig tilkalde en upartisk Sagkyndig og antage et Tilbud om Murerarbejdets Udførelse paa den kortest mulige Tid, og under disse Forhold vilde Murermester Petersen ikke indgive fast Tilbud, hvad der maa findes rimeligt. Naar det ikke bestrides, at Færdiggørelsesarbejdet ikke gaar ud over det af Entreprisekontrakten omfattede Arbejde, maa det efter Sagsøgtes Mening paahvile Sagsøgeren, hvis han vil hævde, at den derfor krævede Betaling er for stor, da at føre Beviset herfor.

Sagsøgte har videre anført, at naar det til en Entreprises Fuldførelse er nødvendigt at skaffe Entreprenøren Penge til Arbejds løn, maa Bygherren være beføjet til at udbetale ham Penge dertil uden Hensyn til noterede Transporter, hvis Indehaveres Ret jo er knyttet til Entreprisens Gennemførelse, hvorfor de maa forudsættes at billige en saadan Udbetaling.

Med Hensyn til Sanitetsmateriellet har Sagsøgte ment efter Beskrivelsen at have Ret til, om han skulde ønske det, selv at indkøbe Materiellet. Naar han gjorde det, var det, fordi han samtidig ønskede at anskaffe yderligere Materiel, og han fik selv 20 pCt. Rabat paa Katalogprisen.

Med Hensyn til Dekorten har han hævdet, at de paatalte Døre ikke er kontraktmæssige, hvorved han har henvist til en Erklæring af 27. Oktober 1939 fra Arkitekt Viggo Jacobsen.

Sagsøgte har herefter fastholdt sin Berettigelse til at udarbejde sin Opgørelse som sket og videre anført, at han anser sig for berettiget til Erstatning for de ham ved Hovedentreprenørens Ufejerlighed forvoldte Ulemper med et langt større Beløb end det efter Opgørelsen beholdne Beløb af 204 Kr. 83 Øre, hvorfor han principalt har paastaet sig frifundet. Men for det Tilfælde, at denne Paastand ikke tages til Følge, har han anført, at der efter hans Mening ikke under denne Sag kan tages Standpunkt til, hvorvidt det til Udbetaling kommende Beløb skal tilfalde Sagsøgeren eller andre Transporthavere, og at han derfor for dette Tilfælde subsidiært paastaar Beløbet deponeret, saaledes at Fordelingen kan blive gjort til Genstand for særlig Drøftelse mellem alle de Interesserede.

Sagsøgte har som Part forklaret i Overensstemmelse med det for hans Vedkommende anførte.

Arkitekt Lauritz Brandt har som Vidne forklaret, at Villaen ikke ved Færdiggørelsen blev indrettet anderledes end i den oprindelige Tegning og Beskrivelse bestemt. Han blev overrasket over Størrelsen af Murermester Albert Petersens Regning af 12. Januar 1940, men kan ikke paapege nogen bestemt Post, som efter hans Mening er for høj. Der var kun en ubetydelig Fejl ved det af Murermester Andersen udførte Murerarbejde, hvorimod der var større Fejl ved det af en Underentreprenør udførte Støbearbejde.

Arkitekt Viggo Jacobsen har som Vidne forklaret, at der ved hans Besigtigelse af Villaen den 24. Oktober 1939 manglede en Del. Hverken Murer-, Blikkenslager- eller Kloakarbejdet var færdigt, og der manglede en Del ved Garagen. Efter sin løse Gennemgang skønnede han, at det manglende Arbejde kunde koste henimod 4000 Kr., deraf Murerarbejdet 1500 à 1800 Kr., men det var et ganske løst Overslag; skulde der have været afgivet Skøn, maatte han have gennemgaaet Forholdene nøjere, men Spørgsmaalet herom bortfaldt, da Fortsættelsesarbejdet blev ordnet forligsmæssigt.

Murermester Christian Fink Andersen har som Vidne forklaret, hvilke Murerarbejder der efter hans Mening manglede, da Arbejdet blev frataget ham, og oplyst, at han mener, at de kunde udføres for ca. 700 Kr.

Murermester Albert Petersen har som Vidne forklaret, at han ikke uden en indgaaende Undersøgelse, som der ikke blev givet ham Tid til, vilde give fast Tilbud paa det resterende Murerarbejde paa Villaen, da han overtog dette. Han har arbejdet billigst muligt og fulgt Tegning og Beskrivelse med en enkelt i denne Forbindelse betydningssløs Ændring.

Endvidere har Tømrermester N. P. Hansen og Prokurist hos Sagsøgeren Jørgen Knudsen afgivet Vidneforklaring.

Sagsøgeren har anført, at Sagsøgte maa være afskaaret fra at støtte nogen Paastand overfor Sagsøgeren paa, at den i Entreprisekontrakten fastsatte Termin 15. September 1939 ikke er overholdt, som Følge af, at Sagsøgte saa sent som den 11. September 1939 noterede Sagsøgerens anden Transport og den 25. s. M. forhandlede med Sagsøgeren om Ændring af denne. Spørgsmaalet herom bortfalder imidlertid allerede af den Grund, at Sagsøgte ikke har godtgjort at have lidt noget Tab ved Forsinkelsen, hvorved bemærkes, at den af Sagsøgte for Oktober Maaned 1939 erlagte Husleje, hvis Størrelse iøvrigt ikke er oplyst, i hvert Fald delvis maa være dækket ved, at Sagsøgte har betalt Byggelaansrenter for saa meget kortere Tid.

Sagsøgte findes ikke heller overfor Sagsøgerens Benægtelse at have godtgjort sin Ret til den af ham krævede Dekort.

Som anført havde Murermester Andersen og Tømrermester Hansens Kontrakt med Blikkenslagermester Hansen om Blikkenslagerentreprisen med Levering af de i Beskrivelsen dertil krævede Materialer, for en samlet Betaling af 1200 Kr. Sagsøgte maa være uberettiget til ved ensidig Indgriben i dette Kontraktsforhold at gøre Entreprisen dyrere for Hovedentreprenørerne. Blikkenslagermester Hansen har faaet udbetalt 1. Rate med 250 Kr., og efter Sagsøgtes Opgørelse

for Færdiggørelsesudgifterne er betalt 505 Kr. 87 Øre tilsammen 755 Kr. 87 Øre. Herefter kan Sagsøgte her kun opføre som Udgift 444 Kr. 13 Øre, altsaa 190 Kr. 62 Øre mindre end af ham anført.

Ved at notere de til Sagsøgeren udstedte Transporter af Murermester Andersens Entreprisesum findes Sagsøgte, hvad hans Forhandlinger med Sagsøgeren i Anledning deraf har bestyrket, at have paataget sig en Forpligtelse overfor Sagsøgeren til at udbetale denne de i Transporterne angivne Beløb for saa vidt og i det Omfang, hvori Entreprisen kom til Udførelse. Herefter findes Sagsøgte at være uberettiget til over for Sagsøgeren at føre i Regning Beløb, som Sagsøgte før Murermester Andersens Fjernelse fra Entreprisen har udbetalt til Andersen under saadanne Forhold, at de Sagsøgeren tiltransporterede Beløb ikke derefter var til Raadighed.

Herefter vil der i Sagsøgtes Opgørelse i Forhold til Sagsøgeren til det beholdne Beløb Kr. 204,83 være at lægge:

det dekorerede Beløb med Fradrag af den af Sagsøgeren erkendte Del af dette	—	220,00
uhjemlet Merbeløb for Sanitetsmateriel	—	190,62
og den i Oktober 1939 udbetalte Arbejds løn	—	567,20

Tilsammen Kr. 1.182,65

Med Hensyn til Sagsøgtes Opgørelse som Helhed bemærkes, at det maa være Sagsøgtes Pligt, naar han fuldfører Entreprisen for Entreprenørernes Regning, at paase, ikke blot at der ikke udføres mere end hjemlet i Entreprisekontrakten, men ogsaa, at dette udføres billigst muligt, og at der ikke som Færdiggørelsesudgift opføres Beløb for Arbejder eller Leverancer fra Tiden før hans Overtagelse af Færdiggørelsen. Sagsøgerens Leverancer er sket, før Sagsøgte den 24. Oktober 1939 overtog Færdiggørelsen, men Sagsøgte har ikke kunnet erklære, at samtlige de efter hans Færdiggørelsesregnskab betalte Leverancer eller Arbejder udelukkende hidrører fra Tiden efter den 24. Oktober 1939, ligesom det ikke findes godtgjort, at det efter denne Dag udførte Arbejde er søgt udført til billigste Pris.

Under disse Forhold findes Sagsøgte at maatte være ansvarlig overfor Sagsøgeren ogsaa for det Beløb, hvormed det indtalte Beløb overstiger det ovenfor opgjorte Beløb af 1182 Kr. 65 Øre.

Da Sagsøgte intet har anført, som kan indicere, at Sagsøgeren ikke i Kraft af de af ham paaberaabte Tidspunkter for Sagsøgtes Notering af hans Transporter har forlods Ret til Betaling af det Beløb, der efter det anførte kan komme til Udbetaling, vil Sagsøgerens Paastand derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 300 Kr.

T i r s d a g d e n 24. M a r t s.

Nr. 252/1940. Fhv. Hotelejer **Carl Nielsen** (Selv)

m o d

Restauratør **Knud V. Frederiksen** (Ingen).

(Ophævelse af Handel om et Restaurationsskib).

Østre Landsrets Dom af 5. December 1940 (IV Afd.): Sagsøgeren, Restauratør Knud V. Frederiksen, bør være berettiget til at annullere den ovenfor omtalte mellem ham og Sagsøgte, fhv. Hotelejer Carl Nielsen, den 1. April 1939 indgaaede Købekontrakt. Sagsøgte bør for sit Vedkommende anerkende Sagsøgerens Ret til at faa den af ham den 1. April 1939 hos Overretssagfører K. W. Albertsen deponerede Købesum efter Købekontrakten, 5000 Kr., tilbagebetalt og inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgeren betale Sagens Omkostninger med 300 Kr. under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er aísagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har syv Dommere deltaget.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 250 Kr.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv. Hotelejer Carl Nielsen, til Indstævnte, Restauratør Knud V. Frederiksen, med 250 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 1. April 1939 købte Sagsøgeren, Restauratør Knud V. Frederiksen, af Sagsøgte, fhv. Hotelejer Carl Nielsen, det denne tilhørende Restaurationsskib, kaldet »Chancen«. I Købekontrakten bestemmes bl. a. følgende:

»§ 1. — — — Skibet med Tilbehør er beliggende ved Masnedø.

I Handlen medfølger Sælgerens Bolværksrettigheder i København ifølge Lejeaftaler med Fru Karen Funck, Overgaden n/V. 21 og Farvehandler Bohns Arvinger.

Sælgeren skal drage Omsorg for, at Køberen kan indtræde i disse Lejemaal senest 1. Maj d. A.

Køberen er bekendt med og skal fra 1. Maj d. A. udrede Bolværksleje henholdsvis 300 Kr. og 600 Kr. aarlig samt 80 Kr. aarlig i Leje til Havnevæsnet, overfor hvilket Køberen tillige skal stille et Depositum paa 200 Kr. samt tegne en Forsikring paa 1000 Kr. til Sikkerhed i Tilfælde af, at Skibet skulde synke.

Sælgeren garanterer for, at Indretningen af Skibet kan godkendes af Sundhedsautoriteterne i København til Restaurationsbrug, bortset fra Bundetagen og at Lys-, Gas-, Vand- og Kloakledninger kan tilføres Skibet ved Bolværkspladsen.

Handlen er betinget af Opfyldelsen af samtlige disse Vilkaar.

§ 2. Sælgeren skal sætte Skibet i flydeklar Stand ved Masnedø paa en saadan Vanddybde og under saadanne Forhold, at Bugsering kan foretages.

§ 3. Køberen skal for Sælgerens Regning lade Skibet bugsere til København og sørge for, at det snarest efter Ankomsten sættes paa Slip, hvortil Udgifterne betales af Køberen.

De fornødne Forsikringer skal, forinden Bugsering finder Sted, tegnes og betales af Køberen, hvem Assurancen i Skadestilfælde tilfalder mod Opfyldelse af nærværende Kontrakt.

For mulige Skader forårsaget af eller ved Bugseringen skal Køberen respektive dennes Forsikringsselskab være ansvarlig.

§ 4. Købesummen udgør 8200 Kr., skriver Otte Tusinde To Hundrede Kroner, der berigtiges paa følgende Maade:

a. Køberen har i Dag betalt til Sælgerens Sagfører, Overretssagfører Knud V. Albertsen Kr. 5.000,00 af hvilket Beløb Kr. 2700,00 skal anvendes til Betaling af Restskylden paa Skibet til de tidligere Ejere, Tømrermester Hans Andersen og Fabrikant H. Fischer. Restbeløbet Kr. 2300 bliver indestaaende hos Overretssagfører Knud V. Albertsen til Opfyldelse af Sælgerens Forpligtelser ifl. §§ 2 og 3. Samtidig med Betaling af de 5000 Kr. faar Køberen Transport paa Rettighederne til Skibet med Tilbehør ifølge Sælgerens fornævnte Købekontrakt af 19. December 1938.«

Sagsøgte havde købt Skibet af Tømrermester Hans Andersen i Kindvig ved den omtalte Købekontrakt af 19. December 1938, men gjorde ved Handlens Indgaaelse Sagsøgeren bekendt med, at andre hævdede at have Ejendomsret til Skibet, hvilket er Grunden til Købekontraktens Bestemmelse om Købesummens Deponering hos Overretssagfører Albertsen.

Skibet laa paa Tidspunktet for Handlen dybt i Sandet, og det aftaltes at afvente det om Efteraaret sædvanligt indtrædende Højvande for at faa Skibet flot.

I Eftersommeren 1939 gravede de omtalte andre Personer Skibet ud og fik det den 17. September 1939 transporteret ind i Masnedø Havn, hvorom Sagsøgte Sagfører den 20. s. M. telefonisk underrettede Sagsøgerens Sagfører. Den 23. s. M. ankom efter de omtalte Personers Be-

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Paadømmelsen har elleve Dommere deltaget.

Ti Dommere bemærker følgende:

Ifølge en efter Dommens Afsigelse af Docent i Elektroteknik ved Danmarks tekniske Højskole, Emil v. Holstein-Rathlou afgivet Erklæring af 11. Februar 1942 maa der gaas ud fra, at dersom en given Fejlstrøm kan afbrydes ved Hjælp af nogle i Forhold dertil smaa Sikringer, vil Afbrydelsen ske praktisk talt momentan, og Risikomomentet vil være reduceret til et Minimum, samt at dette vilde have været Tilfældet, saafremt de paa Stikledningen paa en umiddelbart ved Nygaards Kornlade staaende Mast placerede 20 Ampère Sikringer havde været anbragt paa Stikledningen paa den i Vejens nordre Side staaende Mast, fra hvilken Stikledningen udgik.

Bl. a. under Hensyn hertil og til den i Elektricetsraadets Skrivelse af 11. Februar 1941 indeholdte i Dommen gengivne Udtalelse om en saadan Ordning, findes Betingelserne for Selskabets Erstatningsansvar efter Stærkstrømsloven at være til Stede, hvorved bemærkes, at det ikke kan anses oplyst, at der har foreligget Uagtsomhed fra Kuskens Side. Herefter vil Appellantens Paastand overfor Selskabet være at tage til Følge og Selskabet være at dømme til at betale Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kr.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde og idet det ikke findes at kunne faa afgørende Betydning, at Post- og Telegrafvæsnet maa antages at have godkendt den skete Anbringelse af Stikledningen, tiltrædes det, at Generaldirektoratets Frifindelsespaastand er taget til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes i Forholdet mellem Appellanten og Generaldirektoratet at burde ophæves.

En Dommer stemmer for at stadfæste Dommen i Henhold til dens Grunde.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Tyrstrup Herred og Omegns Elektricitetsforsynings Andelsselskab, bør til Appellanten, Konsul Chr. Eiff, betale 1176 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig fra den 2. August 1940, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kr.

Indstævnte, Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsnet, bør for Tiltale af Appellanten i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 20. Marts 1940 Kl. 17 kørte Hans Andreas Lund, der var Forkarl paa den Sagsøgeren, Konsul Eff, Kolding, tilhørende Gaard, Nygaard pr. Astrup paa Haderslevvegnen med et med to Heste forspændt Køretøj ad Kommunevejen ved Gaarden. Pludselig faldt begge Hestene, idet de var kommet i Berøring med en nedfalden spændingsførende Telefontraad, hvis løse Ende mod Vest, uden at Karlen havde bemærket det, laa ud over den meget plørede Vej, og hvilede i Vejens sydlige Side øst for Uheldsstedet paa den det sagsøgte Selskab, Tyrstrup Herred og Omegns Elektricitetsforsynings Andelsselskab, Christiansfeldt, tilhørende Lavspændingsledning, der her umiddelbart vest for Nygaard fra en i Vejens nordlige Side staaende Mast i en spids Vinkel var ført over Vejen under Telefonledningen, som tilhørte Post- og Telegraivæsnets. Efter at Telefontraaden ved Hjælp af en Pæl var blevet knækket over, kunde den ene Hest rejse sig, medens den anden var dræbt af den elektriske Strøm.

Efter Sagens Oplysninger maa der gaas ud fra, at Telefontraaden er bristet som Følge af usædvanlig stærkt Isslag Natten mellem den 18. og 19. Marts 1940.

Under Anbringende af, at det sagsøgte Andelsselskab og de Sagsøgte, Generaldirektoratet for Post- og Telegraivæsen paa Statskassens Vegne maa bære Ansvaret for Hestens Død ved det indtrufne Uheld, har Sagsøgeren under denne Sag nedlagt Paastand principalt om, at de Sagsøgte in solidum tilpligtes at betale Sagsøgeren Hestens Værdi 1200 Kr. med Fradrag af 24 Kr., som dens Kadaver har indbragt eller ialt 1176 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 2. August 1940, indtil Betaling sker, subsidiært om, at enten det sagsøgte Elektricitetsforsynings-selskab eller det sagsøgte Generaldirektorat paa Statskassens Vegne tilpligtes at betale det indsøgte Beløb tilligemed Renter som anført.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand overfor det sagsøgte Elektricitetsforsynings-selskab har Sagsøgeren nærmere anført, at Skaden kunde være undgaaet, saafremt der fra de Sagsøgte Side havde været udvist den Agtpaagivenhed og Omhu, som Driften af saadanne Anlæg udkræver med Hensyn til Materiel og Driftsmaade. Han har i saa Henseende i første Række anført, at det sagsøgte Elektricitetsforsynings-selskab burde have ladet Lavspændingsledningen føre over Vejen i en ret Vinkel i Stedet for i en spids, da dette i Tilfælde af Brud paa Telefonledningerne vilde betyde større Sikkerhed mod, at en nedfaldende Telefontraad kom i Berøring med den strømførende Lavspændingstraad, der er beskyttet ved, at der over den er spændt en ikke strømførende Traad.

Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives Sagsøgeren Medhold, idet det af en under Sagen fremlagt Skrivelse af 11. Februar 1941 fra Elektricitetsraadet fremgaar, at en Krydsning i ret Vinkel under de givne Forhold ikke i sikkerhedsmæssig Henseende vilde byde større Fordele end den af Elektricitetsforsynings-selskabet etablerede.

Sagsøgeren har videre fremhævet, at de Sagsøgte burde have anbragt en Sikring i Masten paa Vejens nordre Side, fra hvilken Overføringen af Ledningen er sket, idet man derved vilde have opnaaet, at denne Sikring vilde brænde over ved en Kortslutning, der skete ved Telefonledningens Berøring med Selskabets Ledning, og at Strømmen gennem Telefonledningen derved vilde blive afbrudt.

Elektricitetsraadet har i sin fornævnte Skrivelse af 11. Februar 1941 udtalt, at Anbringelse af en Sikring i den Mast, hvorfra Stikledningen udgik, vilde være lovlig og formentlig teknisk mulig, og at en saaledes anbragt 20 Ampère Sikring sandsynligvis vilde være brændt over ved den Kortslutningsstrøm, som optraadte i Ledningerne mellem det vest for Uheldsstedet beliggende Transformator-tårn og Fejlstedet, men saadanne Sikringer anbringes ikke for at sikre Luftledningen, men derimod Indføring og Maalerledning. Da det derhos af en under Sagen fremlagt Skrivelse af 6. Januar 1941 fra Elektricitetsraadet fremgaar, at Selskabets Ledninger og disses Krydsning med Telefonledningerne har været udført i Overensstemmelse med Stærkstrømsreglementet, findes det ikke at kunne paadrage de Sagsøgte Erstatningsansvar, at de ikke tillige har anbragt en Sikring paa den paagældende Mast, som af Sagsøgeren anført. Af samme Grund vil der ej heller kunne tages noget Hensyn til Sagsøgerens Anbringende om, at de Sagsøgte burde have anbragt et Sikringsnet over Selskabets Ledning til Sikring mod, at en nedfaldende Telefonledning blev spændingsførende ved Berøring med Selskabets Ledninger.

Sagsøgeren har videre til Støtte for sin Paastand anført, at det sagsøgte Selskab ikke har udvist tilstrækkelig Agtpaagivenhed og Omhu ved Driften af Virksomheden, idet de Sagsøgte ikke har foretaget et effektivt Eftersyn. Hvis man straks efter at Isslaget var indtraadt, havde sendt Folk ud til alle de Steder, hvor Selskabets Ledninger krydsede andre Ledninger, vilde Fejlen, der maa antages at have bestaaet i henved 24 Timer — efter Sagsøgerens Formening — være opdaget, og Uheldet undgaaet.

Selskabets Liniemester Andreas Andersen har som Vidne forklaret, at han den 19. Marts 1940 af Selskabets Sikringsudskifter blev gjort bekendt med, at der var faldet en Gren ned paa Selskabets Ledninger i Nærheden af Nygaard ca. 80 m vest for den i Sagen omhandlede Krydsning mellem Selskabets Ledning og Telefonledningen. Der var dog hverken faldet Ledninger ned eller gaaet Sikringer itu. Vidnet tog samme Aften ud til Stedet og fik af Sikringsudskifteren at vide, at denne havde fjernet Grenen, og at Ledningen atter var i Orden. Udover det omföklarede har der — efter Liniemesterens videre Vidneforklaring — ikke paa Stedet været noget i Vejen med Ledningsnettet i Dagene forud for og efter den 20. Marts 1940.

Rent afset fra, at Uheldet efter det oplyste ikke skyldes en Fejl ved det sagsøgte Selskabs Ledninger, men derimod at en Telefonledning er faldet ned og er kommet i Berøring med Selskabets Ledninger, findes der efter den afgivne Vidneforklaring ikke noget Holdpunkt for at bebrejde Selskabet manglende Agtpaagivenhed og Omhu ved Driften af Anlægget, herunder Tilsyn med Ledningsnettet. Da det herefter maa

antages, at Skaden ikke kunde have været undgaaet ved den Agtpaa-givenhed og Omhu, som Driften af saadanne Anlæg udkræver saavel i Henseende til Driftsmaade som til Materiellet, jfr. Lovbekendtgørelse Nr. 254 af 15. April 1940 § 6, vil det sagsøgte Selskabs Frifindelses-paastand være at tage til Følge.

Til Støtte for den overfor det sagsøgte Generaldirektoratet nedlagte Paastand har Sagsøgeren anført, at man paa den stedlige Telefonstation maatte være blevet opmærksom paa, at der var faldet en Ledning ned, idet Forbindelsen var afbrudt. Man burde derfor straks have udsendt Folk til alle de Steder, hvor Telefonledningerne krydsede Elektricitets-forsyningsselskabets Ledninger for at undgaa, at nedfaldne Telefon-traade ved Berøring med Elektricitetsledninger blev spændingsførende. Da Telefonvæsnet ikke har gjort dette, maa Generaldirektoratet — efter Sagsøgerens Formening — efter den almindelige Erstatningsregel være ansvarlig for den indtruine Skade.

Af en under Domsforhandlingen for Landsretten fremlagt Afskrift af en Indberetning af 23. Marts 1940 fra Post- og Telegrafvæsnets 2. Ingeniørdistrikt i Aabenraa fremgaar, at Isslaget Natten mellem den 18. og 19. Marts 1940 afbrød alle Oplandsledninger i Haderslev Di-strikt, og at disse alle midlertidig var i Drift den 22. s. M.

Herefter findes det ikke godtgjort, at der fra Post- og Telegraf-væsnets Side er udvist nogen saadan Forsømmelse med Hensyn til Eftersyn og Reparation af Telefonvæsnets Ledninger, at det vil kunne paadrage dette noget Erstatningsansvar for den skete Skade, og det sagsøgte Generaldirektorats Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at godtgøre det sagsøgte Elektricitetsforsyningsselskab og det sagsøgte Generaldirektorat hver med 200 Kr.

Onsdag den 25. Marts.

Nr. 387/1941.

Rigsadvokaten

mod

Povl Kristian Kristensen (Otto Bang),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 210, 1. Stk., 2. Pkt., § 222, 2. Stk. og § 266.

Vestre Landsrets Dom af 1. November 1941 (IV Afd.): Tiltalte, Povl Kristian Kristensen, bør anbringes i Forvaringsanstalten for Psykopater. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og der- under til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Over- retssagfører Sørensen, i Salær 350 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 75 Kr.

Højesterets Dom.

Den i denne Sag af Vestre Landsret under Medvirken af Nævninger afsagte Dom er indanket for Højesteret af Tiltalte. I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

Det bemærkes, at Tiltalte ved Vestre Landsrets Dom af 3. November 1941 er anset skyldig i Overtrædelse af Straffelovens § 158, saaledes at Straffen, jfr. Strfl. § 70, Stk. 1 og § 17, Stk. 1, bortfalder.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bang 120 Kr., der udredes af Tiltalte, Povl Kristian Kristensen.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, der er behandlet under Medvirken af Nævninger, er Fængslede Povl Kristian Kristensen ved 3. jyske Statsadvokatars Anklageskriit af 18. September 1941 sat under Tiltale

1.

Efter Straffelovens §§ 210, Stk. 1, Pkt. 2, og 222, Stk. 2, for Blodskam ved i Oktober Maaned 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924.

2.

Efter Straffelovens §§ 210, Stk. 1, Pkt. 2, og 222, Stk. 2, for Blodskam ved i Efteraaret 1935 ca. 1 Maaned efter det under Forhold 1 passerede paany at have haft Samleje med sin nævnte Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924.

3.

For et eiter Straffelovens § 266 strafbart Forhold ved i Efteraaret 1940 og Foraaret 1941 paa sin Bopæl i Vognsbøl ved Trusler over for sin Hustru Thora Kristine Kristensen og sine 2 Børn, Poul Anders Bundgaard Kristensen, født den 4. April 1923, og Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924, hos disse at have fremkaldt Frygt for Liv, Helbred og Velfærd.

Færdig fra Trykkeriet den 22. April 1942.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

86. Aargang

Højesteretsaaret 1942.

Nr. 4

Onsdag den 25. Marts.

Af Anklagemyndigheden er der nedlagt Paastand om, at der i Medfør af Straffelovens § 70 træffes Sikkerhedsforanstaltninger overfor Tiltalte ved Anbringelse i Forvaringsanstalt for Psykopater.

Tiltalte er født den 15. December 1887 og tidligere straffet saaledes:

1) Ved Ringkøbing Købstads Politirets Dom af 24. November 1909 efter Straffelov af 1866 § 203 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder, ændret ved Viborg Overrets Dom af 3. Januar 1910 til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage.

2) Ved Esbjerg Købstad m. v. Rets Dom af 9. Marts 1920 efter Straffelov 1866 § 200, med Bøde 100 Kr. til Statskassen.

3) Ved samme Rets Dom af 25. Februar 1922 efter Straffelov 1866 §§ 216 og 101, jfr. § 39, samt Motorlovens § 32, med simpelt Fængsel i 2 Maaneder. Stadfæstet ved Vestre Landsrets Dom af 30. Maj 1922.

4) Ved Esbjerg Købstads Rets Dom af 20. November 1926 efter Lov Nr. 83 af 1. April 1925 § 12, med Bøde 50 Kr. Stadfæstet ved Vestre Landsrets Dom af 16. Maj 1927.

5) Ved Esbjerg Købstad Rets Dom af 9. Oktober 1928 for Overtrædelse af Købstadens Politivedtægt § 58 med Bøde 20 Kr.

6) Ved Vestre Landsrets Dom af 19. Marts 1935 efter Straffelovens § 245, 1, jfr. § 17, med Psykopatfængsel i 1 Aar.

Tiltalte er derhos i Aarene 1937 og 1938 idømt Bøder for Overtrædelse af Straffelovens § 265 paa henholdsvis 20 Kr. og 80 Kr.

Der er i Sagens Anledning af Nævningerne afgivet Svar paa følgende Spørgsmaal:

Hovedspørgsmaal 1.

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i Blodskam efter Straffelovens § 210, 1. Stk., 2. Pkt., ved en Dag i Oktober Maaned 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924?

Hovedspørgsmaal 2.

(besvares kun, hvis foranstaaende Hovedspørgsmaal 1 besvares med Nej).

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffelovens § 212, jfr. § 210, 1. Stk., 2. Pkt., strafbart Forhold ved en Dag i Oktober 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft anden kønslig Omgængelse end Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen,

født den 25. Juli 1924, idet han lagde sig ovenpaa hende, førte sit Kønslem hen mod hendes blottede Kønsdel og foretog Samlejebevægelser?

Hovedspørgsmaal 3.

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffeloven af 15. April 1930 § 222 strafbart Forhold ved en Dag i Oktober Maaned 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924?

Hovedspørgsmaal 4.

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffelovens § 222, Stk. 2, saaledes som denne er affattet ved Lov Nr. 87 af 15. Marts 1939, strafbart Forhold ved i Oktober Maaned 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924?

Hovedspørgsmaal 5.

(besvares kun, hvis foranstaaende Hovedspørgsmaal 3 og 4 besvares med Nej).

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffeloven af 15. April 1930 § 224, jfr. § 222, strafbart Forhold ved en Dag i Oktober Maaned 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft anden kønslig Omgængelse end Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924, idet han lagde sig ovenpaa hende, førte sit Kønslem hen mod hendes blottede Kønsdele og foretog Samlejebevægelser?

Hovedspørgsmaal 6.

(besvares kun, hvis foranstaaende Hovedspørgsmaal 3 og 4 besvares med Nej).

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, saaledes som denne sidste Bestemmelse er affattet ved Lov Nr. 87 af 15. Marts 1939, strafbart Forhold ved en Dag i Oktober 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft anden kønslig Omgængelse end Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924, idet han lagde sig ovenpaa hende, førte sit Kønslem hen mod hendes blottede Kønsdele og foretog Samlejebevægelser?

Hovedspørgsmaal 7.

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i Blodskam efter Straffelovens § 210, 1. Stk., 2. Pkt., ved en Dag i November Maaned 1935 paa sin Bopæl ved Tarp at have haft Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924?

Hovedspørgsmaal 8.

(besvares kun, hvis foranstaaende Hovedspørgsmaal 7 besvares med Nej).

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffelovens § 212, jfr. § 210, 1. Stk. 2. Pkt., strafbart Forhold ved en Dag i November Maaned 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft anden kønslig

Omgængelse end Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924, idet han lagde sig ovenpaa hende, førte sit Kønsllem hen ved hendes blottede Kønsele og foretog Samlejebevægelser?

Hovedspørgsmaal 9.

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffeloven af 15. April 1930 § 222 strafbart Forhold ved en Dag i November Maaned 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924?

Hovedspørgsmaal 10.

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffelovens § 222, Stk. 2, saaledes som denne er affattet ved Lov Nr. 87 af 15. Marts 1939, strafbart Forhold ved en Dag i November Maaned 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924?

Hovedspørgsmaal 11.

(besvares kun, hvis foranstaaende Hovedspørgsmaal 9 og 10 besvares med Nej).

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffeloven af 15. April 1930 § 224, jfr. § 222, strafbart Forhold ved en Dag i November 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft anden kønslig Omgængelse end Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924, idet han lagde sig ovenpaa hende, førte sit Kønsllem hen mod hendes blottede Kønsele og foretog Samlejebevægelser?

Hovedspørgsmaal 12.

(besvares kun, hvis foranstaaende Hovedspørgsmaal 9 og 10 besvares med Nej).

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, saaledes som denne sidste Bestemmelse er affattet ved Lov Nr. 87 af 15. Marts 1939, strafbart Forhold, ved en Dag i November 1935 paa sin Bopæl i Tarp at have haft anden kønslig Omgængelse end Samleje med sin Datter Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924, idet han lagde sig ovenpaa hende, førte sit Kønsllem hen mod hendes blottede Kønsele og foretog Samlejebevægelser?

Tillægsspørgsmaal til Hovedspørgsmaal 1—12.

(besvares kun, saafremt Hovedspørgsmaalene eller nogle af disse besvares med Ja).

Befandt Tiltalte Povl Kristian Kristensen sig ved de strafbare Handlingers Foretagelse i en ved mangelfuld Udvikling, Svækkelse eller Forstyrrelse af Sjælseverne, herunder seksuel Abnormitet, betinget varigere Tilstand, der dog ikke er af den i Straffelovens § 16 angivne Beskaffenhed, jfr. Straffelovens § 17, 1. Stk.?

Hovedspørgsmaal 13.

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffelovens § 266 strafbart Forhold ved i Efteraaret 1940 og i Januar og Februar

1941 paa sin Bopæl i Vognsbøl ved Trusler om Vold overfor sin Hustru Thora Kristine Kristensen hos hende at have fremkaldt alvorlig Frygt for Liv, Helbred eller Velfærd?

Hovedspørgsmaal 14.

Er Tiltalte Povl Kristian Kristensen skyldig i et efter Straffelovens § 266 strafbart Forhold ved i Efteraaret 1940 og Januar og Februar 1941 paa sin Bopæl i Vognsbøl ved Trusler om Vold overfor sine to Børn Poul Anders Bundgaard Kristensen, født den 4. April 1923, og Marie Sofie Elisabeth Kristensen, født den 25. Juli 1924, hos dem at have fremkaldt alvorlig Frygt for Liv, Helbred eller Velfærd?

Tillægsspørgsmaal til Hovedspørgsmaalene 13 og 14.

(besvares kun, saafremt Hovedspørgsmaalene eller nogle af disse besvares med Ja).

Befandt Tiltalte Povl Kristian Kristensen sig ved de strafbare Handlingers Foretagelse i en ved mangelfuld Udvikling, Svækkelse eller Forstyrrelse af Sjælsevernerne, herunder seksuel Abnormitet, betinget varigere Tilstand, der dog ikke er af den i Straffelovens § 16 angivne Beskaffenhed, jfr. Straffelovens § 17, 1. Stk.?

Nævningerne har besvaret Hovedspørgsmaalene 2, 5, 6, 8, 11, 12 og 13 med Ja og Hovedspørgsmaalene 1, 3, 4, 7, 9, 10 og 14 med Nej, samt begge Tillægsspørgsmaalene med Ja.

Idet Nævningernes Kendelse findes at burde lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, vil Tiltaltes Forhold være at henføre under Straffelovens § 212, jfr. § 210, 1. Stk., 2. Pkt., § 224, jfr. § 222, 2. Stk., og § 266.

I Sagen foreligger der Oplysninger om Tiltaltes mentale Tilstand, derunder Erklæring af 23. August 1941 fra Retslægeraadet, hvilken Erklæring er saalydende:

»— — — skal Retslægeraadet udtale, at den fornyede Observation af den paagældende ikke har givet sikre Holdepunkter for den Antagelse, at han er sindssyg ell. har været det paa Tidspunktet for de paasigtede Handlinger.

Han maa ligesom tidl. betegnes som en smaat begavet Psykopat med Tilbøjelighed til Kværuleteri, paranoid Indstilling og Heftighedsanfald og Brutalitet.

Han tør ikke længere anses for egnet til Paavirkning gennem Straf, og da nye Lovovertrædelser, meget mulig af en for hans Omgivelser farlig Art, kan ventes, maa det anbefales, at han anbringes i Psykopatforvaring. — — —«

Da Tiltalte herefter maa anses for uegnet til Paavirkning gennem Straf, og da det af Hensyn til Retssikkerheden skønnes fornødent, at der træffes Sikkerhedsforanstaltninger overfor Tiltalte, vil han, idet disse findes at burde bestaa i Anbringelse i Forvaringsanstalten for Psykopater i Henhold til Straffelovens § 70, Stk. 1, være at anbringe i denne Anstalt.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger som nedenfor bestemt.

Fredag den 27. Marts.

Nr. 160/1941. **Krigsforsikringen af Bygninger for Industri, Haandværk og Handel (Fich)**

mod

Det danske Petroleums Aktieselskab (Svane)

og

Nr. 168/1941. **Det danske Petroleums Aktieselskab (Svane)**

mod

Krigsforsikringen af Løsøre (Rode).

(Erstatning for Skade ved Luftangreb paa Benzintanke).

Østre Landsrets Dom af 12. Juni 1941 (IV Afd.): Sagsøgte, Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen af Løsøre, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Det danske Petroleums Aktieselskab, i denne Sag fri at være, og bør Sagsøgerne betale nævnte Sagsøgte Sagens Omkostninger med 4000 Kr. Sagsøgte, Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen for bymæssige Bebyggelser i Landkommuner, bør til Sagsøgerne betale 195.303 Kr. 41 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra 28. Juni 1940, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 5500 Kr. De idømte Sagsomkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

For Højesteret er Krigsforsikringen af Bygninger for Industri, Haandværk og Handel indtraadt som Part i Stedet for Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen for bymæssige Bebyggelser i Landkommuner, jfr. Lov Nr. 355 af 26. August 1941 § 1, og Krigsforsikringen af Løsøre i Stedet for Forvaltningsnævnet for denne Krigsforsikring.

For Højesteret er der ikke særlig rejst Spørgsmaal om Erstatning for Skade paa den mindste Tank, der er 25 m³ stor.

De i Sagen omhandlede Tanke er i Forbindelse med forskellige grundmurede Bygninger brandforsikrede i Forsikringsaktieselskabet Nye Danske af 1864 og maa, selv om det er teknisk muligt at flytte dem, antages at være bestemt til varig Forbliven paa det Sted, hvor de var anbragt, da Skaden indtraadte. Iflg. Vedtægterne for Bygningsbrandforsikringsselskaberne kunde de ogsaa have været forsikret i disse, ihvertfald i Forbindelse med »Bygninger«, og der findes hverken i forsikringsretlig Praksis eller i almindelig Sprogbrug nogen Hindring for at behandle Tankene som Bygninger.

Iflg. Byggelov for København Nr. 148 af 29. Marts 1939 § 2, Stk. 2, er denne Lovs Bestemmelser anvendelige paa Tank-

anlæg, og ogsaa paa Tinglysningens Omraade maa det antages, at Begrebet Bygning er at forstaa ret vidt, jfr. Tinglysningslovens § 19, der med Hensyn til Bygninger paa Søterritoriet lægger Vægt paa, om de er bestemt til varig Forbliven paa Stedet.

Under Hensyn hertil og til den i Dommen nævnte skatte- og stempelretlige Praksis findes Tankene at burde betragtes som Bygninger og Skaden paa disse derfor at burde godtgøres af Krigsforsikringen af Bygninger for Industri, Haandværk og Handel. Som Følge heraf tiltrædes Dommens Resultat.

I Sagsomkostninger for begge Retter findes Krigsforsikringen af Bygninger for Industri, Haandværk og Handel at burde betale 10.000 Kr. til Aktieselskabet og dette 3000 Kr. til Krigsforsikringen af Løsøre.

Thi kendes for Ret:

Krigsforsikringen af Bygninger for Industri, Haandværk og Handel, bør til Det danske Petroleums Aktieselskab betale 195.303 Kr. 41 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 28. Juni 1940, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger for begge Retter 10.000 Kr. Krigsforsikringen af Løsøre bør for Tiltale af Det danske Petroleums Aktieselskab i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Selskabet til denne Forsikring 3000 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved et Flyverangreb den 28. Juni 1940 led Sagsøgerne, Det danske Petroleums Aktieselskabs Tanke ved — — — saa stor Skade, at en Udbedring deraf vil koste 194.203 Kr. 41 Øre. De Tankene omgivende Bassinmure beskadigedes ligeledes; deres Udbedring vil koste 1100 Kr.

Under disse under eet behandlede Sager, der er anlagte ved Stævninger af 14. Januar 1941, har Sagsøgerne principalt paastaet Sagsøgte 1) Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen af Løsøre tilpligtet at betale det samlede Skadebeløb 195.303 Kr. 41 Øre med Fradrag af Sagsøgernes Selvrisko efter Loven om Krigsforsikring af Løsøre Nr. 172 af 12. April 1940, 56.708 Kr. 32 Øre, altsaa til Rest 138.655 Kr. 09 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra Skadesanmeldelsens Dato den 28. Juni 1940.

Om Beløbenes Størrelse er der ikke Strid.

Da nævnte Sagsøgte paastaar sig frifundet under Paaberaabelse af, at de ovennævnte Effekter ikke falder ind under de Skader, som Krigsforsikringen af Løsøre skal dække, har Sagsøgerne subsidiært paastaet Sagsøgte 2) Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen for bymæssige Bebyggelser i Landkommuner tilpligtet i Henhold til Lov Nr. 473 af

22. December 1939 om Krigsforsikring af Bygninger at betale Skadebeløbet 195.303 Kr. 41 Øre med Renter som anført.

Sagsøgte 2) paastaar ligeledes Frifindelse, idet Skaden bestrides at vedkomme Krigsforsikringen for bymæssige Bebyggelser i Landkommuner.

Det drejer sig efter det oplyste om 4 Tanke paa 8000 m³, 4 paa 4000 m³, 1 paa 2700 m³, 1 paa 2000 m³ og 1 paa 25 m³. Tankene bestaar af Bund og Vægge, udført af sammennittede Plader, samt en Tagkonstruktion, udført af Jernspærværk og beklædt med sammennittede Plader. Vægten er 220 à 230 Tons for en 8000 m³ Tank, 110 à 116 Tons for en 4000 m³ Tank, ca. 70 Tons for en 2700 m³ Tank, ca. 60 Tons for en 2000 m³ Tank. Diameteren for en 8000 m³ Tank er ca. 30 m og Højden, eksklusiv Fundament, ca. 15 m. For en 4000 m³ Tank er Tallene henholdsvis ca. 21,5 m og ca. 14 m. Disse Tanke er saaledes højere end et 2-etages Hus.

De beskadigede 4000 og 8000 m³ Tanke er anbragt, uden Forankring, paa Betonfundamenter i Bassiner, som er omgivet af Jordvolde, undtagelsesvis af Beton- eller Jernbetonmure. Tankene paa 2000 m³ og 2700 m³ staar uden noget Fundament paa Jorden, hvis Overflade kun er afrettet ved Udlægning af et Lag Sand eller Sten. De sidstnævnte 2 Tanke er overflyttede til — — — fra — — —

Med Hensyn til Omkostningerne ved en Flytning er det oplyst, at Sagsøgerne, da de nævnte to Tanke skulde flyttes, indhentede Tilbud saavel herpaa som paa Opførelse af to tilsvarende nye Tanke. Nyopførelsen vilde koste ca. 115.000 Kr., en Flytning iværksat ved Demontering af Tankene i — — —, Transport af Bestanddelene fra — — — til — — — og Genopstilling af Tankene paa — — — 69.140 Kr., og en Flytning af Tankene i færdig Stand 66.590 Kr. Men Sagsøgerne har herved bemærket, at Transportomkostningerne ved Flytning i færdig Stand her var usædvanlig høje, fordi Tankene laa et Stykke inde i Landet; ligger de ved Søen, regnes Flytning at blive væsentlig billigere end en Demontering og senere Genopstilling; Omkostningerne ved den sidste, indirekte Flytningsmaade regnes af Sagsøgerne i Almindelighed at nærme sig meget til Omkostningerne ved en fuldstændig Nyopførelse.

Fra Bygnings-Krigsforsikringens Side henvises der til, at Tankene teknisk set opfylder samme Funktion, hvad enten de er 25 m³ eller 8000 m³ store; da der nu ingen Tvivl er om, at de smaa Tanke, ligesaavel som Landejevsbenzintankene, maa henregnes til Løøre, maa det ogsaa gælde de store Tanke. Ved Siden heraf henvises der til, at Bygnings-Krigsforsikringsloven, hvis § 3 som det efter Loven forsikrede nævner Bygninger og mur- og nagelfast Tilbehør dertil, er blevet til særlig ved Grundejer-Organisationernes Medvirken og paa Grundlag af Forslag fra Bygningsbrandforsikringsselskaberne, og at Forsikringsordningen er baseret paa Grundejernes Brandforsikringer og paa de herhenhørende Forsikringsselskabers tekniske Organisation; men efter disse Selskabers Praksis kan en Benzintank ikke betragtes som en Bygning. Det erkendes, at de store Benzintanke skatteretlig og med Hensyn til Stempelovgivningen i Praksis er blevet behandlet som fast Ejendom, men Rigtigheden af denne Praksis bestrides.

Fra Løsøre-Krigsforsikringens Side gøres det gældende, at Lovgivning og Administration ellers — ifølge det lige anførte om Skatte- og Stempelmyndighedernes Praksis og endvidere talrige Bygningsvedtægtsbestemmelser — behandler Tanke af Størrelse som de heromhandlede — maaske delvis med Undtagelse af den mindste — i Lighed med Bygninger, og at en klar Analogi derfor tilsiger, at de falder ind under Bygnings-Krigsforsikringen. Det afgørende for Henføringen af Tanke under den ene eller den anden af de to Krigsforsikringslove, der forudsættes sammen at omfatte alle faste Genstande, kan ikke være en rent teknisk Logik. Der er retligt intet stødende i, at nogle Tanke — de smaa — anses for Løsøre, andre — de store, der som anført delvis er anbragt i særlige i Jorden indrettede Bassiner — for fast Ejendom; Grænsen maa drages efter, om de fremtræder som bestemt til varig Forbliven paa Grunden eller ej. At de kan flyttes og undertiden i paa-kommende Tilfælde faktisk flyttes, hvis deres Beliggenhed tillader det, kan ikke være afgørende — ogsaa Huse kan flyttes — men det afgørende maa være, hvor usædvanlig og hvor kostbar en Flytning vil være. Henvisningen til Bygnings-Krigsforsikringslovens Tilblivelsesmaade betyder ikke meget, thi Loven omfatter givet ogsaa industrielle Anlæg, og det kan ikke erkendes, at nogen Ordning inden for Forsikring af faste Ejendomme skulde hindre at henføre Tanke under Krigsforsikringen af Bygninger, idet de af de paagældende Forsikringsselskaber benyttede Tariffer har Satser for Forsikring af Tanke — de heromhandlede Tanke har saaledes været brandforsikret sammen med de andre faste Dele af Sagsøgernes Anlæg ved — —

Idet Retten kan tiltræde de fra Løsøre-Krigsforsikringens Side anførte Betragtninger, og med Bemærkning, at Skaden paa den mindste Tank er saa ubetydelig, at den ikke er opgjort særskilt, vil Sagen være at afgøre saaledes, at Sagsøgernes Paastand overfor Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen for bymæssige Bebyggelser i Landkommuner tages til Følge, medens Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen af Løsøre vil være at frifinde.

I Sagsomkostninger findes Sagsøgerne at burde betale til Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen af Løsøre 4000 Kr., medens Forvaltningsnævnet for Krigsforsikringen for bymæssige Bebyggelser i Landkommuner vil have at betale i Sagsomkostninger til Sagsøgerne 5500 Kr.

Mandag den 30. Marts.

Nr. 34/1941.

Enkefru **Valborg Müllertz**
(Overretssagf. Fabricius)

mod

Fru **Oda Haugdrup** (Bruun).

(Erstatning for Ulykkestilfælde under Automobilkørsel).

Østre Landsrets Dom af 23. December 1940 (VI Afd.):
Sagsøgte, Fru Oda Haugdrup, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Enkefru

Valborg Müllertz i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger op-
hæves.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

Fem Dommere bemærker følgende:

Det fremgaar af Sagen, at Chauffør Jensen den 29. September 1939 af Appellantinden fik Meddelelse om den hende over-
gaaede Skade og om, at hun agtede at gøre Erstatningskrav
gældende mod Indstævnte, og at hans første Henvendelse til
Politiet om Sagen fandt Sted den 5. Oktober s. A.

Efter Dommens Afsigelse har Chauffør Jensen som Vidne
bl. a. forklaret følgende:

Da han var ved at passere Hjørnet Finsensvej—Ved Linde-
vangen, kørte en Dreng paa en Cykel — der efter Vidnets tid-
ligere Forklaring var en rødmalet Varetransportcykel — pludselig
ud fra den i venstre Vejbane værende Cykelsti og kørte
tværs over Gaden hen foran hans Bil i meget stærk Fart. Vidnet
bemærkede dog først denne Cyklist, da han var tæt ved Vognens
venstre Side, og Vidnet var, for at undgaa at paakøre ham,
nødt til at hugge Bremserne i. Automobilet standsede paa en
Meter eller to. Drengen blev ikke ramt, men hans Cykel snur-
rede rundt et Par Gange. Vidnet kørte en Meter fra Kantstenen i
højre Kørebane af Finsensvej, og havde særlig sin Opmærksom-
hed henvendt paa, om der skulde komme nogen Trafik ad Ved
Lindevangen.

Det var af Chaufføren fra Sygetransporten udtrykkelig
blevet indskærpet ham at køre forsigtig af Hensyn til den lamme
Passager.

Det findes herefter ikke at fremgaa af Sagens Oplysninger,
hvis Tilvejebringelse i første Række maatte paahvile Indstævnte,
at Ulykken ikke kunde være undgaaet ved behørig Agtpaagiven-
hed og Forsigtighed fra Chauffør Jensens Side.

Disse Dommere stemmer derfor for at tage Appellantindens
Paastand til Følge og for at paalægge Indstævnte Sagens Om-
kostninger for begge Retter med 600 Kr.

Fire Dommere stemmer for at stadfæste Dommen i Henhold
til dens Grunde.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Fru Oda Haugdrup, bør til Ap-
pellantinden, Enkefru Valborg Müllertz, betale
1722 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig fra den 18. No-
vember 1940, til Betalingsker, samt Sagens Om-
kostninger for begge Retter med 600 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter
denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 28. September 1939 ved 2-Tiden kørte Sagsøgerinden, Enkefru Valborg Müllertz fra sit Hjem i Vanløse til Forchlhammersvej i det Sagsøgte, Fru Oda Haugdrup, tilhørende Personautomobil K 31399 (Lillebil), der førtes af hendes Chauffør Vognmand Florence A. H. Jensen. Sagsøgerinden er og har i en Aarrække været lam, hvilket Vognens Fører var vidende om, idet han havde været med til at bære hende ud i Vognen. Da Chaufføren kom kørende ad Finsensvej ca. 1 m fra den i højre Side værende Cykelsti, bremsede han pludselig kraftigt op af Hensyn til en fra hans venstre Side kommende Cyklist. Denne Opbremsning bevirkede, at Sagsøgerinden blev kastet fra Sædet ned paa sine Knæ i Bunden af Vognen, hvorved hun foruden nogle andre Beskadigelser brækkede højre Ben paa to Steder over og under Knæet, hvilket medførte et langvarigt og smertefuldt Sygeleje.

Under Anbringende af at Skaden er sket ved uagtsom Kørsel af Sagsøgtes Chauffør, har Sagsøgerinden under nærværende Sag paa-staaet Sagsøgte tilpligtet at betale hende 1722 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato den 18. November 1940 til Betaling sker.

Beløbet fremkommer saaledes:

Lægehjælp	Kr. 412,00
Sygeplejerske i 80 Dage	— 720,00
Medicin m. v.	— 90,00
Erstatning for Svie og Smerte	— 500,00
	Kr. 1722,00

Sagsøgte, der ikke har gjort nogen Indsigelse mod Størelsen af Sagsøgerindens Erstatningskrav, har paa-staaet sig frifundet.

Sagsøgerinden har til Støtte for sit Krav anført, at det ikke er godtgjort, at den omhandlede Cyklist har kørt ureglementeret, samt at Vognmand Jensen overfor Politiet har opgivet at have kørt med en Fart af ca. 40 km i Timen, hvilket er mere end den tilladte Fart og i særlig Grad uforsigtigt, da han vidste, at den ene Passager var lam i Benene; hvis han havde kørt med mindre Fart, vilde han have haft bedre Tid til at iagttage den omhandlede Cyklist, som han saa køre fra Cykelstien i venstre Side over den brede Gade, ligesom en eventuel nødvendig Opbremsning vilde være blevet mindre kraftig.

Sagsøgte har gjort gældende, at hendes Chauffør ikke kunde have aiværget den skete Ulykke; Skylden for denne har alene den cyklende Dreng, der pludselig kørte tværs over Kørebanen uden at tage Hensyn til den fra hans højre Side kommende Færdsel, hvorved han tvang hendes Chauffør til at foretage en kraftig Opbremsning for at undgaa at paakøre Drengen. Det maa bero paa en Fejlskrift, naar der i Rapporten staar, at Chaufføren har opgivet at have kørt med ca. 40 km Fart, idet hans Fart kun var 30 km i Timen, men iøvrigt fremgaaer det af foretagne Undersøgelser, at Farten kun har ringe Betydning for den Kraft, hvormed en Passager paa Bagsædet bliver kastet fremefter ved Opbremsning; denne Kraft afhænger væsentligst af Opbremsningens Kraft og Passagerens Stilling paa Sædet.

heraf 5 pCt. aarlig fra den 30. September 1939, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 350 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Paadømmelsen har elleve Dommere deltaget.

For Højesteret paastaar Appellanten Frifindelse mod Tilbagebetaling af den af Indstævnte erlagte Præmie m. v. 102 Kr. 80 Øre.

I Forsikringsbegæringen af 7. Oktober 1937 var Spørgsmaal 11, der lød saaledes: »Paahviler der Dem Forpligtelser, der berører Deres pekuniære Forhold, f. E. Kautionsforpligtelse?« af Fogh Mogensen besvaret med Nej.

Policen af 1. November 1937, i hvilken den aarlige Præmie er fastsat til 1 pCt., fremtræder som »udstedt til Herr Vognmand Fogh Mogensen« og gaar ud paa, at Appellanten overtager Forsikringen »paa Grundlag af de i den indleverede Forsikringsbegæring og særlige Spørgeskema saavel af den Betroede, Hr. Vognmand Fogh Mogensen som af den Garanterede Aarhus Domkirkes Menighedsraad meddelte Oplysninger«.

For Højesteret er det oplyst, at Appellanten i Skrivelse af 9. Oktober 1937 anmodede Indstævnte om at besvare nogle i et Spørgeskema opstillede Spørgsmaal, »da Deres Besvarelse heraf, i Forbindelse med den dertil knyttede Erklæring, vil danne Grundlaget for vor Forpligtelse overfor Dem.« Denne Erklæring lød saaledes: »Ovenstaaende Svar skal betragtes som Grundlaget for Andels-Forsikringsselskabet »Frejr«s Forpligtelser overfor — — —, som erklærer at kende de i Policen indeholdte Forsikringsregler og at være bunden ved disse«. Et Eksemplar af Appellantens Forsikringsbetingelser fulgte med Skrivelsen, hvilket udtrykkelig var nævnt i denne. Menighedsraadets Formand underskrev efter at have besvaret Spørgsmaalene disse og Erklæringen den 28. Oktober 1937 og tilbagesendte Skemaet til Appellanten.

Endvidere er det oplyst, at Fogh Mogensen, der som i Dommen nævnt i Forsikringsbegæringen havde opgivet sin Aarsindtægt til 8000 Kr., af Skattevæsnet blev sat i Skat af en Indtægt paa 5000 Kr. for Skatteaaret 1936/37, paa 6000 Kr. — nedsat paa hans Begæring til 2289 Kr. — for Aaret 1937/38, og paa 3000 Kr. for Aaret 1938/39. For 1936/37 og 1938/39 havde han angivet sin Indkomst til henholdsvis 2776 Kr. og 1940 Kr.

Det er dernæst oplyst, at han paa det Tidspunkt, da Kautionsforsikringen blev tegnet, havde Kautionsforpligtelser dels for Aarhus Travklub med Hensyn til to Beløb paa ialt over 31.000 Kr., dels for sin Broder, Gaardejer Peder Mogensen, med Hensyn til to i A/S Aarhus Privatbank optagne Kassekreditter paa ialt over 7500 Kr., og at Banken den 11. Maj 1937 havde tilskrevet Fogh Mogensen, at der siden 1. Juni 1936 intet var

betalt paa Kassekreditterne, og at han derfor anmodedes om at indbetale Saldoen.

Endelig har Selskabet nærmere gjort Rede for dets hidtidige Praksis med Hensyn til Overtagelse af Kautionsforsikringer og fremlagt en Skrivelse af 19. Februar 1942 fra Assurandør-Societetet, gaaende ud paa, at det ikke kan antages, at Fogh Mogensens Forsikringsbegæring vilde være blevet taget til Følge, dersom Spørgsmaalene om hans økonomiske Forhold havde været besvaret rigtigt.

Efter det saaledes oplyste findes det tilstrækkelig bevist, at Fogh Mogensen i Forsikringsbegæringen har givet urigtige Oplysninger af den i Forsikringsaftalelovens § 4, 1. Punktum, nævnte Art.

For Højesteret har Indstævnte gjort gældende, at det ikke kan komme Indstævnte til Skade, at Fogh Mogensen har givet urigtige Oplysninger til Appellanten, da Indstævnte, der maa betragtes som Forsikringstager, har været i begrundet god Tro, og Appellanten ikke paa tilstrækkelig tydelig Maade har taget det i Forsikringsaftalelovens § 10, Stk. 2, nævnte Forbehold med Hensyn til Rigtigheden af Fogh Mogensens Oplysninger, hvortil kommer, at Kautionsforsikringen vedrører et offentligretligt Forvaltningsforhold.

Syv Dommere bemærker følgende:

I Forsikringsbetingelsernes § 2 har Appellanten tydeligt forbeholdt sig at være fri for Ansvar, dersom de af Fogh Mogensen givne Oplysninger skulde være væsentlig urigtige og Indstævnte, der var blevet gjort bekendt med Forsikringsbetingelserne, godkendte ved sin Erklæring af 28. Oktober 1937 dette Forbehold og modtog uden Indsigelse Policen, hvis Tekst var i Overensstemmelse med Forbeholdet. Som Følge heraf findes Appellanten — uanset om man maatte anse Fogh Mogensen eller Indstævnte som Forsikringstager — at have været berettiget til at erklære Forsikringsaftalen for uforbindende overfor Indstævnte, hvorved særlig bemærkes, at det maatte være Indstævntes Sag, saafremt Raadet af Hensyn til den offentligretlige Karakter af Fogh Mogensens Hverv maatte ønske Kautionsforsikringen tegnet paa andre Vilkaar end de i Policen indeholdte, at have foretaget Skridt i denne Retning.

Herefter vil disse Dommere tage Appellantens Paastand til Følge og tilkende Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 800 Kr.

Fire Dommere finder, at Menighedsraadet under de foreliggende Omstændigheder har haft Føje til — overensstemmende med hvad der maa antages at være det almindelige og naturlige ved Kautionsforsikring — at gaa ud fra, at Raadet ikke skulde bære Risikoen for eventuelle Urigtigheder i Fogh Mogensens Oplysninger om sine økonomiske Forhold. Disse Dommere lægger herved navnlig Vægt paa, at Selskabet, som maa antages at have vidst, at det var Menighedsraadet, der havde besluttet for

Kirkens Regning at tegne Forsikringen, selv tilvejebragte Forsikringsbegæringen fra Fogh Mogensen uden at forelægge den for Menighedsraadet, samt at Selskabet ikke ved Forsikringens Tegning har gjort Menighedsraadet udtrykkelig opmærksom paa Policebetingelsernes § 2, men kun gennem tildels uklare Henvisninger i det Raadet forelagte Spørgeskema. Idet disse Dommere dernæst tiltræder, at Indstævnte ikke ved manglende Kontrol kan anses at have tabt Retten til Forsikringen, stemmer de for at stadfæste Landsrettens Dom.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Andelsforsikringsselskabet »Frejr«, bør til Indstævnte, Aarhus Domsogns Menighedsraad, betale 102 Kr. 80 Øre, men bør iøvrigt for Tiltale af Indstævnte i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Vognmand Jens Fogh Mogensen, Aarhus, der var Medlem af Aarhus Domsogns Menighedsraad, Sagsøgerne under denne Sag, paa et den 2. September 1937 afholdt Menighedsraadmøde var blevet valgt til Kirkeværge og Kasserer for Kirke- og Kirkebetjeningskassen for Aarhus Domsogn, vedtog Raadets Forretningsudvalg at tegne en Kautionsforsikring paa 10.000 Kr. for Fogh Mogensen i hans Egenskab som Kasserer. Det vedtoges at tegne Forsikringen hos de Sagsøgte, Andelsforsikringsselskabet »Frejr«, København, og det overlodes til Formanden for Menighedsraadet og for dettes Forretningsudvalg, Malermester H. P. Henriksen, Aarhus, og Fogh Mogensen, der ogsaa var Medlem af Forretningsudvalget, at foretage det i saa Henseende videre fornødne. Tegningen af Forsikringen foregik den 7. Oktober s. A. paa et Møde, hvor Menighedsraadet foruden ved de nævnte Herrer var repræsenteret af Maskinpasser S. P. Calmar, Aarhus, der baade var Medlem af Raadet og dettes Forretningsudvalg. Efter at Sagen indledende var drøftet med det sagsøgte Selskabs Direktør tog denne bort og overlod selve Tegningen til Selskabets lokale Repræsentant, Malermester og Forsikringsinspektør P. E. Petersen, Aarhus. I Forsikringsbegæringen, der blev underskrevet af Fogh Mogensen, stilles der blandt andet nedennævnte Spørgsmaal, der blev besvaret som angivet:

» — — —

5. Har De nogen Indtægt fra anden Forretning? I saa Fald hvor meget?
Vognmandsforretning
ca. 8000,00.

6. Er der Sandsynlighed for, at der kan ske Nedsættelse i Deres Indtægt?
Nej.
7. a. Har De Formue?
b. Kan de vente at arve en saadan?
a. Nej.
b. Nej.
8. Er De Ejendomsbesidder?
(opgiv Beliggenhed, Værdi og Belaaning).
Et Sommerhus, Riis Skov, 5000 ingen Laan.
9. a. Er De selvraadende over Deres Indbo?
b. Er noget af det pantsat?
c. Hvor meget har De brandforsikret for?
a. Ja.
b. Nej.
c. 10.000.
10. Har De Gæld? (Størrelse og Beskaffenhed).
Nej.
— — —
16. Opgiv som Referencer to troværdige Mænd af Deres Bekendtskab, dog ikke Slægtninge.
Navn: H. P. Henriksen, sign.
Stilling: pens. Maler,
Adresse: Ridderstræde 15 II.
Navn: P. Calmar (sign.)
Stilling: Kedelpasser,
Adresse: Østboulevard 33.

— — —«

Det hedder derhos sluttelig blandt andet:

»Jeg erklærer herved at have besvaret foranstaaende Spørgsmaal efter bedste Vidende overensstemmende med Sandheden og uden at fortie noget. Jeg erkender at Selskabet, hvis mine Svar, som jeg i et og alt indestaar for, paa noget Punkt skulde vise sig urigtige, ikke har nogen Erstatningspligt og til enhver Tid kan erklære Forsikringen ugyldig uden Tilbagebetaling af erlagte Præmier. Jeg erkender mig bekendt med Selskabets almindelige Forsikringsbetingelser — — —«

I disse Forsikringsbetingelser hedder det bl. a.:

»§ 1.

Forsikringen, som kan tegnes enten af den, som skal stille Sikkerheden — de Betroede — eller af den, som forlanger Sikkerheden — den Garanterede — yder Dækning for det direkte Tab, den Garanterede maatte komme til at lide, ved Uredelighed af enhver Art fra den Betroedes Side.

§ 2.

Forsikringen er afsluttet paa Grundlag af de i Forsikringsbegæringen og særlige Spørgeskema saavel af den Betroede som af den Garanterede meddelte Oplysninger. Skulde det vise sig, at Oplysningerne er væsentlig urigtige efter falske, eller forholdes der Selskabet Oplysninger, som har Betydning for Bedømmelsen af Risikoens Karakter, er

Forsikringen uforbindende for Selskabet og den indbetalte Præmie forskertset. — — —

§ 10.

— — — Krav paa Erstatning fortabes, saafremt den Garanterede ikke overholder de ham ifølge Forsikringsbetingelserne paa hvilende Forpligtelser, eller dersom han har udvist grov Uagtsomhed ved Kontrollen med den Betroede. — — —«

I Hh. t. den indgivne Forsikringsbegæring blev der den 1. November s. A. udfærdiget en Forsikringspolice, hvorefter Forsikringen var gældende fra nævnte Dato, og Policen blev tilsendt — og betalt af — Sagsøgerne.

Den 18. Juni 1938 afgik Fogh Mogensen pludselig ved Døden og en foretaget kritisk Revision udviste, at han ved uredeligt Forhold havde faaet et Tilsvar over for Sagsøgerne paa ialt 14.997 Kr. 89 Øre, hvilket Krav anmeldtes af disse i hans som Gældsfragaalsesbo behandlede Dødsbo, hvor det i Hh. t. Konkurslovens § 33, 1) anerkendtes som privilegeret Krav og udbragte en Dividende af 1364 Kr., saaledes at Sagsøgernes Tab herefter udgør 13.633 Kr. 89 Øre. Under Anbringende af, at de Sagsøgte i Hh. t. den med dem indgaaede Forsikringsaftale er pligtige at erstatte Sagsøgerne det disse paaførte Tab med et til Forsikringssummen svarende Beløb, har Sagsøgerne under denne Sag paa-staaet de Sagsøgte tilpligtet at betale dem 10.000 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 30. September 1939, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte har paa-staaet sig frifundet og har til Støtte herfor i første Række anført, at Forsikringen er tegnet af Fogh Mogensen, der svigagtig har givet urigtige Oplysninger om sine økonomiske Forhold af saa væsentlig Betydning for Selskabets Risiko, at Forsikringsaftalen ikke kan være bindende for dem. De har herved nærmere anbragt, at Fogh Mogensen ved Forsikringens Tegning i Strid med Sandheden har opgivet ad Begæringens Pkt. 8, at han havde et Sommerhus til en Værdi af 5000 Kr., som var ubehæftet, medens Forholdet i Virkeligheden var det, at det drejede sig om en Grund, som han det foregaaende Aar havde købt for 1359 Kr. 60 Øre, og hvorpaa han havde anbragt et Træhus af ubetydelig Værdi, hvorhos han endnu skyldte 1007 Kr. 68 Øre til Rest paa Købesummen for Grunden og med Prioritet i Ejendommen havde ladet tinglyse et Skadesløsbrev til A/S Aarhus Diskontobank for 1700 Kr. til Sikkerhed for en Kassekredit i Banken paa 1400 Kr. og for paaløbne Renter og Omkostninger 300 Kr. De Sagsøgte har yderligere anbragt, at Fogh Mogensen utvivlsomt ved Forsikringens Tegning herudover har haft en betydelig Gæld og saaledes ogsaa har givet urigtige Oplysninger ad Begæringens Pkt. 10. De har herved henvist til, at det af Boopgørelsen fremgaar, at Boets samlede Passiver andrager 23.211 Kr. 51 Øre, i hvilket Beløb er indbefattet det af Sagsøgerne anmeldte Krav, Skylden til A/S Aarhus Diskontobank, opgjort til 1518 Kr. 08 Øre, og til nævnte Ejendoms Sælger, 934 Kr. 58 Øre.

Til Sagens Oplysning er der afgivet Vidneforklaring af nævnte Maskinpasser Calmar og Forsikringsinspektør Petersen.

Calmar har forklaret, at Menighedsraadet, da det besluttede at tegne Forsikringen, ikke havde nogen særlig Grund til at nære Mis-

tanke til Fogh Mogensen, og saa vidt Vidnet erindrer, havde der ogsaa været tegnet en tilsvarende Forsikring for den tidligere Kirkeværge og Kirkekasserer. Da Forsikringsbegæringen blev udfyldt, forespurgte Forsikringsinspektøren Fogh Mogensen, om denne kunde referere til to troværdige Mænd, og da Fogh Mogensen henviste til Vidnet og Malermester Henriksen, skrev de deres Navne i Begæringens Rubrik 16. De havde paa dette Tidspunkt ikke mindste Grund til at tvivle om Fogh Mogensens Ærlighed, idet de havde kendt ham i en lang Aarrække uden nogensinde at have erfaret noget uhæderligt om ham, og Vidnet havde Indtryk af, at han sad i en god Forretning.

Forsikringsinspektør Petersen har forklaret, at han kun havde et meget flygtigt Kendskab til Fogh Mogensen, men han vidste, at denne drev Vognmandsforretning og havde Kørsel for Kommunen.

Foreløbig bemærkes, at den forommeldte Ejendom i Boopgørelsen angives at være vurderet til en Ejendomsskyld af 5500 Kr. og at være afhændet for en Købesum af 3000 Kr., og at det efter de for Landsretten foreliggende Oplysninger ikke kan anses godtgjort, at Fogh Mogensen, da Forsikringen blev tegnet, havde anden Gæld end den, der hidrørte fra nævnte Ejendoms Køb, og den, der var sikret ved fornævnte Skadesløsbrev.

Som Sagen foreligger oplyst findes der herefter ikke Holdpunkter for at statuere, at Fogh Mogensen har givet de ommeldte urigtige Oplysninger om den ham tilhørende Ejendom for derved svingagtigt at formaa de Sagsøgte til at overtage Forsikringen. Herefter, og idet det ikke fra de Sagsøgte Side er gjort antageligt, at Oplysningerne om nævnte Ejendoms Værdi og Behæftelse var af saa væsentlig Betydning for Bedømmelsen af den af dem overtagne Risiko at de, hvis det rette Forhold var blevet oplyst, ikke vilde have overtaget Forsikringen, vil den af de Sagsøgte herpaa støttede Frifindelsespaastand ikke kunne tages til Følge.

Til Støtte for deres Frifindelse har de Sagsøgte dernæst gjort gældende, at Sagsøgerne ikke har ført tilstrækkeligt Tilsyn med Fogh Mogensens Virksomhed som Kasserer og derved har muliggjort, at hans uredelige Forhold m. H. t. de ham betroede Midler forblev uopklaret.

Om det med Fogh Mogensen førte Tilsyn har Sagsøgerne oplyst, at der fra Kirkeudvalgets Side er ført den sædvanlige Kontrol i Hh. t. Vedtægterne for Bestyrelsen af Aarhus Domkirke, at Regnskabet skulde afsluttes ultimo Marts, og at Fogh Mogensen i Hh. t. nævnte Vedtægt skulde have aflagt Regnskabet inden Udgangen af Juni Maaned 1938, men at han som nævnt allerede forinden pludselig afgik ved Døden.

Idet det herefter ikke for Landsretten er godtgjort, at der fra Sagsøgerne Side er udvist en saa grov Ugatsomhed m. H. t. Kontrollen over for Fogh Mogensens Kasserervirksomhed i det forholdsvis korte Tidsrum, der her er Tale om, at de Sagsøgte som Følge heraf skulde kunne fritages for at opfylde de dem efter Forsikringsaftalen paahvilende Forpligtelser, vil de være at dømme i Overensstemmelse med den af Sagsøgerne derom nedlagte Paastand,

De Sagsøgte findes at burde godtgøre Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 350 Kr.

Nr. 69/1942. Direktør **Peter Peltzer** og **Narva Flachs-Manufactur A/S**, København (Gorrissen)

m o d

U. S. S. R.'s Handelsrepræsentation i Danmark paa Vegne **Narva Flachs-Manufactur A/G**, Tallinn, Estland, og det estniske Erhvervsministerium samt U. S. S. R.'s Kommissariat for Udenrigshandel (Landsretssagf. Lannung).

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse.

Den paakærede Beslutning er truffet af Østre Landsret.

I Paakendelsen har tre Dommere deltaget.

Ved Stævning af 8. November 1940 har U. S. S. R.'s Handelsrepræsentation i Danmark paa Vegne **Narva Flachs-Manufactur A/G**, Tallinn, Estland, og det estniske Erhvervsministerium samt U. S. S. R.'s Kommissariat for Udenrigshandel ved nævnte Landsret anlagt Sag mod Direktør **Peter Peltzer** og **Narva Flachs-Manufactur A/S**, København, til Aflæggelse af specificeret Regnskab for Perioden fra 30. August 1939 vedrørende Varetagelsen af **Narva Flachs-Manufactur A/G**, Tallinn's Anliggender, herunder for eventuelle Dispositioner med Hensyn til de nævnte Selskab tilhørende Aktiver. Paastanden er senere udvidet til at angaa Udlevering af Aktiver til Værdi ca. 1.000.000 Kr. og Anerkendelse af Ret til Tilgodehavender paa ca. 90.000 Dollars. — De Sagsøgte har under Sagen nedlagt Frifindelsespaastand.

Sagen foretoges ved Landsretten første Gang den 5. December 1940 og blev, efter at Skriftvekslingen var sluttet, dels efter Sagsøgernes dels efter begge Parters Begæring udsat i en Række Retsmøder indtil den 27. November 1941, da Sagsøgerne fremlagde en Redegørelse, hvorefter de begærede Sagen yderligere udsat for at fremskaffe en Del nærmere angivne for Sagens Paadømmelse nødvendige Oplysninger fra Estland og Rusland, hvilke Oplysningers Fremskaffelse var blevet i høj Grad vanskeliggjort ved den herskende Krigstilstand og Danmarks Afbrydelse af Forbindelsen med U. S. S. R. Da de Sagsøgte protesterede mod Sagens yderligere Udsættelse, fandt der, efter at der var vekslet Indlæg mellem Parterne, en mundtlig Forhandling Sted, hvorefter Landsretten den 24. Februar 1942 traf den Beslutning, at »Sagen udsættes efter Fremkomsten af de af Sagsøgerne ønskede Oplysninger, foreløbig til Torsdag den 20. August 1942 Kl. 9.«

Denne Beslutning er af de Sagsøgte paakæret her til Retten med Paastand om, at den nedlagte Protest mod Sagens yderligere Udsættelse tages til Følge. — Sagsøgerne har paastaet den paakærede Beslutning stadfæstet, idet de særlig har gjort gældende, at det vil være meget utilfredsstillende at procedere Sagen paa det foreliggende mangelfulde Grundlag, og at de, hvis de tvinges til at hæve Sagen, maa forvente, at de Sagsøgte disponerer over de omstridte Aktiver. — De Sagsøgte har an-

ført, at det er ganske uvist, om og hvornaar Sagsøgerne kan fremskaffe de Oplysninger, paa hvis Fremskaffelse Sagen hidtil har beroet, og at det er til stor Ulempe for de Sagsøgte at have Sagen svævende uafgjort.

Herefter findes Sagsøgernes Begæring om Udsættelse at kunne tages til Følge, dog saaledes at Sagen kun udsættes til Torsdag den 21. Maj 1942 Kl. 9. — Med denne Ændring vil Landsrettens Beslutning være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Den af Østre Landsret truffne Beslutning om Udsættelse af den foranførte Sag stadfæstes, dog at Sagen kun udsættes til Torsdag den 21. Maj 1942 Kl. 9.

Nr. 187/1941. **Murermester C. C. Andkilde**
(Overretssagf. Kierulf Petersen)

mod

Gentofte Kommunes Bygningskommission (Oluf Petersen).

(Spørgsmaal om Appellantens Ret til Udlejning af Værelser i Tagetage).

Østre Landsrets Dom af 11. Juni 1941 (III Afd.): De Sagsøgte, Gentofte Kommunes Bygningskommission, bør for Sagsøgeren, Murermester C. C. Andkildes, Tiltale i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte 100 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

For Højesteret har Appellanten gentaget sin for Landsretten nedlagte Paastand.

Idet Tagetagen ikke ved den af Appellanten paatænkte Ordning bliver anvendt til selvstændig Beboelseslejlighed, vil Appellantens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kr.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Murermester C. C. Andkilde, er berettiget til at udleje 4 Værelser i Tagetagen i Ejendommen Lyngbyvej Nr. 289 paa den i Paastanden angivne Maade.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte, Gentofte Kommunes Bygningskommission, til Appellanten med 500 Kr. inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Murermester C. C. Andkilde, nedlagt Paastand paa, at de Sagsøgte, Gentofte Kommunes Bygningskommission dømmes til at anerkende, at det efter Bygningsvedtægten for Gentofte Kommune er lovligt at udleje 4 Værelser i Tagetagen i Sagsøgerens Ejendom Lyngbyvej Nr. 289 til Lejeren af Ejendommens 1. Sal til Benyttelse som nærmere bestemt i et fremlagt Udkast til Lejekontrakt, hvori det hedder: »Det lejede maa kun benyttes til Pensionat i Forbindelse med 1. Sal, saaledes at alle Beboerne paa 2. Sal er Pensionærer, der faar fuld Kost hos Lejeren. Heraf følger, at Beboerne paa 2. Sal ikke selv maa lave Mad. Lejeren og hans Familie maa selvølgelig gerne benytte Værelserne.«

De Sagsøgte har nedlagt Paastand paa Frifindelse.

Om Bebyggelsen i det paagældende Omraade af Gentofte Kommune er det i § 24 i den af Indenrigsministeriet under 30. Juli 1937 stadfæstede Bygningsvedtægt bestemt, at der paa Grundene kun maa »opføres fritliggende Huse, ikke højere end to Etager foruden Tagetage samt Kælder, naar dennes Loft ikke er mere end 1 m over Terræn; der maa i disse Bygninger ikke være mere end to Beboelseslag, jfr. § 23 — — —«

I Vedtægtens § 23 udtales, at som Beboelseslag medregnes bl. a. »Tagetager med selvstændig Beboelseslejlighed.«

Under en af nærværende Ret som Ankeinstans den 12. Juni 1940 paadømt Politisag, under hvilken Sagsøgeren bl. a. var tiltalt for at have ladet den ogsaa i nærværende Sag omhandlede Tagetage tage i Brug som selvstændig Beboelse, var det oplyst, at Lejeren af Ejendommens 1. Sal — der stadig er Lejer af denne — foruden nævnte Lejlighed havde lejet Tagetagens 4 Værelser, W.C. Rum og Toiletrum med Haandvask og Brusebad. I Lejekontrakten fandtes da følgende Bestemmelse: »— — — Hvis et eller flere af Loftsværelserne ikke kan udlejes, saa skal Hr. Næsborg, — d. v. s. Lejeren af 1. Sal — dog i Leje af Loftsværelserne ikke betale mere end han selv ialt faar ind i Leje. De af Værelserne, som Hr. Næsborg selv benytter, anses selvølgelig som udlejede — — —« De paagældende Loftsværelser var udlejede til fire Personer, der selv sørgede for deres Kost, men som havde Ret til at koge Vand paa et i Gangen i Tagetagen installeret — nu fjernet — elektrisk Kogeapparat.

Ved nævnte Landsretsdom fandtes det tilstrækkeligt godtgjort, at Sagsøgeren havde ladet de i Tagetagen indrettede Værelser benytte til selvstændig Beboelse, og han idømtes Bøde for Overtrædelse af Bygningsvedtægtens § 24.

Efter Politisagens Afslutning rettede Sagsøgeren Henvendelse til de Sagsøgte med Forespørgsel om, hvorvidt Lejeren af 1. Sal som Lejer af

de 4 Værelser i Tagetagen maatte have en Pensionær boende i hvert af dem. I Skrivelse af 23. November 1940 meddelte Kommunens Bygningsinspektorat, at Bygningskommissionen maatte henholde sig til den afsagte Dom, idet det tilføjedes: »Den Udnyttelse af Tagetagen i Henseende til Indretning af Værelser som Bygningsmyndigheden i Henhold til Praksis tillader gaar, — — — ud paa, at saadanne Værelser fordeles mellem de underliggende Lejligheder, i nærværende Tilfælde med højst 2 Værelser til hver Lejlighed, til Anvendelse i Forbindelse med disse Lejligheder.

Værelserne maa saaledes, efter Inspektoratets Formening, ikke udlejes som Værelser for Logerende, hvad enten disse tages paa Kost eller ej.«

Sagsøgerne gør nu under nærværende Sag gældende, at den ved det fornævnte Kontraktudkast angivne Benyttelse af Tagetagens Værelser ikke kan betegnes som selvstændig Beboelse, idet han navnlig henviser til den delvis familiære Stilling, der almindeligvis opstaar for Pensionærer gennem Benyttelse af Pensionatets Spise- og Dagligstue, der efter Kontrakten skal være indrettet paa 1. Sal.

De Sagsøgte har anført, at de paagældende Loftsværelser alene lovligt kan benyttes som et blot Tilbehør til Ejendommens Lejligheder, saasom til Værelse for Husassistent eller et Familiemedlem, Pulterkammer og lignende, medens derimod en Udlejning som Helhed af Tagetagen ved selvstændig Lejekontrakt til økonomisk Udnyttelse ved Udleje til Fremmede maa betegnes som Benyttelse til selvstændig Beboelse, hvadenten Beboerne af de enkelte Værelser tages paa Kost i en af Ejendommens Lejligheder eller ej.

Idet der, naar henses til Formaålet med Bygningsvedtægtens Regler, maa gives de Sagsøgte Medhold i, at det Forhold, at de Logerende i Loftsværelserne tages paa Kost hos Lejeren, ikke kan ændre Benyttelsens Karakter af selvstændig Beboelse, vil de Sagsøgte Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre de Sagsøgte med 100 Kr.

Torsdag den 9. April.

Nr. 181/1941. Blomsterhandler **Carl Jørgensen**
(Overretssagf. O. K. Magnussen)

mod

Ekspedient Aage Frydendal (Overretssagf. K. Jespersen).

(Erstatning for Afbrydelse af Tjenesteforhold).

Sø- og Handelsrettens Dom af 3. Juli 1941: Sagsøgte, Blomsterhandler Carl Jørgensen, bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgeren, Ekspedient Aage Frydendal, betale 1005 Kr.

tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 3. April 1941, til Betaling sker, udlevere Feriemærker til Paalydende 121 Kr. 20 Øre, samt betale Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.
I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

For Højesteret er det oplyst, at Indstævnte vel den 6. Februar 1941 fik Udrejsetilladelse fra Frankrig, men at denne Tilladelse blev annulleret, fordi han ikke havde erhvervet Tilladelse af de italienske Myndigheder til ny Indrejse i Italien. En saadan Tilladelse vilde kræve Afgørelse af Indenrigsministeriet i Rom og kunde ikke ventes tilvejebragt inden Udløbet af de 8 Dages Opholdstilladelse i Frankrig.

Det findes at maatte falde Indstævnte til Last, at han paa Grund af Uklarheden med Hensyn til Visumforholdene ikke blev i Stand til at opfylde sin Forpligtelse til at møde i sin Plads til aftalt Tid, hvad han maatte være klar over var af væsentlig Interesse for Appellanten, idet han vidste, at den anden Binder skulde fratræde den 1. Marts. Herefter finder Appellanten, for hvem det var ganske usikkert, hvornaar Indstævnte kunde ventes tilbage, at have været berettiget til at afskedige denne som sket, og Appellantens principale Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 400 Kr.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Blomsterhandler Carl Jørgensen, bør til Indstævnte, Ekspedient Aage Frydendal, betale 157 Kr. 50 Øre og udlevere Feriemærker til Paalydende 87 Kr. 30 Øre.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren under nærværende Sag, Ekspedient Aage Frydendal, blev i 1933 ansat som Ekspedient og Binder i den Sagsøgte, Blomsterhandler Carl Jørgensen, tilhørende Blomsterforretning, Vesterbrogade 106. I Forsommeren 1939 foretog Sagsøgeren en Ferierejse til Amerika, men tiltraadte efter midt i Juni s. A. at være vendt tilbage igen Tjenersten hos Sagsøgte den 1. Juli s. A. Den 1. Maj 1940 blev Sagsøgeren sammen med det øvrige Personale i Sagsøgtes Forretning opsagt til Fratræden den 1. September s. A., hvilken Opsigelse begrundedes med

de siden Krigens Udbrud og navnlig siden den 9. April 1940 opstaaede Vanskeligheder for Forretningen, der tidligere havde haft en betydelig Omsætning paa Udlandet. Imidlertid fortsatte Sagsøgeren sammen med tre andre af Personalet, der indtil da havde bestaaet af otte Personer, Tjenesten hos Sagsøgte ogsaa efter den 1. September 1940, idet det for Sagsøgerens Vedkommende aftaltes, at hans Løn, der hidtil havde været 200 Kr. plus Procenter, ialt ca. 250 Kr. maanedlig, for Fremtiden skulde være fast 225 Kr. maanedlig.

Omkring Midten af Januar 1941 anmodede Sagsøgeren om og fik af Sagsøgte tilstaaet Orlov fra den 22. s. M. til den 16. Februar s. A. for at kunne rejse med en Ven til Italien, under hvilken Rejse det var Meningen tillige at besøge Vennens Fader, der boede i Nice i Sydfrankrig. Sagsøgeren, der ved Afreisen fra Danmark alene havde faaet sit Pas paategnet Visum til Tyskland og Italien, opnaaede i Italien Tilladelse af vedkommende Myndigheder til Indrejse i Frankrig og Ophold der i 8 Dage, men da Sagsøgeren efter Opholdet i Nice vilde vende tilbage til Italien den 6. Februar 1941, blev den tidligere meddelte Tilladelse annulleret, og Sagsøgeren nægtet Tilladelse til Udrejse af Frankrig til Italien. Ifølge Sagsøgerens Anbringende lykkedes det ham trods store Anstrengelser først den 28. s. M. at erholde Udrejsetilladelse fra Frankrig over Schweiz, og som Følge af dette Ophold vendte han ikke tilbage til København før den 8. Marts 1941. Da Sagsøgeren straks efter Ankomsten hertil meldte sig til Tjeneste igen hos Sagsøgte, nægtede denne imidlertid at modtage ham i Pladsen.

Sagsøgeren kan ikke erkende, at Sagsøgte har været berettiget til saaledes at bortvise ham fra Tjenesten, men maa mene, at han i Henhold til Funktionærlovens § 2 tidligst kunde have været opsagt med 5 Maaneders Varsel til Fratrædelse den 1. September 1941. Da Sagsøgeren imidlertid har opnaaet en ny Stilling fra den 1. Juni 1941, vil han som Erstatning for ulovlig Bortvisning alene kræve Løn til den 1. Juli 1941, og har overensstemmende hermed nærmere opgjort sit Krav saaledes:

Løn for Tiden 1. Januar—1. Juli 1941	Kr. 1350,00
÷ Løn under Orlov 22. Januar—8. Marts 1941	— 345,00
	<u>Kr. 1005,00</u>

Feriepenge beregnet i Forhold til Løn for Tiden 1. April 1940—1. Juli 1941	Kr. 3375,00
÷ Løn under Orlov	— 345,00

Kr. 3030,00

med 4 pCt. heraf	<u>Kr. 121,20</u>
------------------------	-------------------

Under nærværende Sag gaar herefter Sagsøgerens endelige Paa-stand ud paa, at Sagsøgte dømmes til dels at betale 1005 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato den 3. April 1941, dels at udlevere Feriemærker til Paalydende 121 Kr. 20 Øre.

Sagsøgte har paastaaet Frifindelse principalt mod Betaling af Løn for Tiden 1. Januar—22. Januar 1941, opgjort til 157 Kr. 50 Øre, samt

mod Udlevering af Feriemærker i Forhold til Løn for Tiden 1. April 1940—22. Januar 1941, d. v. s. ifølge Sagsøgtes Opgørelse til Paalydende 87 Kr. 30 Øre, subsidiært mod Betaling af Løn for Tiden 1. Januar—1. Maj 1941, opgjort til 555 Kr., samt mod Udlevering af Feriemærker i Forhold til Løn indtil sidstnævnte Dato, d. v. s. til Paalydende 103 Kr. 20 Øre.

Fra Sagsøgtes Side gøres det gældende, at han kun er gaaet med til at give Sagsøgeren Orlov til at rejse til Italien paa den udtrykkelige Betingelse, at Sagsøgeren var tilbage senest den 16. Februar 1941, da Sagsøgte, efter at Personalet i Efteraaret 1940 var blevet reduceret, kun havde to Bindere tilbage, hvoraf Sagsøgeren var den ene, og da den anden skulde fratræde den 1. Marts 1941. Ifølge Sagsøgtes Anbringende maa det være Sagsøgerens egen Risiko, at han, der ikke havde oplyst, at han skulde til Frankrig, er blevet nægtet Udrejsetilladelse herfra, og Sagsøgte, der som Følge af Sagsøgerens Udeblivelse havde været nødsaget til at engagere en anden Binder, maa mene, at han under disse Omstændigheder har været berettiget til at nægte at modtage Sagsøgeren, da denne indfandt sig i Tjenesten.

Sagsøgte har videre anført, at hans Virksomhed, hvis Omsætning efter Krigens Udbrud er faldet betydeligt, maa betragtes som kriseram, og at Sagsøgeren derfor i hvert Fald kun havde Krav paa Opsigelse med 1 Maanedes Varsel til Fratrædelse den 1. Maj 1941, under hvilken Forudsætning Sagsøgerens Krav bør opgøres overensstemmende med Sagsøgtes subsidiære Paastand.

Endelig har Sagsøgte bestridt, at Sagsøgerens Ansættelse hos Sagsøgte kan regnes fra 1933, idet Sagsøgte gør gældende, at Ancienniteten er afbrudt ved Sagsøgtes Opsigelse af Sagsøgeren dels i 1939, dels som ovenfor anført i 1940, hvorfor det Sagsøgeren tilkommende Opsigelsesvarsel ifølge Sagsøgtes Anbringende højst kan ansættes til 3 Maaneder til den første i en Maaned. Da Sagsøgeren imidlertid kun kræver Løn indtil 1. Juli 1941, finder Retten ikke Anledning til nærmere at komme ind paa dette sidste Anbringende fra Sagsøgtes Side.

Under Domsforhandlingen har Parterne afgivet Forklaring.

Efter de foreliggende Oplysninger maa det antages, at Sagsøgeren uden egen Skyld er blevet opholdt i Frankrig, hvorom han ifølge sin Forklaring har underrettet Sagsøgte i to Skrivelser, som Sagsøgte imidlertid nægter at have modtaget. Under disse Omstændigheder findes Sagsøgte ikke at have været berettiget til som sket at afskedige Sagsøgeren uden Varsel.

Det er oplyst, at Omsætningen i Sagsøgtes Forretning var ca. 148.000 Kr. i 1938, ca. 137.000 Kr. i 1939 og ca. 115.000 Kr. i 1940, og ifølge Sagsøgtes Forklaring var Nettoindtægten af Forretningen i de nævnte Aar henholdsvis 14.000 Kr., 11.000 Kr. og 5000 Kr.

Efter det saaledes og iøvrigt oplyste kan Retten ikke anse det for godtgjort, at Sagsøgtes Forretning var kriseram i Lovens Forstand den Gang Sagsøgeren blev afskediget, og den af Sagsøgeren nedlagte Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 150 Kr.

Fredag den 10. April.

Nr. 401/1941.

Rigsadvokaten

m o d

Christian Julius Jensen (Knudtzon),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 224, jfr. § 222.

Vestre Landsrets Dom af 25. November 1941 (II Af.): Tiltalte, Christian Julius Jensen, bør hensættes i Fængsel i 6 Maaneder. Tiltalte udreder derhos Sagens Omkostninger og derunder til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Teisen, i Salær 300 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 90 Kr.

Højesterets Dom.

Den i denne Sag af Vestre Landsret under Medvirken af Nævninger afsagte Dom er paaanket saavel af Tiltalte som af det Offentlige.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Knudtzon betaler Tiltalte Christian Julius Jensen 80 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, der er behandlet under Medvirken af Nævninger, er Christian Julius Jensen ved 1. jydsk Statsadvokatars Anklageskrift af 6. November 1941 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, for anden kønslig Omgængelse end Samleje med et Barn under 12 Aar ved i Foraaret 1941 i Tiltaltes Værelse i Ejendommen Nørreallé 4 i Hjørring

a) ved flere Lejligheder at have ført sin Haand op under Benklæderne paa Pigen Anna Christine Thomsen, der er født den 5. Juli 1931, og befølt hende paa den blotte Kønsdel, hvorhos han ved enkelte Lejligheder yderligere har ført en Finger op i hendes Kønsdel,

b) ved flere Lejligheder at have ført sin Haand op under Benklæderne paa Pigen Ella Ruth Hansen, der er født den 20. Juni 1932, og befølt hende paa den blotte Kønsdel, hvorhos han ved enkelte Lejligheder yderligere har ført en Finger op i hendes Kønsdel,

c) en Søndag at have ført sin Haand op under Benklæderne paa Pigen Irene Lenz Henriksen, født den 29. Juli 1930, og befølt hende paa den blotte Kønsdel,

d) ved to Lejligheder at have ført sine Fingre op under Benklæderne

paa Pigen Lisbeth Thomsen, der er født den 7. Januar 1934, og berørt hende paa den blotte Kønsdel.

Tiltalte er født den 25. December 1868 og ses ikke tidligere tiltalt eller straffet.

I Sagens Anledning har Nævningerne afgivet Svar paa følgende Spørgsmaal:

Hovedspørgsmaal 1:

Er Tiltalte, Christian Julius Jensen, skyldig i det i Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, ommeldte strafbare Forhold (anden kønslig Omgængelse end Samleje med Barn under 12 Aar) ved i Forsommeren 1941 i sit Værelse i Ejendommen Nørreallé 4, Hjørring, een Gang at have ført sin Haand op under Benklæderne paa Pigen Anna Christine Thomsen, der er født den 5. Juli 1931, og befølt hende paa den blotte Kønsdel samt ført en Finger op i denne?

Hovedspørgsmaal 2:

Er Tiltalte, Christian Julius Jensen, skyldig i det i Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, ommeldte strafbare Forhold (anden kønslig Omgængelse end Samleje med Barn under 12 Aar) ved i Forsommeren 1941 i sit Værelse i Ejendommen Nørreallé 4, Hjørring, een Gang at have ført sin Haand op under Benklæderne paa Pigen Ella Ruth Hansen, der er født den 20. Juni 1932, og befølt hende paa den blotte Kønsdel?

Hovedspørgsmaal 3:

Er Tiltalte, Christian Julius Jensen, skyldig i det i Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, ommeldte strafbare Forhold (anden kønslig Omgængelse end Samleje med Barn under 12 Aar) ved en Søndag i Forsommeren 1941 i sit Værelse i Ejendommen Nørreallé 4, Hjørring, een Gang at have ført sin Haand op under Benklæderne paa Pigen Irene Lenz Henriksen, der er født den 29. Juli 1930, og befølt hende paa den blotte Kønsdel?

Hovedspørgsmaal 4:

Er Tiltalte, Christian Julius Jensen, skyldig i det i Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, ommeldte strafbare Forhold (anden kønslig Omgængelse end Samleje med Barn under 12 Aar) ved i Forsommeren 1941 i sit Værelse i Ejendommen Nørreallé 4, Hjørring, een Gang at have ført sin Haand op under Benklæderne paa Pigen Lisbeth Thomsen, der er født den 7. Januar 1934, og berørt hende paa den blotte Kønsdel?

Nævningerne har besvaret Hovedspørgsmaalene 1, 2 og 3 med ja og Hovedspørgsmaal 4 med nej.

Idet Nævningernes Kendelse findes at burde lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 224, jfr. § 222, Stk. 2, med en Straf, der vil kunne bestemmes til Fængsel i 6 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger som nedenfor bestemt.

M a n d a g d e n 13. A p r i l.

Nr. 163/1941. Fru **Molka Hendriksen** (Rørdam)

m o d

Grosserer **Knud Lous** og Fabrikant **Axel Staal** (Oluf Petersen).

(Udlevering af Gældsbev.)

Østre Landsrets Dom af 14. Juni 1941 (V Aid.): Sagsøgte 2), Fabrikant Axel Staal, bør for sit Vedkommende taale, at det ovennævnte af Sagsøgerinden, Fru Molka Hendriksen, til ham udstedte Gældsbevis til Beløb 14.000 Kr. udleveres Sagsøgerinden. Sagsøgerinden bør til Sagsøgte 2) betale 244 Kr. 23 Øre. Sagsøgerinden og Sagsøgte 1), Grosserer Knud Lous, bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Sagsøgte 2) bør til Statskassen bøde 20 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling hensættes i Hæfte i 2 Dage. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Paadømmelsen har otte Dommere deltaget.

For Højesteret har Appellantinden gentaget sin for Landsretten nedlagte Paastand, dog saaledes at Beløbet 244 Kr. 23 Øre, der er nedbragt til 98 Kr. 23 Øre, nedsættes til dette Beløb. Indstævnte, Grosserer Knud Lous, har paastaaet Appellantinden dømt til Betaling af 6000 Kr. med Renter mod Udlevering af det i Sagen omhandlede Gældsbevis. Indstævnte, Fabrikant Axel Staal, har for sit Vedkommende paastaaet Dommen stadfæstet, dog med den ovenfor nævnte Nedsættelse af Beløbet 244 Kr. 23 Øre.

For Højesteret er Parterne enige om, at Indstævnte Lous' Tilgodehavende hos Indstævnte Staal udgør 6000 Kr.

Ved de i Sagen tilvejebragte Oplysninger maa det anses bevis, at Indstævnte Staals Nettoindtægt i Aaret 1939 i det højeste var ca. 9600 Kr., men at han overfor Appellantinden opgav den til 14.000 Kr., skønt han maatte være klar over, at dette Beløb var meget for højt, og at det var denne urigtige Opgivelse, der medførte, at Gældsbevisets Paalydende blev sat til 14.000 Kr., idet Appellantinden var gaaet ind paa at yde et Vederlag for goodwill af samme Størrelse som Staals Nettoindtægt i 1939. Som Følge af denne bristende Forudsætning med Hensyn til Interessentskabets Indgaaelse, findes Appellantinden at have været berettiget til at erklære Gældsbeviset, der var et simpelt Gældsbev., ugyldigt saavel overfor Indstævnte Staal som, jfr. Gældsbevslovens § 27, overfor Indstævnte Lous.

Der findes dernæst ikke at kunne gives Indstævnte Lous Medhold i, at Appellantinden derved, at hun som Led i Ophæ-

velsen af Interessentskabet med Indstævnte Staal overlod denne Forretningens Varelager og øvrige Aktiver uden først at sikre sig Udlevering af Gældsbeviset, skulde være blevet forpligtet overfor Lous til at betale denne hans Tilgodehavende hos Staal, idet Appellantindens Sagfører i Forvejen havde tilbudt Lous at overtage Varelageret, men Lous ikke havde ønsket at modtage dette Tilbud af Hensyn til Staal.

Herefter, og idet det ej heller findes godtgjort, at Appellantinden har afgivet noget Løfte til Lous om at betale denne hans Tilgodehavende hos Staal, vil Appellantindens Paastand være at tage til Følge.

I Sagsomkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale 800 Kr. til Appellantinden.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer Knud Lous, bør til Appellantinden, Fru Molka Hendriksen, udlevere det af hende til Indstævnte, Fabrikant Axel Staal, udstedte Gældsbevis til Beløb 14.000 Kr. Indstævnte, Fabrikant Axel Staal, bør mod Betaling af 98 Kr. 23 Øre taale, at det nævnte Gældsbevis udleveres til Appellantinden.

I Sagsomkostninger for begge Retter betaler de Indstævnte een for begge og begge for een 800 Kr. til Appellantinden.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerinden, Fru Molka Hendriksen, nedlagt Paastand paa, at Sagsøgte 1), Grosserer Knud Lous, tilpligtes at udlevere til Sagsøgerinden et af denne den 4. Maj 1940 til Sagsøgte 2), Fabrikant Axel Staal, udstedt Gældsbevis til Beløb Kr. 14.000,— samt at Sagsøgte 2), Fabrikant Staal, kendes pligtig mod Betaling af 224 Kr. 23 Øre at taale, at det nævnte Gældsbevis udleveres Sagsøgerinden.

Sagsøgte Lous har nedlagt Paastand paa, at Sagsøgerinden tilpligtes at betale til ham 6000 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra den 3. Juni 1941, til Betaling sker, imod Udlevering af det fornævnte Gældsbevis fra Sagsøgerinden til Sagsøgte Staal.

Overfor denne Paastand har Sagsøgerinden nedlagt Paastand paa Frifindelse.

Sagsøgte Staal har principalt sluttet sig til den af Sagsøgte Lous nedlagte Paastand samt paastaet sig hos Sagsøgerinden tilkendt 244 Kr. 23 Øre; subsidiært har han nedlagt Paastand paa Frifindelse for Tiden.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Sagsøgerinden og Sagsøgte Staal, der drev Virksomhed indenfor samme Branche, fra April 1940

traadte i nærmere Forretningsforbindelse med hinanden, idet Sagsøgte Staal indtraadte som stille Deltager i Sagsøgerindens Firma »Asger Hendriksen« og Sagsøgerinden som ligeberettiget Medinteressent i det af Sagsøgte Staal drevne Firma »Staal«.

I Anledning af sin Indtræden i sidstnævnte Firma paatog Sagsøgerinden sig at tilsvare Sagsøgte Staal et Vederlag for good-will paa 14.000 Kr., hvilket Beløb af Sagsøgte Staal opgaves at svare til Firmaets Nettooverskud i Aaret 1939. For Beløbet udstedtes en Gælds-erklæring af 1. April 1940, hvori Sagsøgerinden erkender »at være skyldig som good-will til Fabrikant Axel Staal for Afstaaelse af hans Firma »Staal« den Sum Kr. 14.000«, som betales med nærmere angivne Afdrag. Kort Tid efter henvendte Sagsøgte Staals Sagfører sig dog til Sagsøgerinden og formaaede hende til mod Tilbagelevering af Gælds-erklæringen at underskrive og overlevere ham det nu i Sagens Paastande omhandlede Gældsbevis, ifølge hvilket Sagsøgerinden uden Angivelse af Skyldgrund forpligter sig til til Sagsøgte Staal at betale 14.000 Kr., afdragsvis paa samme Maade som i den tidligere Erklæring.

Der opstod hurtigt alvorlige Divergenser mellem de to Interessenter dels om forskellige Driften vedrørende Regnskabsspørgsmaal og dels i Anledning af, at Sagsøgerinden mente sig ført bag Lyset ved Fast-sættelsen af good-wills Størrelse, idet hun hævdede, at Sagsøgte Staals Opgivelse af Netto-Fortjenesten for 1939 var urigtig. Det opstaaede Modsætningsforhold medførte bl. a. en Politianmeldelse fra Sagsøgerinden med Sagsøgte Staal, men førte dog sluttelig til, at Parterne enedes om at ophæve Interessentskabet.

Ved en Overenskomst underskrevet af Sagsøgte Staal den 30. August 1940, der indeholder nærmere Regler for Opgørelsen og Erlæggelsen af hans Tilsvare ifølge Interessentskabsmellemværendet, forpligter Sagsøgte Staal sig dels til at betale visse Beløb, dels til at udlevere Gældsbeviset, og i en Paategning paa Overenskomsten underskrevet af Sagsøgte Staal den 6. September 1940 hedder det: »Jeg erkender, at jeg ikke mere har noget Krav imod Fru Hendriksen personligt i Anledning af det af hende til mig ved Interessentskabets Indgaaelse udstedte Gældsbevis, stort Kr. 14.000, hvilket Herr Grosserer Lous i Dag har lovet at udlevere til Fru Hendriksen paa Mandag.«

Sagsøgte Lous, der forinden Sagsøgerindens Indtræden i Firmaet »Staal« havde ydet Sagsøgte Staal økonomisk Støtte ved at paatage sig personlig Hæftelse for hele Firmaets Varegæld, og som havde modtaget Gældsbeviset til Sikkerhed for sit Tilgodehavende, der ifølge en fremlagt Status for Firmaet pr. 1. Januar 1940 udgjorde 6000 Kr., nægtede imidlertid at udlevere Gældsbeviset.

Sagsøgerinden gør under nærværende Sag gældende, at hun ikke kan have paadraget sig nogen Hæftelse overfor Sagsøgte Lous ved den af Sagsøgte Staal foretagne Haandpantssætning, hvorfor Lous, da det ved Overenskomsten af August-September 1940 er fastslaaet, at hun intet skylder Sagsøgte Staal efter Gældsbeviset, og da Pantshaveren ikke overfor hende kan have større Ret end Pantsætteren, maa udlevere hende dette. Overfor Sagsøgte Staal gør Sagsøgerinden gæl-

dende, at det følger af fornævnte Overenskomst, at hendes Paastand maa tages til Følge.

Sagsøgte Lous har til Støtte for sin Paastand bl. a. anført, at Firmaet »Staal«s Virksomhed indtil Sagsøgerindens Indtræden dreves ira hans egne Forretningslokaler, og at Firmaets Varelager og udestaaende Fordringer alene var hans Raadighed undergivet, saaledes at Forretningen i Realiteten var hans. Han havde i April 1940 tilstrækkelig Sikkerhed for sit Tilgodehavende i det foreliggende Varelager; naar han derfor overlod Varelageret til det nye Interessentskab, skete dette kun, fordi Sagsøgerinden indgik paa, at det til Sagsøgte Staal udstedte Gældsbevis deponeredes hos Sagsøgte Lous selv til Sikkerhed for hans Resttilgodehavende, og Sagsøgerinden kan ikke ved en Overenskomst med Sagsøgte Staal bringe denne Sikkerhedsret til Ophør. Det hævdes derhos, at Sagsøgerinden ved at overtage Varelageret mod fornævnte Sikkerhedsstillelse for Sagsøgte Staals Skyld til Sagsøgte Lous har paadraget sig en personlig Forpligtelse overfor sidstnævnte, efter at Sagsøgte Staal ved sin Udtræden af Interessentskabet er blevet ganske ude af Stand til at betale sin Gæld.

Sagsøgte Staal har gjort gældende, dels at have underskrevet oft-nævnte Overenskomst under bristende Forudsætninger, idet de Regnskabsopgørelser, der ligger til Grund for denne, ikke er rigtige, dels at han har været Genstand for et saadant Pres ved Underskriften med Trusel om fornyet Politianmeldelse o. l., at denne ikke er bindende for ham, der saaledes ikke nu vil erkende, at hans Opgivelser angaaende Nettofortjenesten for 1939 har været urigtige, eller at han iøvrigt har misligholdt Interessentskabskontrakten.

Under Domsforhandlingen for Landsretten har Parterne afgivet Forklaring, hvorhos der er afgivet Vidneforklaring bl. a. af Sagsøgte Staals daværende Sagfører, Overretssagfører Jens Alvad.

Sagsøgerinden har bl. a. forklaret, at Sagsøgte Staal forinden hendes Indtræden i Interessentskabet havde fortalt hende, at Sagsøgte Lous havde hjulpet ham med 6000 Kr., og at han »for at komme ud af det«, maatte skaffe Bevis for, at han havde Krav paa good-will. Om Ombytningen af Erklæringen med Gældsbeviset har Sagsøgerinden forklaret, at hun mener, at Overretssagfører Alvad ønskede denne, fordi det førstnævnte Dokument var blevet makuleret, og at hun skrev under efter at have overbevist sig om, at Tallene var de samme.

Overretssagfører Alvad har forklaret, at Grunden til hans Henvendelse var, at Sagsøgte Lous og dennes Sagfører havde nægtet at tage Erklæringen for god, men ønskede et egentligt Gældsbevis i Pant, forinden Varerne frigaves. Han tilkendegav dette overfor Sagsøgerinden.

Det maa endvidere efter de afgivne Forklaringer antages, at Bemærkningen i Slutningen af Sagsøgte Staals Erklæring af 6. September 1940 om, at Sagsøgte Lous har givet Løfte om at udlevere Gælsbrevet, beror paa en Misforstaaelse fra Sagsøgerindens daværende Sagførers Side.

Hvad angaar den overfor Sagsøgte Staal nedlagte Paastand, har denne bl. a. fremlagt forskelligt Regnskabsmateriale, hvorigennem han har søgt at føre Bevis for sine Anbringender, men Retten finder ikke

Kaj Petersen, i denne Sag fri at være. For denne Sagsøgtes Vedkommende ophæves Sagens Omkostninger. Sagsøgte, Banehaandværker Peter Marinus Berthelsen, bør anerkende Sagsøgeren som Medspiller for Halvdelen af Ottendedelsklasselotteseddelen Nr. 153.144 og til Sagsøgeren betale 15.625 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 15. Oktober 1940, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 350 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

Fem Dommere bemærker følgende:

Efter det foreliggende maa der gaas ud fra, at Appellanten først erhvervede Lodsedlen, efter at hans Søn, Erling Berthelsen, havde meddelt ham, at han ikke ønskede den fornyet, og efter at Fornyelsesfristen var løbet ud.

Uanset at det var Appellanten bekendt, at Erling Berthelsen havde spillet paa Sedlen sammen med en anden, findes han, der med Hensyn til Lodsedlens Erhvervelse og Fornyelse kun havde staaet i Forbindelse med Erling Berthelsen og ikke kendte Medspilleren, at have været beføjet til uden nærmere Undersøgelse at gaa ud fra, at Erling Berthelsen var berettiget til ogsaa paa sin Medspillers Vegne at opgive Sedlen. Herefter vil disse Dommere tage Appellantens Frifindelsespaastand til Følge og dømme Indstævnte til at betale ham 600 Kr. i Sagsomkostninger for begge Retter.

Fire Dommere stemmer for at stadfæste Dommen i Henhold til dens Grunde.

Der vil være at give Dom efter Stemmeflertallet.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Banehaandværker Peter Marinus Berthelsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Toldassistent Kaj Petersen, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kr. inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Færdig fra Trykkeriet den 6. Maj 1942.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

86. Aargang

Højesteretsaaret 1942.

Nr. 5

Tirsdag den 14. April.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Slutningen af 1937 eller Begyndelsen af 1938 var Sagsøgeren, Toldassistent Kaj Petersen, Odense, og Sagsøgte Montør Erling Berthelsen, Aalborg, der da spiste i samme Pensionat i Aalborg, blevet enige om, at de vilde spille sammen paa to Sedler i Klasselotteriet; Sagsøgeren forsøgte forgæves at fremskaffe dem, hvorfor Sagsøgte Erling Berthelsen ogsaa søgte at erhverve Lodsedler. Sagsøgeren fremskaffede derefter i Aalborg to Sedler Nr. 11226 C og 11237 D, og Sagsøgte Erling Berthelsen gennem sin Fader, Sagsøgte Banehaandværker Peter Marinus Berthelsen, Skjern, — der var klar over, at Sønnen og Sagsøgeren skulde spille sammen paa Lodsedlen — fra en Kollektion i Skjern en Seddel Nr. 153144; alle Sedlerne var Ottendedelssedler. Sagsøgeren og Sagsøgte Erling Berthelsen blev nu enige om at spille sammen paa alle tre Sedler, hvoraf de to førstnævnte beroede hos Sagsøgeren, medens den tredie forblev hos Sagsøgte P. M. Berthelsen. Omkring 1. Februar 1939 flyttede Sagsøgeren til Odense, og den 13. Februar 1939 tilskrev han Sagsøgte Erling Berthelsen et Brev, hvori det blandt andet hedder:

Ja nu bliver du vel helt forbavset over, at jeg skriver til dig her fra Fyns Land. Jeg er blevet forflyttet her til Odense pr. 1. Februar som Afløser — — —

Jeg var oppe hos dig een af de sidste Dage i Januar for at tage en rørende Afsked; men jeg traf dig ikke, saa det er derfor, at du ikke har faaet et Afskedsbæger, men det maa du saa have til gode, til vi en Gang træffer sammen igen — — — Dels var jeg ogsaa hos dig for at klare vort lille Mellemværende. Jeg har nu fornyet vore Lotteri-sedler saa de er klar indtil 1. April. Saa skal vi paa den igen, og jeg mener at vilde forny dem gennemgaaende nu for ikke at faa for mange Portoudgifter til Forsendelse. Da jeg ligeledes bemærkede, at vort Nummer i Skjern (153144) var ude i sidste Trækning med en Gevinst paa 200 Kr., hvilket vil sige 25 Kr. ÷ Fornyelse 8,50 Kr. = 16,50 Kr. til Deling til os, saa skulde mit Tilgodehavende hos dig blive 19,75 Kr. med Sedlerne fornyet indtil 1. Oktober d. A. Nu maa du jo ikke betragte dette som en Rykker for saadan er det ikke ment. De kan komme en Gang ved Lejlighed naar du har for mange Penge. Ligeledes maa du endelig skrive og gøre Vrøvl, hvis min Udregning ikke passer. Jeg vil ogsaa gerne have vort Erstatningsnummer til 6. Trækning. Det er ikke

for at jeg ikke tror paa dig men jeg vil gerne have den Fornøjelse at kunde se Trækningslisten igennem og forhaabentlig konstatere at vi er blevet Velhavere — — —«.

Omkring Marts April s. A. sendte Sagsøgte Erling Berthelsen Sagsøgeren Beløbet 19 Kr. 75 Øre; senere er der ikke blevet gjort op mellem disse to Parter. Sagsøgerens Sedler kom vel ud, Nr. 11237 D i Oktober 1939 med 15 Kr., Nr. 11226 C og 11237 D i April 1940 med hver 15 Kr. og Nr. 11237 D i Oktober 1940 med 15 Kr. Sagsøgeren anfører herom, at han ikke mente, at det var Umagen værd at gøre op i den Anledning, og han satte sig ikke i Forbindelse med Sagsøgte Erling Berthelsen, som skulde lægge Pengene ud for Sedlen Nr. 153144, idet Sagsøgeren mente, at Regnskabet stod omtrent lige for begge.

I Lotteritrækningen i September 1940 kom Sedlen Nr. 153144 ud med den store Gevinst paa 250.000 Kr., og Sagsøgeren, der forgæves forsøgte at telefonere til Sagsøgte Erling Berthelsen, tilskrev den 20. September 1940 Sagsøgte, Erling Berthelsen, et Brev, hvori det bl. a. hedder:

»Først nu har jeg forvundet Chocket som jeg fik den Dag jeg saa vort Nummer ude, og derfor hører du nu først fra mig. Jeg benytter samtidig Lejligheden til at gratulere. Man kan jo ikke sige andet end, at vi har været heldige. For jeg gaar ud fra som en ganske selvfølgelig Ting at du har sørget for at forny Sedlen selv om det er længe siden du har hørt fra mig. Sagen er den at vort Spil ind til Dato næsten er gaaet lige op. Stillingen var før vi begyndte paa 6. Trækning at du havde 2 Kr. 75 Øre til gode hos mig men jeg synes at jeg vilde se denne Trækning først førend jeg vilde afregne for hvis den ikke havde givet noget saa var du jo straks ved næste Fornyelse blevet mig skyldig. Men selv om du ikke har reageret paa min Telefonopringning forleden saa regner jeg nu med at faa et Par Ord fra dig — — —

Jeg var jo lige en Tur deroppe hos Jer i Foraaret og opiriske gamle Minder. Jeg prøvede ogsaa paa at komme i Forbindelse med dig men det var selvfølgelig umuligt. Du er jo en meget optaget Herre. Næste Gang skal jeg nok melde min Ankomst i Forvejen — — —

Men for at vende tilbage til det der endelig kunde bevæge mig til at sende dig en Hilsen, saa kan du jo spekulere over om det ikke var en Ide at komme en Tur herover til Fyns Land naar vi nu engang kommer saa langt at du har faaet Gevinsten udbetalt. Saa trækker vi de Udgifter fra før vi deler Rovet — — —

— — — Jeg ser i Dag i Trækningslisten at eet af vore andre Numre er ude med den mindste Gevinst: 120 Kr.«

Den 23. s. M. tilskrev Sagsøgte, Erling Berthelsen, Sagsøgeren saaledes:

Jeg har modtaget dit Brev og ser deraf at du fik et Chock da du saa Trækningslisten i Avisen og at du betragter det som en selvfølgelig Ting at jeg har fornyet Sedlen. Det vil derfor sikkert chockere dig lige saa stærkt naar du faar at vide at jeg ikke har gjort det.

Da jeg intet hørte fra dig og efterhaanden opgav at høre mere bad jeg min Far om at lade Sedlen gaa da jeg ikke vilde spille paa den alene mere.

Nu ved Skæbnens Ironi har min Far selv beholdt Sedlen saa han mener nu at være den retmæssige Ejer da den kommer ud med Gevinst.

Det er jo en meget kedelig Situation jeg er kommet i da jeg ikke kan se andet end at han har Ret og jeg ved saa ikke hvordan du stiller dig til Sagen.«

Under Anbringende af at Sagsøgte Erling Berthelsen har handlet retstridigt i Forhold til Sagsøgeren ved uden nærmere Aftale med denne at lade sin Fader give Slip paa Ottendedelssedlen Nr. 153144, og at Sagsøgte P. M. Berthelsen, der hele Tiden har været vidende om, at Sagsøgeren og Sagsøgte Erling Berthelsen i Fællesskab spillede paa Sedlen, har handlet retstridigt overfor Sagsøgeren ved uden at sikre sig, at sidstnævnte havde opgivet Spillefællesskabet med Sønnen, at opgive Sedlen paa Sønnens Vegne alene og selv spille videre paa den, har Sagsøgeren under nærværende Sag nedlagt Paastand om:

principalt at de Sagsøgte tilpligtes at anerkende Sagsøgeren som Medspiller for Halvdelen af Ottendedelsklasselotteriseddel Nr. 153144 og til in solidum at betale Sagsøgeren hans Andel i den paa nævnte Seddel i 6. Trækning den 13. September 1940 faldne Gevinst 15.625 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 15. Oktober 1940, indtil Betaling sker, subsidiært at Sagsøgte P. M. Berthelsen tilpligtes at betale Sagsøgeren 15.625 Kr. tillige med Renter heraf som foran anført og

mere subsidiært at Sagsøgte Erling Berthelsen tilpligtes i Erstatning at betale Sagsøgeren 15.625 Kr. tillige med Renter heraf som foran anført.

Begge de Sagsøgte har nedlagt Paastand om Friiendelse. Sagsøgte Erling Berthelsen har anført, at den løse Aftale om Sømmenspil af sig selv maa være bortfaldet ved, at han og Sagsøgeren ikke havde været i Forbindelse med hinanden siden dennes Bortflytning fra Aalborg udover Brevet af 13. Februar 1939 med paaifølgende Pengeiremsendelse, idet ingen af dem havde begæret Sømmenspil fortsat, hvortil iøvrigt den bortflyttede Sagsøger maatte være den, der tog Initiativet, og idet det ikke drejede sig om nogen pro forma Transaktion, naar hans Fader havde annulleret Sedlen og derefter selv spillet paa den. Sagsøgte P. M. Berthelsen har yderligere anført, at han pr. Brev — som han ikke har opbevaret — af Sønnen er blevet opfordret til at opgive Sedlen, hvis Fornyelse han gentagne Gange havde maattet betale uden at faa Pengene fra Sønnen, hvis Sømmenspil med Sagsøgeren han maatte anse for ophævet efter saa lang Tids Forløb, idet Forudsætningen derfor, da de var gledet fra hinanden, var ophørt; ej heller kunde han have Pligt til at søge Tilladelse til Sedlens Annullation af den ham uvedkommende Sagsøger. Hvad hans egen Erhvervelse af Sedlen angaar, anfører han, at han havde ladet være at forny Sedlen, men at Kollektøren, efter at Indløsningsfristen var udløbet, overtalte ham til at spille videre paa den, hvorfor dette hans eget Spil maa være uden Betydning i Forhold til Sagsøgeren.

Sagsøgeren har som Part bl. a. forklaret, at han og Sagsøgte Erling Berthelsen i Oktober 1938 regulerede Udlæggene, idet Sagsøgeren skulde sørge for Fornyelse af de to Lodsedler, han havde fremskaffet, og Erling Berthelsen for den, han havde fremskaffet. Der var ingen Ge-

vinster. I Februar 1939, da Sagsøgeren flyttede til Odense, aftalte de, at de skulde afregne naar de syntes, der var Grund til det, og iøvrigt hver for sig følge med i Trækningslisterne, idet de begge havde alle tre Numre opnoteret. I April 1939 eller muligt noget før afregnede de pr. Postanvisning. I Oktober 1939 balancerede Regnskabet praktisk talt, idet der var kommet et Par mindre Gevinster, uden at Sagsøgeren bestemt husker, om det var i 6. Trækning, men han tror ikke, der har været Erstatningsnumre, siden Sammenspillet begyndte. De havde ikke meddelt hinanden noget om, at Gevinsterne var kommet. En egentlig Opgørelse har ikke fundet Sted siden Foraaret 1939. I Marts 1940 var Sagsøgeren i Aalborg, men søgte forgæves at træffe Erling Berthelsen, til hvem han ikke efterlod Besked eller skrev. Sine Sedler har Sagsøgeren hele Tiden fornyet.

Sagsøgte, Erling Berthelsen, har afgivet Partsforklaring og bl. a. forklaret, at han og Sagsøgeren gjorde op hvert halve Aar, og, da Sagsøgeren — uden at Sagsøgte Erling Berthelsen havde hørt derom — flyttede til Odense, blev der ikke truffet nogen anden Aftale. Kort Tid efter Modtagelsen af Brevet af 13. Februar 1939, vistnok omkring 1. Marts 1939 sendte han Sagsøgeren det i Brevet opgjorte Beløb 19 Kr. 75 Øre, derefter har han ikke hørt noget fra Sagsøgeren før umiddelbart forud for Sagsanlægget. Om han har sendt disse Penge pr. Postanvisning eller i Brev husker han ikke, men han er sikker paa, at han i al Fald ikke har skrevet noget om, hvorvidt Samspillet skulde ophøre. I Efteraaret 1939 — mulig omkring 1. Oktober — skrev han til sin Fader i Skjern, at han gerne maatte lade Sedlen gaa; det var nemlig hans Fader, der havde Sedlen i Besiddelse, ligesom det var ham, der betalte Kollektøren for Fornyse. Erling Berthelsen regnede herefter med, at Sedlen var anmeldt. Da Gevinsten faldt, saa han under et Ophold i Vendsyssel, at Nummeret var kommet ud og sagde til en tilstedeværende, at han havde ladet det gaa for et Aar siden. Da han kom hjem, laa der Brev fra hans Fader om at denne havde vundet den store Gevinst, og han var overrasket over, at hans Fader havde beholdt Sedlen, men fuldstændig klar over, at han selv ikke havde noget Krav.

Paa Forespørgsel under Domsforhandlingen om hvornaar Sagsøgte Erling Berthelsen vilde anse Samspillet mellem ham og Sagsøgeren for ophørt, svarede han ubestemt, »at det maatte vel ophøre, naar de engang ikke hørte mere fra hinanden«. Erling Berthelsen forklarede iøvrigt, at hans Fader ikke har spurgt ham, om han havde Ret til at lade Sedlen gaa, og at han selv ikke har sagt noget derom.

Sagsøgte P. M. Berthelsen har som Part forklaret, at hans Søn Erling i Sommeren 1937 fra Aalborg skrev til ham og bad ham om at skaffe en Ottendedelsseddel i Klasselotteriet, idet Sønnen og en anden ung Mand vilde spille sammen paa den. I Oktober 1937 købte han derefter et Ottendedelslod (153144) og sagde til Kollektionsbestyreren, afdøde Baneformand Klam, at det skulde være til hans Søn. Erling sendte 10 Kr. til Sedlen, som kostede 11 1/2 Kr. (gennemgaaende Seddel); siden har han ingen Fornysepenge faaet fra Erling. I 5. Trækning i Februar 1939 faldt der en Gevinst paa ca. 20 Kr. paa Sedlen, men Fornyselsen til 6. Trækning kostede 8 Kr., saaledes at han kun fik et Overskud af ca.

12 Kr., der er gaaet ind i Regnskabet. Saa at sige hvert Halvaar forespurgte han Erling (pr. Brev eller mundtligt), om han vilde beholde Sedlen. De skriftlige Forespørgsler besvarede Erling næsten aldrig. Forespørgslerne blev stillet bl. a. ogsaa fordi han vidste, at Erling spillede sammen med en ung Mand, der omtaltes som Tolder Petersen i Aalborg, men som han aldrig har talt med eller hørt direkte fra. Som sædvanlig fornyede han Lodsedlen for Serien fra April til Oktober 1939 og rettede Forespørgsel til Erling, der ikke svarede. Inden Fornyelsestiden i Oktober 1939 skrev han paa ny til Erling og spurgte, om denne vilde fortsætte med Sedlen. Som Svar fik han et Brev fra Erling, hvori denne skrev, at han kunde lade Sedlen gaa, Erling ønskede ikke længere at spille paa den. Derefter undlod han at forny Sedlen til den nye Serie. Et Par Dage efter Fornyelsesfristens Udløb i Begyndelsen af Oktober 1939 kom den nye Kollektionsbestyrer, Malermester Rostrup, hen paa hans Bopæl og spurgte om han ikke vilde have »de Sedler igen«, hvorved mentes dels den her i Sagen omhandlede Seddel Nr. 153144, dels Nr. 153145, som denne Sagsøgte selv spillede paa. Da han imidlertid var træt af at prøve Lotterilykken, sagde han nej, men han lod sig dog straks efter overtale til at spille paa begge Sedler en Serie til (gennemgaaende). Erlings Navn blev ikke nævnt under denne Samtale, og han gav heller ikke Erling nogen Besked om, at han selv havde taget Sedlen, idet han ikke tænkte, at det kom Sønnen ved mere. Han opfattede det saaledes, at han nu spillede for egen Regning og ikke havde Krav paa Erling paa Fornyelsespenge. I den paagældende Serie kom der ingen Gevinst paa Sedlen Nr. 153144, derimod kom der en lille Gevinst paa Sedlen Nr. 153145, og i den Anledning besluttede han sig til at forny begge Sedlerne for endnu en Serie. Den 13. September 1940 faldt derefter den store Gevinst paa Sedlen 153144, og han regnede straks med, at det var ham selv, der havde vundet. Den Tanke faldt ham ikke ind, at Erling kunde have noget Krav paa Gevinsten.

Som Vidne har Malermester, Kollektionsbestyrer Rosenkrantz Rostrup Lund Nielsen, Skjern, forklaret, at han overtog Bestyrelsen af Kollektionen den 1. Oktober 1939. I Kollektionens Hovedbog stod for den paagældende Ottendedel af Seddel Nr. 153144 noteret som Spiller Tømmer Berthelsen, uden at nogen Rettelse var foretaget. Ca. 3 Dage efter Fornyelsesfristens Udløb i Begyndelsen af Oktober 1939 gik Vidnet over til Tømmer Berthelsen (identisk med Sagsøgte, P. M. Berthelsen) og spurgte, om denne ikke vilde forny Sedlen. Da sagde navnlig Fru Berthelsen, at de vilde ikke blive ved med at smide Penge ud til det Lotteri, de vandt jo aldrig. Vidnet snakkede godt for Berthelsen og Hustru, og til sidst lod Berthelsen sig overtale til at forny de paagældende Sedler (Nr. 153144 og Nr. 153145). Der var under Samtalen ikke Tale om Erling Berthelsen, og Vidnet havde ikke hørt hans Navn nævne i Forbindelse med nogen af Sedlerne. Vidnet har aldrig vidst andet end, at det var Tømmer Berthelsen, der spillede paa Sedlerne, og det var ogsaa ham, der fornyede dem.

Med Hensyn til Sagsøgte Erling Berthelsen kan der efter det foreliggende ikke gives denne Sagsøgte Medhold i, at Samspillet med Sagsøgeren retmæssig var ophørt, idet der ikke fra denne Sagsøgte Side

var foretaget Skridt til at bringe Forholdet til Ophør, og han derfor — ikke mindst under Hensyn til Brevet af 13. Februar 1939 — maatte være klar over, at Sagsøgeren stadig regnede med, at Samspillet fortsattes. Herefter har denne Sagsøgte handlet retstridigt overfor Sagsøgeren ved at undlade at forny den omhandlede Lotteriseddel, men naar henses til Lotteriforholdets særlige Natur, findes den Omstændighed, at Sedlen senere udkom med Gevinst, ikke at kunne begrunde nogen Pligt for denne Sagsøgte til at erstatte Sagsøgeren Halvparten af denne Gevinst, og idet bemærkes, at Sagsøgerens Paastand overfor Sagsøgte Erling Berthelsen under denne Forudsætning ikke kan antages at gaa ud paa Fortsættelse af Samspillet med denne Sagsøgte vil Erling Berthelsens Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Hvad Sagsøgte P. M. Berthelsen angaar, fremgaar det af Sagens Oplysninger, at P. M. Berthelsen lige fra Begyndelsen var klar over, at hans Søn og Sagsøgeren skulde spille sammen i Klasselotteriet, og at det var af den Grund, at Sønnen fik ham til at fremskaffe den omhandlede Lodseddel, paa hvilken den store Gevinst senere udkom, at P. M. Berthelsen aldrig — være sig mundtlig eller skriftlig — har henvendt sig til Sagsøgeren med Forespørgsel om, hvorvidt denne vilde opgive eller overdrage sin Anpart i Lodsedlen, at han end ikke har spurgt sin Søn, om denne havde Sagsøgerens Samtykke til at give Afkald paa Lodsedlen, at P. M. Berthelsen aldrig har meddelt Sagsøgeren, at Sønnen i længere Tid ikke havde refunderet ham de til Lodsedlens Fornyelse udlagte Penge, og at Lodsedlen hele Tiden — altsaa baade før og efter P. M. Berthelsens Oversiddelse af Fornyelsesfristen i Efteraaret 1939 — har lydt paa samme Indehaver. Det findes at være uden Betydning for Sagens Afgørelse, om P. M. Berthelsen, som af ham forklaret, paa et vist Tidspunkt skal have besluttet sig til ikke at forny Lodsedlen, idet han dog et Par Dage efter Fornyelsesfristens Udløb ombestemte sig, saaledes at han uden Afbrydelse, og uden at der udadtil skete nogensomhelst Forandring i Forholdet med Hensyn til Lodsedlen, fortsatte Spillet i næste og de følgende Trækninger. Herefter findes Sagsøgte P. M. Berthelsen under de foreliggende Omstændigheder at have været uberettiget til som sket at disponere over Sagsøgerens Anpart i Lodsedlen ved med Bortseen fra Sagsøgerens Ret selv at spille videre paa hele Sedlen og oppebære den paa Sedlen senere faldende Gevinst, hvorfor Sagsøgerens Paastand i Forhold til Sagsøgte P. M. Berthelsen vil være at tage til Følge, saaledes at Sagsøgerens Anpartsforhold i Lodseddel Nr. 153144 stadig maa anses for bestaaende, og saaledes at P. M. Berthelsen tilpligtes at betale til Sagsøgeren 15.625 Kr., mod hvilket Beløbs Størrelse ingen Indsigelse er rejst, tilligemed Renter af Beløbet som paastaet. Det bemærkes herved, at saafremt Sagsøgerens Ret ansaas for bortfaldet, vilde der i længere Tid, uden at dette havde noget rimeligt Grundlag i Forholdet mellem Parterne, have bestaaet en langt gunstigere Retsstilling for de Sagsøgte end for Sagsøgeren, idet de førstnævnte i det Tilfælde, at der var faldet Gevinst paa de to Lodsedler, som Sagsøgeren fornyede, da maatte antages under Henvisning til det opbevarede Brev af 13. Februar 1939, som Sagsøgte, Erling Berthelsen, ikke gjorde nogen Indsigelse imod,

at ville kunne have gennemført Kravet om Udbetaling af Halvdelen af den paagældende Gevinst.

Med Sagens Omkostninger vil være at forholde som nedenfor anført.

Onsdag den 15. April.

Nr. 419/1941.

Rigsadvokaten

mod

Aage Christian Vodsborg (Poul Jacobsen),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens §§ 288, Stk. 1, og 276 samt efter Politivedtægten, jfr. Lov Nr. 219 af 1. Maj 1940 § 2, Stk. 2.

Østre Landsrets Dom af 4. December 1941 (Københavnske Nævningeting): Tiltalte, Aage Christian Vodsborg, bør indsættes i Forvaringsanstalten for Psykopater. — — — — —

De Tiltalte bør een for alle og alle for een udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salærer til de for Landsretten beskikkede Forsvarere, Landsretssagførerne P. Bornemann og Aage Bay Erichsen, 400 Kr. til hver. — — — — —

At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den i denne Sag af Østre Landsret under Medvirken af Nævninger afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den, for saa vidt den er paaanket, være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande.

I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Poul Jacobsen betaler Tiltalte, Aage Christian Vodsborg, 120 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelse er foretaget ved Københavns Byrets 3. Afdeling, tiltales Aage Christian Vodsborg, Poul Herluf Vilhelm Christiansen, Erik Anton Træde, Gunnar Aabel, Frithiof Edvard Arp og Osvald Daniel Frederiksen.

I. Vodsborg og Aabel for Røveri efter Straffelovens § 288, jfr. Lov Nr. 219 af 1. Maj 1940 § 1, ved den 6. Juli 1941 Kl. ca. 23,30 i Porten

til Klerkegade 15 med Vold at have frataget Typograf Jens Peter Christensen hans Pas med Indhold 20 Kr., der laa i hans indvendige Jakkelomme. Christiansen og Træde for Meddelagtighed heri ved at have deltaget i Planlæggelsen af Røveriet og dets Udførelse ved at holde Vagt.

II. Vodsborg, Christiansen og Aabel for Tyveri efter Straffelovens § 276, jfr. Lov Nr. 219 af 1. Maj 1940 § 1, ved den 7. Juli 1941 Kl. ca. 0,45 gennem en Trækrude at have stjaalet Ure og Smykker af samlet Værdi ca 2040 Kr. fra Ingvard Svenssons Antikvitetsforretning, Studiestræde 26.

III. Vodsborg, Christiansen og Aabel for Tyveri efter Straffelovens § 276, jfr. Lov Nr. 219 af 1. Maj 1940 § 1, ved den 7. Juli 1941 Kl. ca. 1,15 med en Sten at knuse en Rude og gennem Hullet at have stjaalet 12 Ure af samlet Værdi 118 Kr. fra Fru Anna Friedbergs Antikvitetsforretning, Landemærket 35.

VI. Vodsborg for Overtrædelse af Politivedtægtens §§ 5, 9 og 79, jfr. Lov Nr. 219 af 1. Maj 1940 § 2, Stk. 2, ved den 6. Juni 1941 i beruset Tilstand at have indfundet sig i Folkekøkkenet i Suhmsgade, hvor han, da man nægtede ham Servering, gjorde sig skyldig i Værts-husuorden, idet han trængte sig ind paa og forulempede Bestyreren.

• VII. Vodsborg for Overtrædelse af Politivedtægtens §§ 9 og 79, jfr. Lov Nr. 219 af 1. Maj 1940, § 2, Stk. 2, i Anledning af, at han den 4. Juli 1941 i Folkekøkkenet i Suhmsgade i beruset Tilstand har overfaldet Bestyrer Georg Holm, grebet fat i denne og truet ham.

Tiltalte Vodsborg er født den 22. Januar 1898 og er straffet 6 Gange i Aarene 1916—1924, derunder siden 1917 5 Gange for Tyveri, hvorhos han ved Københavns Byrets Dom af 17. Juli 1930 blev fundet skyldig i Tyveri, men i Medfør af Straffelov af 1866 § 38 dømt til at undergives Sikkerhedsforanstaltninger, hvorefter han blev anbragt i et Sindssyge-hospital.

Retslægeraadet har i Erklæring af 23. September 1941 om Vodsborg udtalt:

»Retslægeraadet kan tiltræde den af Overlægen i Psykiatri ved Politiet ded 4. September 1941 afgivne Erklæring, hvorefter Aage Christian Vodsborg ikke er aandssvag og ikke for Tiden er sindssyg eller har været det paa Tidspunktet for de paasigtede Handlinger, men han er en noget smaat begavet Psykopat af den explosive Type og dertil forfalden til Spiritusmisbrug.

Han kan ikke anses for egnet til Paavirkning gennem Straf, og da nye Lovovertrædelser kan forventes, maa det anbefales, at han anbringes i Psykopatforvaringsanstalten.«

Ved Nævningernes Kendelse er de Tiltalte Vodsborg, Aabel og Arø kendt skyldige i de Forhold, for hvilke de er tiltalt, for de to førstnævntes Vedkommende dog med nedennævnte Modification.

 Ved Nævningernes Kendelse er Mørklægningsbestemmelserne fundet uanvendelige paa det begaaede Røveri og Tyverierne.

 Retten lægger de fældende Nævningekendelser til Grund.

Endelig er ved Nævningernes Kendelse Straffelovens § 17, Stk. 1, fundet anvendelig for saavidt angaar Tiltalte Vodsborg.

De Tiltalte vil herefter være at anse:

Vodsborg efter Straffelovens §§ 288, Stk. 1, og 276 samt Politivedtægtens §§ 1, 9 og 79, jfr. Lov Nr. 219 af 1. Maj 1940 § 2, Stk. 2.

 Tiltalte Vodsborg findes uegnet til Paavirkning gennem Straf, men vil i Medfør af Straffelovens § 70 være at dømme til Anbringelse i Forvaringsanstalten for Psykopater. De øvrige Tiltalte vil være at anse med Fængsel.

Nr. 71/1942.

Rigsadvokaten

m o d

Henning Thomas Andersen (Karsten Meyer),

der tiltales for Tyveri.

København's Byrets Dom af 20. November 1941 (5. Afd.): Tiltalte, Henning Thomas Andersen, bør sættes under Tilsyn af »Dansk Værneselskab«. Tiltalte bør betale Sagens Omkostninger, derunder 60 Kr. i Salær til den beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Knud Jespersen.

Østre Landsrets Dom af 6. Februar 1942 (I Afd.): Tiltalte, Henning Thomas Andersen, bør for Anklagemyndighedens Paastand i denne Sag fri at være. I Henseende til Sagens Omkostninger for Byretten bør dennes Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten, derunder 60 Kr. i Salær til den beskikkede Forsvarer, Overretssagfører K. Jespersen, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse paaanket til Højesteret af det Offentlige.

I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

Idet Tiltalte i Medfør af Straffelovens § 70, Stk. 1, jfr. § 17, findes at burde anbringes under Aandssvageforsorg, vil Dommen være at ændre i Overensstemmelse hermed.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte, Henning Thomas Andersen, bør anbringes under Aandssvageforsorg.

I Henseende til Sagens Omkostninger bør Byrettens Dom ved Magt at stande.

Det for Landsretten bestemte Salær og i Salær for Højesteret til Højesteretssagiører Meyer 80 Kr., udredes af Tiltalte.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, der er behandlet under Medvirken af Doms mænd, tiltales Henning Thomas Andersen ifølge Statsadvokatens Anklageskrift af 28. Oktober 1941 til at lide Straf for Tyveri og Forsøg herpaa efter Straffelovens § 276, jfr. § 21, nemlig:

1.

Forsøg paa Tyveri ved en Dag kort før Julen 1940 i tyvagtig Hensigt at have indfundet sig i Kælderen til Ejendommen, Nathalie Zahles Vej Nr. 3, hvor han opbrød et af Fru Hansen benyttet Kælderrum (VI).

2.

Tyveri ved en Dag i Januar Maaned 1941 i tyvagtig Hensigt at have opbrudt Kælderrum i Ejendommen, Sjelør Boulevard Nr. 11, hvor han stjal nogle Sække tilhørende Vinduespudder E. Petersen (V).

3.

Tyveri ved en Dag omkring Midten af Januar 1941 at have opbrudt et Kælderrum i Ejendommen, Sjelør Boulevard Nr. 19, hvor Tiltalte stjal en Snes brugte Bøger til Værdi ca. 10 Kr., samt en Papirkniv og et defekt Barometer, alt tilhørende Fru Oda Frederiksen (XIII).

4.

Tyveri ved en Dag i Februar 1941 at have opbrudt 4—5 Kælderrum i Ejendommen, Saxogade Nr. 56, hvor han stjal 2—3 Sække, tilhørende Chauffør Schützinger (II).

5.

Forsøg paa Tyveri ved en Dag i Februar 1941 i tyvagtig Hensigt at have indfundet sig i Kælderen til Ejendommen, Hammelstrupvej Nr. 13, hvor han opbrød et af Fru Christensen benyttet Kælderrum (IX).

6.

Tyveri ved i Februar 1941 at have opbrudt et Kælderrum i Ejendommen, Sjelør Boulevard Nr. 40, hvor han stjal 3 Sække tilhørende Fru Bømervang (X).

7.

Tyveri ved i Februar 1941 at have opbrudt et Kælderrum i Ejendommen, K. M. Klausens Gade Nr. 4, hvor han stjal nogle Sække tilhørende Fyrbøder Svensson (XI).

8.

Tyveri ved en Dag i Begyndelsen af Marts 1941 at have opbrudt nogle Kælderrum i Ejendommen, Peder Sabroesgade Nr. 10, hvor han stjal 8—9 Sække tilhørende Lokomotivfører J. C. Christensen (III).

9.

Tyveri ved en Dag i Begyndelsen af Marts 1941 at have opbrudt et Kælderrum i Ejendommen, Peder Sabroesgade Nr. 32, hvor han stjal nogle Sække tilhørende Fru Szeifczyk (IV).

10.

Forsøg paa Tyveri ved en Dag i Begyndelsen af Marts 1941 i tyvagtig Hensigt at have indfundet sig i Kælderen til Ejendommen, Stubmøllevej Nr. 6, hvor han opbrød et af Fru Dahl benyttet Kælderrum (VIII).

11.

Tyveri ved en Dag i Begyndelsen af Marts 1941 at have opbrudt et Kælderrum i Ejendommen, Mozarts Plads Nr. 1, hvor han stjal nogle Sække tilhørende Farvehandler Ernst Jensen (XII).

12.

Tyveri ved den 25. Marts og 26. Marts 1941 at have opbrudt nogle Kælderrum i Ejendommen, Enghavevej Nr. 252, hvor Tiltalte stjal nogle Sække til samlet Værdi ca. 20 Kr. tilhørende Maskinarbejder Etrup og Elektriker Thorsen (I og VII).

Der er derhos nedlagt Paastand paa, at Tiltalte i Medfør af Straffelovens § 70, Stk. 1, jfr. § 17, dømmes til Anbringelse paa en Aandsvageanstalt.

Anklagemyndigheden har dog paaberaabt sig Straffelovens § 17, ikke § 16, for Tiltaltes Straffrihed.

Tiltalte er født den 13. Juli 1924 og ikke fundet tidligere straffet, men er:

ved Statsadvokatens Resolution af 16. August 1940 fritaget for Tiltale for Uterlighed i Medfør af Anordning af 1. December 1932.

Tiltalte har erkendt sig skyldig i Forholdene 2—5, 8, 10 og 12, dog at han ad Forhold 3 hævder, at Kælderen var aaben, og i Forhold 4 har han forklaret, at han kun brød eet Kælderrum op, medens de øvrige var aabne, og endelig har han ad Forhold 5 forklaret, at Kælderrummet var aabent, og at han kun tog 1 Sæk. Forholdene 1, 6, 7, 9 og 11 husker Tiltalte nu ikke længere at have begaaet.

Det fremgaar imidlertid af en Politirapport, at Tiltalte i Forholdene 6, 7 og 11 har været til Paavisning de nævnte Steder og har forklaret om Tyverierne.

Herefter findes det ogsaa i Forholdene 6, 7 og 11 tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte har begaaet disse Tyverier.

I Forholdene 1 og 9 har Tiltalte vel tidligere til Politirapport afgivet Tilstaaelse, men har, saa vidt ses, ikke været til Paavisning, hvorfor Retten, da Tiltalte nu ikke længere kan huske disse Tyverier, finder det betænkeligt at anse disse for fuldt bevist. Han vil herefter være at frifinde i Forholdene 1 og 9, men iøvrigt vil han være at dømme i Overensstemmelse med Anklageskriftet.

Overlægen i Psykiatri ved Politiet har afgivet en Erklæring af 30. April 1941, der indeholder en saalydende Konklusion:

»Sigtede er herefter ikke sindssyg.

Han er daarlig begavet og maa betegnes som aandssvag. Han er barnlig, umoden, men frembyder ikke andre psykiske abnormiteter.

Han er uegnet til paavirkning gennem almindelig straf, og man maa anbefale hans anbringelse under aandssvagevæsenets forsorg.

Der er ingen grund til yderligere observation.«

Overlægen ved Østifternes Aandssvageanstalt har afgivet en saalydende Erklæring af 19. November 1941:

»I Henhold til Anmodning af 13. ds. fra Københavns Politi, 5. Undersøgelseskammer, skal man om Henning Thomas Andersen, f. 13. Juli 1924 i Skive, oplyse følgende:

Han blev indlagt paa Ebberødgaard den 19. August 1941 og var de første Dage ganske flink. Kom i Anledning af et Bryllup hjem paa Ferie; Forældrene holdt ham hjemme i 3 Dage udover den givne Ferie. Efter Tilbagekomsten var han meget stor paa det, kværulerende og utilfreds, vilde intet bestille, hidsede Medpatienterne op til at nedlægge Arbejdet og kværulere. Paastod, han var blevet mishandlet her. Ved Undersøgelse viste det sig grundløst. Da han kørte mere og mere op, maatte man af disciplinære Grunde flytte ham til lukket Afdeling for voksne Patienter, hvor han ikke kunde rive Medpatienterne med sig.

De sidste 6 Uger har han opholdt sig paa denne lukkede Afdeling. Var i Begyndelsen meget stor paa det, men er efterhaanden faldet noget til Ro. Bliver dog let næsvis og kværulerende. Sagen, der staar paa, synes at være gaaet ham til Hovedet; mener han nok skal blive udskrevet nu m. m.

Han er aandssvag i lettere Grad, I. K. 69. Opvokset under uheldige Forhold i Hjemmet. Har tidligt vist uheldige Karaktertræk, Løgnagtighed, Letpaavirkelighed og Tyvagtighed. Han er nu i tydelig Pubertetsuro, hvorfor man kan vente, at han paany vil gøre sig skyldig i Kriminalitet, hvis han overlades til sig selv. Det maa derfor absolut fraaades at udskrive ham af Forsorg.

Han er uegnet til Paavirkning gennem Straf under vanlig Form, men bør som Vilkaar for Tiltalefraafald for Tyveri fortsat blive under Aandssvageforsorg og anbringes paa Aandssvageanstalt indtil videre, til Stabilisering og Oplæring.«

En Attest fra Kommuneskolen Maria Kirkeplads Nr. 8, af 18. Marts 1941 er saalydende:

»Henning har begyndt sin Skolegang i Randers, hvorfra han i Maj 1934 er indskrevet i Bavnehøjens Skole, men blev den 1. August 1935 overført til Hjælpeskolen (tidl. Værneskolen) her, paa Grund af meget

smaa Aandsevner. Skoleinspektør Kr. Haunsø har bestemt hans Intel-ligenskvotient til 70 og Skolelægen, Dr. med. Ørum til 74, det vil sige, at han staar paa Grænsen til Aandssvaghed. Ved Udskrivningen den 1. August 1938 hørte han da ogsaa til den daarligste Tredjedel i 5. Hjelpeklasse med Hensyn til Duelighed i Skolefagene, selv i de manuelle Fag var hans Anlæg daarlige, og hans Erhvervsmuligheder maatte be-tragtes som ringe.

Henning var en venlig og livlig Dreng, der var let paavirkelig og let at ophidse, og som gjorde et nærmest fjoget Indtryk. Han var doven og sjusket, uærlig og løgnagtig.

Skønt Moderen ikke havde Arbejde udenfor Hjemmet, lod hun Drengen strejfe om, og hun viste en utrolig Mangel paa Omsorg for ham. Han har ofte mødt Vinterdage uden Saaler i Sko og Strømper. Naar Skolen gav ham Træsko, saa vi dem aldrig i Brug her paa Skolen. Hjemmet er af Hennings Klasselærer karakteriseret som et Hjem med smaa Kaar, slap og daarlig Moral og daarlig Orden og Renlighed.«

Endelig er fremlagt en Afskrift af Skrivelse fra Forstanderen paa »Stengaarden«, Lyngby, hvori er udtalt, at »Henning er rask og er en sød og flink Dreng,« samt en Afskrift af en saalydende Erklæring af 12. Juni 1941 fra Aktieselskabet Nordisk Simplex:

»Det attesteres herved, at Henning Thomas Andersen har været ansat i vor Virksomhed som Ungarbejder fra 28. Juni 1939 til 30. April 1940. I dette Tidsrum har han udført sit Arbejde til vor fulde Tilfredshed.«

Ved de saaledes foreliggende Oplysninger finder Retten, at Tiltalte vel i Medfør af Straffelovens § 17 maa anses for at have en saa mangelfuld Udvikling, at han er upaavirkelig for Straf. Da Retten imid- lertid finder det betænkeligt at antage, at han er saa meget tilbage i Udvikling, at Aandssvageforsorg er nødvendig, og Retten finder, at der bør gives Tiltalte en Chance for at kunne leve et normalt Liv ogsaa under Hensyn til hans nærværende Pubertetsperiode, bestemmer Retten i Medfør af § 70, Stk. 1, at Tiltalte i Stedet for at underkastes Straf sættes under Tilsyn af »Dansk Værneselskab«.

En af Dommerne afgav følgende

D i s s e n s :

Jer er enig i, at Tiltalte i Medfør af Straffelovens § 17 anses for uegnet til Paavirkning gennem Straf, men da Tiltalte ifølge de foran- citerede Lægeerklæringer er aandssvag, vilde jeg stemme for, at An- klagemyndighedens Paastand om Anbringelse paa en Aandssvageanstalt tages til Følge. Ved denne Afgørelse har jeg ogsaa lagt en Del Vægt paa Skoleattesten, hvorefter man ikke kan forvente, at Tiltaltes Hjeni kan yde ham nogen Støtte.

i Landet kan rejses Tiltale, jfr. Straffelovens § 10, Stk. 3, kan Begæringen ikke tages til Følge.

T h i b e s t e m m e s :

Begæringen om Fuldbyrkelse af ovennævnte Straf kan ikke tages til Følge.

Der tillægges den for Domfældte beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Bay Erichsen, et Salær af 35 Kr., der udredes af det Offentlige.

Ø s t r e L a n d s r e t s K e n d e l s e a f 14. N o v e m b e r 1941 (I Aid.):

Den paakærede Kendelse er afsagt af Københavns Byrets 4. Afdeling den 24. Oktober 1941 og er med Justitsministeriets i Skrivelse af 12. November 1941 dertil meddelte Tilladelse af Anklagemyndigheden paakæret til Ændring i Overensstemmelse med dens Paastand for Byretten.

Den Straf, Domfældte er idømt ved Amtsrettens Dom, maa antages at svare til en Straf af Fængsel her i Landet, og det Forhold, for hvilket han er dømt, vilde i Henhold til Straffelovens § 7, Punkt 2, jfr. § 10, Stk. 3, kunne være paatalt her i Landet, hvis det ikke var blevet paatalt i Tyskland med det i Kendelsen anførte Udfald. Det af Domfældte udviste Forhold findes derhos at være strafbart efter Straffelovens § 285, Stk. 1, jfr. § 279. Under Hensyn hertil findes Bestemmelserne i Straffelovens §§ 57 og 58, sammenholdt med Grundsætningen i Straffelovens § 11 og § 81, Stk. 2, at maatte føre til, at det nu maa bestemmes, at den Domfældte ved Dommen af 7. Oktober 1937 idømte Straf vil være at fuldbyrde.

T h i b e s t e m m e s :

Den Helge Oluf Nordahl Pedersen ved Københavns Byrets Dom af 7. Oktober 1937 idømte Straf af Fængsel i 60 Dage vil være at fuldbyrde. Domfældte udreder Sagens Omkostninger for begge Retter, derunder det ved Byrettens Kendelse fastsatte Forsvarersalær og 40 Kr. i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Aage Bay Erichsen.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse.

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret af Domfældte.

I Paakendelsen har fem Dommere deltaget.

Som anført i Byrettens Kendelse er Sagen paany indbragt for denne Ret af Anklagemyndigheden under Henvisning til Straffelovens § 58.

Uanset om den Domfældte ved Amtsretten i Hamburg overgaaede Dom maatte kunne sidestilles med Ikke-Overholdelse af en i en betinget Dom fastsat Betingelse, findes der under de foreliggende Omstændigheder — og særlig naar henses til det

efter Afsigelsen af den betingede Dom forløbne lange Tidsrum — ikke tilstrækkelig Grund til at bestemme, at den betingelsesvis idømte Straf nu skal fuldbyrdes. Byrettens Kendelse vil her-efter kunne stadfæstes.

Thi bestemmes:

Byrettens Kendelse bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Meyer 60 Kr., der tilligemed det Domfældtes Forsvarer ved Landsretten tillagte Salær af 40 Kr. udredes af det Offentlige.

=====
Fredag den 17. April.

Nr. 79/1942. Syerske Frk. **Hansine Charlotte Mathilde Povlsen**
(Trolle efter Ordre)

mod

Gaardejer Povl Chr. Povlsen (Ingen).

Østre Landsrets Kendelse af 28. Februar 1942:

Gaardejer Povl Chr. Povlsen begærer sin Søster, Syerske Frk. Hansine Charlotte Mathilde Povlsen, der er født den 14. December 1881, umyndiggjort i formueretlig Henseende.

Da Syerske Frk. Hansine Charlotte Mathilde Povlsen paa Grund af Sindssygdom maa antages at være uskikket til at varetage sine økonomiske Anliggender

bestemmes:

Syerske Frk. Hansine Charlotte Mathilde Povlsen, født den 14. December 1881, umyndiggøres i formueretlig Henseende.

Den umyndigerklærede betaler Gaardejer Povl Chr. Povlsen Sagens Omkostninger med 55 Kr. og den for hende beskikkede Sagfører, Landsretssagfører Fru Anna Johnsen, i Salær 40 Kr.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse.

Den paakærede Kendelse er afsagt af Østre Landsret.

I Paakendelsen har tre Dommere deltaget.

I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagiører Trolle 60 Kr., der udredes af den kærende, Syerske Frk. Hansine Charlotte Mathilde Povlsen. Det ikendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretskendelses Forkyndelse.

Nr. 176/1941. **Firmaet Viggo Østergaard**
(Landsretssagiører Melchior)

m o d

Grosserer **Hermann Bruhn** (Landsretssagiører Fensager).

(Misligholdelse af Aftale om Blegning af et Parti
teknisk Fedt).

Sø- og Handelsrettens Dom af 3. Juli 1941: Sagsøgte, Firmaet Viggo Østergaard, Aarhus, bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgeren, Grosserer Hermann Bruhn, betale 4611 Kr. 50 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt. p. a. fra den 25. November 1940 til Betaling sker samt Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.
I Paadømmelsen har ni Dommere deltaget.

I Dommen findes det med Rette statueret, at Appellantens Skrivelse af 15. November 1940, der afveg fra Indstævntes tidligere Skrivelse af 13. November og overfor hvilken Indstævnte ikke reklamerede, maa danne Grundlaget for Bedømmelsen af den mellem Parterne truffne Aftale.

Denne Aftale — der maa betragtes som en Enhed, ikke som to af hinanden uafhængige Dispositioner — afveg paa afgørende Punkter fra den tidligere mellem Parterne truffne Aftale af 13. August 1940, dels derved, at det udtrykkeligt præciseredes, at Appellanten skulde forarbejde den af Indstævnte leverede Vare med indtil 4 pCt. Blegjord, dels derved, at det var selve den saaledes forarbejdede — blegede — Vare, som, uden at der var angivet Kvantitet eller Kvalitet, skulde leveres til Indstævnte. Herefter findes Aftalen af 15. November 1940 at maatte forstaas saaledes, at Appellanten for et Vederlag, ved hvis Beregning man af de i Dommen nævnte, fra Appellantens Side anførte Grunde benyttede Udtrykkene »køber« og »sælger«, paatog sig at forarbejde et Indstævnte vedblivende tilhørende Parti teknisk Fedt, hvorved bemærkes, at Rigtigheden af denne Forstaelse bestyr-

kes dels ved en for Højesteret fremlagt Skrivelse af 13. November 1940 fra Konsul Schytte til Appellanten om den med Indstævnte truffede Aftale og et Notat af Schytte om hans Telefonsamtaler den nævnte Dag, dels derved, at det for Højesteret er oplyst, at Indstævnte i 1939 har truffet Aftaler med C. Schous Fabrikker A/S om Blegning af teknisk Fedt for et Vederlag, der beregnes paa lignende Maade.

Under Forudsætning af denne Forstaaelse af Aftalen er det ubestridt fra Indstævntes Side, at Bekg. Nr. 612 af 23. November 1940 ikke har kunnet hjemle den stedfundne Annullation.

Som Følge af det anførte, og idet det ikke af Indstævnte er sandsynliggjort at han har lidt noget Tab ved Appellantens Undladelse af at meddele ham, at Varen ikke var blegbar ved Anvendelse af 4 pCt. Blegejord, vil Appellantens Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kr.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Firmaet Viggo Østergaard, bør for Tiltale af Indstævnte, Grosserer Hermann Bruhn, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kr. inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 13. November 1940 blev der mellem Sagsøgeren, Grosserer Hermann Bruhn, og A/S T. Schytte & Co., der i Egenskab af herværende Repræsentant for Sagsøgte, Firmaet Viggo Østergaard, Aarhus, optraadte paa dette Firmas Vegne, telefonisk indgaaet en Aftale angaaende teknisk Fedt, hvilken Aftale blev stadfæstet af Sagsøgeren ved Skrivelse af s. D. til T. Schytte & Co. A/S og af Sagsøgte ved Skrivelse af 15. s. M. til Sagsøgeren.

I Sagsøgerens Skrivelse af 13. November 1940 hedder det:

»I Henhold til Dagens behagelige Telefonsamtale stadfæster jeg herved at have solgt til Dem:

30 Tønder teknisk Destruktionsfedt
til en Pris af Kr. 245.— pr. 100 kg netto
incl. Emballage
cif Aarhus.

samtidig stadfæster jeg at have købt af Dem:

30 Tønder teknisk bleget Fedt
til en Pris af Kr. 275.— pr. 100 kg netto
incl. Emballage

fob. Aarhus.

Betaling netto Cassa.«

Sagsøgtes Skrivelse af 15. November 1940 lyder saaledes:

»Gennem A/S T. Schytte & Co. har jeg faaet Meddelelse om, at der er truffet følgende Aftale med Dem:

»Jeg faar leveret af Dem 30 Tdr. tekn. Fedt fra Aalborg, blegbar Vare, som jeg forarbejder ved Benyttelse af indtil 4 pCt. Blegejord.

Jeg køber denne Vare til Kr. 2,45 pr. netto kg. inkl. Emballage, franko Aarhus og sælger Dem den blegede Vare til en Pris af Kr. 2,75 pr. netto kg., inkl. Emballage, fob Aarhus.

Differencen betales netto kontant ved Fakturas Modtagelse.

Jeg beder Dem venligst meddele mig, om jeg skal krigsforsikre samt søforsikre Partiet for Deres Regning.«

I Henhold til den indgaaede Aftale leverede Sagsøgeren den 19. November 1940 et Parti Destruktionsfedt fra Aalborg offentlige Slagtehus til Sagsøgte og tilstillede samtidig denne Faktura lydende paa 30 Tdr. Destruktionsfedt netto 5704 kg, 245 Kr. pr. 100 kg, netto ialt 13.974 Kr. 80 Øre.

Den 23. November 1940 blev der ved den af Handelsministeriet under samme Dato udfærdigede Bekendtgørelse Nr. 612 vedrørende Handel med animalske Fedtstoffer m. v. anordnet en Centralisation af al Handel med teknisk Fedt, idet det i Bekendtgørelsens § 5, jfr. § 10, bestemmes, at Fedt til teknisk eller industriel Anvendelse uanset tidligere indgaaede Aftaler skal tilbydes til den samtidig oprettede Fedtcentral, der skal overtage Fedtet til nærmere fastsatte Priser, hvorhos der i Bekendtgørelsens § 11 foreskrives Straf for den, der køber, sælger, leverer eller modtager de af Bekendtgørelsen omfattede Varer vidende eller med Formodning om, at den stedfundne Handling er stridende mod Bestemmelserne i Bekendtgørelsen eller de i Medfør af samme givne Forskrifter.

I Skrivelse af 25. November 1940 til Sagsøgte meddelte derefter Sagsøgeren, at han som Følge af Handelsministeriets Bekendtgørelse ansaa den den 13. s. M. indgaaede Handel vedrørende de 30 Tdr. teknisk bleget Fedt til en Pris af Kr. 275.— pr. 100 kg netto for annulleret.

Efter Modtagelsen af denne Skrivelse tilskrev Sagsøgte Sagsøgeren i Skrivelse af 28. s. M., hvori det bl. a. hedder:

»Jeg bekræfter Modtagelsen af Deres Brev af 25. ds., men kan ikke anerkende Deres Annulering af Forretningen, idet der i sin Tid blev aftalt, at jeg for Deres Regning skulde blege de 30 Tdr. Fedt fra Aalborg og have 30 Øre pr. kg. bleget Fedt for Blegningen minus det opstaaede Svind.

Denne Difference udgør Kr. 699,20 og iflg. mit Brev af 15. November skal denne Difference betales netto kontant ved Fakturaens Modtagelse. Jeg tillader mig derfor vedlagt at fremsende Faktura paa denne Difference og kan meddele Dem, at Partiet henligger paa mit Lager for Deres Regning og Risiko og til Deres Disposition, saa snart Beløbet Kr. 699,20 er betalt.«

Sagsøgeren, der hævdede, at der havde fundet en Handel Sted henholdsvis om et Parti ubleget og et Parti bleget Fedt, fastholdt imidlertid Annullationen forsaavidt angik det sidstnævnte Parti og forlangte Fakturabeløbet 13.974 Kr. 80 Øre for de leverede 30 Tdr. Destruktionsfedt betalt af Sagsøgte. Efter stedfundet Korrespondance enedes Parterne om, at Sagsøgte skulde realisere det ommeldte Parti blegede Fedt gennem Fedtcentralen, og at Striden mellem Parterne derefter skulde afgøres af nærværende Ret som vedtaget Værneting.

Da det viste sig, at Fedtet ikke havde kunnet bleges tilstrækkeligt til, at det kunde sælges som bleget Fedt, blev Partiet af Sagsøgte solgt gennem Fedtcentralen som Destruktionsfedt, idet der ifølge Sagsøgtes Opgørelse af 6. Januar 1941 til Sagsøgeren paa denne Maade blev afhændet ialt 29 Tdr. Destruktionsfedt netto 5330 kg à Kr. 1,90 pr. kg netto franko leveret ialt netto Kr. 10.127,00. Efter Fradrag af de i Sagsøgtes ovennævnte Skrivelse af 28. November 1940 nævnte Blegningsomkostninger til Beløb 699 Kr. 20 Øre samt et Fragtbeløb paa 14 Kr. 50 Øre og foreløbige Sagføreromkostninger 50 Kr. d. v. s. ialt 763 Kr. 70 Øre udgjorde det Beløb, som derefter af Sagsøgte blev tilstillet Sagsøgeren ialt 9363 Kr. 30 Øre.

Under nærværende Sag gaar den af Sagsøgeren nedlagte Paastand derefter ud paa, at Sagsøgte dømmes til at betale Sagsøgeren Differencen mellem de nævnte 9363 Kr. 30 Øre og det ovennævnte Fakturabeløb Kr. 13.974 Kr. 80 Øre d. v. s. 4611 Kr. 50 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt. p. a. fra den 25. November 1940.

Sagsøgte har paastaaet Frifindelse.

Fra Sagsøgtes Side gøres gældende, at Aftalen mellem Parterne, saaledes som det efter Sagsøgtes Formening ogsaa klart frengaar af hans ovennævnte Stadfæstelsesskrivelse af 15. November 1940, overfor hvilken der ikke er reklameret af Sagsøgeren, alene gik ud paa at træffe et Arrangement, hvorefter Sagsøgte, hvis Hovedvirksomhed bestaar i Blegning af Fedt, skulde udføre en Blegning af det Sagsøgeren tilhørende Parti Destruktionsfedt. Naar Aftalen blev formuleret som et Køb og et Salg fra Sagsøgtes Side af henholdsvis Destruktionsfedt og den blegede Vare, skete dette ifølge Sagsøgtes Anbringende udelukkende af Hensyn til Beregningen af den Sagsøgte for Udførelsen af Blegningen tilkommende Betaling, idet denne var aftalt at skulle være 30 Øre pr. kg — svarende til Differencen mellem de for Destruktionsfedtet og det blegede Fedt anførte Priser, henholdsvis Kr. 2,45 og Kr. 2,75 pr. kg — men saaledes, at Sagsøgte selv skulde bære Tabet ved det under Fedtets Blegning opstaaede Svind.

I Overensstemmelse hermed hævder Sagsøgte videre, at Sagsøgeren ogsaa, efter at det ommeldte Parti Destruktionsfedt var leveret til Sagsøgte, maa anses at have været Ejer af dette Parti, som Sagsøgte hævder stadig har været holdt adskilt fra Sagsøgtes andre Varer, og Sagsøgte kan derfor ikke erkende, at Sagsøgeren har været berettiget til under Henviisning til Handelsministeriets Bekendtgørelse af 23. November 1940 at nægte at aftage Partiet efter at dette var bleget.

Sagsøgeren gør derimod gældende, at Aftalen mellem Parterne maa opfattes saaledes, at der mellem dem er afsluttet to af hinanden uafhæn-